

Besluit

Besluit

Nr. 69

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten;

gelet op de bepalingen van de Wet op de Ruimtelijke Ordening;

besluiten:

- 1 het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord vast te stellen;
- 2 de door Gedeputeerde Staten – naar aanleiding van de ingediende bedenkingen – voorgestelde wijzigingen ten opzichte van het ontwerpplan, over te nemen;
- 3 de bedenkingen voor het overige voor kennisgeving aan te nemen;
- 4 Gedeputeerde Staten te machtigen het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord:
  - aan te passen aan de behandeling in Provinciale Staten;
  - noodzakelijke redactionele en/of technische wijzigingen of aanpassingen door te voeren.

Haarlem, 25 oktober 2004

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter.

, griffier.

Voorwoord

Ontwikkelen met kwaliteit, de kwaliteit van de ontwikkeling

Noord-Holland Noord is een aantrekkelijk en rijk geschakeerd deel van onze provincie, een gebied waar mensen graag wonen en hun brood verdienen. Hoe gaan we de komende jaren de kwaliteiten verder versterken? Hoe zorgen we voor een aantrekkelijke, leefbare en welvarende toekomst? Dat is nu vastgesteld in het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. Dit is de toekomstvisie voor de periode 2004-2014 en daarna, met de status van een streekplan.

In deze brochure vindt u de hoofdlijnen van het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.

Breed meegedacht

De bijzondere eigen identiteit van Noord-Holland Noord wordt onder meer bepaald door de openheid van het landschap, door het agrarisch karakter van grote delen, en bijvoorbeeld door de schaal van de bebouwing. Het is een identiteit waar velen sterk aan hechten.

Die trots op het eigen woon- en werkgebied kwam duidelijk naar voren in de vele werkgroepen en bijeenkomsten die we georganiseerd hebben in de aanloop naar het Ontwikkelingsbeeld.

In de afgelopen tweeënehalf jaar hebben wij als provinciebestuur namelijk op verschillende momenten alle betrokkenen en belangstellenden uitgenodigd om mee te denken en om bij te dragen aan de totstandkoming. Zeer velen hebben daaraan gehoor gegeven. Op schrift of persoonlijk bracht u uw zienswijzen en ideeën in, soms tijdens de intensieve bijeenkomsten in een van de vele zalen en zaaltjes. Mijn dank daarvoor - het heeft naar mijn overtuiging het Ontwikkelingsplan de kwaliteit en de brede basis gegeven die nodig is voor een dergelijke richtingbepalende visie.

Vele belangen, duidelijke keuzen

Op weg naar het Ontwikkelingsbeeld werd nog eens duidelijk hoeveel belangen er spelen in het gebied: geen thema of stukje grond bleef onbesproken. En zoals altijd bleken ook hier niet alle belangen op alle plekken verenigbaar. Aan het slot van het proces was het uiteindelijk aan de gekozen verantwoordelijken om duidelijke beslissingen te nemen. De keuzen zoals die nu gemaakt zijn, zullen voor sommigen anders uitvallen dan zij gehoopt zullen hebben. Mag ik hen in ieder geval ervan verzekeren dat er een zorgvuldige afweging van belangen heeft plaatsgevonden. Aanscherping en bijstelling vond plaats tot en met de behandeling door Provinciale Staten.

Uitvoering al van start

De aanloop naar het Ontwikkelingsbeeld is dus een bijzonder proces geweest van samen denken en samen werken. Daarmee is het Ontwikkelingsbeeld zelf al een voorbeeld van de manier waarop we het gebied willen ontwikkelen. Want ook de uitvoering zal een zaak zijn van nauwe samenwerking tussen de verschillende publieke en private partijen. En die uitvoering is inmiddels al gestart.

Wij hebben overigens voortdurend voor ogen gehouden dat de uitvoering zeker zo belangrijk is als de visie zelf. Daarom ligt er naast het Ontwikkelingsbeeld ook een concreet Uitvoeringsprogramma.

Op deze manier biedt het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord niet alleen een duidelijkheid over de richting waarin Noord-Holland Noord zich de komende decennia zal ontwikkelen. Het biedt vooral ook een basis om gezamenlijk daadwerkelijk aan de slag te gaan.

A handwritten signature in black ink, reading 'Meijdam'. The signature is stylized with a long horizontal line extending to the right and a large loop at the bottom.

*Henry Meijdam,
gedeputeerde Ruimtelijke Ordening en Financiën*

Deel I De Basis

I

1 Over het ontwikkelingsbeeld

1.1 Inleiding

Functies versus omgeving

Verandering en aanpassing. Binnen Noord-Holland Noord zijn sterke maatschappelijke, economische en demografische ontwikkelingen gaande. Ook door allerlei krachten om ons heen verandert de wenselijke inrichting van ruimte en het landschap. We willen een antwoord bieden op wat komen gaat. We willen van het goede kunnen profiteren en gewapend zijn tegen nadelige invloeden. Daarbij hebben het landschap en de mensen die er wonen een eigen karakter, een identiteit, een wil. De ruimtelijke ordening gebruiken we om keuzes te maken in de plaats waar je kan wonen, waar je kan werken, maar ook waar water de ruimte krijgt en waar natuur het primaat heeft; waar je van ruimte en rust kunt genieten en waar van stedelijkheid. Functies versus omgeving die de kwaliteit van de ruimte om ons heen bepalen, in samenhang afgewogen.

Ordenen doe je niet alleen

Wensen van mensen, oog voor economie en opkomen voor hetgeen wat waarde heeft en daarmee kwetsbaar is. Daar staan wij voor. Dit bepaal je niet alleen maar doe je met elkaar. Hiertoe hebben we, met gevoel voor gelijkwaardigheid, zienswijzen die in de regio leven met elkaar uitgewisseld. Wij hebben samen gewerkt aan oplossingen die vorm geven aan het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord (verder te noemen 'Ontwikkelingsbeeld'). Het leverde soms pittige discussies maar ook wederzijdse bevestiging van voorgestelde ideeën. Deze samenwerking is ons goed bevallen.

Vorm en status

Het plan, zoals het nu voorligt heeft een andere inhoud dan een streekplan zoals we dat voorheen maakten. Echter, de juridische status is dezelfde. Waarom is die inhoud anders? Dat komt omdat we vinden dat dit document ons – en de partners in de regio – aanleiding moet geven om met elkaar actie te ondernemen: uitvoering geven aan beleid langs de gezamenlijke lijn onder deze visie. Voorheen was een streekplan vooral bedoeld om bestemmingsplannen van de gemeenten te toetsen. Toetsing blijft nog steeds belangrijk, juist ook om te kunnen uitvoeren. Hiermee kunnen we elkaar aanspreken op afspraken die we maken over onze omgeving. Echter, samen aan de slag gaan binnen deze afspraken vinden we steeds belangrijker. Daarom ligt het accent op het doen. Dit betekent dat er ruim aandacht is voor de visie die we voor de toekomst hebben ontwikkeld en de letterlijke grenzen waartussen deze ontwikkeling moet gaan plaatsvinden. Wij hebben niet de vierkante centimeter aangegeven maar de hoofdlijn. Hiermee willen we binnen deze grenzen letterlijk de ruimte laten aan de gemeente en andere partners om dit zelf te kunnen invullen; daarmee willen we ruimte bieden aan ontwikkeling. Het accent ligt daarbij op mogelijkheden en minder op beperkingen.

Opgaven van nu en de toekomst

Veel van het landschap in Noord-Holland Noord is door mensenhanden gemaakt. We rijden nu door polders die vroeger meren waren. We verbouwen tulpen waar eeuwen geleden haring zwom. Door bijna onvoorstelbare metamorfoses is dit landschap gevormd, in een continue dynamiek. Deze dynamiek gaat door om antwoord te geven op de wensen die er zijn en problemen die de komende decennia op ons afkomen. Deze problemen hebben we vertaald in regionale problemen. We geven met dit Ontwikkelingsbeeld richting en duidelijkheid over de oplossingen van die problemen. In hoofdstuk 2 komen we hier op terug.

Ruimtelijke kwaliteit door samenhang

Dit Ontwikkelingsbeeld kent meerdere dimensies. Het is niet opgesteld vanuit één blikveld. Natuurlijk zijn wonen, werken en bereikbaarheid belangrijke thema's, maar leefbaarheid, identiteit en de aantrekkingskracht van de regio heeft ook alles te maken met een gewogen balans tussen welvaarts- en welzijnselementen. Uiteindelijk bepaalt deze balans de kwaliteit van de omgeving. Iedereen heeft een andere beleving bij het begrip ruimtelijke kwaliteit. Vandaar dat het ook belangrijk is dit zoveel mogelijk te objectiveren.

Beeldkwaliteit

'Kwaliteit van de ruimte' loopt als een rode draad door het Ontwikkelingsbeeld. Maar wat versta je daaronder en hoe realiseer je dit? In de gebieden waar ontwikkeling en ingrepen in de ruimtelijke ordening worden toegestaan is het maken van een Beeldkwaliteitsplan (BKP) verplicht. In dit, door gemeenten zelf op te stellen, plan worden uitgangspunten opgenomen voor de kwaliteitsdimensies waar planontwikkelaars zich aan dienen te houden en die wij zullen beoordelen. Juist het oog hebben voor bijvoorbeeld bebouwingskarakteristieken, landschappelijke inpassing, woningbouwdifferentiatie, cultuurhistorie en ruimtelijke verscheidenheid dienen in het BKP te zijn uitgewerkt en bepalend te zijn voor de uitvoering. Hiervoor gestelde criteria dienen objectief te kunnen worden beoordeeld om onszelf en planontwikkelaars juridische duidelijkheid te geven.

Het valt samen in het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord

Wij, als provinciale overheid, zijn bij uitstek ook de overheidslaag om de vaak sectorale beleidslijnen vanuit het Rijk in samenhang bij elkaar te brengen en hierin een praktische benadering te volgen zodat de mogelijkheden voor uitvoering groter worden. Hierbij werken wij vanuit de behoefte en wensen die partners in de regio aangeven. Juist het Ontwikkelingsbeeld is hiermee het integratiekader voor het brede ruimtelijk relevante beleid. Geen plan waarin alleen de aandacht is gevestigd op 'bakstenen en asfalt', maar waar ruimte is voor bovenstaande dimensies die kwaliteit aan de ruimtelijke inrichting toekennen. In hoofdstuk 3 vindt de integratie plaats van sectorale beleidslijnen met daarbij een ruimtelijke vertaling in woord en beeld van de consequenties van die integratie. In hoofdstuk 5 geven we het beleid weer voor het bestaand stedelijk gebied, de zoekgebieden en de uitsluitingsgebieden.

In hoofdstuk 6 geven we verschillende beleidslijnen op hoofdlijnen aan per sector. Samen vormen hoofdstuk 5 en 6 het beleidskader om daarmee de plannen van anderen te kunnen beoordelen.

Denken en doen

Ondanks de zorgvuldige en daadkrachtige inzet om binnen anderhalf jaar te onderzoeken, te verkennen, te discussiëren en uiteindelijk beleid en ontwerp vast te stellen, blijven we van mening dat de ‘proof of the pudding’ uiteindelijk in de uitvoering ligt. Want in een mooi plan kun je niet leven. In dit Ontwikkelingsbeeld zijn geen uitgewerkte uitvoeringsprogramma’s te vinden op gedetailleerd benoemde projecten. Wel hebben wij in algemene zin aangegeven hoe wij denken dat het traject naar uitvoering toe vormgegeven zou moeten worden. Daarnaast hebben wij aangegeven over welk type projecten en rond welke ruimtelijke thema’s dit speelt. Medio 2004, wanneer de behandeling van het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord door Provinciale Staten plaatsvindt, zal een uitvoeringsprogramma voor de regio gereed zijn.

Lange termijn en korte termijn

Wij hebben in het Ontwikkelingsbeeld een onderscheid gemaakt tussen de lange termijn visie met als horizon 2030 die een wenselijke ontwikkeling weergeeft en de juridisch relevante beleidslijnen die gelden tot 2014. De geldigheidsduur van het Ontwikkelingsbeeld loopt van 2004-2014.

Spelregels

Het Ontwikkelingsbeeld moet zekerheid geven voor belanghebbende partijen. Het moet een basis leveren waar de partijen ons op kunnen aanspreken en andersom. Hiervoor is een instrumentarium ontwikkeld. Dit instrumentarium is ingegeven door drie uitgangspunten:

Vrijheid en verantwoordelijkheid

Ruimte geven aan gemeenten om in zoekgebieden ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken onder strikte spelregels.

Ruimtelijke kwaliteit

Niet de kwantiteit als uitgangspunt nemen maar de kwaliteit. Gemeenten zullen bij voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in zoekgebieden deze moeten onderbouwen aan de hand van kwaliteitscriteria opgesteld in een Beeldkwaliteitsplan (BKP). Hierop zullen wij toetsen.

Samenwerking

Vrijheid geven aan gemeenten is goed zolang dit niet leidt tot een ‘ieder-voor-zich-beleid’. Regionale afstemming van de kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van woningbouw en bedrijfsvestigingsbeleid is nodig. Aan regio’s wordt een ondergrens voor woningen toebedeeld en een vast aantal hectares

bedrijventerrein. Door intergemeentelijke samenwerking liggen er kansen voor de regio om hier een verdeelsleutel voor te maken. Lukt dit niet dan zullen wij hierover besluiten.

Wij zullen samen met gemeenten dit instrumentarium ter hand nemen. Gemeenten mogen hierbij op onze hulp rekenen.

1.2 Wijze van totstandkoming

Noord-Holland Noord is geen eiland dat zich af kan sluiten voor maatschappelijke, economische en geografische ontwikkelingen. Deze hebben zo'n dwingend en sturend karakter dat ze het Ontwikkelingsbeeld mede bepalen. Ze moeten bovendien niet als op zich staande factoren worden bekeken, maar als een combinatie van trends die elkaar onderling ook weer beïnvloeden.

Globalisering

De globalisering zet door. De mondiale dynamiek zal de wereld in 2030 nog kleiner doen lijken; de economie wordt steeds meer een wereldeconomie; internet legt de digitale verbinding tussen mensen in de hele wereld; steeds snellere vervoersmiddelen maken afstanden kleiner. Nederlanders worden wereldburgers en de 'kleine wereld' krijgt steeds meer spelers. Niet alleen westerse landen, maar ook andere betreden het veld. Landbouwsubsidies vanuit de EU zullen afnemen, de hele landbouw krijgt te maken met toenemende liberalisering en marktwerking.

Regionalisering

Als reactie op de internationalisering zullen de karakteristieken van een regio als Noord-Holland Noord sterker worden gekoesterd. De behoefte aan regionale identiteit is groot. Regio's profileren zich krachtiger en maken zich hard voor het ontwikkelen van de eigen streek.

Groei consumptie

Het bevolkingsaantal blijft toenemen en de mensen worden veeleisender. De consumptie blijft groeien. Een 'nieuwe' wens is de vraag naar ontspanning in de vorm van actieve ontspanning. Een wens die vraagt om ruimte en om aanpassing van het landschap.

Rekening houden met trends

Waardering voor welzijn

Welvaart en drukte kunnen allerlei nadelige gevolgen hebben. Mensen worden zich daar meer van bewust en stellen welzijn vaker boven welvaart. Immateriële waarden, zoals rust, ruimte en een schoon milieu staan centraal.

Rekening houden met bestaand beleid

Het Ontwikkelingsbeeld bouwt voort op beleid wat eerder geformuleerd is en is goedgekeurd door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Beleid waar we niet makkelijk van willen en kunnen afwijken. Dit beleid is per thema opgesomd in bijlage 1.

De integrale toets: een objectieve meetlat

In het Ontwikkelingsbeeld worden ruimtelijke keuzes gemaakt. Om de effecten van de mogelijke keuzes in beeld te brengen is als hulpmiddel de integrale toets gebruikt. De integrale toets is een nieuwe vorm van strategische effectrapportage die aansluit op nieuwe Europese regelgeving over effectrapportages die eind 2004 van kracht zal worden. Om de toets ook een zuiver objectieve meting te laten zijn is de hulp ingeroepen van de commissie voor de Milieueffectrapportage (MER). De commissie heeft een werkgroep samengesteld van onafhankelijke deskundigen die de wijze van toetsen en de uitkomsten van de toets hebben becommentarieerd en van advies voorzien. De toets zelf is uitgevoerd door een extern bureau. De toets en de begeleidende onafhankelijke adviezen vormen de objectieve meetlat die de effecten van ruimtelijke keuzes in beeld brengt.

In de aanloop naar dit plan toe zijn twee ruimtelijke scenario's opgesteld, Ruimte Geven en Ruimte Sparen. Deze scenario's lieten twee mogelijke ruimtelijke ontwikkelingsrichtingen zien. De integrale toets heeft deze twee scenario's onderzocht op positieve en negatieve effecten op economisch, sociaal cultureel en milieugebied. De uitkomsten van de toets zijn bij het opstellen van dit Ontwikkelingsbeeld gebruikt om de juiste keuzes te kunnen maken. In hoofdlijnen doet de toets richtinggevende uitspraken over:

- hoe om te gaan met de steeds grotere vergrijzing versus het blijven faciliteren van economische groei;
- de woon-werkbalans;
- de bereikbaarheid van het gebied;
- hoe om te gaan met water;
- het voorzieningenniveau in kleine kernen.

In de tekst van dit Ontwikkelingsbeeld zal niet elke keer expliciet naar de toets worden verwezen. De inzichten die door de uitkomsten van de toets zijn ontstaan, zijn onderdeel geworden van de visie en het beleidskader.

Een Ontwikkelingsbeeld in interactie met de regio Noord-Holland Noord

De huidige samenleving vraagt om een zichtbare overheid, transparante besluitvorming en daden in plaats van woorden. Bij het opstellen van het Ontwikkelingsbeeld hebben we ons de vraag gesteld: “Hoe organiseren we het beleidsproces zo dat we aan deze drie heldere begrippen vorm en inhoud kunnen geven. Beleid moet immers weerklank vinden in de samenleving”!

We hebben de sleutel gevonden door het proces van het Ontwikkelingsbeeld op een interactieve wijze vorm te geven. Met steeds de aantekening daarbij dat het provinciaal bestuur de uiteindelijke beslissing neemt. Helderheid en geen verwachtingen wekken die we niet kunnen waarmaken maar wel continu met elkaar in gesprek blijvend.

Het samenwerkingsproces laat zich beschrijven door drie grote communicatieronden.

De eerste ronde is breed opgezet met als doel zoveel mogelijk burgers en partijen te bereiken en te informeren over de vier ruimtelijke scenario's die als basis hebben gediend voor het Ontwikkelingsbeeld. Dat heeft ons overigens vele 'vrienden van Noord-Holland Noord' opgeleverd (mensen die nog steeds onze nieuwsbrieven ontvangen en zo op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in hun gebied). De resultaten uit deze bijeenkomsten zijn verwerkt in twee realistische scenario's 'Ruimte geven, Ruimte sparen' op basis waarvan de tweede gespreksronde is opgezet. Een periode die zich kenmerkte door vele intensieve overlegmomenten met een grote groep – per beleidsterrein geselecteerd – vertegenwoordigers van gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, georganiseerde burgers, dorpsraden en stichtingen/verenigingen.

De bevindingen uit alle bijeenkomsten zijn – waar mogelijk – verwerkt in het concept ontwerp en in een derde ronde in open dialoog aan alle direct betrokkenen gepresenteerd en besproken.

Naast dit hoofdproces is interactiviteit ook gezocht met andere groepen mensen en op een andere wijze dan het klassieke overlegcircuit. Creativiteit is gezocht bij scholieren, een foto- en essaywedstrijd. En ook die bijdragen, hoewel misschien niet direct zichtbaar, zijn een belangrijke inspiratiebron geweest voor het denken over het Ontwikkelingsbeeld en de toekomst van Noord-Holland Noord.

Het nu voorliggende Ontwikkelingsbeeld is de 'stille' getuige van het interactieve en intensieve samenwerkingsproces. Deze nieuwe manier van werken is ons goed bevallen. Wij hopen u ook!

2 Problemen en Ambities

2.1 Afstemming en samenwerking

Bij het maken van het ontwikkelingsbeeld hebben we een doel voor ogen. Dit ordent het ontwerpen en het denken over onze ruimte. De doelstelling van het Ontwikkelingsbeeld is als volgt geformuleerd:

het ontwikkelen van de regionale economie en het bevorderen van het welzijn van de bewoners van Noord-Holland Noord met respect voor de landschappelijke kwaliteiten als openheid, ondergrond en ligging van de regio.

Het Ontwikkelingsbeeld is een ruimtelijk plan. Het vertelt waar en hoe de provincie problemen oppakt die ruimte nodig hebben om te worden opgelost. Hiertoe hebben wij negen essentiële opgaven, de kernopgaven, geformuleerd. Deze kernopgaven bieden handvatten om de regionale ontwerpogaven te benoemen en verder uit te werken. Het gaat vaak om problemen die de gemeentegrenzen overstijgen en die alleen kunnen worden opgelost door gezamenlijk met andere partijen de schouders eronder te zetten. Het Ontwikkelingsbeeld geeft richting aan de ruimte voor oplossingen en een basis voor samenwerking tussen betrokken partijen.

2.2 Problemen

Om welke problemen gaat het nu eigenlijk? Waarom zijn het eigenlijk problemen en wat is de ruimtelijke relevantie ervan? In de twee voorgaande brochures *'Ruimte in verandering, Ruimte voor verandering'* en *'Ruimte Geven, Ruimte Sparen'*, hebben wij aangegeven dat er negen problemen in het gebied gesignaleerd zijn of op het gebied afkomen en die om een oplossing vragen. Dit overzicht hebben wij, op basis van de reacties en gevoerde discussies, uitgebreid tot het volgende pakket.

De problemen die tot 2030 op Noord-Holland Noord afkomen zijn:

1 *Scheve woon-werkbalans en verslechterende externe bereikbaarheid*

De groei van de werkgelegenheid is achtergebleven bij de groei van het inwonertal. Dit heeft tot gevolg dat veel mensen buiten hun eigen regio werken. Vooral hoger opgeleiden zijn vaak aangewezen op werk in het zuidelijk deel van de provincie. Een groeiende bevolking, economie en mobiliteit veroorzaken steeds meer knelpunten in de bereikbaarheid. Goede verbindingen met de Randstad zijn essentieel. Hoe maken we Noord-Holland Noord beter bereikbaar? Waar en aan wat voor soort werkgelegenheid wordt ruimte geboden in Noord-Holland Noord?

Welke problemen vragen ruimte en moeten worden aangepakt in het Ontwikkelingsbeeld?

2 Eenzijdig economische structuur in de Kop

Den Helder was en is voor zijn economie sterk afhankelijk van de marine. De vermindering van de werkgelegenheid bij de marine heeft daarom grote gevolgen voor de regionale economie. Wat voor economische ontwikkelingsmogelijkheden worden geboden aan de Kop en Den Helder in het bijzonder?

3 De waterproblematiek

Noord-Holland Noord moet antwoorden geven op vragen rond water, zoals stijging van de zeespiegel, intensievere en langduriger regenbuien, langere periodes van droogte, daling van de bodem, verzilting en verontreiniging van water. We willen droge voeten houden, de kwaliteit van het water moet voldoende zijn en de veiligheid moet gegarandeerd worden. Hoe kunnen ruimtelijke maatregelen de waterproblemen helpen oplossen?

4 Grotere internationale concurrentie in de landbouw

De bollenteelt en glastuinbouw zijn sectoren die opereren op een internationale markt en hun belangrijke positie moeten behouden door levering van hoge kwaliteit, innovatief vermogen en specialisatie. Opgave is het behoud en de versterking van beide sectoren door het bieden van ruimte, zonder dat problemen op het milieu worden afgewenteld. Concurrentie op de wereldmarkt, afnemende subsidies, stijgende grondprijzen en gebrek aan opvolging zetten akkerbouw en veehouderij onder druk. Hoe kan de landbouw een vitaal onderdeel van de economie blijven en welke ruimte is daarvoor nodig?

5 Vergrijzing en achterblijvende voorzieningen voor ouderen

De bevolking vergrijsst. In 2030 zijn er bijna twee maal zo veel 65-plussers als in 2002. Het aantal 75-plussers is dan meer dan twee keer zo groot. Er zal dus een grote zorgbehoefte zijn. De beroepsbevolking zal dalen en dat zet economische ambities onder druk. Waar worden woningen voor ouderen gerealiseerd en zijn er kansen voor zorgvoorzieningen? Waar komen toekomstige arbeidskrachten vandaan?

6 Achterblijven van stedelijke gebieden

Verouderde bedrijventerreinen en nieuwbouwwijken uit de jaren 1960-1990 zijn straks aan vernieuwing en herstructurering toe. Het is een opgave om de bestaande dorpen en steden in Noord-Holland Noord aantrekkelijk te houden. Hoe kan gegarandeerd worden dat er voldoende geïnvesteerd en gebouwd wordt in bestaande stedelijke gebieden?

7 Afnemend voorzieningenniveau in kleine kernen

Schaalvergrotingen zetten het voorzieningenniveau in kleine kernen steeds meer onder druk. Voorzieningen als openbaar vervoer, winkels en scholen nemen af, terwijl het aantal ouderen er toeneemt. Hoe houden we het voorzieningenniveau in kleine kernen op peil? Zijn er kansen voor kleine kernen om nog te groeien en om ook in de toekomst vitaal te blijven?

8 Versnippering van natuur en landschap

Het oprukken van woningen, bedrijven, wegen en nieuwe agrarische functies, kan een negatieve invloed hebben op de kwantiteit en kwaliteit van natuur en landschap. De opgave is om natuurwaarden, biodiversiteit, ecologische samenhangen en landschappen te beschermen en te ontwikkelen. Lukt het om ondanks de ruimtedruk de kwaliteit van natuur en landschap overeind te houden en zelfs verder te ontwikkelen?

Ook is er een grote 'groene woningvraag' (ruim buiten wonen). Kunnen we aan die ruimtevraag tegemoet komen, zodanig dat natuur en landschap hiervan kunnen meeprofiteren?

9 Woningproductie neemt af

De woningproductie blijft achter bij de vraag; de woningmarkt stagneert en er doen zich steeds meer problemen voor bij starters om woonruimte te vinden in eigen kern, gemeente of regio. Ook zijn er grote opgaven om voldoende woningen voor ouderen te realiseren. Er liggen tal van woningbouw- en herstructureringsvraagstukken op het schaalniveau waarop woningmarkten feitelijk functioneren, de schaal van de regio. Lukt het om de woningproductie op peil te houden en kan dit Ontwikkelingsbeeld hiervoor een impuls geven? Kunnen vraag en aanbod op elkaar afgestemd blijven en de woningen en woonmilieus worden geboden waar vraag naar is?

10 Duurzaamheid onder druk

Een hoge CO₂-uitstoot zorgt voor het mondiale broeikas-effect. Moeten we als regio ons 'steentje' bijdragen aan de CO₂-reductiedoelstelling? Want een duurzaam Noord-Holland Noord is in de eerste plaats een regio waarin veilig en leefbaar kan worden gewoond, gewerkt, en gerecreëerd. Een duurzame invulling van deze basisvoorwaarden is vereist. De ligging van Noord-Holland Noord maakt dit niet makkelijk. Vooral de klimaatveranderingen zullen grote consequenties hebben. Hoe vinden we duurzame oplossingen voor het veranderende milieu?

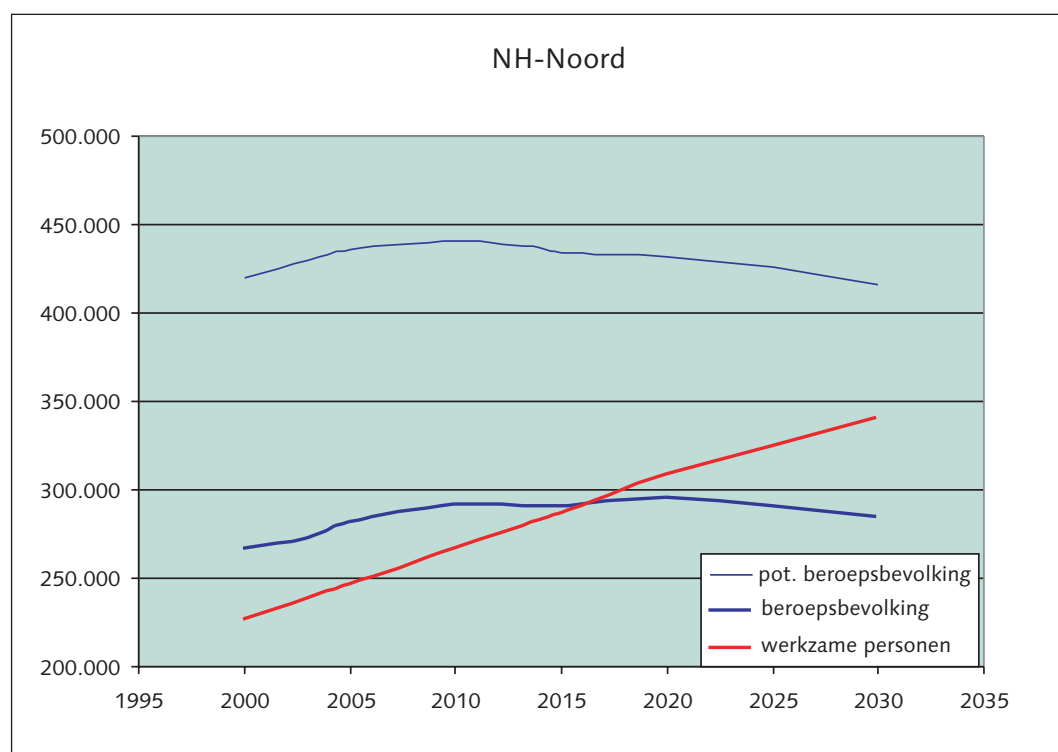
11 Identiteitsverlies en verlakking van de ruimtelijke kwaliteit

Noord-Holland Noord heeft een grote variatie aan ruimtelijke kwaliteit in steden, dorpen en landschapstypen, die echter onder druk staat door uniforme nieuwbouw van woonwijken en bedrijventerreinen die zich weinig van de identiteit van landschap en historische bebouwing lijkt aan te trekken. Lukt het om nieuwe ontwikkelingen in de toekomst meer aan te laten sluiten bij de specifieke kenmerken van de gebieden waar die plaats vinden? Is het mogelijk om de identiteit van Noord-Holland Noord te behouden en versterken?

Samenhang in problemen, maar ook in oplossingen

Het Ontwikkelingsbeeld wil letterlijk ruimte bieden om deze problemen op te kunnen lossen. De problemen staan netjes puntsgewijs achter elkaar, maar in werkelijkheid hebben veel van de opgesomde problemen veel raakvlakken of soms overlap met elkaar. Ze beïnvloeden elkaar, soms positief, soms negatief. In dit Ontwikkelingsbeeld hebben wij rekening gehouden met de onderlinge verbanden tussen de verschillende problemen. In alle gevallen hebben wij een integrale afweging gemaakt om tot ruimtelijke keuzes te komen.

Grafiek 1: Ontwikkeling beroepsbevolking versus werkgelegenheid in Noord-Holland Noord

Grote verschuivingen in de woon-werkbalans

De woon-werkbalans is scheef

Het wordt als een groot probleem in Noord-Holland Noord ervaren dat de woon-werkbalans scheef is. Daarmee wordt bedoeld dat de omvangrijke overloop van mensen naar het noorden van de provincie in met name de jaren '60, '70 en '80 geen gelijke tred hield met de overloop van werkgelegenheid. Gevolg: grote uitgaande forenzenstromen en fileleed in één richting. Op dit moment heeft Noord-Holland Noord een beroepsbevolking van zo'n 272.000 personen bij een aantal van 227.000 arbeidsplaatsen (inclusief parttime plaatsen), een disbalans van 45.000 mensen (dagelijks gaan er 70.000 mensen de regio uit en komen er 25.000 binnen). Overigens is dit gat groter geweest en groeit momenteel de werkgelegenheid relatief sterk.

Een evenwicht komt eraan

Door de vergrijzing die samengaat met een verwachte voortgaande werkgelegenheidsgroei wordt de scheve woon-werkbalans op termijn rechtgetrokken (zie grafiek). Door de vergrijzing en ontgroening zal de werkzame bevolkingsgroep van 15-64 jaar gaan afnemen. Door gebruikelijke onzekerheden in prognoses is het jaar waarin dit precies zal gebeuren niet exact vast te stellen. Ook zijn er demografische varianten die minder somber zijn over de mate van vergrijzing en ontgroening, maar we zijn hier uitgegaan van een demografische 'midden-variant'. In de grafiek is voorts uitgegaan van een economische ontwikkeling, waarvoor in dit streekplan gekozen is; dit is een ambitieuze, hoge variant. Zichtbaar wordt dat bij de beschreven demografische ontwikkeling de afname van de werkzame bevolking al na 2010 inzet. Weliswaar zal de arbeidsdeelname naar verwachting nog wel toenemen, waardoor de afname van de beroepsbevolking nog binnen de perken blijft, maar veel groei van de beroepsbevolking zit er na 2020 niet meer in. Zelfs een daling lijkt dan mogelijk. In de gepresenteerde variant met de hoge werkgelegenheidsontwikkeling zijn al in 2016 de beroepsbevolking en het aantal werkzame personen in Noord-Holland Noord aan elkaar gelijk. Beide aantallen zullen dan zo rond de 290.000 komen te liggen. Bij andere ontwikkelingen komt het evenwichtspunt later in de tijd te liggen.

Dat het probleem van de scheve woon-werkbalans zich 'vanzelf' lijkt op te lossen wil niet zeggen dat daarmee de mobiliteitsproblemen ook van de baan zijn, in tegendeel. Ook dienen zich nieuwe problemen aan, en wel op de arbeidsmarkt.

Mobiliteitsproblemen lossen niet vanzelf op

Evenwicht in de woon-werkbalans betekent dat ingaande en uitgaande pendelstromen elkaar in evenwicht houden. Door de algemene mobiliteitsgroei en het gegeven dat ook in de toekomst ongetwijfeld arbeidsplaatsen en beroepsbevolking in Noord-Holland Noord kwalitatief niet geheel op elkaar aan zullen sluiten zal van forse verkeersstromen sprake blijven. Ze zullen alleen niet meer éézijdig zijn ('s ochtends vooral naar het zuiden en 's avonds vooral naar het noorden). Ook binnen de regio zelf zullen de verkeersstromen nog toenemen. Daarom is het van belang wonen, werken en infrastructuur goed op elkaar af te stemmen, dat wil zeggen wonen en werkgelegenheid gelijktijdig en bij elkaar te ontwikkelen, zoveel mogelijk gekoppeld aan bestaande infrastructuur, weg en spoor, en om achterstanden in infrastructuur en ontsluiting met alle inzet weg te werken.

Arbeidsmarktproblemen dienen zich aan

De bovenbeschreven ontwikkeling betekent wel dat zich rond 2016 en mogelijk al eerder geheel nieuwe problemen zullen aandienen. De uitstroom uit de arbeidsmarkt bij verdergaande economische ontwikkeling kan ertoe leiden dat er te weinig mensen zijn om het aantal banen te vervullen. Dit kan remmend werken op de voortgaande economische ontwikkeling (beperking van de groei van bedrijven, mogelijk zelfs vertrek van bedrijven en het afzien van vestiging door bedrijven). Omdat dit proces zich (in minder sterke mate) ook in Noord-Holland Zuid en elders zal voordoen zal dit bedrijven voor lastige problemen plaatsen. Voor een deel zijn er mechanismen die corrigerend werken: een hogere arbeidsparticipatie, minder parttime werken en ook is te denken aan de 'klassieke' substitutie van arbeid door 'kapitaal en machines'. Het is daarom wellicht nodig dat ondernemers economische groei niet zoeken in groei van arbeidsplaatsen, maar vooral ook in groei van productiviteit en kwaliteit. Dat neemt niet weg dat er, zeker de komende periode tot 2014, fysieke ruimte moet worden geboden voor verdere economische groei. Deze ontwikkeling kan er verder aanleiding toe zijn voor deelregio's om in hun regionale woonvisies ruimte te geven aan meer woningbouw dan voor alleen de eigen woningbehoefte (bij migratiesaldo nul) nodig is, bijvoorbeeld door niet alleen instroom van (draagkrachtige) nieuwkomers te faciliteren, maar ook om uitstroom van met name jongeren, voor zover dit gebeurt om woningmarktredenen, te beperken. Met andere woorden: door óók betaalbare starterswoningen te realiseren voor de eigen regionale (en niet lokale) bevolking.

2.3 Ambities

Algemene ambitie

Onze overkoepelende ambitie voor Noord-Holland Noord is de aantrekkingskracht te versterken voor het wonen, de natuur, het recreëren en het werken en ervoor te zorgen dat Noord-Holland Noord zich kan ontwikkelen met behoud van de eigen kwaliteit en identiteit.

Wat betekent dit voor de ambities per sector?

Wonen

Bij de problemen is aangegeven dat er wat het wonen betreft opgaven liggen rond de afnemende woningproductie, de afstemming van vraag en aanbod in een regionaal verband, de vergrijzing, de vitaliteit van kleine kernen en de kwaliteit in relatie tot de identiteit van de nieuwbouw. Wij willen zoveel mogelijk op deze problemen inspelen.

Voor de woningbouw nemen wij de eigen woningbehoefte als vertrekpunt. De ontwikkelingsmogelijkheden worden daarmee niet op slot gezet. Wij bieden de gemeenten kansen om door te groeien, waarbij wij het initiatief bij de gemeenten zelf laten. Wij verplichten nergens extra groei bovenop de eigen woonbehoefte, maar de eigen woningbehoefte is wel de ondergrens om de productie op peil te houden.

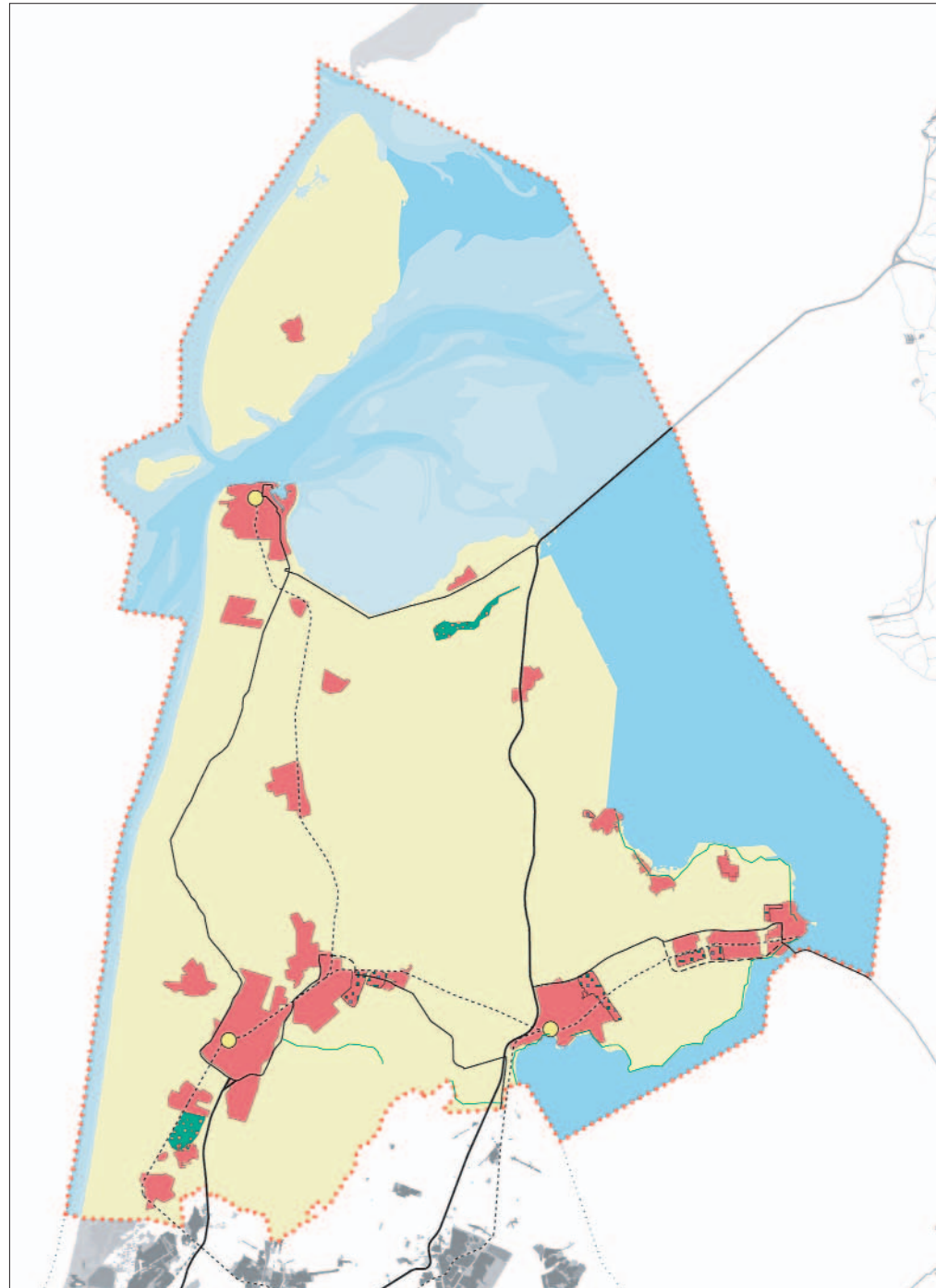
Sleutelwoorden zijn:

- *Vrijheid*: gemeenten bepalen zelf waar en hoeveel ze willen groeien. Ook het bouwen in kleine kernen wordt in principe niet beperkt. De woningproductie kan zo een impuls krijgen.
- *Kwaliteit*: de gemeenten moeten wel groeien binnen zoekgebieden, dus niet in groene en andere waardevolle gebieden én op basis van een Beeldkwaliteitsplan. Door rood voor groen te laten betalen, bijvoorbeeld in groene woonlandschappen, kan de leef- en omgevingskwaliteit toenemen. Door een ondergrens te stellen aan wat binnenstedelijk wordt gebouwd krijgt ook de stedelijke vernieuwing een impuls.
- *Samenwerking*: de gemeenten stemmen onderling af hoeveel ze willen bouwen voor de eigen behoefte én desgewenst hoeveel méér dan dat. De Regionale Woonvisie is daarvoor het instrument. Ook kunnen gemeenten binnen een regionaal verband tot initiatieven komen voor de ontwikkeling van bovenlokale groene woonlandschappen.

LEGENDA
wonen in Noord-Holland Noord

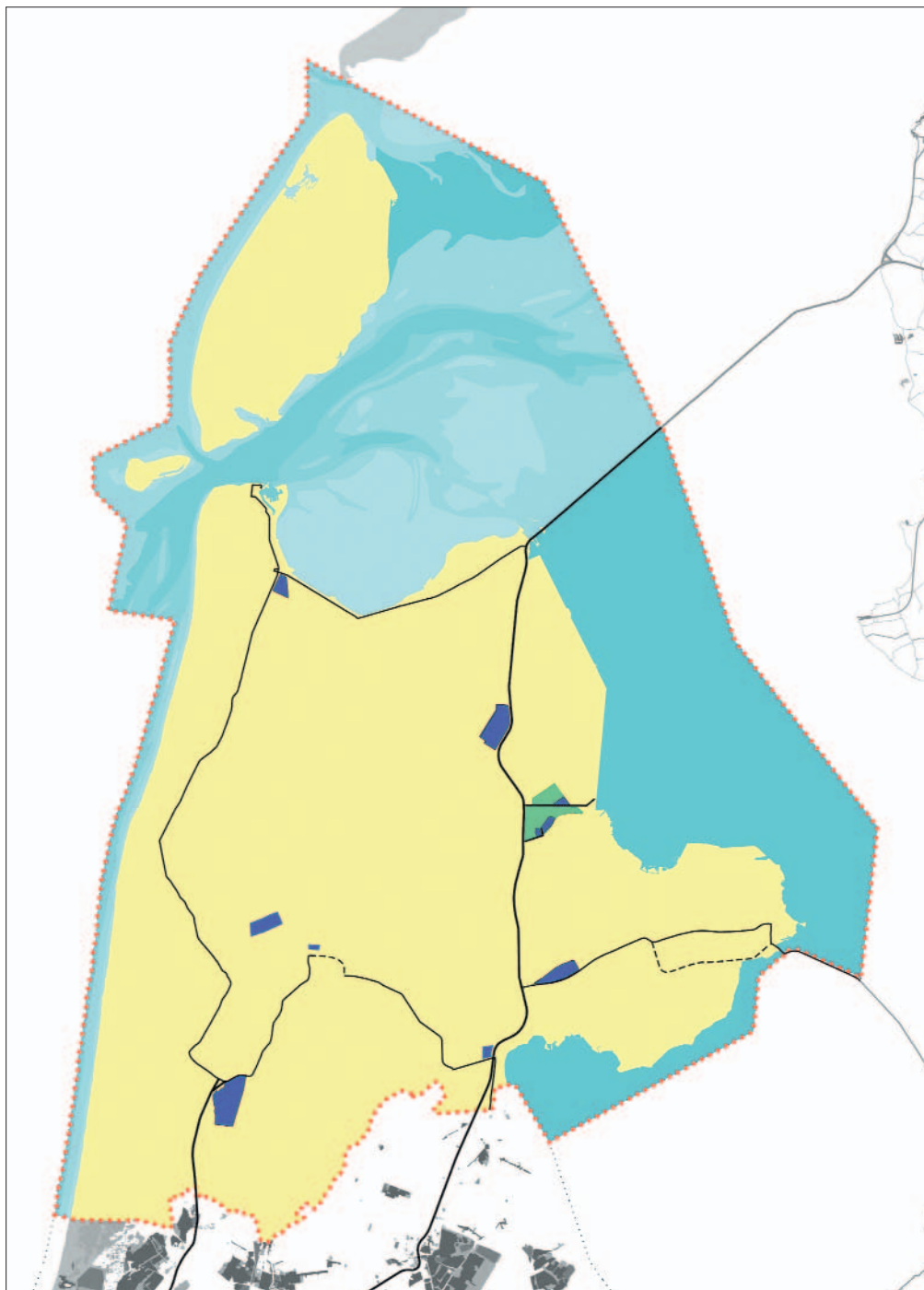
-
Wonen en Werk
 Ontwikkelen van stedelijk gebied, mede door verdichting. Consolideren mix van stedelijke functies.

-
Buiten in de stad
 Ontwikkelen suburbane woonmilieus, goed bereikbaar per openbaar vervoer, incl. recreatief groen en waterberging (stadswater).

-
Buitenlui
 Mogelijke locaties voor de ontwikkeling van groene woonmilieus.

-
Stedelijk centrum

LEGENDA
bedrijfsterreinen in Noord-Holland Noord

Regiowerk
ontwikkelen van regionale bedrijventerreinen
met een eigen signatuur binnen een robuust
landschappelijk casco.

Economie

Wij willen voor Noord-Holland Noord werken aan een stabiele gevarieerde economie, die op eigen kracht in de eigen behoefte kan voorzien. Op het moment kent het gebied een scheve woon-werkbalans en een tekort aan direct beschikbaar bedrijventerrein. In de Kop is er sprake van een éézijdige economische structuur. Om de bevolking meer kans op werk in de eigen regio te bieden en de pendelbelasting te verminderen willen we extra bedrijvigheid faciliteren. De benodigde economische groei zal voor een belangrijk deel uit het gebied zelf komen. Een deel kan afkomstig zijn uit het zuidelijk deel van de provincie, waar onvoldoende ruimte is om te voorzien in de behoefte aan bedrijventerrein.

Onze opgave is goede voorwaarden te scheppen voor economische ontwikkeling, door te voorzien in de uitbreidingsbehoefte van het bestaande bedrijfsleven en waar mogelijk het faciliteren van de vestigingswensen van nieuwe bedrijven, kantoren en toeristische voorzieningen. Kortom: voor Noord-Holland Noord wordt daarom ruimte gegeven aan de economie.

Door concentratie van economische activiteiten willen wij versnippering van het open gebied zo veel mogelijk voorkomen. Het voorkomt tevens onnodige belasting van de fijnmazige infrastructuur. Verder bevordert intensivering en concentratie het ontstaan van kritische massa bedrijvigheid, met meer kansen voor kwaliteit van park- en vervoermanagement en ontsluitende infrastructuur.

Onze ambitie voor intensiveren is om 15% minder nieuwe hectares in te plannen. Dat willen wij mogelijk maken door efficiënter om te gaan met de beschikbare ruimte.

De ambitie voor concentratie vertalen we door een groot deel van de economische planningsopgave (60%) te vervullen op een beperkt aantal grote, regionale locaties. Op deze terreinen wordt een aantrekkelijke vestigingsplaats geboden voor verschillende soorten bedrijfsactiviteiten en voor zowel grote als kleine ruimtegebruikers.

Wij nodigen de regionale partners uit om de ruimtelijke planning van de overige 40% van de behoefte aan bedrijventerreinen ter hand te nemen via een regionale bedrijventerreinvisie.

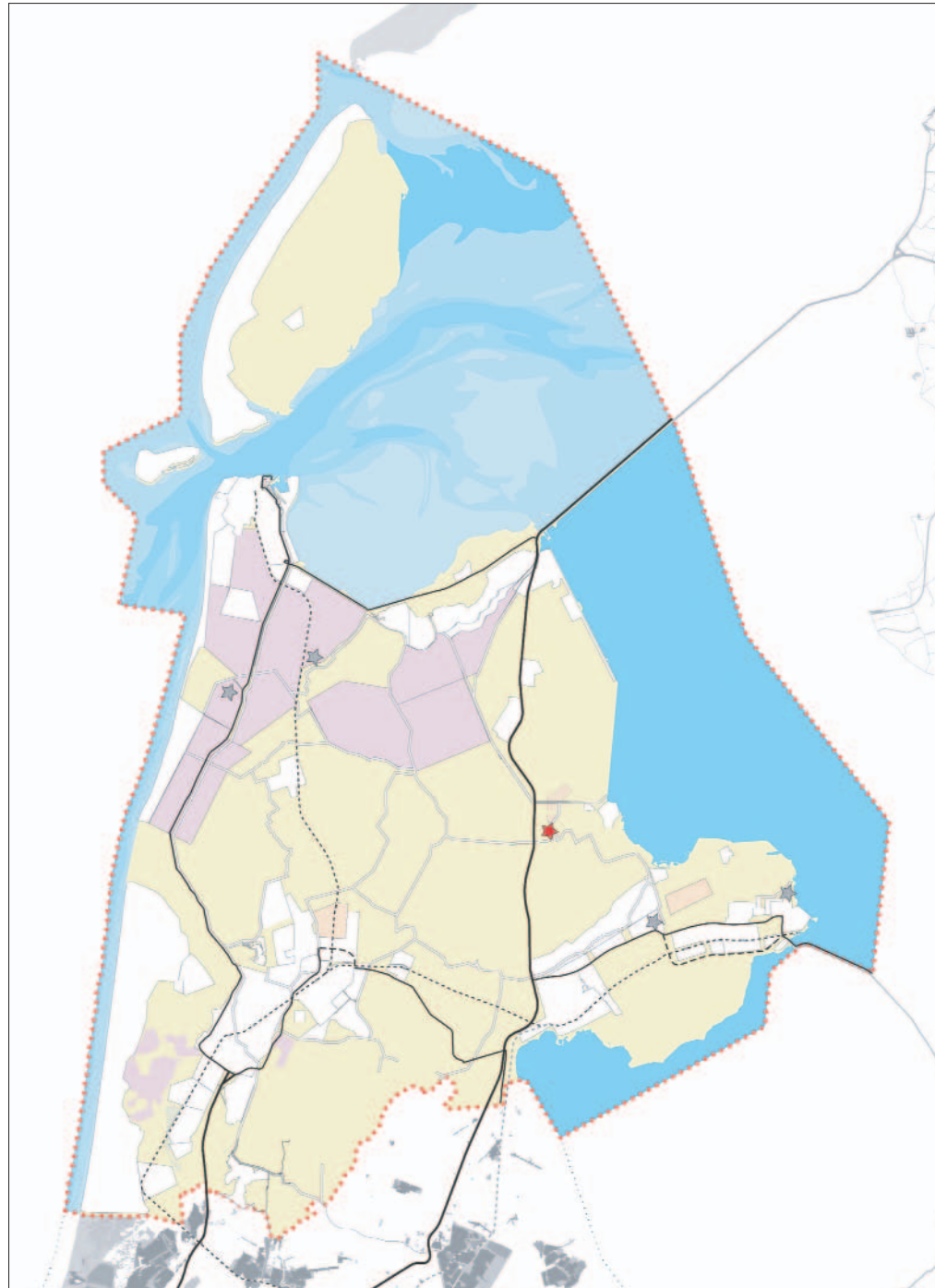
Toerisme wordt een speerpunt van het provinciale beleid. Plattelandstoerisme, cultuurhistorie in de steden, watersport en de kust worden de drager van onze toeristische inzet. Met name all-weather voorzieningen spelen meer in op wat de toerist van vandaag verwacht. De kustplaatsen aan Noordzee en IJsselmeer zijn zeer aantrekkelijk, zowel voor de eigen inwoner als de toerist. Daarom is het belangrijk de bereikbaarheid én het voorzieningenniveau op hoger peil te brengen. Noord-Holland bestaat voor een groot deel uit water en moet een betere watersportprovincie worden. De ontwikkeling

LEGENDA

landbouw in Noord-Holland Noord

- Landbouwgebieden
Al dan niet in combinatie met
cultuurhistorische-, visuele- en/of
natuurwaarden (groe begrenzing)
- Bloeien met bollen
Ontwikkelen permanente bollenteelt (in
projectlocaties). Brutogebied dus incl.
waterzuivering (helofyten) en erven. Kans
voor windenergie.
- Groeien met glas
Ontwikkelen van glastuinbouw. Aangegeven is
het brutogebied, dus inclusief waterretentie, -
zuivering en landschappelijke inpassing.
- Agribusiness
In grijs aangegeven de bestaande terreinen,
in rood de nieuwe.

van jachthavens zal waar mogelijk worden gestimuleerd. Het nieuwe beleid voor toerisme en recreatie is terug te vinden in de Agenda Openluchtrecreatie & Toerisme 2003-2007.

Landbouw

Wij vinden de landbouw in Noord-Holland Noord een belangrijke economische drager voor het landelijk gebied, met grote betekenis voor de werkgelegenheid. Een vitale landbouw is bovendien een belangrijke pijler voor de openheid van het landschap. Opschaling, duurzaamheid, verbreding en kwaliteit van de landbouw achten wij belangrijke thema's voor behoud van de positie van land- en tuinbouw op de internationale markt.

Opschaling door productiviteits- en bedrijfsvergroting vraagt voldoende ruimte voor de agrariërs. Deze ruimte is er in principe, maar niet alles kan overal.

Wij willen geconcentreerde uitbreiding van de glastuinbouw en van de permanente bollenteelt op zand toestaan – onder voorwaarden van duurzaamheid – op daarvoor aan te wijzen projectlocaties. Daarvoor wordt in het Ontwikkelingsbeeld ruimte gereserveerd. Op de themakaart zijn de gebieden aangegeven als 'bloeien met bollen' en 'groeien met glas'.

Schaalvergroting en concentratie bieden zowel kansen voor meer duurzame productie als logistieke en marketingvoordelen.

Een sterke landbouw vraagt sterke agribusinesscomplexen. Wij streven naar het zodanig bijeenbrengen van agrarische activiteiten dat toelevering, teelt, distributie, handel en verwerking in ruimtelijke samenhang plaatsvinden. Dit bevordert de synergie (economie), gaat versnippering tegen (ruimte) en beperkt transportbewegingen (milieu).

Onvermijdelijk zullen delen van het agrarisch areaal moeten wijken voor andere functies. Voor economisch duurzame bedrijvigheid is het noodzakelijk dat het agrarisch areaal niet versnipperd en dat het proces van schaalvergroting doorgaat. Dit vergt kavelruil en goede bereikbaarheid, waarvoor blijvende inzet nodig is. Dat biedt bovendien mogelijkheden voor inpassing van de belangen van natuur, water en recreatie.

Voor met name de veehouderij zal het EU-beleid grote gevolgen hebben. Bij een gezonde bedrijfseconomische structuur kan verbreding leiden tot versterking van het economisch draagvlak van het landelijk gebied en bijdragen aan de wenselijke multifunctionaliteit. Wij zullen kiezen voor regelgeving om de landbouw voldoende ruimte te geven voor nieuwe activiteiten, mits verbreding niet belemmerend werkt voor nabijgelegen agrarische bedrijven.

Wij spannen ons in algemene zin in voor een verdere groei van het areaal biologische landbouw, met de kanttekening dat dat planologisch geen directe doorwerking heeft.

Voor grotere projecten die invloed kunnen hebben op landbouweconomie en landbouwstructuur in een regio zal de initiatiefnemer een Landbouweffectrapportage (LER) moeten opstellen, zodat een verantwoorde afweging tussen agrarische en andere maatschappelijke belangen kan worden gemaakt.

Verkeer en Vervoer

Wij willen de bereikbaarheid van Noord-Holland Noord verbeteren. Hiervoor zetten wij in op de verbetering van vooral rijks- en provinciale verbindingen naar:

- de Randstad;
- het oosten van het land. Het gaat hier om de verbindingen: Den Helder naar de A7 en van Alkmaar naar Enkhuizen en verder;
- tussen de stedelijke gebieden HAL, HES en Den Helder;
- de kust op zomerse dagen.

Alleen al de autonome groei van de automobilititeit zal enorm zijn. Verbeteringen aan alleen de weginfrastructuur zijn dan ook volstrekt ontoereikend. Wij zullen alle mogelijke middelen moeten inzetten om voor een goede doorstroming van het verkeer te zorgen. Daarom willen wij in gezamenlijkheid met de andere wegbeheerders en verdere betrokkenen pakketten van maatregelen samenstellen. Daar hoort ook bij dat de financiering van verkeers- en vervoerinfrastructuur een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheid en de markt is.

Wij laten bestaande (spoor)wegen sturend zijn voor waar we wonen en werken gaan realiseren. Capaciteit en kwaliteit van het net zijn daarbij bepalend. Bij de aanleg van nieuwe infrastructuur of de vernieuwing van bestaande infrastructuur geldt dat veiligheid, het milieu (geluid, stank) en een zorgvuldige inpassing in het landschap uitgangspunt zijn van ons beleid.

Wij ambiëren bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken dat de bereikbaarheid is veiliggesteld. Dat betekent dat ontwikkelingen pas daadwerkelijk kunnen worden gestart als planologisch/procedureel en financieel de realisering van de benodigde infrastructuur is verzekerd.

In een tijd van grote rijksbezuinigingen op het openbaar vervoer zetten wij vooral in op sterke buslijnen. Op die plaatsen waar de vraag te laag is voor openbaar vervoer met een vaste dienstregeling, rijden de OV-taxi en de buurtbus. Zodoende garanderen wij een basismobilititeit. Met een optimaal regionaal fiets-

LEGENDA
hoofdnetwerk in Noord-Holland Noord

- Hoofdwegennet
met in rood aangegeven de mogelijke
omleggingen / toevoegingen

- Stationslocatie
met ruimte voor grootschalige ruimtelijke
ontwikkelingen

- Stationslocatie
met ruimte voor (beperkte) ruimtelijke
ontwikkelingen

- Stationslocatie
waar geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk
zijn

routenetwerk willen wij het (recreatieve) fietsgebruik bevorderen. Voor de beroeps- en toeristische vaart optimaliseren wij bestaande vaarwegen.

Groen

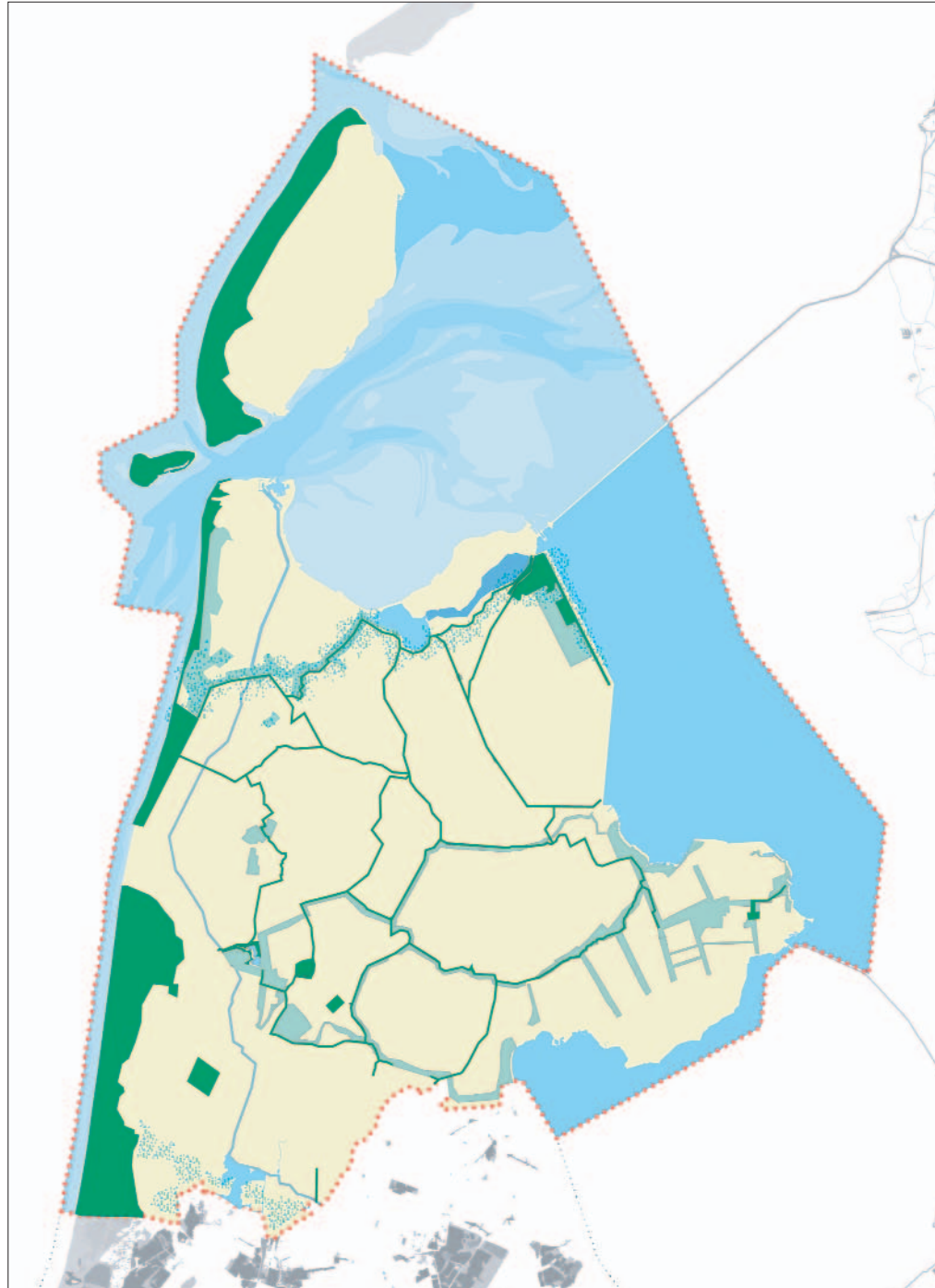
Wij streven naar een stevig natuurnetwerk (de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur, 1993) dat grote en kleine natuurgebieden door ecologische verbindingzones met elkaar verbindt. Dit natuurnetwerk zorgt voor de instandhouding en ontwikkeling van de natuurlijke en landschappelijke diversiteit in Noord-Holland Noord. In de intensieve landbouwgebieden in het noorden is dit vooral als robuuste tegenhanger van de ecologisch arme landbouwgronden. In de waardevolle cultuurlandschappen op Texel, de binnenduinrand van Castricum en Bergen en de Veenweidegebieden van Noord-Holland Noord is het natuurnetwerk juist nauw verbonden met extensieve agrarische activiteiten. Bij de totstandkoming van het natuurnetwerk kijken wij nadrukkelijk naar kansen voor meervoudig ruimtegebruik door bijvoorbeeld combinaties met recreatieve netwerken, waterbeheersingsmaatregelen en de ontwikkeling van woonlandschappen.

Rond steden en dorpen in Noord-Holland Noord willen wij meer recreatieve voorzieningen, zowel kwalitatief hoogwaardige groengebieden in en om dorp of stad als recreatieve routes door het omliggende platteland. Hierbij denken wij ook aan routegebonden voorzieningen voor wandelen, fietsen, watersport, skeeleren, schaatsen en ruitersport. De nodige recreatieve voorzieningen willen wij gelijk op laten gaan met de rode ontwikkelingen. Zo gebruiken wij stedelijke ontwikkelingen nadrukkelijk om groene impulsen aan destedelijke omgeving te geven.

Het omliggende platteland blijft open en vitaal omdat het ruimte biedt voor een dynamische landbouw met respect voor natuur, landschap en milieu. Uitbreidingen van woningbouw of bedrijventerreinen willen wij sterk concentreren en landschappelijk inpassen, waarbij waardevolle (agrarische) gebieden zijn uitgesloten voor deze functies. Verlies aan natuur- en landschapswaarden dient gecompenseerd te worden door gelijkopgaand groen te ontwikkelen.

LEGENDA
natuur in Noord-Holland Noord

- Ruim baan voor natuur
Ontwikkelen van grote natuur(kern)gebieden en ecologische verbindingen.
- Natuurlijk Bruikbaar
Ontwikkeling van groenstructuren in combinatie met andere functies (bijvoorbeeld slibdepots, natuur, energieteelt, recreatie).
- Water
Ontwikkelen van het Wieringerrandmeer (vorm indicatief)

Water (-overlast, -tekort en -kwaliteit)

Wij willen de inwoners en grondgebruikers beschermen tegen overstromingen en wateroverlast. Daartoe moet het watersysteem in 2015 veilig en op orde zijn. Ook moet het watersysteem in kunnen spelen op de gevolgen van verwachte klimaatveranderingen en bodemdaling rond het jaar 2050. In tijden van droogte moet voldoende zoet water beschikbaar zijn.

Doelstellingen van ons beleid zijn:

- Bescherming tegen wateroverlast.
- Behoud en verbetering van de waterkwaliteit conform de waterkwaliteitsdoelstellingen in het Provinciaal Milieubeleidsplan en EG-richtlijnen.
- Ondervanging van in de toekomst te verwachten watertekorten.

Nieuwe ruimtelijke functies moeten zodanig zijn ingericht dat zij voor de toekomst geen nieuwe waterof veiligheidsproblemen opleveren.

De strategie

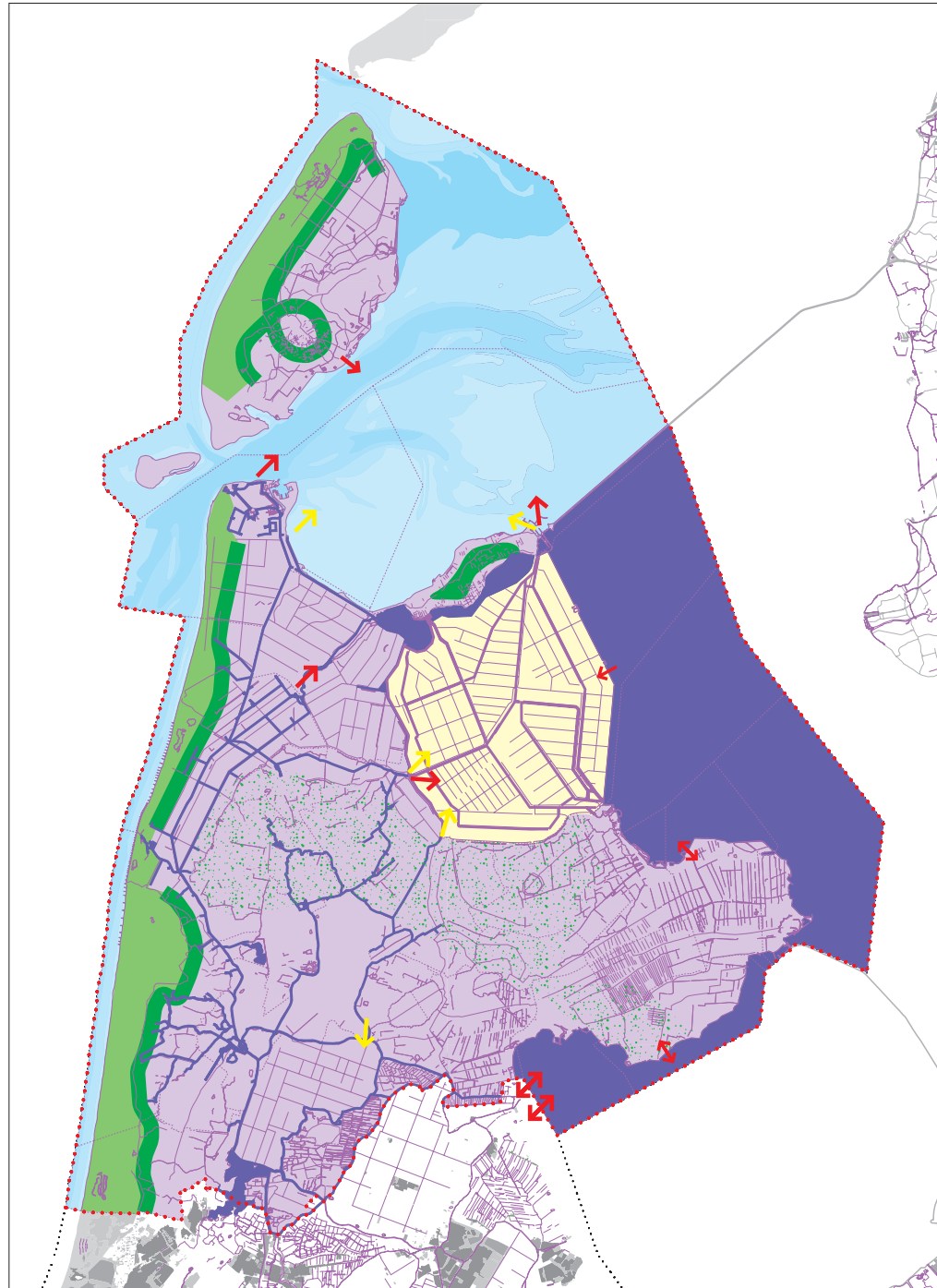
Noord-Holland Noord kent een zeer gevarieerd landschap en vele vormen van grondgebruik. Plaatselijk kunnen omstandigheden sterk variëren. Dat betekent dat ook de oplossing voor de problematiek van klimaatverandering, bodemdaling en zoute kwel per gebied verschillend is.

- 1 Voor Noord-Holland Noord willen wij de wateropgave daarom realiseren via maatwerk per gebied. Uitwerking geschiedt door de waterbeheerder, in overleg met belanghebbenden. Daarbij zal van plaats tot plaats en van geval tot geval gekeken worden naar de oplossingen die ons ter beschikking staan.
- 2 Fijnmazige oplossingen, die over het gehele gebied verspreid zijn, verdienen voor Noord-Holland Noord de voorkeur. Uitgangspunt is dat problemen zoveel mogelijk worden opgelost waar zij ontstaan.
- 3 Bij de oplossing van waterproblemen vermijden wij zoveel mogelijk negatieve effecten op natuur en milieu. Dit zijn bijvoorbeeld effecten van verdroging of nivellering van ecologische waarden door toevoer van gebiedsvreemd water.
- 4 Bij de oplossing van waterproblemen willen wij mogelijkheden van meervoudig ruimtegebruik optimaal benutten. Te kiezen oplossingen zijn daarom zoveel mogelijk gebaseerd op meervoudige doelstellingen. Daarbij willen wij zoveel mogelijk inspelen op andere ruimtelijke opgaven en processen.

LEGENDA
water in Noord-Holland Noord

- Vasthouden gebiedseigen water/
vertragen piekafvoer; verdeling schoon water
- Bemalen / inlaten (rode pijl)
spuien (gele pijl)
- Aan- en afvoeren (hoofdwatersysteem)
- Fijnmazige berging / afvoer
(inclusief stedelijk water)
- Grootschalige berging
- Onderzoeksopgave
grondwater vasthouden

Duurzaamheid

De keuzemogelijkheden en ontplooiingskansen van de toekomstige generaties in het Noord-Holland Noord van 2030 hebben alles te maken met een duurzame aanpak van de problemen van vandaag. Dit betekent dat ons milieubeleid, vastgelegd in het recente Provinciaal Milieubeleidsplan, uitgangspunt is voor nieuwe plannen. Duurzame energie, schone bollenteelt, duurzame watersystemen zonder overtollige bagger en een veilige kust zijn voor ons speerpunten die in het Ontwikkelingsbeeld een vertaling krijgen. Inspelend op de in de tijd veranderende milieupogaven en mogelijk nieuw te stellen prioriteiten zullen deze lijnen worden doorgetrokken. Zoveel mogelijk zullen, bij twijfel aan het duurzame karakter van ingrepen, onomkeerbare wissels op de toekomst worden vermeden.

Wij zullen kwaliteiten als ruimte, rust en bodem zoveel mogelijk respecteren en waar mogelijk versterken. Dit vraagt in veel gevallen om het overwinnen van schijnbare ‘tegenstellingen’ tussen sectorale kortetermijnbelangen en collectieve langetermijnbelangen. Een voorbeeld van het zoeken van een specifiek evenwicht tussen verschillende belangen zoals landbouw inclusief bollenteelt, natuur, waterkwaliteit, leefmilieu en toerisme is de situatie op Texel. Op veel andere plaatsen in Noord-Holland Noord zal het vinden van een balans, zoals die tussen bollenteelt en leefomgeving, nog veel inspanningen vergen.

Zorg, welzijn en cultuur

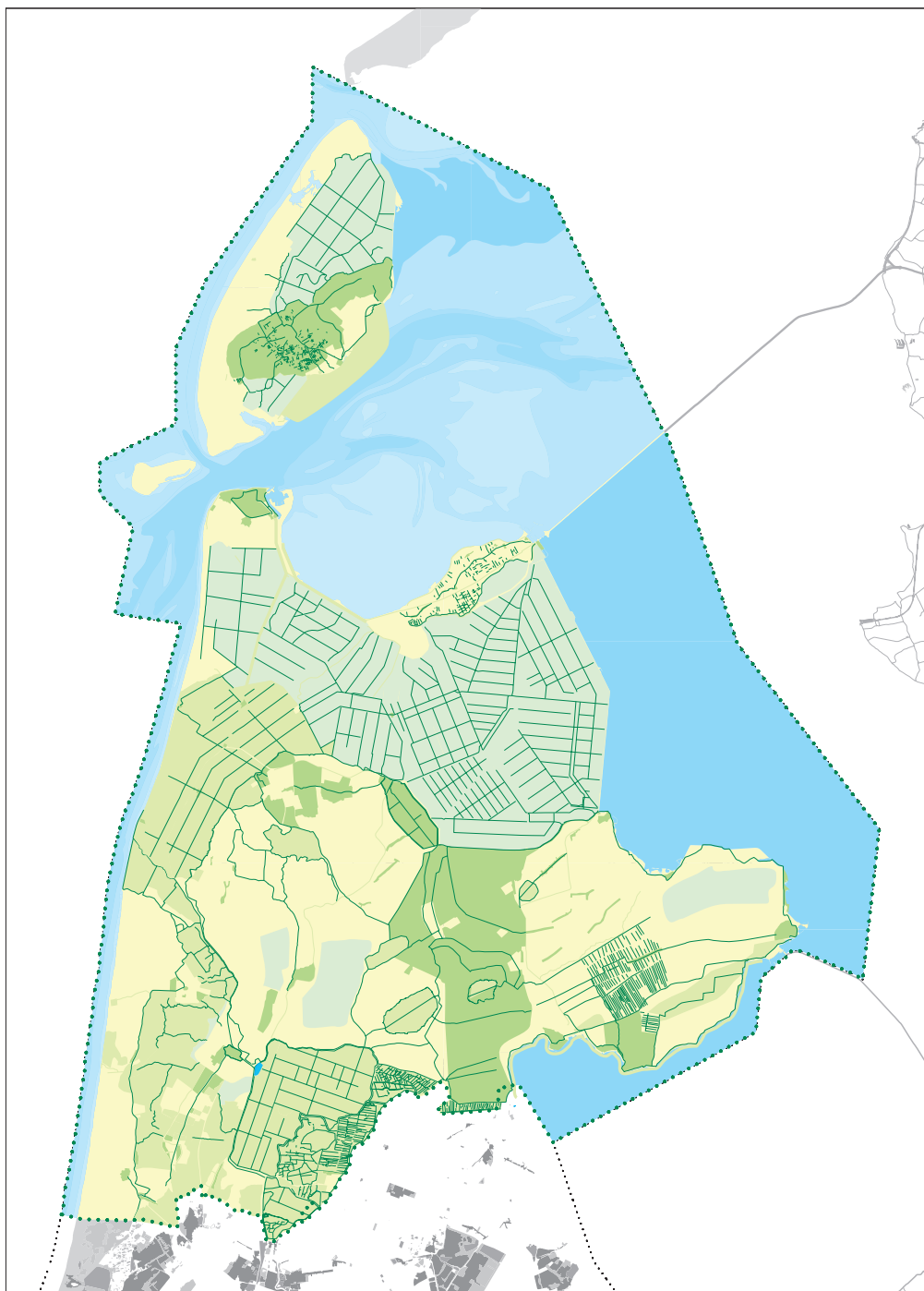
Op het gebied van de *zorg* willen wij een voor iedereen toegankelijk, vraaggericht voorzieningensysteem van zorg. Dit vereist een goede aansluiting tussen de verschillende vormen van zorg (huisarts, ziekenhuis, verpleeginrichting enzovoort). Ook willen wij dat mensen met een zorgvraag in staat zijn zo lang mogelijk in de eigen woonomgeving te blijven. Daarom streven wij ernaar dat bij nieuwbouw en renovatie altijd ‘standaard aanpasbaar ge- of verbouwd’ wordt. Bovendien heeft dit consequenties voor de inrichting van de openbare ruimte en de locatie van voorzieningen. Wij zullen hier aandacht aan schenken in ons beleid en in onze beoordeling van de ruimtelijke plannen van gemeenten.

Wij willen het *welzijn* van mensen bevorderen door ervoor te zorgen dat mensen kunnen deelnemen aan het sociale en culturele leven. Bibliotheek, buurthuis en voorzieningen op het gebied van onderwijs en sport, zijn belangrijk. Gemeenten spelen hierbij een belangrijke rol. Sportief bewegen draagt in belangrijke mate bij aan gezondheid en welzijn. De leefbaarheid van een dorp of stadswijk wordt bevorderd door de aanwezigheid van voorzieningen voor actieve recreatie en sport. Sportvoorzieningen kunnen nauw aansluiten bij multifunctionele centra en het draagvlak van deze centra verbreden.

In het landelijk gebied dreigt de basis voor dergelijke voorzieningen weg te vallen door toenemende mobiliteit, ontgroening en schaalvergroting. Waar de voorzieningen onder druk staan zijn extra inspanningen nodig. Mobiele voorzieningen en slimme combinaties van functies (multifunctionele centra) kunnen de levensvatbaarheid van voorzieningen in kernen mogelijk maken.

LEGENDA
cultuurhistorie in Noord-Holland Noord

- **Behouden cultuurhistorische identiteit**
Gebieden waarvan de structuur als zodanig behouden moet blijven omdat er sprake is van een duidelijk samenhangende en zo goed als onaangetaste historische structuur.
- **Versterken cultuurhistorische identiteit**
Gebieden waar weliswaar cultuurhistorische schakels zijn verdwenen (leesbaarheid is aangetast) maar die nog voldoende cultuurhistorische componenten over hebben om de ontstaansgeschiedenis weer 'leesbaar' te maken
- **Ontwikkelen identiteit (inspiratie: cultuurhistorie)**
Gebieden waar een nieuwe identiteit ontwikkeld kan worden mede gebaseerd op de
- **Behouden lijnelementen**
Cultuurhistorische elementen die moeten worden behouden omdat deze zo goed als onaangetast zijn en bepalend zijn voor de cultuurhistorische identiteit.

Het ordenen van ruimte is meer dan het zo efficiënt mogelijk ordenen van functies. Zowel hedendaagse cultuur als cultuurhistorie bieden aanknopingspunten om de ruimtelijke inrichting te verrijken en bewoners en kunstenaars bij de ruimtelijke inrichting te betrekken.

Identiteit en herkenbaarheid zijn sleutelbegrippen voor de inrichting van Noord-Holland Noord.

Cultuurhistorische waarden spelen bij het bepalen van de identiteit een belangrijke rol. Behoud door ontwikkeling is ons motto. Er liggen belangrijke regionale structuren van landschap en bebouwing die er om vragen een rol te spelen in de inrichting van het gebied. Onze ambitie is dat bij ruimtelijke ontwikkelingen de cultuurhistorie op een verantwoorde wijze wordt ingepast in de planvorming.

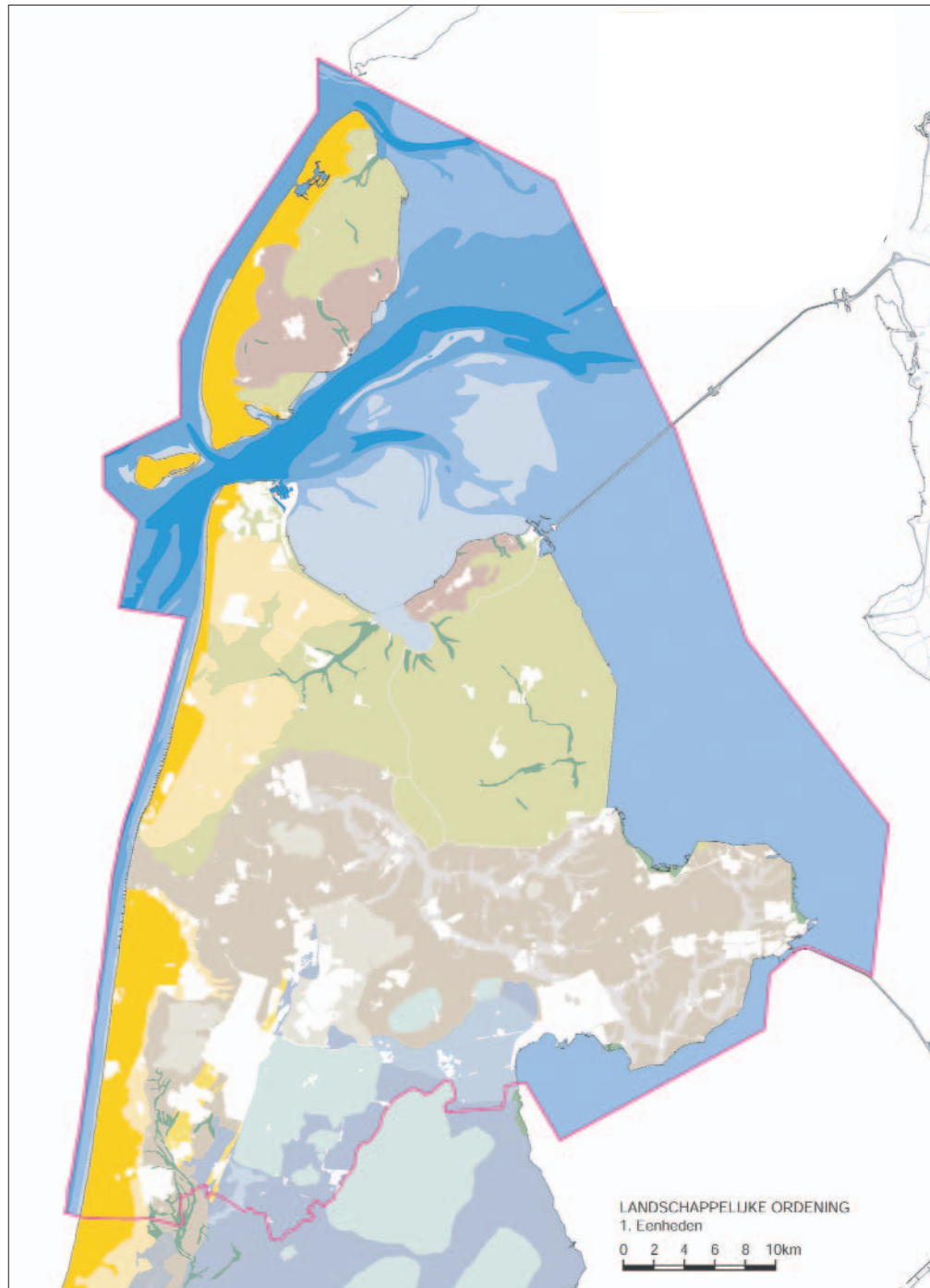
De door ons gemaakte en bij alle gemeenten bekende Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW-kaart) vormt hierbij een belangrijk hulpmiddel.

De door Gedeputeerde Staten vastgestelde Regioprofielen zijn voor gemeenten belangrijk omdat deze door ons als beoordelingskader worden gebruikt voor de Beeldkwaliteitsplannen ingeval van ontwikkelingen in de zoekgebieden en de uitsluitingsgebieden. Wij verwijzen verder naar hoofdstuk 7 onder Beeldkwaliteitsplan. Onze publicaties 'Identiteit van Noord-Holland Noord' en 'Kleine Kernen Kookboek' bieden verdere handreikingen.

Het landschap van Noord-Holland Noord is ontstaan door een samenspel van natuurlijke processen en menselijk handelen. Door dit samenspel zijn verschillende landschappelijke eenheden ontstaan. Kenmerkend is de grote diversiteit op een relatief klein oppervlak. Het zijn niet alleen de eenheden die de verschijningsvorm van het landschap bepalen. Ook elementen als dijken, kanalen of bossen dragen daaraan bij. Soms vormen deze elementen de grens van een eenheid (bijvoorbeeld een dijk rondom een droogmakerij), soms doorsnijden ze één of meer elementen (bijvoorbeeld het Noord-Hollandsch kanaal). In tegenstelling tot de meer verstedelijkte gebieden in Nederland is de samenhang tussen bebouwing en landschap in Noord-Holland Noord nog duidelijk herkenbaar. Een goed voorbeeld daarvan vormen de lint- of streekdorpen op de kreekruigen in West-Friesland. De kaarten met landschappelijke eenheden geven dit weer.

LEGENDA
landschappelijke ordening: eenheden

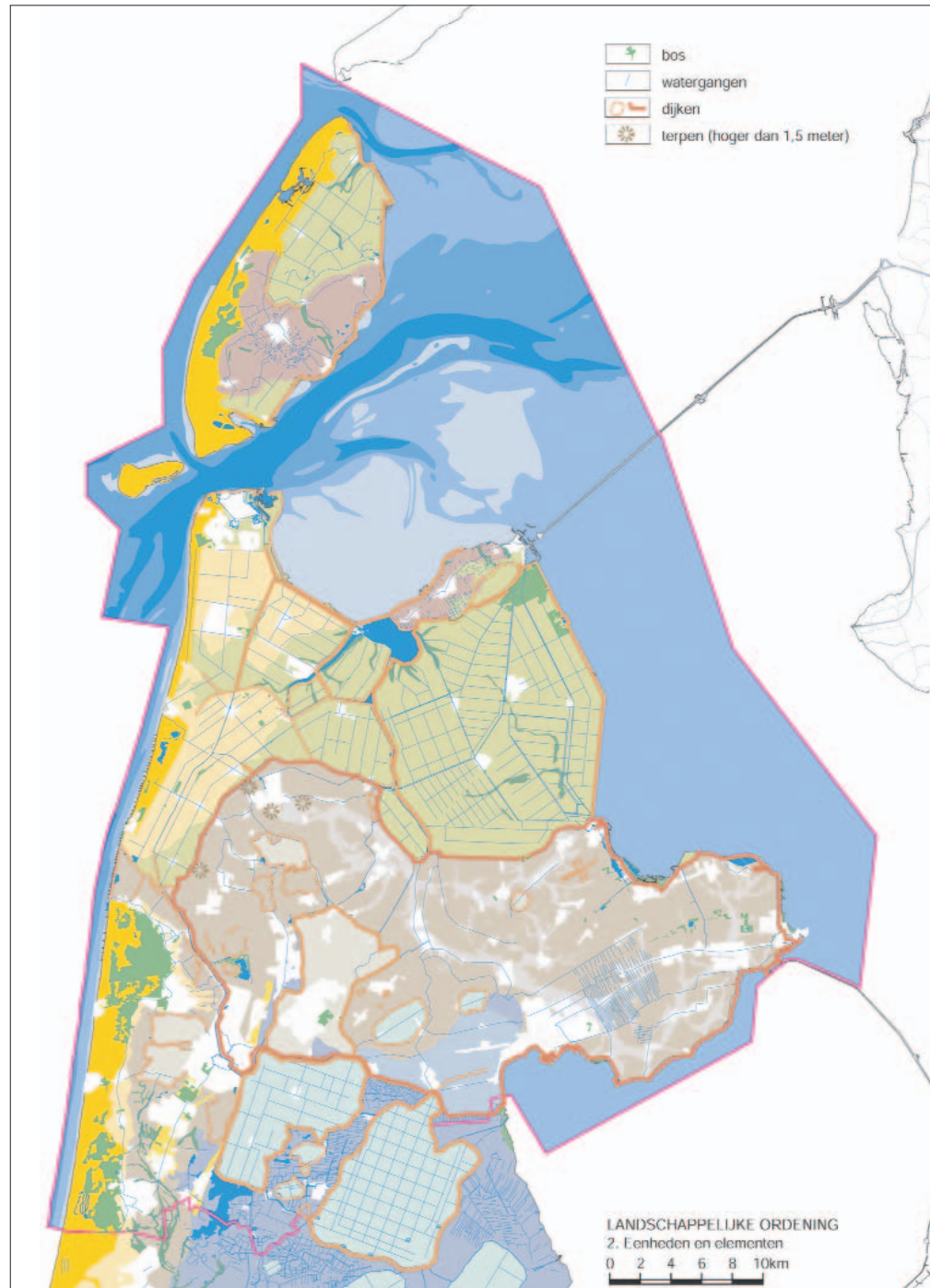
- duinen
- strandvlaktes
- strandwallen
- wadden
- keileemruggen
- getij-inversieruggen (kreekruggen)
- veenpolders
- kleipolders
- droogmakerijen (getijafzettingen)
- droogmakerijen (meerbodem)
- aandijkingen

LEGENDA
landschappelijke ordening:
eenheden en elementen

- bos
- watergangen
- dijken
- terpen (hoger dan 1,5 meter)

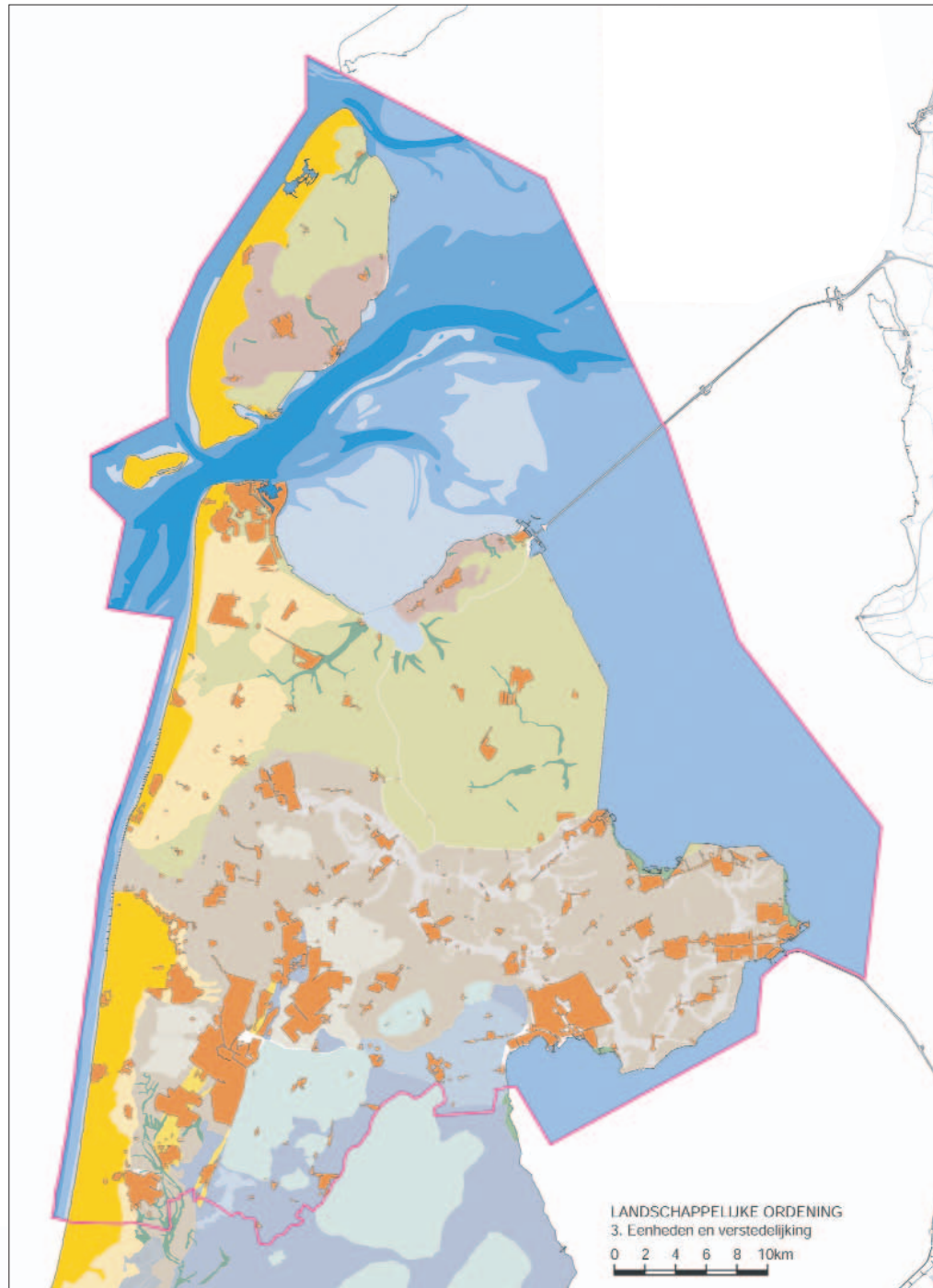
LEGENDA
landschappelijke ordening:
eenheden en verstedelijking

dorp / stad

lint- / streekdorp

Deel II Visie, Noord-Holland Noord in 2030

II

3 Visie Noord-Holland Noord 2030

Inleiding

In dit hoofdstuk vertalen wij de algemene beleidslijnen uit hoofdstuk vier naar hun betekenis voor de drie regio's in Noord-Holland Noord. Wat voor concrete ontwikkelingsmogelijkheden bieden die beleidsregels in de regio's?

We onderscheiden de regio's Noord-Kennemerland, de Kop van Noord-Holland en West-Friesland.

De gekozen regio-indeling sluit aan bij de bestuurlijke samenwerkingsverbanden die er in die regio's zijn en bij de indeling zoals die ook binnen de provinciale organisatie wordt gehanteerd. Per regio brengen wij in beeld wat de huidige situatie is en welke kernopgaven om een oplossing vragen.

Vervolgens ontvouwen wij onze visie over de ruimtelijke oplossingsrichtingen. Het visiedeel wordt vergezeld door een ontwerp. Hiermee proberen we aan te geven welke mogelijkheden er besloten liggen in de planologische juridische ruimte die dit Ontwikkelingsbeeld biedt. De ruimte en beperkingen zijn aangegeven op de streekplankaart 'Planologisch Beleidskader 2004-2014'. De ontwerpkaarten die tussen de beleidstekst zijn opgenomen zijn voorbeelduitwerkingen vanuit de mogelijkheden die de streekplankaarten bieden. Hiermee geven we aan hoe het kan en niet hoe het moet.

3.1 Noord-Kennemerland

3.1.1 De kwantitatieve opgaven in een tabel:

■ *Woningbouw*

Woningbouwopgave 2004-2014: 15.100 woningen.

Woningbouwopgave 2004-2030: 27.700 woningen.

Bestaande capaciteit 10.000 woningen (2.100 bestaand stedelijk gebied/7.900 uitleg).

Te zoeken locaties tot 2014: 5.100 woningen, waarvan 2.000 (40%) binnenstedelijk.

■ *Economie (netto hectares)*

Opgave 15% zuiniger ruimtegebruik 2004-2014: 65 ha,
2004-2030: 125 ha

Ruimtebehoefte/vraagopgave 2004-2014: 360 ha.

Ruimtebehoefte/vraagopgave 2004-2030: 720 ha.

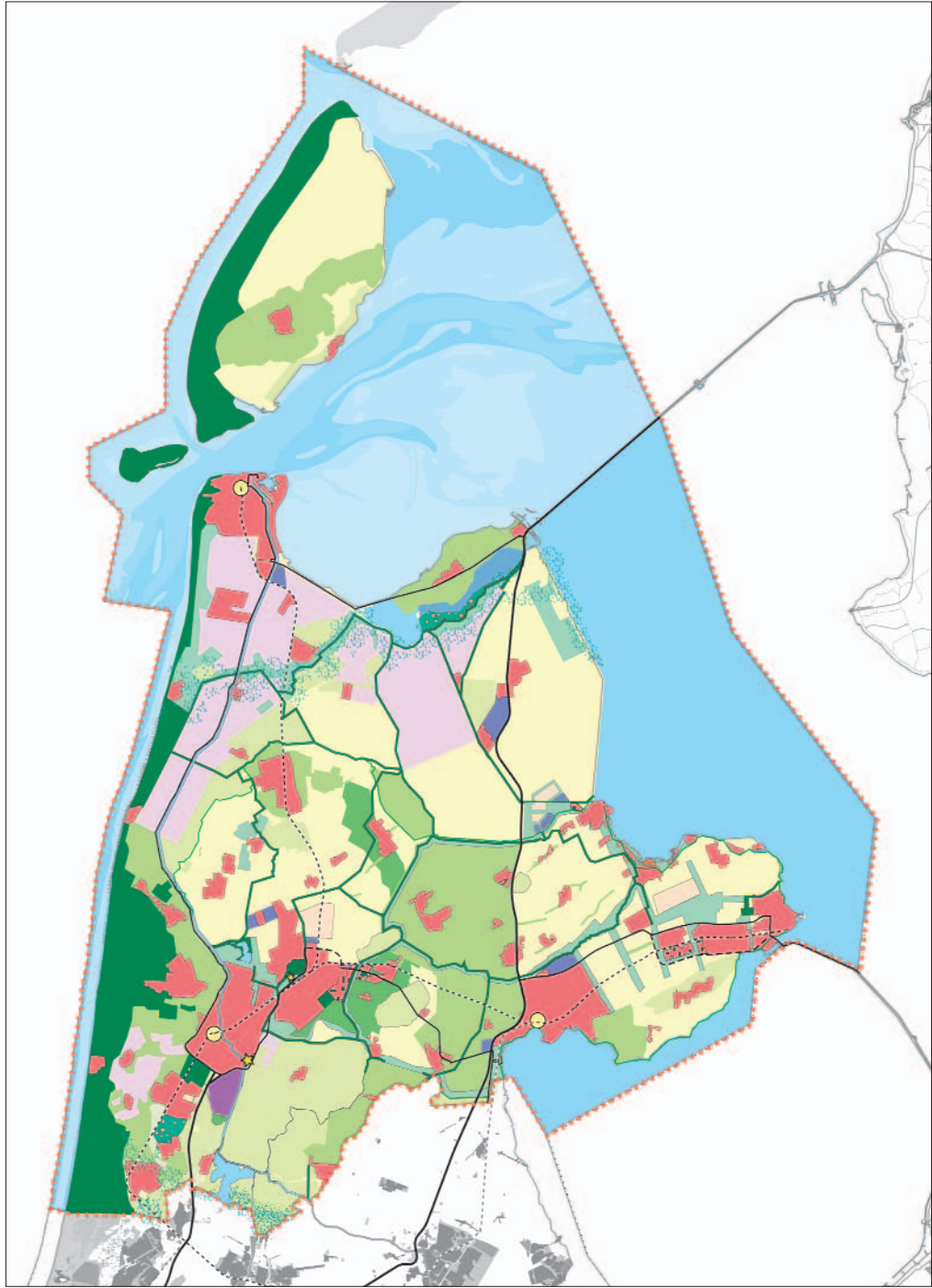
Bestaande capaciteit: 245 ha.

Te realiseren locaties tot 2014: 115 ha (60% op regionale terreinen).

Te realiseren locaties na 2014: 360 ha (60% op regionale terreinen).

LEGENDA

	Landbouw Land Ontwikkelen van een sterke landbouw (schaalvergroting en verbreding) en behouden van een mix van functies.		Wonen en Werk Ontwikkelen van stedelijk gebied, mede door verdichting. Consolideren mix van stedelijke functies.
	In Cultuur, Met Cultuur Gebieden waar naast de ontwikkeling van een sterke landbouw aandacht is voor de versterking van cultuurhistorische -, visuele - en/of natuurwaarden (toekomstige parels).		Buiten in de stad Ontwikkelen suburbane woonmilieus, goed bereikbaar per openbaar vervoer, incl. recreatief groen en waterberging (stadswater).
	Landschapsparels Gebieden (voornamelijk agrarisch) met een lage ontwikkelingsdynamiek en een landschap met hoge cultuurhistorische -, visuele - en/of natuurwaarden.		Buitenlui Mogelijke locaties voor de ontwikkeling van groene woonmilieus.
	Bloeien met bollen Ontwikkelen permanente bollenteelt. Brutogebied dus incl. waterzuivering (helofyten) en erven. Kans voor windenergie.		Ruim baan voor natuur Ontwikkelen van grote natuur(kern)gebieden en ecologische verbindingen.
	Bloeien met bollen Projectlocatiepermanente bollenteelt.		Natuurlijk Bruikbaar Ontwikkeling van groenstructuren in combinatie met andere functies (bijvoorbeeld slibdepots, natuur, energieteelt, recreatie, water).
	Regiowerk ontwikkelen van regionale bedrijventerreinen met een eigen signatuur binnen een robuust landschappelijk casco.		Verbindingszone Ontwikkelen van een ruim baan voor natuur in combinatie met natuurlijk bruikbaar
	Groeien met glas Ontwikkelen van glastuinbouw. Aangegeven is het brutogebied, dus inclusief waterretentie, -zuivering en landschappelijke inpassing.		Water Ontwikkelen van het Wieringerrandmeer (vorm indicatief)
	Stedelijk centrum		Bijzondere ontwikkeling

■ *Natuurontwikkeling*

Van 2004 tot 2014 toe te voegen 877 ha.

Van 2004 tot 2030 toe te voegen 1.505 ha.

(begrensde hectares PEHS, de benodigde oppervlakte voor het gedeelte van de Robuuste Verbinding Kust tot Kust dat valt in Noord-Holland Noord en de uitbreiding Geestmerambacht)

■ *Water* (voorlopige cijfers excl. Groot-Geestmerambacht, zie hiervoor hoofdstuk 6)

– *Wateroverschot:*

Van 2002 tot 2015: ca 1,3 miljoen m³;

Benodigde ruimte voor water maximaal 150 ha

Van 2002 tot 2030: ca 2 miljoen m³;

Benodigde ruimte voor water maximaal 200 ha

– *Watertekort:*

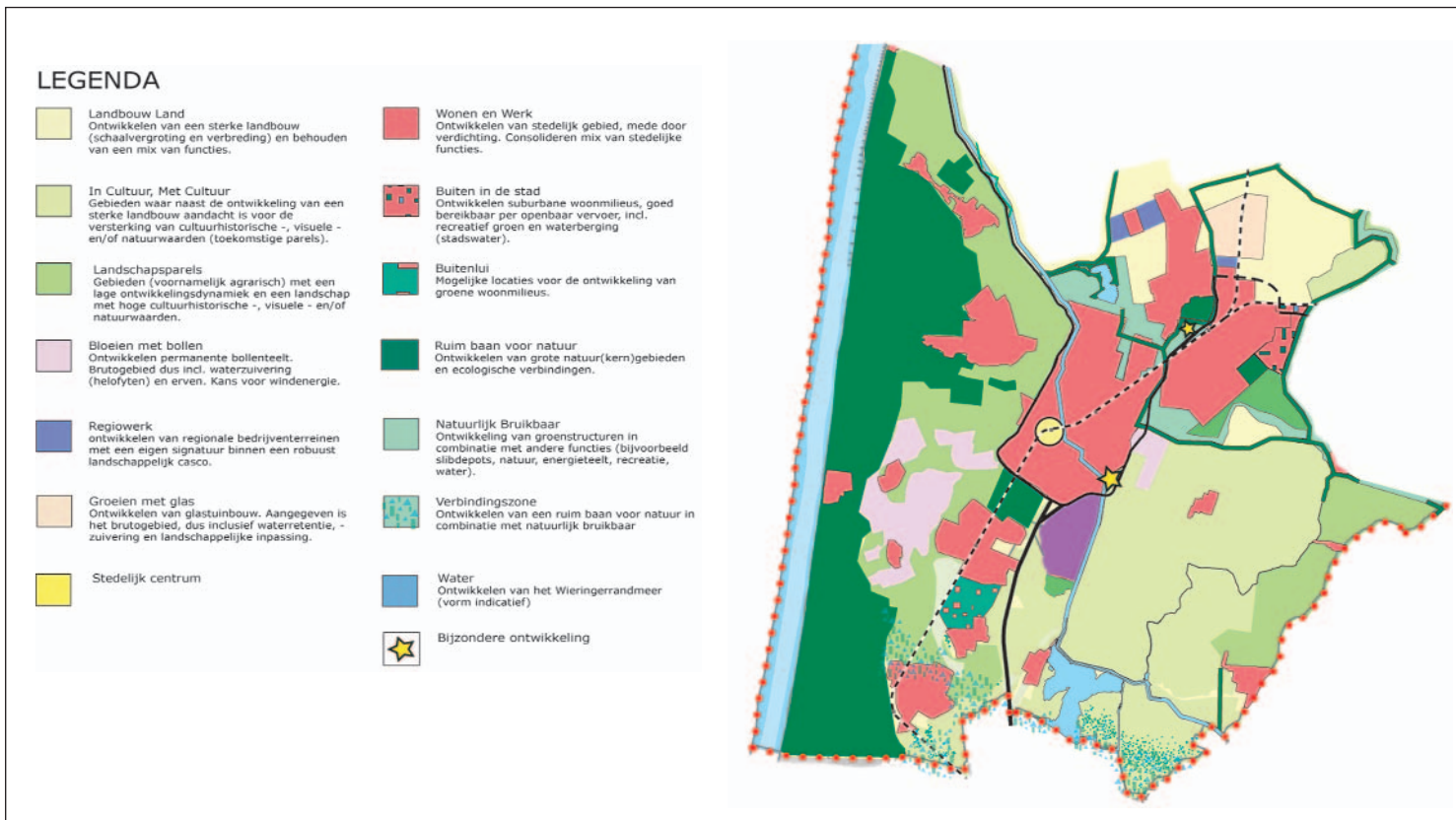
In 2030 voorzien in een extra waterbehoefte van ca 7 miljoen m³

(bij een huidige waterbehoefte van 30 miljoen m³).

3.1.2 Huidige situatie

Noord-Kennemerland is de meest verstedelijkte regio van Noord-Holland Noord. Daarbinnen heeft het HAL-gebied een dominante positie. De regio ligt relatief dicht bij de Randstad en vormt er min of meer een uitloper van. Er zijn sterke relaties met de Noordvleugel van de Randstad, inclusief de regio Amsterdam, het Schipholgebied en Zuid-Kennemerland. De regio heeft dan ook een diversiteit aan economische functies met, in verhouding tot de andere deelgebieden in Noord-Holland Noord, weinig werkgelegenheid in de landbouw en veel in de dienstverlening. Veel bedrijven hebben een herkomst in de Randstad of hebben er een afzetgebied. Inmiddels is ook de regionale afzet heel belangrijk en groeit de economie vooral door eigen groei en veel minder door instroom van nieuwe bedrijven. Overigens heeft de regio al enkele jaren onvoldoende direct uitgeefbare bedrijventerreinen.

Door bevolkingsgroei en economische ontwikkelingen vanwege de overloop in het verleden zijn de verkeersbewegingen sterk toegenomen. Dit leidt tot files op de wegen rond het HAL-gebied, met name op de N242 (oostelijke ring van Alkmaar) en op de A9. Op de wegen rondom de HAL zijn er bovendien milieuproblemen zoals geluidsoverlast en uitstoot van vervuilende stoffen. Ook laten de doorstroming en verkeersveiligheid op de N9 naar Den Helder en de oost-westverbinding Heerhugowaard-Hoorn te wensen over.

Diversiteit aan landschappen en woonmilieus

De regio heeft een aantrekkelijke diversiteit aan landschappen. De duinen beschermen tegen overstromingen en hebben een rol voor natuur en recreatie. Daarachter liggen de binnenduinrandzone en strandvlakten (het CAL- en BES-gebied), bebouwde (en in bescheiden mate beboste) strandwallen (Alkmaar-Heiloo) en droogmakerijen, die deels zijn getransformeerd tot suburbaan woongebied (Heerhugowaard) en deels nog ongerept zijn (Schermer). Ook zijn er natte oude poldergebieden deels getransformeerd tot woongebied (Langedijk) en deels nog overwegend onbebouwd (Eilandspolder). De aantrekkelijke ligging aan en dichtbij de kust en de verschillende landschappen zorgen voor een prettige kwaliteit van de omgeving. Ook zijn de landschappelijke kwaliteiten sterk bepalend voor de verstedelijkingsrichting.

Het HAL-gebied wordt steeds meer een aaneengesloten stedelijk gebied dat uitwaaiert naar het noorden en noordoosten, omdat de gebieden aan de zuid- en westzijde minder voor verstedelijking in aanmerking komen. Omdat Alkmaar het vanzelfsprekende culturele en voorzieningencentrum blijft, leidt dit tot een excentrische ontwikkeling van de verstedelijkte regio, met een steeds meer decentraal

liggende Alkmaarse binnenstad. De verstedelijking van de laatste decennia van de vorige eeuw heeft sterk een stempel gedrukt op het aanbod van woonmilieus. Niettemin hebben de verschillende kernen in het HAL-gebied elk nog sterk hun eigen identiteit (grootte, dichtheid, structuur, mate van stedelijkheid), variërend van stedelijk en historisch (Alkmaar) tot jong en suburbaan (Heerhogowaard) en landelijk, historisch en 'nat' (Langedijk) dan wel landelijk en 'droog' (Sint Pancras).

Bijzondere waarden vragen bescherming

Noord-Kennemerland telt veel gebieden met zeer bijzondere kwaliteiten. Zo bezit de regio het grootste aaneengesloten duingebied van de provincie, met beschermingswaarden als: 'stilte', 'grondwater', 'natuur' en 'aardkundige monumenten'. Deze waarden zijn van (inter)nationale en provinciale betekenis. De regio heeft, afgezien van de Waddenzee en Texel, in het streekplangebied de grootste concentratie aan stiltegebieden en aardkundige monumenten, waaronder de duinen en de strandwallen. Deze liggen vooral in het BES- en CAL-gebied. Achter de duinen zijn grote aaneengesloten delen van de oorspronkelijke binnenduinrand, strandvlakten en strandwallen nog intact. Grote delen hiervan vallen onder de milieubescherming. Deze gebieden (vooral de binnenduinrand) staan onder druk van verstedelijking en toenemend verkeer.

Een krachtige cultuurhistorische basis

Een deel van de regio is, dankzij een unieke stapeling van archeologische, historisch geografische en stedenbouwkundige waarden, aangewezen tot gebied met bijzondere waarden (de zogenaamde Belvédèregebieden). Het gaat om delen van het grondgebied van de gemeenten Bergen, Heiloo en Castricum. De cultuurhistorisch belangrijke stad Alkmaar grenst aan dit gebied. De strandwallen en -vlakten hebben interessante verkavelingen, nederzettingsspatronen, linten en landgoederen. De archeologische waarden hangen onder meer samen met de oude loop van het Oer-IJ. Centraal in dit gebied ligt het terrein en boerderij Kronenburg, het eerste provinciaal archeologisch monument van Nederland. Het Noordhollands Kanaal is als belangrijk verbindend element overal herkenbaar aanwezig als ingreep in het landschap. Ook de weidse Schermer heeft als historische droogmakerij met zijn kenmerkende watersysteem grote cultuurhistorische betekenis, evenals de aangrenzende middeleeuwse Eilandspolder, die deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur.

Verstedelijking en Woningbouw

3.1.3 De opgaven

- De landschappelijke 'onderlegger' is in Noord-Kennemerland uniek en essentieel als uitgangspunt voor verdere ontwikkelingen. Bij de verdere invulling is daarnaast uit te gaan van de cultuurhistorie (behoud door ontwikkeling, cultuurhistorische patronen als inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen) en bestaande stedenbouwkundige waarden.
- De verschillende kernen in het HAL-gebied moeten geleidelijk samengaan in een functionele en

ruimtelijke eenheid van meer stedelijke allure; essentieel is het behoud van eigen identiteit van de afzonderlijke kernen en onderliggende landschappen, wat betekent dat er ook de nodige geleiding in het gebied aanwezig moet zijn. De opgave is om dit te doen op basis van een intensieve samenwerking tussen de verschillende gemeenten.

- Versterking van de centrumpositie van het HAL-gebied in Noord-Holland Noord en van Alkmaar als hoofdcentrum daarbinnen.
- Ervoor zorgen dat groen en blauw gelijk opgaan bij de ontwikkeling van rood; met name zorgen voor een groene dooradering en groene randen van het HAL-gebied, waarbij rood voor groen kan (mee)betalen.
- De verstedelijking moet zijn afgestemd op de bestaande weg- en railinfrastructuur.
- Faciliteren van minimaal de autonome behoefte van circa 15.000 woningen in de periode 2004-2014, wat, gelet op de capaciteit in bestaande plannen (10.000 woningen), neerkomt op het zorgdragen voor voldoende nieuwe woningbouwlocaties voor circa 5.000 woningen.
- Voldoen aan de vraag bij uiteenlopende doelgroepen (waaronder opgaven als gevolg van de vergrijzing) en naar uiteenlopende woonmilieus en zorgen voor een goede afstemming van elkaar aanvullende woonmilieus binnen één samenhangend woningmarktgebied.
- Verdichting en stedelijke vernieuwing in met name Alkmaar (versterking van het stedelijke woonmilieutype).
- Goed benutten van de ruimtelijke potenties van de stationslocaties.
- Onderlinge afstemming van de kwantitatieve en de kwalitatieve woningbouwopgaven tussen alle gemeenten in de regio, inclusief de keuze van de regionale woningbouwlocaties en de verdeling van elkaar aanvullende woonmilieus.

Landelijk gebied

- Ontwikkeling van natuur, water, landschap en recreatief medegebruik (o.a. door samenwerking tussen natuur- en landbouworganisaties); dit geldt vooral voor het CAL- en BES-gebied, maar ook voor de Eilandspolder en andere gebieden.
- Een goede zonering van de recreatie, ook in het duingebied. Hierbij zijn de recreatieve mogelijkheden van de binnenduintrand nadrukkelijk te betrekken.
- Het beleid ten aanzien van de bollenconcentratiegebieden zal worden herbezien. Daarnaast is het nodig alternatieve vestigingsmogelijkheden elders in Noord-Holland Noord voor de bollensector te bieden. De resterende bollensector in de regio moet verduurzaamd worden. In Noord- Kennemerland zal op termijn 50 á 100 ha landbouwgrond verdwijnen, vooral als gevolg van de uitbreidende woonfunctie in de zone Limmen-Heiloo en als gevolg van natuurontwikkeling, de binnenduintrand en de veenweidegebieden.

Economie

- In het licht van de achtergebleven economische groei en het uitgaande pendelsaldo (in ieder geval nog de komende 10 jaar) moet worden gestreefd naar versterking van de economische positie van het gebied. Dit kan door enerzijds inzet op de dienstverlening en kantoren (werkgelegenheid voor middelbaar en hoger opgeleid personeel) en anderzijds door grote regionale bedrijventerreinen.
- Daarbij is aandacht nodig voor de ontsluiting en herstructurering van bedrijventerreinen.
- Faciliteren van 115 ha bedrijventerreinen tot 2014 en voor de langere termijn (2014-2030) bestaat er een planningsopgave van 360 ha. De bestaande streekplancapaciteit (245 ha) én de uitbreidingen tot 2014 zijn vooral te vinden op de Boekelermeer, De Vork en Breekland.
- Faciliteren van de behoefte aan kantoren binnen het bestaande stedelijke gebied van de HAL-regio (met bijzondere aandacht voor de potenties bij de stations).
- Faciliteren van de behoefte aan toeristische voorzieningen.

Verkeer en vervoer

- Verbeteren van de bereikbaarheid van het stedelijk netwerk HAL, dat leidt tot de volgende sub-opgaven:
- Verbeteren van de doorstroming op de verbinding A9 met de Randstad, inclusief een nieuwe aansluiting ter hoogte van Heiloo en de Boekelermeer.
- Verbeteren van de doorstroming op de verbindingen naar Den Helder en op de oost-west verbinding tussen het HAL- en HES-gebied en daarmee met het oosten van het land.
- Verbeteren van de doorstroming op de oostelijke ring rond Alkmaar (N242).
- Verbeteren van de bereikbaarheid van de kust.
- Bieden van alternatieven voor het verkeer over de weg.
- Verbeteren van de huidige en toekomstige verkeersoverlast- en daarmee samenhangende gezondheidsproblemen.

Water

- Kustveiligheid: handhaving en consolidering van bestaande afslaglijnen.
- Veiligheid van de kaden van het watersysteem waarborgen.
- Creëren van voldoende ruimte voor water om wateroverlast tegen te gaan.
- Waterneutraal bouwen bij de herstructurering van het HAL-gebied.
- Niet afwentelen en waterneutraal bouwen op de nieuwe uitleglocaties. Versterking van de kwaliteit van woonmilieus met water, onder andere in de groen-blauwe slinger en in Langedijk West.
- Duurzaam waterbeheer op centrale bedrijventerreinen zoals: de Boekelermeer, de Vork en Breekland en in het Altongebied.
- Ecologische waterkwaliteit realiseren door het vasthouden van gebiedseigen water in het duingebied en de binnenduinrand.

Verstedelijking van het HAL-gebied: eenheid in verscheidenheid

- Behoud van evenwicht tussen zoetwaterbeheer en natuur in het duingebied enerzijds en behoud van agrarische functies in het aangrenzend gebied, met name in het CAL- en BES-gebied.

3.1.4 De visie

De HAL-regio ontwikkelt zich tot een netwerkstad; een samenhangend stedelijk gebied met meerdere knooppunten en intensieve onderlinge relaties. De kernen vergroeien steeds meer met elkaar. Zij moeten een ruimtelijke en functionele eenheid gaan vormen, maar wel met elk hun eigen identiteit en cultuur. Daarbij is de bestaande differentiatie in woonmilieus, bebouwings- en landschapspatronen voor ons een uitgangspunt. De samenhang moet niet alleen met bebouwing en verbindingen tot stand komen, maar ook met groene en blauwe structuren, zodat woon- en werkgebieden, landschap, recreatiegebieden en water met elkaar worden verweven en het gebied als geheel meer ruimtelijke kwaliteit krijgt. Het concept van de drie lopers: de rode, groene en blauwe loper, blijft voor ons van betekenis. Dit gaat uit van een integrale en gelijktijdige aanpak van rood, groen en blauw.

De rode loper, de zone langs de railas tussen Alkmaar-centrum en Heerhugowaard-centrum, is een vestigingsmilieu voor voorzieningen en kantoren.

De blauwe loper wordt gevormd door het Kanaal Omval-Kolhorn en het noordelijk deel van de Schermerringvaart. Deze wordt verder opgewaardeerd als recreatieve en ecologische verbindingzone. De groene loper loopt van het Geestmerambacht, tussen Sint Pancras en Broek op Langedijk door, naar het zuidoosten tot aan de Stad van de Zon en krijgt volgens ons meer betekenis als het recreatiegebied Geestmerambacht wordt versterkt en direct gaat grenzen aan de nieuwe woonwijken in Alkmaar-Noord oost en Langedijk-West. De locatie Heerhugowaard-Zuid (Broekhorn) heeft bijzondere ontwikkelingsmogelijkheden voor voorzieningen. Hier kruisen de drie lopers elkaar.

De HAL in 2030: wonen in groen en aan het water

Het kaartbeeld illustreert het HAL-gebied in 2030. Deze ruimtelijke ontwikkelingen op de lange termijn vinden wij een mogelijke en wenselijke invulling. We plaatsen daarbij wel de kanttekening dat het nieuwe instrumentarium de gemeenten de nodige ruimte geeft bij het kiezen van locaties en het indienen van plannen. Het kaartbeeld laat zien hoe de gebieden door rode, blauwe en groene ontwikkelingen verder met elkaar verweven raken.

Een belangrijke woningbouwlocaties is:

- *Heerhugowaard De Draai*: de grote volgende woningbouwlocatie van Heerhugowaard aan de oostzijde die in beeld komt als de Stad van de Zon is voltooid (2006).

Er liggen kansen voor diverse vormen van landelijk wonen (woonlandschappen). Het is aan de

gemeenten om dit nader in te vullen en eventueel in de regionale woonvisie in te brengen. Op de juridische kaart zijn zij dan ook niet aangegeven. Het gaat om:

- *Heerhugowaard 't Kruis*: vooralsnog is dit een gebied met veel verspreide glastuinbouw, waarvan de ontwikkeling niet hoeft te worden belemmerd, maar ook verplaatsing naar een concentratiegebied elders in Noord-Holland Noord is een optie. Op termijn kan dit gebied ten zuiden van de Draai transformeren naar landschappelijk en luxe wonen. Woningbouw (al dan niet gemengd met glastuinbouw) vormt dan de overgang naar het open polderland.
- *Langedijk-West*: een waterrijke locatie met woningen in lagere dichtheden, met een dorpspe Langedijkse sfeer, verknoopt met een verdere ontwikkeling van groen- en waterstructuren. De locatie sluit direct aan op het recreatiegebied Geestmerambacht dat een functie kan vervullen van waterberging voor nieuwe stedelijke uitbreidingen. Voorwaarden voor de ontwikkelingen in Langedijk-West zijn een goede oplossing van de ontsluiting en de financiering daarvoor.

Aan de westkant van Heerhugowaard is de locatie Broekhorn strategisch gelegen vanuit regionale HALoptiek en wat betreft bereikbaarheid voor auto en spoor. De locatie leent zich bij uitstek voor bijzondere functies, zoals voorzieningen, al dan niet gecombineerd met bijzondere vormen van wonen en werken en mogelijk gekoppeld aan een jachthaven aan het Noordhollands Kanaal. Pas als zich kansen voor een bijzondere invulling aandienen, moet deze locatie worden ingezet.

Door deze ontwikkelingen komen er min of meer luxe en in het landschap opgenomen woongebieden aan verschillende zijden van de verstedelijkte regio te liggen. Het is overigens op de genoemde locaties ook mogelijk om niet te bouwen of in meer 'traditionele dichtheden' woningbouw te realiseren. Het blijkt dat er in de regio voldoende potentiële woningbouwlocaties te vinden zijn buiten het bestaand stedelijk gebied om het vastgestelde tekort van 5.000 woningen af te dekken. Feitelijk hebben de grotere woningbouwlocaties, waarvoor gemeenten plannen hebben, met elkaar al méér capaciteit dan voor het berekende tekort voor de eigen woningbehoefte tot 2014. Wij streven ernaar de woningproductie hoog te houden en voldoende plancapaciteit voor minimaal de regionale behoefte te ontwikkelen.

Alkmaar heeft nog maar zeer beperkte uitbreidingsruimte binnen de gemeentegrenzen: Vroonermeer-Noord en de Nollen. Voor Vroonermeer-Noord geldt een streekplanuitwerking, waarbij de inhoud van het gesloten convenant tussen Alkmaar en Langedijk als uitgangspunt dient. Vroonermeer-Noord was PEHS-gebied. Er zal daarom wel compensatie moeten plaatsvinden conform de gedragslijn compensatie, zoals is vastgelegd in ons besluit van 14 maart 2000. Voor de Nollen bestaat inmiddels een goed-

**Ontwikkeling
Vroonermeer-Noord en
de Nollen als
onderdeel van een
park**

gekeurd bestemmingsplan dat echter nog moet worden uitgewerkt. Als provincie gaan wij uit van het concept van Sint Pancras in het hart van het HAL-gebied, dat als historisch dorp met enkele bebouwingslinten wordt omgeven door een parkachtige structuur, waaromheen nieuwe bebouwing is gegroepeerd. Dit betekent dat de Vroonermeer-Noord en de uitwerking van de Nollen gezamenlijk

moeten worden opgepakt, in samenhang met het park rond Sint Pancras en in relatie met de groene loper. Samenwerking tussen de gemeenten Alkmaar en Langedijk is daarvoor noodzakelijk.

Aanvullende woonmilieus binnen één woningmarktgebied

Het bovenstaande betekent dat er in de regio nog ruime bouwmogelijkheden zijn in de meeste gemeenten, maar nog maar zeer beperkt binnen de gemeentegrenzen van Alkmaar.

Alkmaar, dé centrumstad van de HAL en heel Noord-Holland Noord, heeft vrijwel geen uitlegmogelijkheden meer. Alkmaar kan nog wel een flinke kwaliteitsslag maken en een aanzienlijke capaciteit aanboren door herstructurering, verdichting en transformatie. Met transformatie bedoelen wij de herinrichting van centraal gelegen binnenstedelijke terreinen tot gemengde woon-werkgebieden. Dit kan zoveel capaciteit opleveren, dat mogelijk kan worden voorzien in de grote vraag naar het stedelijke woonmilieutype. Bij een goede invulling kan ook het aantal arbeidsplaatsen in een stedelijke setting behouden blijven of zelfs groeien.

Mogelijk is de aan te boren woningbouwcapaciteit onvoldoende voor de eigen woningvraag bij de Alkmaarse bevolking; bovendien zullen veel Alkmaarders in de gezinsvormende levensfase naar een ander milieutype uitzien en zullen andersom jongeren en ouderen uit een wijdere omgeving naar een woning uitzien die nabij de voorzieningen ligt. Het HAL-gebied is één woningmarkt, waarin de woonconsument woonmilieus worden geboden die elkaar aanvullen. Alle nieuwbouwlocaties in het gebied zijn dan ook, ongeacht de omvang en de ligging, regionale locaties ten behoeve van de hele regio. Wij verwachten dat alle inbreidings- en uitbreidingslocaties samen genoeg capaciteit bieden voor de opvang van de gezamenlijke eigen woningbehoefte. In een regionale woonvisie Noord-Kennemerland is dit nader uit te werken.

Met een cluster hbo-opleidingen kan Alkmaar zich meer gaan manifesteren als studentenstad in Noord-Holland Noord. Dat biedt voordelen voor het culturele klimaat en het voorzieningenniveau (waaronder de horeca) en ook voor de vernieuwing van de economie en het bedrijfsleven. In dit verband is het kenniscentrum voor duurzame energie dat nu in ontwikkeling is een voorbeeld.

Drie regionale bedrijventerreinen in de regio

Naast ruimte voor kantoren willen wij ruimte bieden aan andere vormen van bedrijvigheid, gemengd in woongebieden en op afzonderlijke bedrijventerreinen. Bestaande infrastructuur en bestaande bedrijventerreinen zijn sturend voor de ligging van de nieuwe, grote regionale bedrijventerreinen.

De polder Boekelermeer wordt als bedrijventerrein verder ontwikkeld, conform het geldende beleid. Dit moet vanuit een totaalconcept voor de polder gebeuren, waarbij echter niet ten zuiden van de Kanaalweg mag worden gebouwd. Voor de Boekelermeer is belangrijk dat een goede aansluiting wordt geregeld op de A9, samen met de aansluiting van Heiloo op deze rijksweg. Overigens vraagt de laaggelegen polder aandacht wat betreft het voorkomen van wateroverlast.

Naast de Boekelermeer willen wij de gelegenheid geven om Zandhorst-Oost (ook wel de Vork genaamd)

Bedrijventerreinen in Noord-Kennemerland (in netto ha tot 2014)

Locatie	Uitgeefbaar aanbod	Bestaande streekplan capaciteit	Nieuwe regionale locaties
Boekelermeer Zuid I	17		
Boekelermeer Zuid II	10	123	
Zandhorst III	2		
Beveland	7		
Bergermeerpolder	5		
De Mossel III	2		
De Vork		30	
Breekland		30	
Boekelermeer Zuid III		15	
De Vork II			50
Breekland II			50

en Langedijk-West (Breekland) uit te bouwen tot grote regionale bedrijventerreinen. Wij bereiken hiermee dat de hele regio voor de periode tot 2014 over voldoende bedrijventerreinen beschikt.

Voor de komende tien jaar maken wij voor de ontwikkeling van De Vork + Breekland, in aanvulling op de reeds vigerende eerste fases van 30 ha, mogelijk dat voor de lokatie Breekland II en De Vork II 50 ha respectievelijk 50 ha worden aangewezen, waarvan 30 ha na 2014 mag worden ingericht. De regio moet in de regionale bedrijventerreinen-visie de fasering voor de lokaties Breekland II en De Vork II uitwerken en vastleggen. De uitbreiding van de Vork vindt plaats ten noorden van de bestaande uitbreiding (voormalige reservering glastuinbouw). Overigens wordt de genoemde reservering glastuinbouw opgevangen in Grootslag respectievelijk de Wieringermeer. De ontwikkelingskansen voor de Vork bieden de gemeente tevens financiële mogelijkheden om zorg te dragen voor een goede, tijdige afsluiting (verbinding van de Braken naar de N242).

Voor beide ontwikkelingen, Breekland en de Vork, geldt als voorwaarde dat infrastructuur en uitbreiding van de bedrijventerreinen gelijk oplopen. De opwaardering van de N242 speelt hier een belangrijke rol. Op termijn is de Westfrisiaweg West cruciaal voor de ontwikkelingen.

Wonen en werken rondom stations in het HAL-gebied

Het HAL-gebied heeft de potentie om zich verder te ontwikkelen tot grootstedelijk dienstencentrum en voorzieningestad. Hierin is het complementair aan Den Helder dat zich richt op de maritieme bedrijvigheid en offshore en de HES/Wieringermeer met relatief veel industriële bedrijvigheid. Daarom is het belangrijk dat er in de HAL goede en voldoende kantorenlocaties beschikbaar zijn. Er liggen vooral kansen voor de backoffices, verkoop- en marketingkantoren en non-profitorganisaties. Concentraties van kantoren en voorzieningen zullen de stationslocaties een nieuwe aanblik geven. Hier worden werknemers verleid om gebruik te maken van trein, bus en andere voorzieningen. Wij schatten in dat kan worden voorzien in de vraag naar kantoren in het bestaand stedelijk gebied. Om deze redenen nemen wij geen verdere beleidslijnen in dit Ontwikkelingsbeeld op. Behalve voor kantoren en werkgelegenheidsontwikkeling zijn de stations belangrijk als centrale woonlocaties en voor de bereikbaarheid van woongebieden.

De stations Alkmaar Centraal en Heerhugowaard hebben volop ontwikkelingskansen. Beide stations vormen prima vervoersknopen met aansluitingen op bussen die in de toekomst over een netwerk van vrije busbanen het HAL-gebied doorkruisen (zie uitwerkingskaart). Bij station Alkmaar Centraal zijn er plannen voor een grootschalige herstructurering van het stationsgebied. Een combinatie van kantoren, wonen, winkels en een nieuw busstation moet het gebied transformeren. Ook in de buurt van station Heerhugowaard zijn ontwikkelingen van kantoren en andere centrumachtige voorzieningen wenselijk. De bereidheid om de trein in te stappen wordt nog groter met allerlei aanvullende maatregelen als fietsenstallingen, goede overstap van bus op trein, goede toeleidende wegen en fietspaden en ruimte voor parkeren. Verder is het onze ambitie om in de toekomst light-trains over bestaand spoor te laten rijden.

Goede verbindingen in alle richtingen

Goede verbindingen met de Randstad, de stedelijke gebieden HES en Den Helder en het oosten en noorden van het land zijn voorwaarden om de positie van de HAL als netwerkstad waar te maken. Een verbreding van de A9 is noodzakelijk om voldoende capaciteit te hebben op de directe schakel met de Randstad. Gemeenten dienen in hun ruimtelijk beleid rekening te houden met een mogelijke uitbreiding van het aantal sporen op het traject Uitgeest-Alkmaar en geen hiermee strijdige ontwikkelingen mogelijk te maken. Het aantal benodigde sporen op het baanvak in Heiloo kan tot 3 beperkt blijven. Verder staan wij voor een goede ontsluiting van Heiloo en bedrijventerrein de Boekelermeer op de A9. Voor de bereikbaarheid van Den Helder via de rijksweg verwijzen wij naar de tekst over de Kop van Noord-Holland. Er zijn goede kansen voor vervoer over water bij het bedrijventerrein de Boekelermeer. Containerterminals zoals de huisvuilcentrale in Alkmaar bieden kansen.

Verbeterde verbinding richting Hoorn- Enkhuizen

Voor een directe dwarsverbinding naar Hoorn-Enkhuizen en het oosten van het land en verder, hebben wij een streefbeeld voor de Westfrisiaweg opgesteld. Volgens dit beeld en de ontwikkelingen die wij in dit ontwikkelingsbeeld voorstaan, dienen gemeenten in hun ruimtelijke beleid rekening te houden met de volgende ontwikkelingen en geen hiermee strijdige ontwikkelingen mogelijk te maken:

- Opwaardering van het tracé de Braken dat Heerhugowaard en Hoorn met elkaar verbindt.
- Een nieuwe wegverbinding die het tracé De Braken verbindt met de provinciale weg N242 ten noorden van Heerhugowaard, zodat het bedrijventerrein de Vork een goede ontsluiting krijgt.
- Opwaardering van de provinciale weg tussen De Braken en de A7.
- Verbreding van de A7 bij Hoorn.

In deze collegeperiode willen wij de bewoners en gebruikers een antwoord geven op de vraag hoe en wanneer de verbinding Alkmaar-Enkhuizen wordt opgewaardeerd. Wij nemen uiterlijk in 2005 daarover een besluit. Uitvoering van de weg zal vanuit een integrale ontwerpogave gebeuren. Een snelle en ingrijpende aanpassing van de Braken is pas aan de orde als de regio, het bedrijfsleven en het Rijk substantieel daaraan bijdragen. Het initiatief voor de nieuwe wegverbinding van De Braken naar de provinciale weg N242 ten noorden van Heerhugowaard ligt bij de gemeente Heerhugowaard.

Gemeenten dienen in hun ruimtelijk beleid rekening te houden met de mogelijke uitbreiding van het aantal sporen op het traject Heerhugowaard-Hoorn en geen hiermee strijdige ontwikkelingen mogelijk te maken.

Interne verbindingen essentieel in netwerkstad

Samenwerking van de wegbeheerders aan infrastructuur is essentieel om van het HAL-gebied daadwerkelijk een netwerkstad te maken. De provinciale weg N242 is de centrale as die Alkmaar, Langedijk en Heerhugowaard met elkaar verbindt. Het oostelijk gedeelte om Alkmaar krijgt de komende jaren een flinke opknopbeurt. Er komen vrijliggende fietspaden, ongelijkvloerse kruisingen en een vrije busbaan. In de planvorming is ruimte voor een derde rijstrook gereserveerd die medio 2015 nodig zal zijn. Voor de verdere toekomst is tijdig onderzoek nodig naar de mogelijkheden van een oostelijke rondweg om het HAL-gebied. Ook streven wij naar een opwaardering van de N245 (weg van Alkmaar naar Schagen) vanaf kruispunt Huiswaarderweg/Nollenweg tot aan Laan van Tata in samenhang met de verdere ontwikkeling van woningbouw.

Investerings in alleen de infrastructuur zijn niet voldoende. Allerlei alternatieven voor verkeer over de weg moeten worden ingezet om de bereikbaarheid te verbeteren. Zo is een gezamenlijke visie van de wegbeheerders op een goed aaneengesloten regionaal fietspadennetwerk in het gebied onontbeerlijk. Ook de mogelijkheden van wonen en werken rondom stations worden volop benut.

Geluidstoename van het verkeer beperken

Met name in het HAL-gebied zijn maatregelen nodig op en langs het rijks- en provinciale wegennet om de toename van het geluid te beperken. Op onze eigen wegen zetten wij waar mogelijk bronmaatregelen in zoals de toepassing van stille wegdekken. De steeds verdergaande aantasting van stiltegebieden wordt op die manier enigszins beteugeld.

Groen-blaauwe randen van het HAL-gebied

In de HAL-regio moet flink worden geïnvesteerd in de groene geleiding en in groene uitloopgebieden van het stedelijk gebied. Het groengebied Geestmerambacht dient te worden vergroot en te versmelten met de nabije stads- en dorpsranden.

De randen van het HAL-gebied moeten een sterke, groene (en blauwe) invulling krijgen, soms als harde randen naar het oorspronkelijke en open landschap toe (Alkmaar-West, rand Schermer), soms als meer zachte overgangen met landelijk wonen (Heiloo Zandzoom, mogelijk ook Heerhugowaard 't Kruis en Langedijk-West).

Belangrijk is dat in de groene randen rood voor groen betaalt.

De westzijde van het HAL-gebied blijft vrij van verdere verstedelijking. Hier is een goede definitieve stedenbouwkundige afronding en landschappelijke inpassing van de stadsrandfuncties vereist.

Verbetering van de aansluiting van infrastructuur, water en natuur van de stad Alkmaar op de Westrand is noodzakelijk. Het realiseren van goede verbindingen voor recreatie, natuur en water in het landelijk gebied tussen Bergen, Heiloo en Alkmaar is echter een nog grotere opgave. Voor nadere planvorming in de Westrand van Alkmaar vinden wij een totaalvisie op het gebied noodzakelijk en voorwaarde voor provinciale medewerking aan bijvoorbeeld recreatieve voorzieningen en de verdere invulling van de Bergermeerpolder. Wij zetten ons beleid om de aansluiting Huiswaarderweg-Bergerweg in Alkmaar mogelijk te maken voort.

Aan de zuidzijde wordt de definitieve begrenzing van de Boekelermeer bepaald door de Kanaalweg. Een totaalplan voor het landelijk gebied ten zuiden van Alkmaar is nodig om te bepalen wat in dit gebied het landschappelijk casco is, hoe dit kan worden behouden en ontwikkeld. Hiermee is tevens te bepalen op welke wijze stedelijke ontwikkelingen van Alkmaar en Heiloo kunnen worden afgerond en de benodigde infrastructuur voor de aansluiting op de A9 kan worden ingepast.

Intergemeentelijke structuurvisie

De ruimtelijke en functionele samenhang van het HAL-gebied is belangrijk en maakt een overkoepelende ruimtelijke visie op het gebied noodzakelijk. Wij vinden het dan ook een goede zaak dat de gezamenlijke HAL-gemeenten opdracht hebben gegeven tot het maken van een intergemeentelijke structuurvisie. De resultaten hiervan komen pas na het gereed komen van het Ontwikkelingsbeeld beschikbaar. Uiteraard streven wij naar afstemming. Behalve een gemeenschappelijke ruimtelijke visie is ook een regionale woonvisie nodig om de kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van de woningbouw

op elkaar af te stemmen. Zo'n regionale afstemming is tevens vereist ter onderbouwing van nieuwe woningbouwlocaties buiten het bestaand stedelijk gebied.

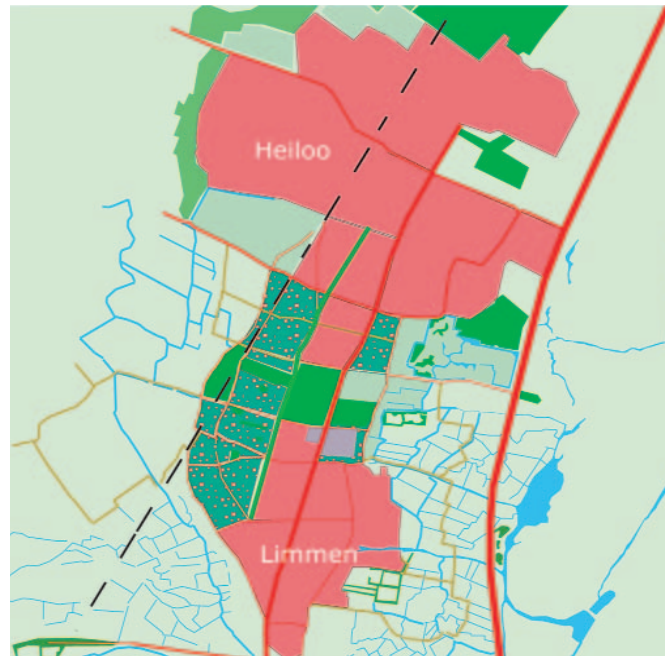
HAL-netwerkstad breidt zich uit in meerdere richtingen

De netwerkstad ontwikkelt zich sterk naar het noorden en noordoosten, omdat daar de afgelopen decennia de grotere woningbouwlocaties zijn gevonden en ook de grotere woon- en werklocaties van de komende decennia liggen. Feitelijk is het netwerk niet beperkt tot de drie HAL-gemeenten. Er zijn sterke relaties met Heiloo en de CAL- en BES-gemeenten. Door de ontwikkeling van de Boekelermeer naar het zuiden en de ontwikkeling van de Zandzoom tussen Heiloo en Limmen krijgen ook de relaties naar het zuiden meer nadruk. Een intergemeentelijke ruimtelijke visie van het HAL-gebied zou zich eigenlijk ook over deze gebieden moeten uitstrekken.

Heiloo en Limmen: bouwen op de strandwal

De ontwikkeling van het gebied de Zandzoom betekent een intensivering van de nu extensief bebouwde strandwal tussen Heiloo en Limmen overigens zonder dat moet worden gestreefd naar dichtheden als in 'gewone' woonwijken. Daar is juist de 'dunne' bebouwing in een landschappelijke setting en met een recreatief karakter een kwaliteit. Niettemin kunnen hier minimaal 2000 woningen worden gerealiseerd. In kleinere delen van het gebied is een hogere dichtheid wel mogelijk als dit maar gebeurt binnen het totaalkader van het woonlandschap. Het woonlandschap maakt het mogelijk dat de Zandzoom kan worden ontwikkeld op basis en met behoud van de aanwezige cultuurhistorische en aardkundige waarden. Dit is de reden dat ondanks het voorkomen van (nationale en internationale) aardkundige waarden dit gebied niet als uitsluitingsgebied maar als zoekgebied is aangemerkt op de kaart 'Planologisch beleidskader 2004-2014'. Ook watermaatregelen kunnen hierop aansluiten zoals bijvoorbeeld verbreding van bestaande watergangen. Het bouwen op de strandwal tussen Heiloo en Limmen wordt grofweg begrensd door de Wester- en Oosterzijweg.

In Castricum kan op langere termijn opschuiving van het station naar het noorden worden overwogen, zodat dit station beter ontsloten is en meer centraal ten opzichte van de bebouwing van Castricum komt te liggen. Ook zijn er dan goede parkeermogelijkheden voor forensen en kan Limmen hiervan meeprofiteren.

In Castricum zijn nog verschillende mogelijkheden tot inbreiding met woningbouw aanwezig. Zo kan ook (buiten de strandwal) het terrein van de instelling Duin en Bosch voor woningbouw worden benut,

een ontwikkeling die tevens de drager kan zijn voor landschapontwikkeling, bijvoorbeeld in het gebied Castricum-Limmen.

Van zee tot Meer

Het gebied tussen de Noordzee en het Alkmaardermeer maakt onderdeel uit van de robuuste verbindingzone van Kust tot Kust. Deze verbindingzone, die vanaf de Noordzeekust via Waterland naar het Markermeer is gedacht, heeft een meervoudige doelstelling. Naast ecologie zijn dat waterbeheer, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. Een deel van het gebied valt samen met het Oer-IJgebied. De delta van het Oer-IJ is de onderlegger voor buitengewone kwaliteiten van het gebied. Mede vanwege de unieke archeologische waarden, maar ook om de open landschappelijke karakteristiek, blijft de zone tussen Castricum, Limmen en Egmond Binnen vrij van verstedelijking. In het gebied is sprake van een stapeling van plannen van diverse organisaties. De concrete uitvoering komt nog niet van de grond. Door de opgave te zien als integrale gebiedsontwikkeling wordt de complexiteit erkend en kunnen sectorale plannen met elkaar worden verbonden. De uitvoering kan een impuls krijgen door extra te investeren met de opbrengsten uit aangrenzende verstedelijking (rood voor groen). Bovendien is het rijk bereid middelen in te zetten in dit gebied voor de aankoop van nieuwe natuur.

Landbouw, natuur en water in de binnenduinrand

Het is belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in het sterker maken van de natuur en recreatieve verbindingen (wandel- en fietspaden), onder meer van Alkmaar richting strand. Ook worden de Damlander en Philisteinsche polder, de Loterijlanden en delen van de Bergermeer als natuurgebied ingericht in combinatie met maatregelen ter verbetering van het waterbeheer. In het gebied is de land- en tuinbouw nauw verweven met de in deze gebieden voorkomende natuur- en landschapswaarden. Waar mogelijk willen wij in de binnenduinrand natuurontwikkeling bevorderen. Voor bollentelers die in verband hiermee op termijn en op vrijwillige basis hun bedrijf verplaatsen zal hervestigingsruimte in de Kop van Noord-Holland ontwikkeld worden. Voor de blijvende bollenteelt en andere land- en tuinbouwsectoren willen wij de productieomstandigheden verbeteren. Een goede samenwerking tussen natuur- en landbouworganisaties is daarvoor wel noodzakelijk. Boeren kunnen de uitgestrekte stukken natuur beheren en verkrijgen zo inkomsten naast de landbouw. Voorwaarde is dan wel dat voor natuur- en landschapsbeheer voldoende middelen beschikbaar zijn.

Voor groei van het bollenareaal (met permanente teelt) is in de binnenduinrand weinig ruimte meer (evenmin als elders in Noord-Kennemerland). Wij hebben immers gebieden voor grote en efficiëntere projectlocaties aangewezen in de Kop van Noord-Holland (Wieringermeer) waar bedrijven naar toe kunnen verhuizen of zich als nieuw bedrijf kunnen ontwikkelen. In de bollenconcentratiegebieden is nog enige ruimte voor de omzetting van grasland naar permanente bollenteelt aanwezig. Wij zullen bezien in hoeverre het wenselijk is de begrenzingen daarvan in te perken.

De oplossingen voor waterberging moeten aansluiten bij het cultuurlandschap. Dit betekent dat het watersysteem in bollenconcentratiegebieden relatief grofmazig kan zijn. Er is een evenwicht gewenst tussen het waterbeheer in de duinen en voor de bollenteelt. Naar verwachting zal door meer neerslag de wateraanvoer en de watervoorraad in de duinen toenemen.

Kust en duinen

De kustbadplaatsen zijn belangrijk voor recreatie en toerisme. Zij moeten elk hun eigen identiteit verder kunnen ontwikkelen. Het aanbod aan overnachtingsmogelijkheden moet worden geherstructureerd, evenals de parkeervoorzieningen. Wij zullen de toekomstige behoefte aan ruimte voor toerisme en recreatie uitwerken voor het hele kustgebied van Noord-Holland. Bovendien zullen wij de bereikbaarheid van de Noord-Hollandse kust uitwerken. Wij denken aan de promotie van het openbaar vervoer dat zoveel mogelijk vrij baan moet krijgen. Ook zijn wij voorstander van de aanleg van transferia van waaruit mensen met de bus verder kunnen reizen naar het strand. Verder denken we aan goede informatievoorzieningen voor de recreant.

Wij streven naar minimaal het handhaven van de huidige veiligheid voor de kustplaatsen Bergen en Egmond aan Zee. De maatregelen die we willen nemen gaan gepaard met een verbreding van het strand, wat goed is voor recreatie en toerisme. Tevens willen we de technische en financiële haalbaar-

heid van verdere zeewaartse maatregelen onderzoeken. Ten noorden van Bergen is ook een landinwaartse optie mogelijk, omdat de duinen daar breed genoeg zijn. Dit kan samengaan met dynamisch kustbeheer.

Om de natuurwaarden van de duinen te waarborgen en ontwikkelen, maar ook om de recreatieve waarde van dit gebied optimaal te benutten, bevorderen wij een goede zonering van de recreatie. Daarbij worden ook de recreatieve mogelijkheden van de binnenduintrand nadrukkelijk betrokken. Het natuurbeheer in de duinen zal zich verder toespitsen op vernatting, herstel van natuurlijke afvoersystemen en meer natuurlijke dynamiek (bijvoorbeeld verstuivingen). Deze vernatting kan in de toekomst bijdragen aan de beperking van de toevoer van gebiedsvreemd water.

Voor de kust van Egmond aan Zee, op 8 km afstand van de kustlijn, wordt in 2005 een windmolenpark van 99 MW gerealiseerd.

Schermer als landschappelijke eenheid

In de Schermer blijven de koeien de komende decennia in de uitgestrekte weiden grazen. De veeteelt is een belangrijke inkomstenbron en het gebied behoudt dan ook zijn functie als agrarische polder, die overigens ook in gebruik is voor de bollenteelt, de akkerbouw en de tuinbouw. Duurzame schaalvergroting zal bijdragen aan het behoud van de agrarische functie. Het is niet gewenst dat binnen de Schermer los van de totale structuur wordt verstedelijkt, dus ook niet westelijk van de N242 op Alkmaars grondgebied. De Schermer moet in principe als grote en krachtige landschappelijke eenheid herkenbaar blijven. Dit is zowel mogelijk als wordt afgezien van verdere bebouwing, als bij een eventuele keuze voor het toelaten van meer landelijke woonvormen. Langs de twee vaarten en de Molenweg is in principe ruimte voor nieuwe bebouwing met een landelijk karakter, die de hoofdstructuur van de Schermer benadrukt en krachtiger maakt. Dit kan echter alleen als dit gebeurt in het kader van een 'rood betaalt voor groen'-regeling en in het kader van een status als deel van een Nationaal Landschap. Om de bijzondere positie en landschappelijke openheid te benadrukken is de Schermer in haar geheel als 'uitsluitingsgebied' op de kaart Planologisch Beleidskader 2004-2014 gekomen.

Voorwaarde bij eventuele bebouwing is bovendien dat er een goed Beeldkwaliteitsplan aan ten grondslag ligt. Een andere randvoorwaarde is dat eventuele woningbouw de agrarische bedrijfsvoering niet mag belemmeren.

Het is verder van belang de randen van de Schermer ecologisch te ontwikkelen en ook 'beleefbaar' te maken door ze te ontsluiten voor fiets- of wandelrecreatie. De Schermer Zuid biedt ook mogelijkheden voor de opvang van wateroverlast. Binnen de ringweg Alkmaar (de Omval) is hoogstens ruimte voor één groot bebouwingselement als 'landmark' aan één van de hoofdassen binnen de Schermer, te koppelen aan sanering van de aanwezige stadsrandfuncties.

Een nieuwe toekomst voor de veenweidegebieden

Nog verder uit de stedelijke invloedssfeer dan de Schermer, vraagt de Eilandspolder om beschermend beleid. Om die reden is er geen woningbouw mogelijk buiten de kernen.

In de Task Force Veenweidegebieden is door de WLTO, de natuurorganisaties, het waterschap, de gemeenten en de provincie een gezamenlijke koers bepaald voor het veenweidegebied van Noord-Hollands Midden. Per deelgebied zijn voorstellen gedaan voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling. Wij volgen de door de Task Force gemaakte keuzes. De Eilandspolder blijft als veenweidegebied een groene, open, cultuurhistorische oase voor vogels en extensieve landbouw, waar wordt ingezet op natuur- en landschapsbeheer. Ook de polder Mijzen en de veenweidegebieden ten noordwesten van het Uitgeestermeer vallen hier onder. Belangrijk voor het behoud van deze gebieden is het goed regelen van het beheer, waarbij de natuurwaarden en de waterhuishouding (kwetsbaar gebied voor wateroverlast en -tekort) bijzondere aandacht vragen. Voor waterbeheer zal een evenwicht moeten worden gevonden tussen goede waterkwaliteit en de wens van vaste waterpeilen voor stedelijke en agrarische functies. Vanwege de sterke samenhang met de andere veenweidegebieden in Noord-Holland Midden, zoals bijvoorbeeld het Wormer-Jisperveld en de Zeevang, zijn deze gebieden ook meegenomen in de streekplanuitwerking voor Noord-Holland Zuid. Een van de voorstellen van de Task Force is om deze gebieden samen met Noord-Hollands Midden voor te dragen als Nationaal Landschap. Wij zullen hiertoe samen met de andere partners een Stichting Nationaal Landschap Hollands Midden oprichten.

Milieuvriendelijk bouwen in de HAL-regio

Vanwege de relatief hoge taakstellingen voor woningen en bedrijven in het HAL-gebied verwachten wij van deze gemeenten dat zij actief inspelen op ons beleid om al bij de bouw zoveel mogelijk energiebesparings- en (duurzame) energie-opwekkingsmogelijkheden toe te passen.

Met ons beleid van CO₂-servicepunten voor gemeenten proberen wij duurzame ontwikkelingen zoveel mogelijk te stimuleren. Evenals in andere regio's verwachten wij dat rekening wordt gehouden met een zuidwaartse oriëntering van woningen en bedrijfsgebouwen. Zo mogelijk wordt dit gecombineerd met de toepassing van zonnepanelen, zoals in Vroonmeer-Zuid en de Stad van de Zon.

De grote bedrijventerreinen in deze regio bieden volgens onze Windkansenkaart uitstekende mogelijkheden voor de inmiddels veilige en efficiënte windmolens. Een goed voorbeeld van het gebruik van restwarmte is het bedrijventerrein de Boekelermeer.

Baggerlocaties in Noord-Kennemerland

Gemeenten hebben zelf, of in samenwerking binnen de regio, de zorgplicht voor de verwerking van baggerspecie uit gemeentelijke wateren binnen hun grenzen. In een plan van aanpak zullen wij onze voorkeur aangeven voor locaties in de te onderscheiden regio's. Voor de regio Noord-Kennemerland zien wij mogelijkheden in of rond de gemeenten Alkmaar en Bergen.

3.2 Kop van Noord-Holland en Texel

3.2.1 De kwantitatieve opgaven in een tabel:

- *Woningbouw*
  - Woningbouwopgave 2004-2014: 7.500 woningen
  - Woningbouwopgave 2004-2030: 14.500 woningen
  - Bestaande capaciteit 5.200 woningen (3.650 bestaand stedelijk gebied/1.550 uitleg)
  - Te zoeken locaties tot 2014: 2.300 woningen, waarvan 920 (40%) binnenstedelijk
- *Economie (netto hectares)*
  - Opgave 15% zuiniger ruimtegebruik 2004-2014: 40 ha, 2004-2030: 75 ha
  - Ruimtebehoefte/vraagopgave 2004-2014: 215 ha
  - Ruimtebehoefte/vraagopgave 2004-2030: 425 ha
  - Bestaande capaciteit: 130 ha
  - Te realiseren locaties tot 2014: 85 ha (60% op regionale terreinen)
  - Te realiseren locaties na 2014: 210 ha (60% op regionale terreinen)
- *Landbouw*
  - Duurzame glastuinbouwlocaties 2004-2014: 500 ha netto
  - 2004-2030: 600 ha netto
  - Permanente bollenteelt 2004-2014: 1.250 ha brutto
- *Natuurontwikkeling*
  - Van 2004 tot 2014 toe te voegen 797 ha
  - Van 2004 tot 2030 toe te voegen 1.087 ha
  - (begrensde hectares PEHS, nog niet inbegrepen extra ha voor Noordboog en Wieringerrandmeer).
- *Water (voorlopige cijfers; zie ook hoofdstuk 6)*
  - *Wateroverlast:*
  - Van 2002 tot 2015: 2,7 miljoen m³ wateroverschot.
  - Benodigde ruimte voor water is maximaal 360 ha.
  - Van 2002 tot 2030: 3,5 miljoen m³ wateroverschot.
  - Benodigde ruimte voor water is maximaal 400 ha.

– *Watertekort (voorlopige cijfers)*

In 2030 voorzien in een extra waterbehoefte van minimaal ca. 60 miljoen m³
(bij een huidige waterbehoefte van ruim 185 miljoen m³)

■ *Milieu*

Van 2004 tot 2030 de vergroting van de capaciteit aan windenergie tot 750 MW.

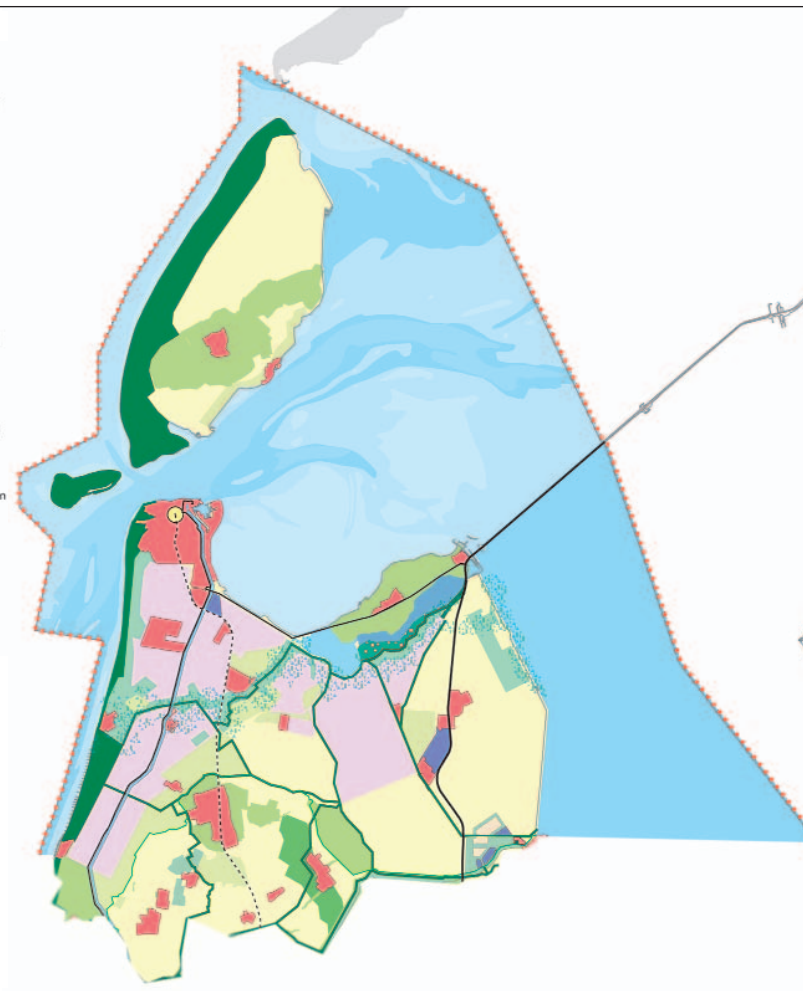
De zee, het land

3.2.2 Huidige situatie

Dit gebied is veruit de grootste regio van Noord-Holland Noord. Zowel IJsselmeer als Noordzee en Waddenzee omringen het gebied. Al deze wateren hebben een grote natuurwaarde die nationaal en internationaal wordt onderkend en beschermd. De kusten van de Kop zijn daarom ecologisch en landschappelijk zeer interessant. De invloedssfeer van het omringende water gaat overigens veel verder dan de kustlijnen zelf. In het gehele gebied heerst een precair evenwicht tussen het zoete water aangevoerd uit het IJsselmeer en het zoute water dat op veel plaatsen aan de Noordzee en Waddenkant opkwelt. Het gebied bestaat deels uit zogenaamd 'oud' land zoals de duinen, Wieringen, Texel en de gebieden binnen de Westfrieze Omringdijk. Deze gebieden, waarin regenwater infiltreert, zijn landschappelijk kleinschalig en divers, hebben een fijnmazig watersysteem en zijn wat natuur betreft vaak zeer rijk. Het zoete water is daar van zeer goede kwaliteit. Ook cultuurhistorische basisstructuren dragen bij aan de rijkdom van het gebied: het Pleistocene deel van Texel en de Groetpolder – beide tevens Belvédère-gebied – en de Wieringermeer. Het overige deel, dat door aandijkingen en inpolderingen gewonnen is op de Zuiderzee en Waddenzee wordt 'nieuw' land genoemd, alhoewel sommige delen al in de 16e eeuw in cultuur zijn gebracht. Deze gebieden, waarin het regenwater hoofdzakelijk weer opkwelt, zijn grootschaliger van opzet, landschappelijk en natuurlijk veel minder divers, maar nog ongekend weids en open. De Kop is nog relatief rustig en hoewel de grote wateren en de kusten van de Kop van grote natuurlijke betekenis zijn, is het binnenland (Texel daargelaten) ecologisch vrij arm, qua watersysteem grootschalig en landschappelijk soms nogal eentonig. Veel van de oude krekpatronen en graslanden zijn inmiddels verdwenen als gevolg van vervlakking, open omzanden en scheuren van gras. De regio is op veel plaatsen nog heerlijk stil. In de duinen, langs de Waddenzee en op Wieringen zijn nog gebieden die als stiltegebieden zijn aangemerkt. Deze rust staat wel onder druk van de toegenomen economische activiteiten rond Den Helder en het steeds drukker wordende wegverkeer over het voormalige eiland Wieringen. Een andere, steeds zeldzamere kwaliteit van het gebied, is de geringe lichtverstoring door kassen en andere lichtbronnen. Samen met de Veluwe is het nog een van de weinige gebieden waar het in de nachtelijke uren relatief duister is.

LEGENDA

	Landbouw Land Ontwikkelen van een sterke landbouw (schaalvergroting en verbreding) en behouden van een mix van functies.		Wonen en Werk Ontwikkelen van stedelijk gebied, mede door verdichting. Consolideren mix van stedelijke functies.
	In Cultuur, Met Cultuur Gebieden waar naast de ontwikkeling van een sterke landbouw aandacht is voor de versterking van cultuurhistorische -, visuele - en/of natuurwaarden (toekomstige parels).		Buiten in de stad Ontwikkelen suburbane woonmilieus, goed bereikbaar per openbaar vervoer, incl. recreatief groen en waterberging (stadswater).
	Landschapsparels Gebieden (voornamelijk agrarisch) met een lage ontwikkelingsdynamiek en een landschap met hoge cultuurhistorische -, visuele - en/of natuurwaarden.		Buitenlui Mogelijke locaties voor de ontwikkeling van groene woonmilieus.
	Bloeien met bollen Ontwikkelen permanente bollenteelt. Brutogebied dus incl. waterzuivering (helofyten) en erven. Kans voor windenergie.		Ruim baan voor natuur Ontwikkelen van grote natuur(kern)gebieden en ecologische verbindingen.
	Regiowerk ontwikkelen van regionale bedrijventerreinen met een eigen signatuur binnen een robuust landschappelijk casco.		Natuurlijk Bruikbaar Ontwikkeling van groenstructuren in combinatie met andere functies (bijvoorbeeld slibdepots, natuur, energieteelt, recreatie, water).
	Groeien met glas Ontwikkelen van glastuinbouw. Aangegeven is het brutogebied, dus inclusief waterretentie, -zuivering en landschappelijke inpassing.		Verbindingszone Ontwikkelen van een ruim baan voor natuur in combinatie met natuurlijk bruikbaar
	Stedelijk centrum		Water Ontwikkelen van het Wieringerrandmeer (vorm indicatief)
			Bijzondere ontwikkeling

Werken in de Kop

Landbouw is een belangrijke economische sector in de Kop van Noord-Holland en is ook de sector die veruit de meeste ruimte in beslag neemt. Een belangrijke sector is de sterk florerende bollenteelt in het Noordelijk Zandgebied, die hoge eisen stelt aan haar omgeving en het watersysteem. Akkerbouw komt voor in de Wieringermeer, waar geleidelijk aan ook steeds meer veehouderij komt. Daarnaast komt akkerbouw ook in belangrijke mate voor in het oostelijk deel van de Anna Paulownapolder en in de Wieringerwaard.

Verbreding van landbouwactiviteiten zorgt nu al op een groot deel van de bedrijven voor extra inkomsten, met name op Texel en Wieringen.

Naast de agrarische of daaraan gerelateerde bedrijfstakken vormt het toerisme een belangrijke bron van inkomsten voor de Kop. Texel en de kust zijn daarbij van oudsher de belangrijkste gebieden. Op het snijvlak van toerisme, cultuur en historie worden momenteel vele, ook ruimtelijke, investeringen gedaan.

Verder wordt de economie van de Kop gedomineerd door de overheid en semi-overheid: de marine en instellingen als ECN zijn daarin belangrijke werkgevers. De marktsector bestaat uit bijzondere bedrijvigheid, zoals de offshore, de visserij en de deels aan de haven gelieerde maritieme sector van metaalbedrijven, scheepsbouw en technologiebedrijven. Ook aan de aanwezigheid van de luchthaven zijn meerdere bedrijven verbonden.

Over het algemeen heeft de Kop van Noord-Holland een vrij eenzijdige economische structuur met weinig stuwende werkgelegenheid en is zij kwetsbaar voor conjuncturele bewegingen. Het verlies aan arbeidsplaatsen bij de marine heeft er mede voor gezorgd dat de regio relatief veel en tevens langdurige werkelozen heeft.

Door de perifere ligging is de Kop nog een betrekkelijk rustig gebied met weinig fileleed. Wel heeft de rijksweg N9 die de schakel vormt naar het stedelijk gebied HAL en de Randstad een te laag kwaliteitsniveau als het gaat om doorstroming en veiligheid. Ditzelfde geldt voor de rijksweg richting de Afsluitdijk. Verder zorgt het verkeer door Den Helder op weg naar de veerboot richting Texel 's zomers voor overlast.

In de Kop concentreert de zware industrie zich met name rond Den Helder. Uit oogpunt van geluid (industrie, wegverkeer en vliegverkeer) en uit oogpunt van veiligheid overlappen tal van zoneringen elkaar. Dit biedt vaak problemen bij de uitbreiding van kwetsbare functies (zoals woningbouw en recreatie). Het gaat bij deze zones om:

- Marineterrein en Kooyzand (A-inrichting geluid).
- Twee luchtvaartterreinen: vliegveld de Kooy bij Den Helder (geluid+toekomstige risico contour).
- De gasbehandelingsinstallatie van de NAM bij Den Helder (geluid+toekomstige risico contour).
- Munitie -opslagen van Defensie bij Den Helder (risico contour).

- Het Gasunie compressor/mengstation in de Wieringermeer (geluid+toekomstige risico contour).
- Energieonderzoekscentrum Petten (toekomstige risico contour).

Verder heeft de duurzaamheid in deze regio het meest te lijden van de intensieve landbouw. Met name in de bollen- en vollegrondstuinbouwgebieden is de waterkwaliteit vaak slecht door overmatig gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen.

Wonen in de Kop

De Kop van Noord-Holland is een rustig en relatief dun bevolkt gebied. Zowel de enige grote stad (Den Helder) als de her en der verspreide kleine kernen in het gebied, kampen met het probleem om hun voorzieningenniveau te kunnen handhaven. Den Helder kent daarnaast een aantal grootstedelijke problemen, die vragen om ingrijpende vernieuwingsopgaven. Het gaat met name om het Stadshart en de wijk Nieuw Den Helder. Sociale, economische en veiligheidsproblemen vragen hier grote aandacht.

3.2.3 De opgaven

‘De versterking en verbreding van de sociaal-economische (infra)structuur van de Kop van Noord-Holland met respect voor natuur, milieu, landschap en cultuurhistorie’, dat is de belangrijkste opgave die er voor de regio ligt om de leefbaarheid van de regio voor haar inwoners gelijke tred te laten houden met die van de rest van Noord-Holland. De uitdaging daarbij is om dit laatste vooral op eigen kracht te doen. Zich niet te zeer afhankelijk te maken van de mogelijkheden en onmogelijkheden die het gevolg zijn van de enorme dynamiek die de verdere groei van de Randstad tot Delta Metropool met zich meebrengt.

De Kop van Noord-Holland heeft een aantal regiospecifieke problemen, maar heeft ook een aantal onderscheidende karakteristieken die een kracht kunnen zijn, mits goed aangepakt.

- Faciliteren van een minimale autonome behoefte van circa 7.500 woningen tussen 2004 en 2014. En voor de periode van 2014 tot 2030 circa 7.000 woningen in de Kop.
- Van dit aantal woningen dient 40% binnenstedelijk te worden gebouwd.
- Goed benutten van ruimte rond stations.
- Voorzien in de behoefte aan groen wonen/het ontwikkelen van woonlandschappen.
- Investeren in stedelijke vernieuwingsprojecten in Den Helder.
- Een extra groeiimpuls van Den Helder mogelijk maken, mede op basis van een vergroting van de economische draagkracht van deze stad.

Verstedelijking en woningbouw

Landelijk gebied

- Behoud respectievelijk versterking van de internationale concurrentiekracht van deze sector door schaalvergroting en vernieuwing, door onder andere de verkavelingsstructuur te optimaliseren en de versnippering van landbouwgebied tegen te gaan.
- Het beschikbaar stellen van ruimte voor op langere termijn te ontwikkelen duurzame glastuinbouwlocaties (maximaal 600 ha).
- Bieden van ruimte voor te ontwikkelen projectlocaties voor duurzame permanente bollenteelt (maximaal 2.900 ha).
- Versterken van het bollen-agribusiness-complex.
- Verduurzaming van de bollenteelt in de binnenduinrand.
- Versterking van de agribusiness in het gebied.
- Opgave is om robuuste natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische structuren te ontwikkelen als tegenhanger van het intensieve agrarische productiegebied.
- Bestaande natuurgebieden beschermen tegen externe invloeden van economische activiteiten.

Economie

- In het licht van de eenzijdige en kwetsbare economische structuur wordt gestreefd naar versterking van de economische positie. Aan de orde zijn onder meer:
- Het creëren van duizenden nieuwe arbeidsplaatsen voor het behoud van werkgelegenheid, na de uitstoot van activiteiten en personeel bij de Koninklijke Marine.
- Een kwaliteitsimpuls geven aan toerisme in de regio.
- Het verbeteren van het imago van het gebied.
- Het stimuleren van innovaties in het bedrijfsleven in de Kop.
- Herstructurering van verouderde bedrijventerreinen.
- Faciliteren van 80 ha. bedrijventerreinen tot 2014 en voor de langere termijn (2014 tot 2030) geldt een planningsopgave van 210 ha, waarvan 60 % op grote regionale terreinen. De overige behoefte moet in de regio op kleinere bedrijventerreinen worden opgevangen.

Bedrijventerreinen in de Kop van Noord-Holland (in netto ha tot 2014)

Locatie	Uitgeefbaar aanbod (ha)	Bestaande streekplan capaciteit (ha)	Nieuwe regionale locaties (ha)
Industriepark Kooypunt	20	26	
Robbenplaat I	15	30	
Oudevaart Zuid	6		
Divers lokaal	14		
Witte Paal Schagen/Niedorp		20	
Kooypunt Zuidoost			25
Robbenplaat II			25

Verkeer en vervoer

Om de sociaal-economische positie van Den Helder als stedelijk gebied te verstevigen is een goede bereikbaarheid voorwaarde. Uit toeristisch oogpunt is een vlotte doorstroming van het verkeer naar de veerhaven in Den Helder voor het eiland Texel van substantieel belang. Wij zien ons daarvoor gesteld voor de volgende opgaven:

- Verbeteren van de doorstroming rijksweg N9 naar stedelijk gebied HAL en Randstad.
  - Verbeteren van de doorstroming rijksweg N99 richting Afsluitdijk en noorden van het land en via de A7 naar het stedelijk gebied HES en oosten van het land.
  - Verbeteren van de doorstroming provinciale weg naar veerhaven Den Helder.
- Verder zullen alternatieven moeten worden geboden voor verkeer over de weg.

Water

- Voor kustveiligheid: de gehele zeewering versterken vanwege de invloed van de zeespiegelstijging en verwachte hogere stormfrequenties.
- Veiligheid van het watersysteem waarborgen.
- Creëren van voldoende ruimte voor wateroverlast.
- Waterneutraal bouwen bij herstructurering stedelijk gebied, onder andere in Den Helder.
- Niet afwentelen en waterneutraal bouwen in nieuwe uitleglocaties en daarbij de woonkwaliteit verder versterken.
- Ondervangen van het toenemende watertekortprobleem met name in de aangedijkte landen en de Wieringermeer.

Duurzaamheid

- Het hoofd bieden aan de elkaar versterkende gevolgen van klimaatsverandering, bodemdaling, verzilting etc. tegenover de ambitie te voorzien in de groeiende behoefte van de intensieve landbouwfuncties (w.o. bollenteelt). Met name op de punten van waterkwaliteit en water tekort.
- Ruimte bieden aan en stimuleren van de productie van duurzame energie in de Kop. Wij denken niet alleen aan wind- en zonne-energie, maar ook aan energie uit biomassa.
- Het behouden van de specifieke oerqualiteiten van het gebied zoals rust, ruimte en duisternis tegenover de ambities de werkgelegenheid, bereikbaarheid en woonkwaliteiten te versterken.

3.2.4 De visie

Om te komen tot een duurzame sociaal-economische ontwikkeling van de Kop van Noord-Holland is het noodzakelijk dat er in de regio geïnvesteerd blijft worden. Investerings in die zaken waar de Kop ruimte en kwaliteit voor biedt en waar men behoefte aan heeft. Wij constateren dat deze ontwikkelingen/investeringen niet allemaal als vanzelf naar de regio toe zullen komen.

Texel, toerisme op Kop

Daarom kiezen wij ervoor om met een aantal gerichte investeringsprojecten de economische ontwikkeling een impuls te geven en de economische basis van de Kop te verbreden.

Speerpunten daarin zijn:

- de maritieme sector in breedste zin, o.a. offshore windenergie;
- ruimte voor een sterke en innoverende landbouw;
- toerisme;
- natuur- en landschapsbouw;
- woningbouw (groen wonen).

Het gaat daarbij om het ontwikkelingen onder duurzame randvoorwaarden.

Toerisme blijft voor Texel de economische hoofdmotor. We houden vast aan het maximum aantal slaappleaatsen op Texel om de eilandbeleving niet aan massaliteit ten onder te laten gaan. Met Texel streven wij ernaar de reeds hoge kwaliteit van het toeristisch product nog verder aan te scherpen. Dit betekent onder andere het opwaarderen van bestaande en verouderde voorzieningen. Bij de verblijfsaccommodaties houdt dit waarschijnlijk een verdunning van het aantal voorzieningen in op het bestaande terrein. Bij het weer op niveau brengen van dit aantal verblijfsplaatsen vinden wij het van belang dat deze ruimtelijke uitbreiding zo min mogelijk ten koste gaat van natuur en landschap.

Ook een verdere ontwikkeling van natuur en landschap op het Thijsse-eiland draagt bij aan de kwaliteitsverbetering van het toeristisch product en uiteraard aan de natuurkwaliteit van Noord-Holland Noord. Voor natuurontwikkeling zien wij goede mogelijkheden rond de Cocksdoorp, rond de Mokbaai en langs de Waddenkust. Texel is tevens een Belvédère gebied en de aanwezige cultuurhistorische waarden kunnen benut worden voor toekomstige recreatieve ontwikkelingen. Om het landelijke karakter van het eiland te behouden is het ook van belang de landbouw een goede toekomst te blijven bieden op Texel. Daarbij vinden wij het ook van belang dat gelet wordt op de minimale arealen landbouwgrond die nodig zijn om een gezonde agrarische sector voor Texel te behouden. Texel biedt echter uitgelezen kansen voor agrarische bedrijfsvormen die minder afhankelijk zijn van ontwikkelingen op de internationale markt en meer gericht zijn op bedrijfsverbreding, zoals het produceren van streekeigen producten, speciale teelten, toerisme en natuur en landschapsbeheer.

Texel zal zich ook verder gaan ontwikkelen als duurzaam eiland. Het werken aan een milieukeur voor verblijfsrecreatie en het streven naar 100% gebruik van duurzame energie past uitstekend in dit streven. Maar ook de uitvoering van het Masterplan Texel met nadruk op de intensievere benutting van water in

hooggelegen gronden, het terugdringen van de waterbehoefte en de optimalisatie van het waterbeheer richting ketenbeheer sluiten wat ons betreft uitstekend aan bij het streven naar een duurzame toekomst voor Texel.

Verdere uitbreiding van de havenactiviteiten in Oudeschild op Texel ondersteunen wij. Wij zullen daarom ook proberen de grenzen van de PKB Waddenzee zodanig aan te passen dat deze havenuitbreidingen samen met de uitbreidingen bij Den Helder en Den Oever mogelijk worden.

Vanwege de aanwezige waarden van natuur en landschap is het grootste deel van Texel uitsluitingsgebied. Met de ruimte op Texel moet dus zuinig worden omgesprongen. Omdat de behoefte aan ruimte voor bedrijven op Texel niet op het vasteland kan worden geacomodeerd, willen we hier ruimte voor bieden op het eiland. De behoefte van Texel aan bedrijventerreinen moet worden afgewogen tegen andere belangen en tegen de totale behoefte in de regio. In de regionale bedrijventerreinvisie kan Texel zijn eigen bijdrage leveren en eigen positie innemen.

De land- en tuinbouw op Texel vervult niet alleen een essentiële rol in het beheer van het eigen karakter van het landelijk gebied van Texel. Met de toeristische sector en de visserij vormt de land- en tuinbouw één van de drie belangrijkste economische pijlers van de Texelse economie. En dankzij de sterke economische positie van de agrarische sector kan de beheersfunctie van het landelijk gebied worden vervuld. Daarom is het ook van belang dat voorwaarden worden gecreëerd om die sterke positie te behouden. Verdere teruggang van het agrarisch areaal dient zoveel mogelijk beperkt te worden. Daarnaast willen wij instrumenten inzetten om de concurrentiekracht van de verschillende sectoren te versterken. Behalve de noodzaak van verdergaande schaalvergroting en intensivering biedt Texel kansen voor agrarische bedrijfsvormen, die minder afhankelijk zijn van ontwikkelingen op de internationale markt. We doelen op vormen van bedrijfsverbreding, zoals het produceren van streekeigen producten, speciale teelten, agrotourisme en natuur- en landschapsbeheer.

Den Helder, een brede basis

Den Helder zoekt naar een bredere economische basis. De sterke relatie met de marine zal ook in de toekomst blijven, maar bezuiniging in die sector heeft aangetoond hoe gevoelig de Helderse economie is. De ligging van Den Helder en haar relatie met de zee maakt het voor de hand liggend, dat de maritieme sector een belangrijke steunpilaar blijft. Voor de toelevering aan de offshore zien wij goede mogelijkheden, niet alleen ten aanzien van de olie- en gaswinning, maar ook op andere zeegebonden industriële activiteiten. Wij denken daarbij zeker aan windturbines op zee. Dat dit een reële optie is blijkt uit de voorspoedige ontwikkelingen rond de zeelocaties ter hoogte van Egmond aan Zee. Voor grote windturbine fabrikanten kan Den Helder een zeer interessante vestigingslocatie zijn. Zeker ook in relatie

tot de testlocatie (vermoeiingslab) in de Wieringermeer. Zo kan windenergie een bijdrage leveren aan de werkgelegenheid in de Kop. Ook de havenactiviteiten nemen daarbij flink toe. Verdere concentratie van visserijactiviteiten binnen Nederland zorgt ervoor dat deze sector in Den Helder sterk blijft.

Bedrijvigheid in de maritieme kennisintensieve sector en het aantrekken van kennisinstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van (duurzame) energie en de zee, zorgen voor de werkgelegenheid voor hoger opgeleiden.

Aansluitend op de activiteiten in de zeehaven zien wij goede mogelijkheden voor een zogenaamd nat bedrijventerrein langs het Noordhollandsch Kanaal, op het punt waar twee rijkswegen (de N9 en N99) dit kanaal kruisen. Dit regionale bedrijventerrein (Kooypunt Zuidoost) is gericht op maritieme bedrijvigheid en vormt tevens een belangrijke link met transportmogelijkheden over het binnenwater vanwege de aansluiting op het Noordhollandsch Kanaal. Bij de locatie Kooypunt Zuidoost wordt 25 ha netto aangewezen tot 2014 en 35 ha netto gereserveerd voor de

periode 2014 tot 2030 met als mogelijkheid dat wanneer de locatie is uitgegeven voor 2014 gestart kan worden met de 35 ha waarbij het omslagpunt wordt overgelaten aan de markt. Den Helder Airport (vliegveld de Kooij) richt zich voornamelijk op de offshore. Met de uitbreiding van de offshore olie- en gaswinning (kleinere velden) en concentratie van offshorebedrijven in Den Helder zal het aantal vlieg-bewegingen waarschijnlijk verder toenemen. Deze uitbreiding zal moeten plaatsvinden binnen de bestaande milieuruimte.

Daarnaast zien wij in Den Helder goede mogelijkheden voor een verbreding van de toeristisch-recreatieve sector. Door de ontwikkeling rond de oude rijkswerf te stimuleren zoals het project Cape Helder, wordt Den Helder een economische impuls gegeven. In navolging van de rijkswerf wordt ook het stadshart in het kader van stedelijke vernieuwing aangepast. In combinatie met het opknappen van de Stelling van Den Helder krijgt dit 'Gibraltar van het Noorden' weer de historische Napoleontische allure die haar geschiedenis rechtvaardigt.

Den Helder heeft ongekend veel groene ruimte. Wij ondersteunen Den Helder en de gemeente Zijpe bij het toeristisch-recreatief opwaarderen van de duinzoom, mede door het benutten van de daar aanwezige natuur- en waterpotenties. Voor het kwalitatief goede water in deze zone, is het streven dit zo lang mogelijk schoon te houden. De aanliggende gebieden worden voor natuur- en (verblijfs)recreatie ingericht. Den Helder wordt zo aantrekkelijk als vestigingsplaats voor bedrijf, werknemer en toerist. In samenhang met een sterke economische basis is ook de sociale en culturele vitaliteit van Den Helder van belang. Als het inwonertal van Den Helder te laag wordt, ontstaat een dreiging dat functies verloren gaan. Het 'verzorgingsgebied' van het Gemini ziekenhuis is bijvoorbeeld op het randje. Voor het sociaal-cultureel leven in de regio is Den Helder als centrumgemeente voor welzijn, zorg en cultuur onmisbaar.

Den Helder heeft ambities om verder te groeien dan alleen de autonome bevolkingsaanwas. Wij willen Den Helder daarvoor de ruimte geven, waarbij wij ook een binnenstedelijke opgave zien. In stedelijke vernieuwingsprojecten, zoals Nieuw Den Helder, kunnen dergelijke ambities worden meegenomen. Verder zien wij voor Den Helder-Zuid ook goede mogelijkheden tot verdere ontwikkeling van de stationslocatie. Er ligt een braakliggend terrein dichtbij het station waar volop mogelijkheden zijn voor wonen en werken. De wil is er ook om dit gebied in te vullen. In die zone tussen Den Helder en Julianadorp zien wij op termijn tevens goede mogelijkheden voor de ontwikkeling van groene woonlandschappen in combinatie met natuur, recreatie en water. Het is aan de gemeente en de regio (regionale woonvisie) om deze kansen in te vullen. Omdat Den Helder aan de zuidoostkant drukker zal worden qua bedrijvigheid vinden wij dat er een totaalconcept moet worden ontwikkeld, waarbij de toegang tot Den Helder ook meer bijdraagt aan het imago van een groen en kwalitatief hoogwaardig vestigingsklimaat.

Flinke opknapbeurten voor rijkswegen naar Den Helder

In de bereikbaarheid van Den Helder en Texel vanuit de Randstad en de HAL-regio speelt de rijksweg N9 een cruciale rol. Om de doorstroming en de verkeersveiligheid te verbeteren krijgt deze centrale as in de komende jaren een flinke opknapbeurt. Er komt een parallelweg bij Bergen. Bij Schoorldam en de Stolpen wordt de weg omgeleid. Op deze stukken komen ook ongelijkvloerse kruisingen. Voor de langere termijn zijn ook ongelijkvloerse kruisingen nodig bij Burgervlotbrug en St. Maartensvlotbrug.

Een andere belangrijke schakel voor de bereikbaarheid van de Noord-Kop is de rijksweg N99 richting Afsluitdijk en de rijksweg A7. De weg vormt een verbinding met het noorden van het land, via de A7 met de Randstad, en via de A7 en de provinciale weg tussen Hoorn en Enkhuizen met het oosten van het land.

Wij zetten bij het rijk in op een opwaardering van de weg van Den Helder naar Den Oever om de doorstroming en de verkeersveiligheid te verbeteren.

Bereikbaarheid eiland Texel

De verkeersproblematiek van verkeer naar Texel door Den Helder is meer structureel van aard. Om het stadshart te ontlasten bij de toegang naar de veerhaven richting Texel zal voor de korte en middellange termijn onderzoek gedaan worden naar beperkte oplossingen op het huidige tracé en naar mogelijke alternatieve routes naar de huidige veerhaven. Voor de lange termijn sluiten wij de verplaatsing van de veerhaven in Den Helder niet uit. Daarbij moet rekening worden gehouden met de PKB Waddenzee.

Meer dan alleen de auto

In combinatie met investeringen in de weginfrastructuur zullen veel andere maatregelen genomen moeten worden om de bereikbaarheid van de Kop te garanderen. Alternatieven voor de auto zijn daarbij noodzakelijk. Om het gebied met de trein in de toekomst goed bereikbaar te houden, dienen gemeenten in hun ruimtelijk beleid rekening te houden met een mogelijke uitbreiding van het aantal sporen op het traject Schagen-Den Helder en hiermee geen strijdige ontwikkelingen mogelijk te maken.

Er zijn volop kansen voor wonen en werken rondom stations in dit gebied. De ontwikkeling van stationslocatie Den Helder CS is een speerpunt in het kader van de stedelijke vernieuwing van het gebied. Het gaat om plannen voor wonen, werken en aanvullend openbaar vervoer. Ook Den Helder Zuid heeft potenties voor verdere ruimtelijke ontwikkelingen. Beide stations zijn aantrekkelijke vervoersknopen van waaruit op de bus kan worden overgestapt.

Rondom het station Anna Paulowna liggen volop mogelijkheden voor de ontwikkeling van kantoren die gelieerd zijn aan Hollands Bloementuin. Station Schagen is een voorbeeld waar alle ruimte rondom het station al is ingevuld met woningen.

Uitgebreide parkeervoorzieningen bij de verschillende stations kunnen juist in een landelijk gebied als de Kop van Noord-Holland Noord een goede rol vervullen.

**Sterke duurzame
landbouw in een
sterke groene setting**

De Kop kent ook nog twee vliegvelden, namelijk Texel en Den Helder Airport (de Kooy). Voor het vliegverkeer zijn rond de terreinen geluidszones vastgesteld. Deze zones alsmede de daaraan gekoppelde vliegbewegingen worden door het rijk op basis van de Luchtvaartwet vastgesteld. Bij ontwikkelingen rond Den Helder dient rekening te worden gehouden met de bestaande contouren.

Wij onderkennen dat de Kop een belangrijk agrarisch productiegebied is, waar de sterke sectoren binnen de milieuraanvoorwaarden goede mogelijkheden moeten hebben om te innoveren en uit te breiden.

Bollen en projectvestigingen

Wij voorzien in de ontwikkeling van de autonome markt vraag dat de behoefte aan bollenareaal sterk kan toenemen. Bovendien zal het onder druk van woningbouw en recreatie/toerisme nodig zijn dat een deel van het huidige bollenareaal compensatie vindt in nieuwe gebieden. Het gaat met name om verplaatsing op termijn van ca. 850 ha bollenareaal tussen Den Helder en Julianadorp. Wij zien het als gewenste ontwikkeling dat ruimte voor de expanderende en deels verplaatsende bollenteelt wordt gevonden binnen Noord-Holland Noord. Gezien de omvang van het totale areaal is een fasering belangrijk teneinde onnodige spreiding van vestigingen tegen te gaan. Wij kiezen als ontwikkelingsvolgorde eerst voor een projectlocatie Permanente Bollenteelt in de Wieringermeer (Wieringermeer-west en, in samenhang met een op te stellen inrichtingsplan voor het Wieringerrandmeergebied, in het Noordelijk deel van de Wieringermeer) en vervolgens voor het reserveringsgebied Wieringerwaard.

Nieuwvestiging van bollenbedrijven zullen wij daarbij alleen toestaan in duurzame projectvestigingen. Projectvestigingen gaan uit van een niet voor de omgeving belastende teeltwijze en waterhuishouding (zie ook hoofdstuk 6.4) en het multifunctioneler maken van gebieden (bijv. ook recreatief), hetgeen extra ruimte vraagt. Zo wordt onder meer ook ruimte gereserveerd voor de aanleg van milieuhygiënische voorzieningen zoals helofytenfilters die ook kunnen dienen als piekberging voor wateroverlast. Ook voor de reeds aanwezige bollenteelt zal de hoge milieudruk moeten worden ingeperkt door innovaties in techniek, teeltwijze en gewasbescherming. Wij gaan er vanuit dat met name het beperken van het mineralenprobleem ook voor de zittende bedrijven ruimte zal vergen voor waterzuivering, bijvoorbeeld in de vorm van helofytenfilters.

De definitieve locatiekeuze van grootschalige projectvestiging(en) in de Wieringermeer dient onderwerp te zijn van een geo-hydrologisch onderzoek, zoals wij reeds in het PMP 2002 hebben aangekondigd. Met dergelijk onderzoek kunnen de eisen qua waterbeheer, projectvestiging, teeltgeschiktheid, etc. met elkaar in verband worden gebracht. De Wieringermeer is immers een qua hoogte en grondslag zeer divers gebied met hoge zanderige delen waar water wegzakt (NW) tot en met lage klei/veenachtige

delen (midden ZO) waar een grote zoute kwel om extra doorspoeling vraagt. Gezien de voorgenomen wijziging van het besluit-MER zal dit onderzoek waarschijnlijk dienen te worden ingevoerd in het kader van een verplichte Milieu Effect Rapportage gekoppeld aan het op te stellen bestemmingsplan voor bollenteelt in projectlocaties.

Bij de inrichting van het watersysteem wordt voor bollenteelt ook gedacht aan verruiming van het fijnmazig systeem door het verbreden van watergangen. Gelet op de belangrijke functie van de landbouw blijft daarnaast de optie open of toch niet op een aantal geconcentreerde plekken ruimte voor water moet worden gezocht.

Voor de aangedijkte landen en de Wieringermeer is sprake van een relatief grote waterbehoefte. De Wieringermeer krijgt in de toekomst, mede door veranderende landbouwfuncties, te maken met een groter water tekort. Dit tekort wordt vergroot door de toenemende invloed van zoute kwel. Indien niet onbepaald uit het IJsselmeer kan worden geput zal aanleg van een Wieringerrandmeer noodzakelijk zijn om in de extra waterbehoefte te voorzien, die ontstaat door nieuwe vestigingen van bollenteelt. Behoud van een geschikte waterkwaliteit én voldoende mogelijkheden voor peilfluctuaties zijn daarbij aandachtspunten voor de functie van voorraadberging.

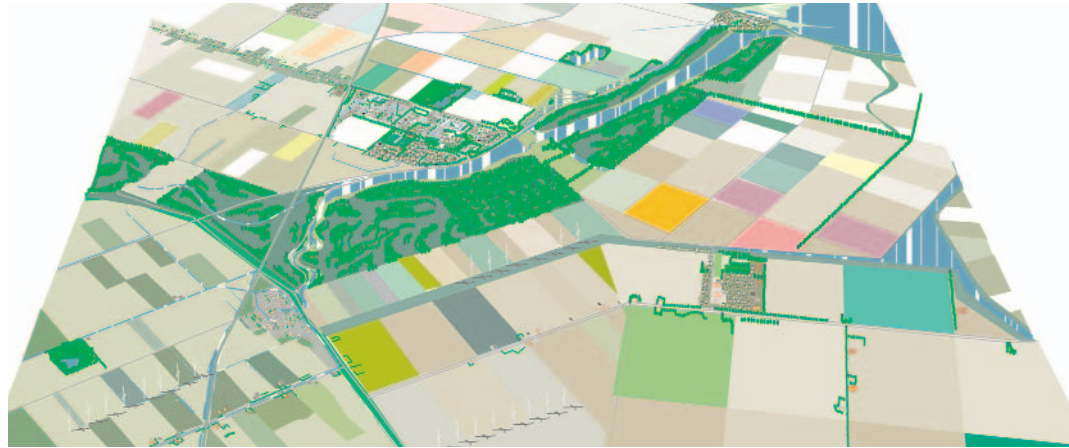
Servicecentrum

Een impuls voor het gebied is het Servicecentrum Hollands Bloementuin in de gemeente Anna Paulowna. Het servicecentrum is ruimtelijk al gereserveerd in de partiële herziening van het vigerende streekplan. Het gaat hier om een wezenlijke versterking van het bollencomplex Noord-Holland Noord door aanleg van zowel een servicecentrum als een agrarisch bedrijventerrein en het realiseren van recreatieve ontwikkeling. In de plannen zijn de belangen en randvoorwaarden vanuit het waterbeleid integraal meegenomen (waterberging, waterzuivering). De realisatie ervan zal de komende jaren plaatsvinden.

Uitdaging hier is het zodanig realiseren van de gestelde doelen dat de bollenteelt, het servicecentrum en de toeristisch-recreatieve attractie integraal tot ontwikkeling komen, waarbij rekening wordt gehouden met de ecologische voorwaarden die van belang zijn voor de instandhouding van de gras- en rietlanden rond de Kruiszwinsloot.

Bollenconcentratiegebieden en consolideringsgebieden

In het streekplan Noord-Holland Noord van 1994 is beleid vastgelegd voor de zgn. bollenconcentratiegebieden, waarbinnen mogelijkheden zijn voor vestiging en uitbreiding van permanente bollenteelt en voor consolideringsgebieden, waar geen uitbreiding mogelijk is. Ook voor deze reeds aanwezige bollen-

teelt zal de hoge milieudruk moeten worden ingeperkt door innovaties in techniek, teeltwijze en gewasbescherming.

Wij gaan er vanuit dat met name het beperken van het mineralenprobleem ook voor de zittende bedrijven ruimte zal vergen voor waterzuivering. Mede op grond van ons beleid om nieuwe bollenteelt zoveel mogelijk te concentreren in projectvestigingen zullen wij het beleid voor de bollenconcentratiegebieden heroverwegen en vastleggen in een uitwerkingsplan van het Ontwikkelingsbeeld.

De vigerende bestemmingsplannen zullen worden gerespecteerd.

Met name in de gemeente Zijpe speelt de kwestie rond de zogenaamde II-B gebieden waar incidenteel omzetting van grasland is toegestaan ten behoeve van bollenteelt. De met de gemeente Zijpe gemaakte afspraak over de verdeling van grasland en bollengrond in het gebied van de Zijpe- en Hazepolder kan in een herziening van het bestemmingsplan worden vastgelegd.

Robuust groen

Wij willen ook de natuur een goede plaats bieden in de Kop. Dit om de toeristisch-recreatieve waarde van de kust en haar achterland te versterken. De realisatie en bescherming van de ecologische hoofdstructuur, die wij actief zullen voortzetten, biedt hier goede aangrijpingspunten voor. Maar de verdere intensivering en rationalisering van de landbouw en de toename van de bollenteelt in projectvestigingen biedt aangrijpingspunten om in dit gebied de ecologische infrastructuur sterker neer te zetten. Hierbij zijn onze inspanningen vooral gericht op het uitbreiden van de bestaande ecologische verbindingzone van het Zwanenwater, via de Oude Veer, Amstelmeer en Wieringerrandmeer naar het Robbenoord- en Dijksgatsbos, tot een robuuste groene/blauwe zone die wij de Noordboog noemen. Met deze Noordboog wordt de kwetsbare natuur die de Kop omringt verbonden met waardevolle natuurgebieden in het binnenland. Bij de inrichting wordt mede gelet op mogelijkheden om problemen van wateroverlast, -tekort en -kwaliteit te ondervangen. De natuurfunctie blijft hierbij richtinggevend. Zo wordt voldoende plaats geboden aan de natuur, die elders in de Kop niet meer tot haar recht komt. Cultuurhistorische en aardkundige waarden, zoals oude zeedijken en kreekresten, worden benut om de zone landschappelijk aan te kleden en te accentueren. Daardoor biedt deze zone een toeristisch recreatief waardevolle verbinding, die tevens mogelijkheden biedt voor beperkte stedelijke ontwikkelingen. Zo kan op plaatsen worden aangesloten op de zone met landgoederen c.q. woonlandschappen en kunnen langs deze zone zogenaamde 'slechtweer - attracties' worden gevestigd met verblijfsrecreatie. Ook maatregelen voor de verbetering van het waterbeheer kunnen gekoppeld worden aan de zone. Deze Noordboog gaan wij gezamenlijk met de betrokken partijen vormgeven om te komen tot een optimale symbiose en benutting van kansen. Hoe de Noordboog er precies uit komt zien is afhankelijk van die uitwerking. De voorbeeld-uitwerkingen in dit hoofdstuk zijn dus alleen maar voorbeelden van hoe het er uit zou kunnen zien.

**Dynamiek in de Kop,
Wieringermeer op de
schop?**

Een belangrijke ontwikkeling voorzien wij in de Wieringermeer. De combinatie van grootschalige bollenteelt, bedrijventerrein, glastuinbouw, toerisme, recreatie en woonvoorzieningen, maken dat de Wieringermeer een polder is waar grootschalige ingrepen kunnen en zullen plaatsvinden.

De Wieringermeer is echter een fraaie en nog relatief gave droogmakerij met een robuust watersysteem, dat voldoende toegerust is om problemen van wateroverlast te voorkomen. De grote brede waterlopen bepalen tevens de cultuurhistorische lijnen in het landschap. Deze waarden mogen niet teloor gaan door willekeur. Het vraagt daarom een gecombineerde aanpak, waarbij ook nadrukkelijk het oorspronkelijke ontwerp van de polder gerespecteerd blijft.

Verder uitgangspunt is dat ontwikkelingen in de Wieringermeer kwaliteit moeten hebben, die bijdraagt aan de sociaal-economische ontwikkeling van het gebied in een duurzaam perspectief. De investeringen zijn immers ook bedoeld om de leefbaarheid van de Wieringermeer te bevorderen.

Landbouw blijft troef

De Wieringermeer blijft grotendeels een prima landbouwgebied. Naast de komst van projectlocaties voor de bollenteelt, zal de traditionele akkerbouw in de Wieringermeer zich omvormen naar een meer intensieve akkerbouw, met als belangrijk speerpunt de teelt van poot aardappelen. De komst van melkveehouderijbedrijven biedt mogelijkheden voor landruil tussen bedrijven, die de intensieve pootgoedbedrijven perspectief biedt op verder uitgroeien.

Als gevolg van sterke schaalvergroting zal het aantal akkerbouwbedrijven afnemen.

Wieringen weer los

Het Wieringerrandmeer moet van Wieringen weer een echt eiland maken. Een eiland met veel van de allure die ook Texel zo uniek maakt. Wij zien goede mogelijkheden op Wieringen voor de meer extensieve, verstilde vormen van toerisme in combinatie met verdere natuur- en landschapsontwikkeling. Ook het meer uitbaten van de (cultuur)historie van het eiland en de ligging aan de Waddenzee passen prima bij deze ontwikkeling.

Het Wieringerrandmeer, dat ook deel uit maakt van de Noordboog, biedt ook uitstekende ontwikkelingsmogelijkheden voor natuur, toerisme, recreatie en wonen. Zo kan er in en langs het meer, ruimte worden geboden aan jachthavens, woonlandschappen (voor zowel permanente als recreatieve woningen), wandel- en fietspaden, natuurgebieden en groenvoorzieningen.

Bij de totstandkoming van het Wieringerrandmeer hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Ruimtelijke kader voor de projectmatige uitbreiding van de bollenteelt is het beleid in dit Ontwikkelingsbeeld.
- Uitgangspunt is realisatie van 700-1.300 extra woningen. Met wonen wordt zowel permanent als recreatief wonen bedoeld. Het gaat om woonlandschappen met een ruime opzet in landschappelijke setting en/of uitbreiding van bestaande (recreatie)kernen. Recreatief wonen in natuurgebied is onbespreekbaar, in nieuw bos of op het water is wel mogelijk.
- Inrichting van de kustzone van het Wieringerrandmeer is mede gericht op een hoge verblijf- woon en recreatiekwaliteit.
- Natte bedrijventerreinen en aan watersport gebonden bedrijvigheid verdienen de voorkeur. Het betreft vooral de uitbreiding en opwaardering van bestaande recreatierreinen en jachthavens. Gedacht wordt aan een uitbreiding van 25 tot 75 hectare.
- Voor de ecologische verbindingszone moeten natuurlijke oevers ontstaan van gemiddeld 25 meter breed, uitgangspunt voor deze zone is daarom een minimale oppervlakte van 50 hectare.
- Samenhangende economische voorzieningen gericht op wonen en werken moeten ingezet worden om de 'groene' functies te realiseren (kostendragers).
- Bij wateroverlast moet het meer een bijdrage leveren aan de bergingscapaciteit.
- Het Wieringerrandmeer kan bij uitstek benut worden voor de realisering van een goede water-

kwaliteit . Dit is van groot belang met het oog op de Europese Kaderrichtlijn Water. Aandachtspunt blijft de toekomstige watervoorziening. Voor de watervoorziening van de Wieringermeer volgen wij een meersporenbeleid waarbij ingezet wordt op IJsselmeerwater, zuinig omgaan met water en extra voorzieningen. Voorzieningen moeten zijn aangelegd en de financiering geregeld voordat de feitelijke ontwikkeling van bollenteelt in uitvoering is genomen.

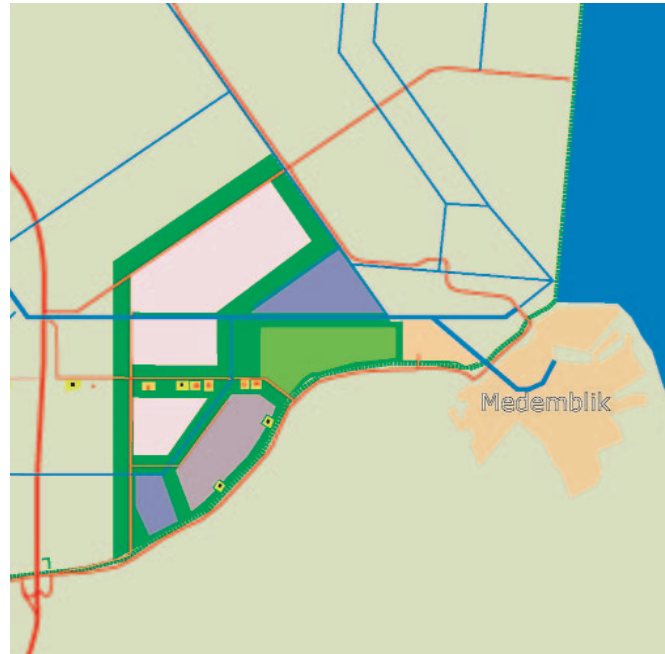
- De vaarverbinding tussen IJsselmeer en Amstelmeer moet geschikt zijn voor beroepsvaart van behoorlijke omvang.

Onder glas

Wij voorzien op de langere termijn een toename van het netto glasareaal van de huidige circa 450 ha in Noord-Holland Noord tot totaal circa 1.100 ha. Deze groei is onder meer het gevolg van autonome groei en van het bieden van ruimte die nodig is voor de landelijke herstructurering van de glastuinbouw. Daarnaast is nieuwe ruimte nodig voor de bundeling van een deel van de in Noord-Holland Noord verspreid liggende glastuinbouwbedrijven. Een -mogelijk zeer sterke- ontwikkeling van glastuinbouw in de Wieringermeer willen wij bezien in een totaal van gefaseerde ontwikkelingen van glastuinbouw in Noord-Holland Noord. Concreet betekent dit dat al eerder aangewezen glastuinbouwlocatiegebieden, met name het Grootslag, grotendeels tot ontwikkeling moeten zijn gebracht, voordat op een andere plaats met een grote glastuinbouwlocatie wordt gestart. Alleen als aangetoond kan worden dat vestiging in het Grootslag voor een categorie glastuinbouwbedrijven onvoldoende mogelijkheden biedt, willen wij van deze lijn afwijken. Een glastuinbouwlocatie in de Wieringermeer is daarom als reservering opgenomen. Overigens zal een nieuwe glastuinbouwlocatie moeten passen in het totale ruimtelijke ontwerp van de Wieringermeer en moeten voldoen aan eisen van duurzaamheid.

Cruciale elementen wat betreft duurzaamheid zijn onder meer het tegengaan van lichthinder, duurzaam omgaan met water, energieverbruik en CO₂-emissie. Het tegengaan van lichthinder is één van de overwegingen geweest bij de locatiekeuzes (o.a. de locatie Zuid-Oost) in de Wieringermeer voor de op de

lange termijn te reserveren glastuinbouw. Voorwaarde voor de ruimtelijke ontwikkeling van glastuinbouw in de Zuidoosthoek is dat duurzame energie technieken zoals de mogelijkheden voor benutting van restwarmte, warmte opslag, beperking van de CO₂-emissie (b.v. door koppeling aan de ter plaatse aanwezige grasdrogerij) maximaal worden benut. Voorts zullen bij de inrichting van het gebied de historisch geografisch waardevolle lijnelementen (met name sloten en verkavelingspatronen) in het gebied moeten worden behouden.

Ruimte voor bedrijvigheid

Wij willen de gelegenheid geven om het bedrijventerrein de Robbenplaat uit te bouwen tot een groot centraal gelegen regionaal bedrijventerrein. De nieuwe locatie is gelegen langs de A7 tussen Middenmeer en Wieringerwerf. Wij beogen hiermee dat de gehele regio voor de lange termijn over voldoende bedrijventerrein beschikt.

Tevens willen wij in de Wieringermeer ruimte bieden aan een kleiner bedrijventerrein, toegespitst op agribusiness en logistiek, waarmee wordt aangesloten op ontwikkelingen in de primaire productie en verwerking en transport. Deze nieuwe bedrijvigheid kan werk verschaffen aan veel mensen binnen en buiten de regio. Ook deze ontwikkeling kan plaatsvinden in de Zuidoosthoek van de Wieringermeer, met goede ontsluiting door de A7. Deze A7 heeft ook in de toekomst nog voldoende capaciteit voor de verwachte verkeersstromen. De locatie sluit aan bij de ontwikkelingsvisie 'Wieringermeer... de ontbrekende schakel' die is opgesteld door de gemeente Wieringermeer. De locatie kan bovendien goed aansluiten bij de op termijn te ontwikkelen glastuinbouwlocatie in de Wieringermeer. De ontwikkeling van het bedrijventerrein Witte Paal Schagen/Niedorp (20 ha netto) voor regionale bedrijven blijft gewaarborgd.

Wonen in Medemblik?

De gemeente Wieringermeer heeft de ambitie om het aantal woningen verder te laten groeien dan nodig is voor de eigen behoefte. Wij willen de gemeente in die ambitie graag tegemoet komen, maar wijzen er wel op dat de perifere ligging grenzen aan de groei-ambities zal afdwingen. In de Wieringermeer zien

wij goede mogelijkheden voor verdere groei aansluitend op en vooral tussen de drie kernen Slootdorp, Wieringerwerf en Middenmeer. Ook bieden de ontwikkelingen rond het Wieringerrandmeer goede mogelijkheden voor het realiseren van woningen in een kwalitatief hoogwaardige, natuur- en waterrijke omgeving.

De gemeente Medemblik heeft het plan om woningbouw te realiseren in de Zuidoost hoek van de Wieringermeer. De komst van een agribusiness terrein en een mogelijke glastuinbouwlocatie in deze Zuidoosthoek noopt tot een goede totaalvisie voor de inpassing van al deze initiatieven in de bestaande cultuurhistorische setting.

Met de Kop vol in de wind

De hoge windsnelheden en de openheid maken de Kop van Noord-Holland uitermate geschikt voor een verdere grootschalige ontwikkeling op het gebied van de windenergie. De ramingen die landelijk gelden voor de groei van duurzame energiebronnen, waarbij de benutting van biomassa een snelle opmars doormaakt, zullen hier minstens geëvenaard worden in windenergie. In de prognoses in hoofdstuk 6 gaan we uit van de opstelling van circa 750 MW aan windenergie. Naast een verdere benutting van de Wieringermeer, waar omstreeks 2020 veel molens zijn afgeschreven en een nieuwe ronde van opschaling van start gaat is anno 2003 de windrijke regio achter de duinen een nog onbenut potentieel. Nog voor 2010 zal ook hier het vermogen worden opgevoerd. Door een zorgvuldige inpassing in het landschap waarbij lijnopstellingen in de windgunstige noord-zuid richting de voorkeur hebben, kan hier met grotere, veiliger en stillere turbines van 2 MW of meer uiteindelijk een vermogen van ongeveer 350 MW worden gerealiseerd. Voorbeeld voor een dergelijke lijnopstelling is het Noordhollandsch Kanaal. Daarbij moet rekening worden gehouden met technische randvoorwaarden zoals de hoogtebeperkingen die gelden voor de vliegveiligheid bij het Marinekamp De Kooy/Den Helder Airport. Wij willen bezien of de verbeteringen aan dit kanaal gecombineerd kunnen worden met het plaatsen van nieuwe turbines. Te denken valt aan logistieke voorwaarden als aanvoermogelijkheden van zware onderdelen (over water) en infrastructuur langs de oevers voor bekabeling en onderhoud. Daarnaast zal door verdere opschaling en invulling van de Wieringermeer en plaatsing van molens op het natte bedrijventerrein in de Kop 90 MW extra worden gerealiseerd ten opzichte van 2003.

Noord-Holland Noord zal zo in 2014 dienen te beschikken over een aantal robuuste locaties waar windturbines geplaatst kunnen worden. De in het kabinet vastgestelde Nota Ruimte biedt mogelijkheden voor de realisatie van een windmolenpark voor de Wieringermeerdijk. Wij zijn voornemens dit met voorrang ter hand te nemen en willen daar een windmolenpark van 80-110 MW gerealiseerd zien. Wij denken ook aan de kust voor de Hondsbossche Zeewering, de Wieringermeerdijk, en de Afsluitdijk. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre deze kustgebieden die grotendeels onder het regime van de Habitat- en Vogelrichtlijn en andere beschermingscategorieën vallen toch kunnen worden benut

Veilig en duurzaam leven met zee en klimaatverandering

voor windenergie. Op de Noordzee gaat onze voorkeur overeenkomstig het rijksbeleid uit naar grotere parken op enige afstand van de kust (bv voor Egmond aan Zee).

Naast windenergie als duurzame energiebron, moet biomassa niet over het hoofd worden gezien. De regio produceert veel biomassa in de vorm van landbouwreststoffen, die benut kunnen worden in biomassacentrales op bedrijventerreinen met een agrarisch karakter (Wieringermeer). Ook voor zonne-energie blijft de regio zeer gunstig vanwege het relatief groot aantal zonne-uren en de hoge intensiteit.

Voor de kustveiligheid van Texel vinden wij aanvullende maatregelen niet noodzakelijk. De duinen die Texel beschermen tegen de Noordzee bieden ook tot 2030 voldoende bescherming en kunnen dynamiek van de zee aan. De harde zeewering van Den Helder willen wij consolideren binnen het huidige ruimtebeslag.

Een zeewaartse kustverdediging vinden wij op deze plaats niet mogelijk. Bij Callantsoog wordt zowel naar een landwaartse als een zeewaartse optie gekeken. Ook voor de kustlijn tussen Petten en Huisduinen gaan wij in eerste instantie uit van het consolideren van de kustlijn, waarbij wij studie willen verrichten naar de mogelijkheden om de kustverdediging zeewaarts uit te breiden. Bij het traject van de Hondsbossche Zeewering willen wij naast het consolideren van de kustlijn, in elk geval ook een studie naar de landwaartse mogelijkheden verrichten. Een zeewaartse optie wordt als derde optie eveneens onderzocht. Naast kustveiligheid worden ook nadrukkelijk de ontwikkelingsmogelijkheden voor andere functies, waaronder toerisme en recreatie, meegenomen bij de uitwerkingen van onze Kustvisie. Ook het multifunctioneel gebruik van de zeewering is hierbij een aandachtspunt.

Waddenzee

De Kop grenst aan het bijzondere natuurgebied De Waddenzee. Net als het geldende Interprovinciale Beleidsplan Waddenzegebied zal ook de herziening daarvan (verwacht in 2006) als hoofddoelstelling hebben 'Duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee, Noordzee en Eems-Dollard als natuurgebied en het handhaven van het grootschalige en open karakter van het landschap'. Menselijke activiteiten met een economische en/of recreatieve betekenis zijn binnen deze doelstelling mogelijk. Wij beogen een ontwikkeling waarin de behoeften van zowel de huidige als van de toekomstige generatie en de balans tussen economische, ecologische en sociale aspecten leidend zijn.

Uitgangspunten zijn:

- Bescherming van de bewoners tegen de zee.
- De bereikbaarheid van de havens over zee.
- Beveiliging van bewoners en gebied tegen gevolgen van calamiteiten.
- Duurzame sociaal economische ontwikkeling van het Waddengebied.
- Respect voor cultuurhistorie.

Wij willen daarbij de besluitvorming over de PKB Waddenzee kritisch bezien op de gevolgen voor de economie voor de Noordkop. Wij willen de grens van de PKB Waddenzee zodanig verleggen dat verplaatsing van de TESO haven in Den Helder, de ontwikkeling van havens in Wieringen en Oudeschild en de bouw van een getijdencentrale niet onmogelijk wordt gemaakt. Verder zal de Waddenkust (inclusief Texel) nadere aandacht krijgen bij de uitwerking van de Kustvisie 2050.

In de vaart der volkeren

De Kop van Noord-Holland kent een uitgebreide structuur van waterwegen die zich uitstekend leent voor zowel de beroeps- als de pleziervaart. Wij willen de kansen hiervoor in dit gebied aangrijpen om ook het binnenland toeristisch-recreatief verder te ontwikkelen. In samenhang met het Wieringerrandmeer wordt een uitstekend netwerk van toeristische vaarwegen ontwikkeld dat vanuit het IJsselmeer toegankelijk is bij Medemblik en Den Oever. De activiteiten van het Blauwe Netwerk om het aantal recreatie- en passantenhavens uit te breiden zullen wij daarom ook voortzetten. Ook willen wij ruimte bieden voor 'slecht - weervervoorzieningen' in het binnenland en de doelstellingen voor verblijfsrecreatie zoveel mogelijk koppelen aan natuur- en waterdoelstellingen. Naast het Wieringerrandmeer en de Noordboog passen ook de ontwikkeling van het waterknooppunt Kolhorn in de gemeente Niedorp en het Kuuroord Dirkshorn in Harenkarspel hier uitstekend bij. Voor de toekomst valt verder nog te denken aan een durfsportcentrum in de Wieringermeer en een archeologisch-cultuurhistorisch attractiepark in de Schagerkogge.

Om echter te komen tot een goed samenhangend toeristisch-recreatief product voor de Kop, vinden wij het belangrijk dat de verschillende initiatieven en mogelijkheden goed op elkaar worden afgestemd. Zo kan worden vermeden dat lokale initiatieven elkaar op regionale schaal naar het leven staan, terwijl andere niches in het toeristisch recreatieve spectrum onderbelicht blijven. In relatie met het Regionaal Economisch Stimuleringsprogramma voor de Kop zal een dergelijke afstemming plaats vinden.

Nieuwe Gasleiding

De Gasunie wenst op korte termijn een gasleiding te realiseren van Bacton (Engeland), met een duindoorsnijding ten noorden van Grootte Keeten, naar het Noordhollandsch Kanaal. Een m.e.r.-procedure is noodzakelijk. Wij hebben, gelet op de voorgestane zorgvuldige inpassing, in principe geen bezwaar tegen deze nieuwe leiding.

Baggerlocaties in de Kop van Noord-Holland

In hoofdstuk 6 hebben wij de noodzaak van het vinden van baggerlocaties aangegeven. Gemeenten hebben zelf, of in samenwerking binnen de regio, de zorgplicht voor de verwerking van baggerspecie uit gemeentelijke wateren binnen hun grenzen. In een plan van aanpak zullen wij onze voorkeur aangeven voor locaties in de te onderscheiden regio's. Voor de regio De Kop en Texel zien wij mogelijkheden in of rond de gemeente Schagen.

De ruimtelijke reservering van de Insteekhaven te Den Helder (150.000 ton d.s.) wordt gecontinueerd als baggerdepot cq. stort voor niet verwerkbaar gedroogde specie.

3.3 West-Friesland

3.3.1 De kwantitatieve opgaven in een tabel

- *Woningbouw*

Woningbouwopgave 2004-2014: 11.900 woningen

Woningbouwopgave 2004-2030: 22.900 woningen

Bestaande capaciteit 13.700 woningen

(waarvan 2.300 bestaand stedelijk gebied/11.400 uitleg)

Te zoeken tot 2014: 0 woningen

- *Economie (netto hectares)*

Opgave 15% zuiniger ruimtegebruik 2004-2014: 45 ha, 2004-2030: 90 ha

Ruimtebehoefte/vraagopgave 2004-2014: 255 ha

Ruimtebehoefte/vraagopgave 2004-2030: 495 ha

Bestaande capaciteit: 115 ha

Te realiseren locaties tot 2014: 140 ha (60% op regionale terreinen).

Te realiseren locaties na 2014: 240 ha (60% op regionale terreinen).

- *Natuurontwikkeling*

Van 2004 tot 2014 toe te voegen: 757 ha

Van 2004 tot 2030 toe te voegen: 1.025 ha

Opmerking : Betreft begrensde hectares PEHS alsmede de benodigde oppervlakte voor het Landschapsplan West-Friesland.

- *Water (voorlopige cijfers, incl. Groot-Geesterambacht; zie Hoofdstuk 6.8)*

Wateroverschot

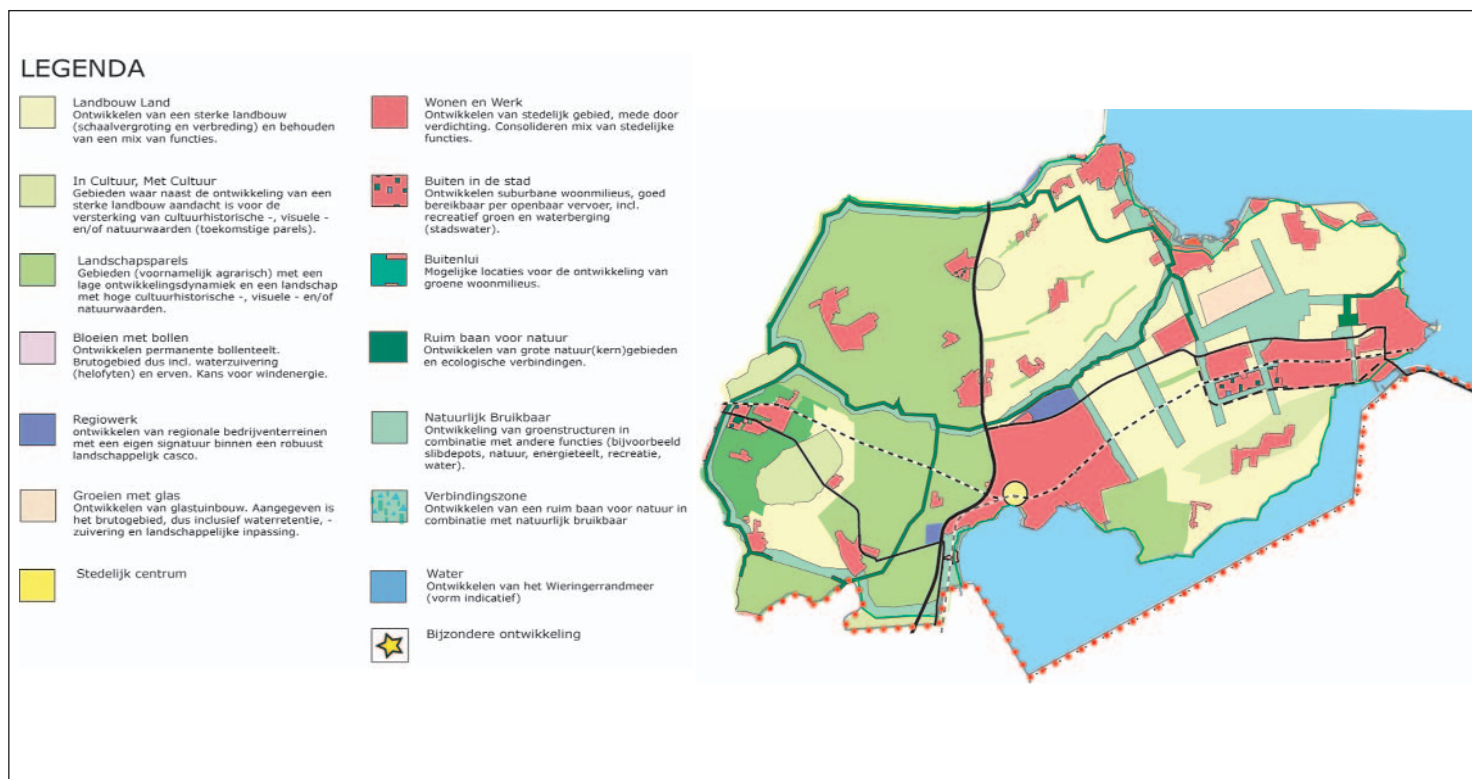
Van 2002 tot 2015: ca. 0,7 miljoen m³; dit vergt maximaal 270 ha

Van 2002 tot 2030: ca. 2,8 miljoen m³; dit vergt maximaal 320 ha

– *Waterbehoefte*

In 2030 voorzien in een in een extra waterbehoefte van ca. 18,5 miljoen m³

(bij een waterbehoefte van 160 miljoen m³)

3.3.2 Huidige situatie

Van eilandenrijk naar modern cultuurlandschap

De historie van West-Friesland is terug te vinden in de huidige ruimtelijke structuur. De Omringdijk uit de dertiende en veertiende eeuw vormt gedeeltelijk de geografische begrenzing. De westkant van West-Friesland wordt gekarakteriseerd door een terpenlandschap en binnendijken. De oostkant is begrensd door IJsselmeer en Markermeer, met een aantal door het Rijk beschermde stads- en dorpsgezichten en het door de provincie aangewezen beschermd dorpsgezicht Barsingerhorn. De Westfriese Omringdijk en De Gouw vormen de cultuurhistorische basis - structuur. Ook wordt het gebied gekenmerkt door lintbebouwing en de archeologische (deels) verborgen landschappen.

De kleigronden in het binnendijksgebied zijn door ontwatering ingeklonken. De oorspronkelijke geulafzettingen zijn in het landschap terug te vinden als kreekkrug, zoals de kreekkrug van Hoorn tot voorbij Schagen. In dit relatief hooggelegen gebied zijgt water in dat aan de rand als zoete kwel naar boven komt. Grondwaterstanden kunnen sterk uiteenlopen. In de hoger gelegen delen kan water infiltreren; in de lager gelegen delen komt lichte kwel voor. Het grondwater is zoet en soms van zeer goede kwaliteit,

zoals aan de randen van de Kreekrug. Door de bodemsamenstelling (zavel) en hogere ligging is het gebied mogelijk geschikt voor opslag van water van goede kwaliteit met het oog op droge perioden.

Grote delen van West-Friesland zijn al sinds het ontstaan in gebruik als landbouwgrond. Lange tijd lag het accent op melkveehouderij en – op de meer zavelige gronden – tuinbouw en fruitteelt. Kenmerkend was dat veel kavels alleen via het water te bereiken waren. De lange lintdorpen en de terpdorpen waren lange tijd de structuurdragers van het landschap. Door ruilverkavelingen in de afgelopen decennia is het rijk van de agrarische eilandjes omgevormd tot modern agrarisch cultuurlandschap met veel minder open water dan voorheen: circa 30% van het totale oppervlakte in West-Friesland in 1970 en nu nog 3%. Naast het grofmazig systeem voor aan- en afvoer van water zijn ook nog karakteristieke gebieden bewaard gebleven waar fijnmazigheid en natuur domineren. Voorbeelden zijn De Weelen en de omgeving van Twisk en Venhuizen.

Veel bedrijvigheid

De opbouw van de economische structuur van West-Friesland kenmerkt zich door diversiteit.

De belangrijkste en traditioneel aanwezige sectoren zijn land- en tuinbouw, toerisme en recreatie, en het industrieel midden- en kleinbedrijf. Het grootste gedeelte van het gebied wordt benut als tuinbouwgrond.

Deze sector heeft in West-Friesland verandering en vernieuwing doorgemaakt: technologie, handel, transport en distributie zijn onlosmakelijk verbonden met de agrarische bedrijvigheid. Deze richt zich met name op de bloembollen, tuinbouwproducten, glastuinbouw en zaadteelt. Ook in toeristische en recreatieve zin heeft West-Friesland bijzonder veel te bieden. Voor watersport kun je hier prima terecht en in cultuur-historische zin ademt dit gebied nog de Gouden Eeuw van de Verenigde Oost-Indische Compagnie.

Naast de agrarische sector en het toerisme, zijn industrie, bouwnijverheid en de jachtbouw hier sterk vertegenwoordigd. De dienstensector blijft in West-Friesland juist achter bij het provinciale en landelijke gemiddelde.

West-Friesland scoort gunstig met arbeidsparticipatie. De werkloosheid is relatief laag, vooral dankzij een hoog uitgaand pendelsaldo.

In principe kan de nabijheid van de Randstad nog beter worden benut voor verdere ontwikkeling en verbreding van nieuwe bedrijvigheid. Het aantal nieuwe vestigingen was de afgelopen jaren aanzienlijk, vooral door nieuw opgerichte bedrijven.

Een stevig agrocomplex

West-Friesland telt ruim eenderde van het aantal agrarische bedrijven in Noord-Holland. Belangrijke sectoren zijn de bloembollenteelt, glastuinbouw, melkveehouderij, vollegronds groenteteelt en de zaadteelt en -veredeling. De agribusiness is in West-Friesland ruim vertegenwoordigd en er is dan ook sprake van een sterk agrocomplex. Schaalvergroting, gepaard aan een sterke daling van het aantal bedrijven, is volop gaande in West-Friesland. Kenmerkend voor de bollenteelt is de reizende bollenkraam. Daarbij wordt in wisselteelt, met vooral grasland, eens in de zes à zeven jaar bollen geteeld. De meeste melkveehouders verhuren grond aan bollentelers. Dit draagt sterk bij aan de inkomensvorming en het toekomstperspectief van de melkveehouderij. Zo'n 10% van de werkgelegenheid in West-Friesland is direct gerelateerd aan het bollencomplex.

West-Friesland telt naast enkele concentratiegebieden voor glastuinbouw, relatief veel verspreid liggende glastuinbouwbedrijven en gemengde bedrijven met glas.

Verstedelijking en woningbouw

Oorspronkelijk vertoonde West-Friesland het beeld van drie kleine IJsselmeersteden en vele dorpen, vooral in lintvorm. Door overloop heeft sterke groei en verstedelijking vooral in Hoorn en de stedenband naar Enkhuizen plaatsgehad. Tussen stad en dorp biedt West-Friesland daardoor veel 'suburbane' woonmilieus. Door de groei met 'nieuwe West-Friezen' genereert de regio inmiddels een flinke eigen woningbehoefte.

Verkeer

De intensiteit van het verkeer is flink toegenomen. De bevolkingsgroei en het achterblijven van werkgelegenheid in het verleden zijn hier debet aan. Rondom Hoorn zijn er in spitsperioden files. De provinciale weg (N302) tussen Hoorn en Enkhuizen is kwalitatief minder wanneer het gaat om doorstroming en verkeersveiligheid. Wel wordt de externe bereikbaarheid door een aantal recente maatregelen flink verbeterd. Zo is er een betere verbinding over de weg met Oost-Nederland gerealiseerd door het navigatieduct bij Enkhuizen. Daarnaast is er sinds eind 2003 een directe verbinding per trein van Hoorn met Schiphol via de Hemboog.

Groen, landschap en water

In het oostelijk deel van West-Friesland vormen de restanten van het eens zo natte West-Friesland, die na de ruilverkavelingen zijn overgebleven, tegenwoordig het ecologisch en recreatief hart van het gebied. De Weelen en de Groote en Kleine Vliet, zijn samen met het Streekbos en de vooroevers bij Andijk en Wervershoof, gebieden met relatief veel open water en hoge natuur- en recreatieve waarden. Deze elementen maken alle deel uit van de ecologische hoofdstructuur en zijn waar nodig met elkaar verbonden door ecologische en recreatieve verbindingzones. Het westelijk deel van West-Friesland wordt nog gekenmerkt door een open agrarisch landschap. Hier maakt het laaggelegen gebied Leekerlanden deel van uit. De vogelrijke graslanden worden gelardeerd met droogmakerijtjes, molens, oude dijken en

lintbebouwingen van cultuurhistorisch grote waarde. West-Friesland wordt verder omgeven door IJssel en Markermeer, die vanwege de grote internationale betekenis van de vogelstand onder de Vogelrichtlijn vallen. Een deel van West-Friesland is Belvédèregebied met veel aardkundige waarden. Op een aantal plaatsen wordt het landschap nog gekenmerkt door open groene gebieden met historische linten en dorpen zoals rond Twisk, maar ook rond bijvoorbeeld Schellinkhout en Venhuizen. Langs de Omringdijk bevinden zich wielen en kleiputten als kleine ecologische oases. Grote gebieden zijn nog relatief stil. Aan de randen van de gebieden is wel sprake van toenemende geluidshinder als gevolg van wegverkeerslawaaï. In de ondergrond van een breed gebied rond Hoorn ligt een zoetwaterbel op 15-35 m diepte. Deze strategische watervoorraad wordt bewaard ingeval van calamiteiten op het IJsselmeer. Om ontwikkelingen zoals verstedelijking in te passen in het landschap en om te voorzien in een toenemende vraag naar recreatieve voorzieningen is het Landschapsplan West-Friesland opgesteld. In het uitwerkingsplan voor het HES-gebied (1997) hebben wij al een nauw verband aangebracht tussen de realisering van bebouwing en de realisering van het Landschapsplan, volgens de rood-voor-groen benadering.

3.3.3 De opgaven

Verstedelijking en Woningbouw

- Voorzien in een woningbouwopgave van 11.900 woningen voor de periode 2004-2014 resp. 22.900 woningen voor de lange termijn (2004-2030).
- Aanboren van extra binnenstedelijke capaciteit (namelijk 2.500 woningen van 2004-2014).
- Voorzien in opgaven door vergrijzing.
- Goed benutten van de ruimtelijke potenties van stationslocaties.

Landelijk gebied

- Behoud respectievelijk versterking van de concurrentiekracht door schaalvergroting en vernieuwing van het agrocomplex.
- Optimaliseren van de verkavelingsstructuur en tegengaan van de versnippering van landbouwgebied.
- Concentreren van glastuinbouw op projectlocaties.
- Behoud van de sterke relatie tussen bollenteelt en veehouderij.
- Het tot stand brengen van een solide en kwalitatief hoogwaardig netwerk van groene open ruimtes, natuur- en recreatiegebieden, met elkaar verbonden door ecologische en recreatieve zones.

- Zorgen voor voldoende recreatieve voorzieningen met name rond Hoorn.
- Benutten van de cultuurhistorische waardenkaart en het regioprofiel.

Economie

In het licht van de achtergebleven economische groei en het hoge uitgaande pendelsaldo moet worden gestreefd naar versterking van de economische positie van het gebied en het bevorderen van de werkgelegenheid, onder meer door:

- het bieden van ruimte aan bedrijven;
- verbetering van de bereikbaarheid en de ontsluiting van bedrijfslocaties;
- het bevorderen van de toeristische mogelijkheden in West-Friesland;
- herstructurering van terreinen die niet meer voldoen aan de huidige eisen;
- het faciliteren van 140 ha bedrijventerreinen tot 2014 en voor de langere termijn (2014 tot 2030) bestaat er een planningsopgave van nog eens 240 ha, waarvan 60% op regionale terreinen. De overige behoefte moet in de regio op kleinere bedrijventerreinen worden opgevangen. De toekomstige capaciteit voor regionale bedrijven is gelegen aan de Jaagweg, ten westen van de A7 en ten noorden van de N302.

Verkeer en vervoer

- Verbetering van de bereikbaarheid van het stedelijk netwerk HES, wat leidt tot de volgende subopgaven:
  - verbeteren van de doorstroming verbinding A7 naar de Randstad;
  - verbeteren van doorstroming op de verbinding naar het stedelijk gebied HAL (N507);
  - verbeteren van de doorstroming provinciale weg (N302) tussen Hoorn en Enkhuizen en Oost-Nederland;
- Het bieden van alternatieven voor verkeer over de weg.

Water

- Garanderen van de veiligheid van de IJssel- en Markermeerkust.
- Waarborgen van de veiligheid van het inliggend watersysteem.
- Creëren van voldoende ruimte voor water.
- Verbetering van de kwaliteit van woonmilieus, onder andere door het realiseren van multifunctioneel en hoogwaardig ruimtegebruik met voldoende water in de groene scheggen van de Bandstad, het Kromme-Leekgebied en Het Grootslag.
- Waterneutraal bouwen bij stedelijke herinrichting, o.a. in Hoorn en Enkhuizen.

Verder gaan met de Bandstad

- Niet afwentelen en waterneutraal bouwen in nieuwe stedelijke uitleglocaties (o.a. Het Grootslag).
- Tegengaan van de toevoer van gebiedsvreemd water in gebieden met hoge natuurwaarden.
- Benutten van de mogelijkheden van het vasthouden van gebiedseigen water.

3.3.4 De visie

Voor het HES-gebied gaan wij uit van het Bandstadconcept. Dit betekent voortzetting en uitbouw van het stedelijk concept, zoals dat eerder is vastgelegd in het Streekplan Noord-Holland Noord van 1994. De Bandstad tussen Hoorn en Enkhuizen bestaat uit een lint van kernen en woonwijken aan weerszijden van de spoorlijn Hoorn-Enkhuizen. Dit lint wordt onderbroken door noordzuid-gerichte groene zones en vijf scheggen (een méér dan in het huidige landschapsplan aangezien een extra scheg is opgenomen tussen Broekerhaven en het industriegebied van Enkhuizen, de Schepenwijk). De kernen vullen elkaar aan en vormen met elkaar een functionele eenheid. De groene zones voorkomen aaneengroeien, waardoor elke kern een eigen identiteit behoudt. Daarnaast fungeren de zones als groen - blauwe poorten en ecologische en landschappelijke verbindingzones in een oost-west gericht stedelijk landschap. Aan zowel de zuid- als noordkant van de Bandstad liggen uitsluitingsgebieden. Dit geeft richting aan de verdere uitwerking van het Bandstadconcept.

Het kaartbeeld geeft een illustratie van het HES-gebied in 2030, conform de door ons wenselijk geachte stedelijke invulling. Nieuwe grotere woonlocaties in het gebied zijn Hoogkarspel-Zuid, de Bangert en Oosterpolder bij Hoorn en een westelijke uitbreiding van Enkhuizen-Noordwest-west.

De concentratie van verstedelijking in het Bandstadmodel vergroot het draagvlak voor het openbaar vervoer. Wij zien op termijn mogelijkheden voor een opwaardering van de bestaande railverbinding tussen Hoorn en Enkhuizen. Gemeenten dienen in hun ruimtelijk beleid rekening te houden met de benodigde ruimte voor een verdubbeling van het spoor op dit traject en met extra keerspooren bij station Hoorn-Kersenboogerd. Hiermee strijdige ontwikkelingen dienen niet mogelijk te worden gemaakt. Vaak is partiële tweesporigheid al voldoende om de capaciteit van het net en daarmee de betrouwbaarheid van de rijtijden te verbeteren. Het is de ambitie om in de toekomst light-trains in te zetten, Rond bestaande stations kan een deel van de stedelijke woningbouwopgave worden vervuld. Wij zien in dit concept bij alle stations ruimte:

- *Hoorn CS*: in het plan voor de stationsomgeving zijn onder meer ruim 400 nieuwe woningen, kantoren, winkels, een spoorwegmuseum en een busstation opgenomen;

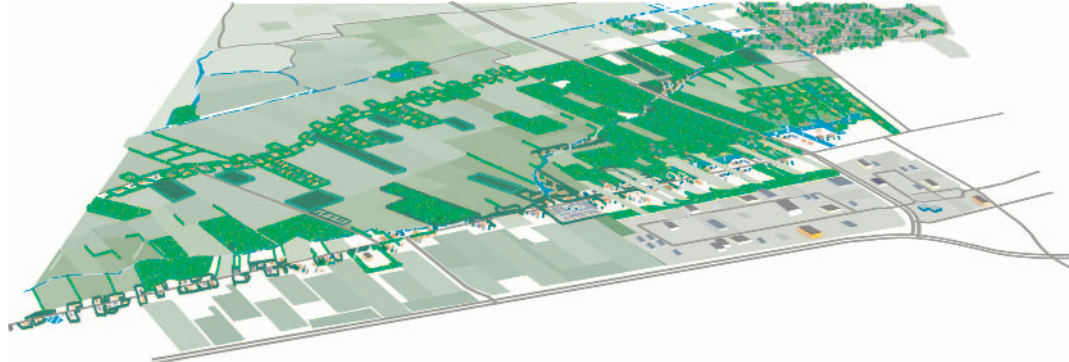
- *Hoorn Kersenboogerd*: hier zijn potenties voor verdichting rondom het station voor wonen en werken. Het gaat hierbij om kleinere plannen.
  - *Station Hoogkarspel*: heeft veel potenties voor wonen. Ook kantoren kunnen hier een plaats krijgen. Voorwaarde is wel dat eerst de weginfrastructuur op een goede manier is geregeld. De hier te bouwen wijk kan tevens worden gekoppeld aan het vaarnetwerk.
  - *Bovenkarspel Grootebroek*: heeft veel potenties voor met name woningbouw op kleinere schaal.
  - *Bovenkarspel Flora*: bij herstructurering zijn er voldoende kansen voor wonen en werken.
  - *Enkhuizen*: voldoende potentie, waarbij de maatvoering moet passen bij de kern van Enkhuizen.
- Bij de ontwikkeling van de verschillende stationslocaties horen zeker ook goede fietsvoorzieningen, prima toeleidende wegen en een ruime hoeveelheid parkeervoorzieningen.

Buiten wonen in West-Friesland

Buiten de Bandstad is er in West-Friesland in de zogenaamde zoekgebieden nog ruimte voor uitbreiding van andere kernen. Daarnaast biedt het omringende landschap kansen voor woonlandschappen. In Het Grootslag kunnen aantrekkelijke woonmilieus worden gerealiseerd. Deze zijn waterrijk en ruim op te zetten, waarbij de mogelijkheid bestaat om aan te sluiten op de van oorsprong aanwezige kavelstructuren. Hierdoor wordt het landschappelijke en cultuurhistorische karakter van het woonmilieu versterkt. Het vaarnetwerk kan worden uitgebreid door de Kromme Leek te

verbinden met de Weelen en de Grote Vliet. Dit watersysteem is de basis voor het recreatief-ecologische netwerk. Het gebied rond de Kromme Leek heeft landschappelijke kwaliteiten in de vorm van oude kreekruigen met oude ontginningswerken. Langs dit netwerk ontstaan kansen voor nieuwe groene woonmilieus. Hier kan 'rood' het 'groen' en 'blauw' meefinancieren. Ontwikkelingsmogelijkheden liggen bij Zwaagdijk, Nibbixwoud en Stede Broec. Het betreft hier een provinciale visie voor de lange

termijn, die niet op de juridische kaart is aangegeven. Het is aan de gemeenten om dit al dan niet uit te werken. De regionale woonvisie is hiervoor het aangewezen instrument.

De Kromme Leek, een bijzonder gebied

Tussen Hoorn en Obdam, ten westen van het Kromme Leekgebied willen wij een landschappelijke zone in stand houden. Deze voor de verstedelijkingsstructuur van Noord-Holland Noord cruciale open poort krijgt een belangrijke recreatieve functie voor de stedelijke gebieden aan weerszijden. Water-, landschaps en bodemstructuren zijn bepalend voor de inrichtingsmogelijkheden van het gebied. Daarmee zien wij Obdam als kern aan de oostzijde van de HAL-zone, zonder daarmee direct ruimtelijk te zijn verbonden. Het behoud van de Westfriesse identiteit is van belang. Bij deze kern zien wij nog veel ruimte voor woningbouw ten noorden van Obdam, bij het bestaande treinstation.

Bedrijventerreinen in West-Friesland

Concentratie van bedrijventerreinen staat voorop. Het aanbod van nieuwe bedrijventerreinen in West-Friesland wordt daartoe grotendeels gerealiseerd op grote locaties, met als kanttekening dat eerst de benodigde infrastructuur goed moet zijn geregeld voordat de regionale bedrijventerreinen kunnen worden gerealiseerd. De rest verdeelt de regio zelf als contingent over kleinere locaties, op basis van een regionale visie.

Voor de periode tot 2014 kan de locatie Jaagweg, ten westen van de A7, ontwikkeld worden tot regionaal bedrijventerrein van 70 ha netto. Voor de periode na 2014 wordt de locatie Westfrisia-Noord (70 ha netto) gereserveerd.

Voorwaarden voor de locatie Jaagweg

- Het gebied ten westen van deze locatie moet gevrijwaard blijven van verdere bebouwing.
- Dit geldt ook voor het ten noorden van Berkhout gelegen gebied de Leekerlanden.
- De locatie Jaagweg moet op een ecologisch verantwoorde manier worden ingericht met de ambitie er een nationaal voorbeeldproject van te maken.
- Tussen het dorp Berkhout en het bedrijventerrein moet een robuuste groene buffer aanwezig zijn.
- De kosten voor de duurzame inrichting, waaronder landschappelijke inpassing, de geplande ecologische verbinding en de relevante infrastructuur komen ten laste van de locatie.

Vestiging van kantoren dient zoveel mogelijk plaats te vinden bij treinstations voor een optimaal gebruik van het openbaar vervoer. Verouderde terreinen kunnen via herstructurering een nieuwe bestemming krijgen als bedrijventerrein. Ook is het in sommige gevallen denkbaar de bestemming te veranderen voor woningbouw, bijvoorbeeld in geval van een kleiner bedrijventerrein in of nabij woonbebouwing. Dit vergt dan wel vervangende ruimte voor de verhuizende bedrijven, voor lokaal georiënteerde bedrijven in dezelfde of aangrenzende gemeenten.

Tabel **Bedrijventerreinen in West-friesland (in netto ha tot 2014)**

Locatie	Uitgeefbaar aanbod	Bestaande streekplan capaciteit	Nieuwe regionale locaties (tot 2014)
Westfriesland Oost III	20		
De Veken III	10		
Unda Maris	8		
Schepenvijk I	5		
Westerspoor	2		
Schepenvijk II		20	
WFO/ABC		50	
Jaagweg			70
Westfriesland Noord*			

* Reservering voor na 2014, 70 ha netto

In West-Friesland bevindt zich relatief weinig stuwende werkgelegenheid. Opvang van bedrijven uit de Randstad kan voor West-Friesland een optie zijn voor de noodzakelijke versterking van de economische structuur. Er is vooral behoefte aan arbeid voor middelbaar en hoger geschoolden, gezien de samenstelling van de uitgaande pendel.

Dit vraagt voldoende hoogwaardige en goed gelegen vestigingslocaties voor bedrijven die een aanvulling zijn op in de regio al aanwezige bedrijfstakken of clusters. Ook dienstverlenende bedrijven kunnen een welkome verbreding betekenen.

De marktvrage naar hoogwaardiger kantoorachtige terreinen is wellicht te faciliteren in combinatie met bovenbedoelde opvang uit de Randstad. Wij willen bijzondere aandacht schenken aan versterkte toepassing van de ICT-infrastructuur op bedrijventerreinen.

West-Friesland: toeristisch aantrekkelijk

Wij geven topprioriteit aan toerisme. Doelen zijn met name het vergroten van de aantrekkingskracht en bekendheid van de IJsselmeerkust in combinatie met het cultureel erfgoed in West-Friesland.

In Medemblik is ruimte voor het verder ontwikkelen van een maritiem kenniscentrum en maritieme bedrijvigheid gericht op de toervaart. In de regio komen meer aanlegplaatsen in bestaande jachthavens, bij historische kernen en op landelijke plekken.

Goede verbindingen met Randstad en Oost-Nederland

Goede verbindingen met Oost-Nederland en de Randstad zijn voor de externe bereikbaarheid van met name de HES-regio van wezenlijk belang. Voor de toegang tot de Randstad is een verbreding van de A7 een noodzaak. Wij spannen ons in dit op de agenda van het Rijk te krijgen.

Voor een snelle directe verbinding tussen Hoorn-Enkhuizen en Oost-Nederland werken wij op dit moment aan een verbreding van de provinciale weg (N302) van Hoorn naar de Rijweg. Wij streven ernaar het traject Rijweg-Markerwaardweg vóór 2010 te verdubbelen. Verder zijn wij bezig met een onderzoek naar een ongelijkvloerse kruising bij de wijk Bangert-Oosterpolder.

In het streefbeeld Westfrisiaweg dat wij medio vorig jaar hebben vastgesteld staat aangegeven dat er onderzoek komt naar opwaardering van het stuk N302 Hoogkarspel (Markerwaardweg)-Enkhuizen, dan wel verlegging van de N302 onder Hoogkarspel door naar de ondergelegen provinciale weg (N506). Bij eventuele nieuwe infrastructuur willen wij hier vanuit een integrale ontwerpogave aan werken. De ontwikkelingen die wij in dit ontwikkelingsbeeld voorstaan vormen een goede basis voor het onderzoek.

Uiterlijk in 2005 nemen wij een besluit over wat wij met de Westfrisiaweg-oost gaan doen.

Grote verscheidenheid aan landbouw

West-Friesland kent een sterke verwevenheid van de gehele agrarische keten. Zo vindt hier zowel bollenteelt als bollenbroei plaats. Een ander voorbeeld is de binding tussen de primaire productie en de toeleverings-, afzet en distributiebedrijven op het bedrijventerrein van Wervershoof. Voorts kent West-Friesland een belangrijk zaadteeltcomplex, concurrerend op de internationale markt en met een hoog innovatief vermogen. Het is belangrijk om het zaadteeltcomplex in West-Friesland te behouden en te versterken, vanwege de directe relaties met de glastuinbouw, de vollegrondsgroente sector, de akkerbouw en onderzoeksinstituten, als Proeftuin Zwaagdijk en locatie De Noord.

Hoewel bedrijven onder druk staan door markt-, prijs- en beleidsontwikkelingen binnen de veehouderij en akkerbouw, wordt niet verwacht dat autonoom grond vrij zal komen vanuit de landbouw. Kleinere vollegrondsbedrijven met een breed teeltplan zullen ten dele plaats maken voor grootschalige gespecialiseerde bedrijven, die produceren tegen lage kostprijs. Ook voor sectoren als de glastuinbouw en de bollenteelt zijn de toekomstverwachtingen op sectorniveau gunstig. Een extra factor is de bijdrage van de bollenteelt in de vorm van de reizende bollenkraam. Hoewel binnen de melkveehouderij de mogelijkheden voor verdere uitbreiding van bollenteelt beperkt zijn, is ook nog uitbreiding mogelijk binnen de vollegrondstuinbouw en de akkerbouwmatige teelten. De reizende bollenkraam in West-Friesland kan naar verwachting nog met enkele honderden ha toenemen en daarmee de algehele positie van de agrosector in West-Friesland verstevigen.

De provincie zet zich in om een verdere ontwikkeling van de glastuinbouw mogelijk te maken door een concentratie van clusters van glastuinbouw in gesloten teeltsystemen die ingepast zijn in het landschap. In West-Friesland gaat het om het gebied Grootslag. Voor Het Grootslag is ons streven dat naast de al gerealiseerde circa 40 ha nog ruim 200 ha wordt gerealiseerd. Eventuele verdere groei willen wij realiseren in de Wieringermeer (zie ook de paragraaf over glastuinbouw in Hoofdstuk 6). Om de uitbreiding van verspreid liggend glas tegen te gaan wil de provincie vasthouden aan het geldende 2 ha-beleid.

In Enkhuizen, ten noorden van De Haling, kan de zaadteelt en zaadveredeling verder worden geconcentreerd. Deze functies zijn hier reeds decennia aanwezig en zij zijn belangrijk voor de regio. Anderzijds is de naam Enkhuizen belangrijk voor de zaadteelt en de zaadveredeling.

Het stiltegebied Grootslag Oost wordt hierdoor niet aangetast. De agrarische functie is essentieel voor dit gebied en de aanwezigheid van dit type bedrijven leidt er niet toe dat de richtwaarden voor geluid worden overschreden.

**Verweving van
recreatie, groen en
natuur met stedelijke
functies**

Om dynamiek te behouden in de agrarische bedrijfsontwikkeling vergen verbetering van de kavelstructuur en het tegengaan van versnippering van agrarisch productiegebied voortdurend aandacht. Veel ruimtelijke ontwikkelingen die op de landbouw afkomen vragen om maatwerk, regionale aanpak en gebiedsplannen.

Wij grijpen de realisatie van de ecologische hoofdstructuur in West-Friesland aan om de natuur een duurzame plaats te bieden en om ruimte te geven aan de behoefte aan recreatievoorzieningen en routes. Daarbij denken wij aan wandel- en fietsroutes en aan betere vaar- en kanomogelijkheden. Waar mogelijk koppelen wij deze structuren ook aan waterberging of andere vormen van meervoudig ruimtegebruik. De baten die worden verkregen uit de ontwikkeling van woningen en bedrijventerreinen moeten we gebruiken om de realisatie van groene en recreatieve voorzieningen te bekostigen.

Wij vinden het niet wenselijk om het gebied tussen HAL en HES te laten dichtgroeien. Het landschap heeft hier voor een groot deel het karakter van waterrijk veenweidegebied. Voor dit westelijk deel van West-Friesland streven wij naar het open en agrarisch houden van dit gebied. Daarbij blijft de agrarische sector de belangrijkste drager van het landschap. Ook hier wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de ecologische hoofdstructuur om recreatieve voorzieningen te verwezenlijken.

Voor groenontwikkeling in de Bandstad is de uitwerking van het Landschapsplan West-Friesland voor het HES-gebied een uitstekend uitgangspunt. In dit plan is onder andere een uitwerking gemaakt voor de groene scheggen die hiervoor al zijn besproken. Deze scheggen zijn voor ons uitsluitingsgebieden voor nieuwe stedelijke functies. Het is belangrijk om bij de benadering van de groengebieden rekening te houden met goede groene Noord-Zuid-ontsluitingen dat wil zeggen: wandel- en fietspaden en vaar-routes.

Voor de opwaardering van het oostelijkste deel van de Westfrisia weg wordt een studie verricht naar een eventuele tracéverlegging onder Hoogkarspel-Zuid door. Een dergelijk tracé zou een groene scheg ter plaatse doorsnijden. Bij de uitwerking van de groene scheg in het kader van het landschapsplan is echter al rekening gehouden met de eventuele omlegging van de Westfrisiaweg. Een integraal ontwerp van de eventuele nieuwe weg moet er voor zorgen dat de inrichting van de scheg een meerwaarde krijgt. Ook de zone tussen Stede Broec en Enkhuizen leent zich voor groene ontwikkelingen om een natuurlijke en duidelijk herkenbare overgang te hebben tussen beide gemeenten. Op deze grens ligt het station Bovenkarspel Flora, waar goede ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor wonen en werken. Via een integrale ontwerpopgave moeten de verschillende kansen die dit gebied heeft met elkaar worden verknoot.

Verskillende oplossingen voor waterproblemen

Binnen de grenzen van het stiltegebied 'Grootslag Oost' is al enige decennia de modelvliegclub Pegasus actief. Wij hebben bij de vaststelling van het streekplan Noord-Holland Noord (1994) beoogd een nieuwe locatie voor deze activiteit te vinden.

Recente geluidsmetingen hebben evenwel uitgewezen dat, mede gelet op het niet-permanente karakter van deze activiteit en dankzij technische vernieuwingen de aan te houden geluidswaarden niet worden overschreden.

Wij stemmen daarom in met de voortzetting van de verenigingsactiviteiten op de huidige vestigingsplaats en zullen daar bij onze herijking van het stiltegebiedenbeleid rekening mee houden.

De Provinciale Milieu Verordening zal hier op worden aangepast.

De structuur van het gebied laat ruimte voor een breed scala aan mogelijkheden om problemen met wateroverlast tegen te gaan, zoals anticiperend peilbeheer, bijgraven van open water en extra bemalen bij wateroverlast. Oude waterlopen kunnen worden gevolgd en versterkt. Dit betreft met name de gebieden langs de Westfriese Omringdijk, de Kromme Leek – waar aansluitend op de oude veenstroom waterberging kan worden gerealiseerd – en het gebied van de zogenaamde 'Waterspin'. Bijgraven van nieuw open water draagt ook bij aan versterking van het cultuurhistorische en recreatief-toeristisch karakter. Dit betreft dan met name herverkaveld gebied als Het Grootslag. Hierbij zoeken wij aansluiting bij de uitvoering van het landschapsplan West-Friesland.

In de stedenband tussen Hoorn en Enkhuizen kan het creëren van meer water leiden tot verhoging van de kwaliteit van woonmilieus, indien dit wordt gecombineerd met uitgekiend water- en groenbeheer.

Voor de wateropgave van Hoorn en omgeving zien wij mogelijkheden om naast binnenstedelijke oplossingen ook de oostelijk gelegen Scheg en het Kromme Leekgebied te benutten. Hier kunnen natuur, recreatie, wonen en water worden gecombineerd. Een deel van de binnenstedelijke wateropgave van Hoorn kan in dit gebied worden opgevangen.

Het Grootslag kent een aantal laaggelegen gebieden, waar wateroverlast aandacht vraagt. Volledige invulling met hoogwaardige functies van het gebied is niet wenselijk in verband met de watersituatie en de extra kosten van waterbeheer die hiervan het gevolg zijn.

De groene scheg ten oosten van Hoogkarspel biedt mogelijkheden voor een regionale functie voor de opvang van wateroverlast. Dit gebied heeft boven Hoogkarspel uitlopers naar het noorden, het oosten en het westen als een 'Waterspin' met een fijnmazige, groen blauwe dooradering.

In het landelijk gebied is kleinschalige waterberging mogelijk, bij voorkeur in de laagste delen van de peilvakken. Kavelruil, dan wel aansluiting bij gaande processen van ruilverkaveling zien wij als goede mogelijkheid om de noodzakelijke ruimte voor water te realiseren. Rond Obdam, Twisk, en rond de ruilverkaveling in De Gouw zijn dergelijke projecten al gaande. Ook voor de polder De Drieban zijn maatregelen nodig om wateroverlast te voorkomen. Bij dergelijke projecten kan de STIVAS een belangrijke functie vervullen.

Voor het gebied aan de oostkant van de A7 sluiten wij aan bij het concept van de blauwe ring uit de Structuurvisie van de WOWO-gemeenten. Door de lage ligging zijn de Leekerlanden van nature geschikt voor de opvang van wateroverlast. Ook op andere plaatsen in dit gebied kunnen kleinschalige bergingslocaties worden gezocht, onder andere in de omgeving van Hensbroek.

Indien zich in de toekomst watertekortproblemen voordoen, dan komt voor een mogelijke bijdrage aan de oplossing de Kreekrug tussen Hoorn en Schagen in beeld. Vergroting van de sponswerking van het gebied heeft gevolgen voor zowel agrarische functies als voor natuurwaarden. Naar kansen voor betere benutting van de zoetwatervoorraad, eventuele knelpunten en mogelijkheden om deze te ondervangen zal eerst onderzoek moeten worden ingesteld.

De 'zoetwaterbel van Hoorn' moet ter bescherming van de strategische watervoorraad in beginsel worden gevrijwaard van boringen naar diepe delfstoffen, zoals olie en gas. Het gebied is vastgelegd in de Provinciale Milieuverordening.

Cultuurhistorische basisstructuren

Vanuit cultuurhistorie leggen wij het accent op gebieds- en structuurgericht denken met als credo 'behoud door ontwikkeling'. Binnen West-Friesland hebben wij twee basisstructuren aangewezen die wij karakteristiek vinden voor de landschappelijke en cultuurhistorische identiteit van het gebied: de Westfriese Omringdijk en de archeologische vindplaats De Gouw/Groetpolder (Belvédèregebied en genomineerd Unesco-monument). Wij willen de komende jaren actief inzetten op deze cultuurhistorische identiteitsdragers van het gebied.

Baggerlocaties in West-Friesland

In hoofdstuk 6 hebben wij de noodzaak van het vinden van baggerlocaties aangegeven. Gemeenten hebben zelf de zorgplicht voor de verwerking van baggerspecie uit gemeentelijke wateren binnen hun grenzen, eventueel in samenwerking binnen de regio. In een plan van aanpak zullen wij onze voorkeur aangeven voor locaties in de te onderscheiden regio's. Voor de regio West-Friesland zien wij mede op grond van herkomst, mogelijkheden in of rond een drietal gemeenten: Noorder-Koggenland, Opmeer en Wognum.

Deel III Uitvoering

III

4 De weg naar de uitvoering

4.1 Inleiding

Het uitvoeren van het Ontwikkelingsbeeld is voor ons een belangrijke doelstelling. Wij willen samen met de partners in de regio een uitvoeringsprogramma opzetten. Naast de belangen van bijvoorbeeld Noordwest 8 willen wij ook de belangen van individuele partijen vertegenwoordigen.

Wij vinden het belangrijk dat er met de uitvoering van het Ontwikkelingsbeeld niet te lang wordt gewacht. Wij streven ernaar dat het uitvoeringsprogramma er ligt op het moment dat provinciale staten het Ontwikkelingsbeeld vaststellen.

Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma houden wij er rekening mee dat niet alles kan. We willen inzetten op de kwaliteit van de projecten en niet op de kwantiteit. Dus: niet alles een beetje, maar liever een klein aantal bovenlokale projecten waar de regio in zijn totaal van profiteert en die uitgevoerd kunnen worden.

Voor de uitvoering willen we niet verder dan tien jaar vooruit kijken. Tien jaar lijkt nog een aanzienlijke tijd, en dit is natuurlijk ook zo. Grote projecten als infrastructurele projecten, regionale bedrijventerreinen, natuurbouw of waterbeheeraanpassingen zijn niet van vandaag op morgen te realiseren. Om hier tien jaar voor uit te trekken is realistisch.

In hoofdstuk 3 hebben we per regio al een aantal mogelijke uitvoeringsopgaven benoemd. Deze moeten op basis van draagvlak, prioritering en uitvoerbaarheid beoordeeld worden. Uiteindelijk worden de uitvoeringsopgaven omgedoopt tot projecten die gedetailleerd zijn geformuleerd.

Wij vinden het belangrijk dat er in het uitvoeringsprogramma voldoende vrijheden zitten om ontwikkeling en creativiteit niet in te dammen. Daarentegen moet het kader ook duidelijk zijn: iedereen moet weten waar het over gaat en wat we van elkaar kunnen verwachten.

4.2 Rollen

Wij willen een zo breed mogelijk draagvlak voor de uitvoering. Op thema's waar verdeeldheid over de manier van uitvoering niet voldoende bijdraagt aan het bieden van een oplossing, zullen wij – door het nemen van onze verantwoordelijkheid – een keuze afdwingen.

Het is de bedoeling dat wij het uitvoeringsprogramma in samenspraak met de regio opstellen en dat wij dat samen met de regio uitvoeren. Afhankelijk van het project bekijken wij waar de verantwoordelijkheden moeten liggen.

De rollen die de verschillende partijen in het uitvoeringsprogramma toebedeeld krijgen zijn dus maatwerk. De invloed van het provinciale bestuur is potentieel, maar – waar het gaat om bijvoorbeeld financieel instrumentarium – beperkt. We zien onze rollen steeds meer in het benutten van onze positie als middenbestuur. ‘Integratie’ is daarbij belangrijk. Het samenbrengen van belangen vanuit het Rijk en de lokale overheden waarin door ons verantwoordelijkheid genomen wordt voor de regionale schaal, levert de meerwaarde voor onze burgers.

Om dit te bereiken kunnen we vier verschillende petten opzetten:

- 1 De provincie als bevoegde instantie.
- 2 De provincie als regisseur.
- 3 Partner met gedeelde verantwoordelijkheid.
- 4 De provincie als kennismakelaar.

1 De provincie als bevoegde instantie

Voor de uitvoering van ruimtelijk beleid hebben wij duidelijk afgebakende taken. Op grond van diverse (ruimtelijk relevante) wetten zoals de Wet op de Ruimtelijke Ordening, Wet Milieubeheer en Landinrichtingswet zijn wij bevoegd gezag. Het gaat dan om planverplichtingen (diverse milieuplannen, landinrichtingsplan en dergelijke), vergunningverlening door Gedeputeerde Staten (milieuvergunningen, ontheffingen en verklaringen van geen bezwaar). Er zijn twee belangrijke opgaven:

- Het goed afstemmen van onze strategische plannen (ontwikkelingsbeeld, milieubeleidsplan, waterhuishoudingsplan en verkeer- en vervoersplan).
- Het coördineren bij de vergunningverlening.

2 De provincie als regisseur

Vanuit de verschillende juridische bevoegdheden die we hebben, kunnen we sturen in de ruimtelijke ordening. Dit betekent dat we:

- Een stimulerings- en ontmoedigingsbeleid kunnen inzetten en regie kunnen toe-eigenen.
- Het kader bepalen waarbinnen de uitvoering moet plaatsvinden.
- Andere partijen aanspreken op de eigen verantwoordelijkheden.

Wij zullen deze rol oppakken vanuit het brede netwerk waarin wij als middenbestuur participeren.

3 Partner met gedeelde verantwoordelijkheid

De rol als partner betekent dat we:

- Financiële en personele middelen inzetten voor het gezamenlijk uitvoeren van projecten.
- Actief blijven in de samenwerking om de belangrijke integratie en uitvoeringsgerichte inzet vorm te geven.

Naast het provinciaal bestuur zijn de Europese Unie, het Rijk, de gemeenten en de waterschappen bevoegd gezag op deelvelden van de ruimtelijke ordening. Ook de private sector heeft een duidelijke eigen verantwoordelijkheid en belang. De ervaring die we hebben met gebiedsprogramma's leert dat belangrijke opgaven in de ruimtelijke ordening behaald kunnen worden door actieve participatie van gemeenten, burgers, belangengroepen en bedrijven.

4 De provincie als kennismakelaar

De data en kennis die wij hebben van belangrijke aspecten in de ruimtelijke ordening, kunnen worden ingezet bij het formuleren van beleid, maar ook bij het uittekenen van de hoe-vraag die ruimtelijke opgaven met zich meebrengen. De provincie kan ook een rol spelen in het bijebrengen van kennis van andere partijen.

4.3 Instrumenten

De instrumenten geven samen met de rollen de mogelijkheid om projecten van de grond te krijgen.

De vier belangrijkste instrumenten zijn:

- *Financiële instrumenten*
  - De eigen middelen. (Hierbij moeten we ons een bescheiden maat toekennen in relatie tot begrotingen die aan grote projecten gekoppeld zijn).
  - Onze invloed op Europese en rijksfondsen.
- *Bestuurlijk-juridische instrumenten*
  - Bestuurlijke instrumenten als uitvoeringsprogramma's met geld, organisatie, mensen, knowhow, planning, bestuurlijk overleg, bestuurlijke samenwerking, lobbying.
  - Publiekrechtelijke instrumenten bijvoorbeeld: publiekrechtelijke (wettelijke) bevoegdheden als vergunningverlening, coördinatieverplichtingen, grondbeleidsinstrumenten, onteigeningsbevoegdheden, uitoefening voorkeursrechten, ISV en dergelijke.

- Privaatrechtelijke mogelijkheden zoals Publiek-Private Samenwerkingsvormen, convenanten, overeenkomsten en dergelijke.

■ *Communicatieve instrumenten*

Als middenbestuur hebben we een belangrijke spin-in-'t-web-functie. Communicatie is belangrijk bij het samenbrengen van belangen en doelen. Wij streven ernaar om dit, vaak onderschatte instrument, beter te benutten.

■ *Kennisinstrumenten*

De kennis en data die wij de afgelopen jaren hebben verzameld willen we niet voor onszelf houden. Daarom hebben wij speciaal voor het Ontwikkelingsbeeld een kerncijferboekje ontwikkeld en studie verricht naar de identiteit van Noord Holland Noord.

De druk op de vierkante meter neemt ook toe in het Noord-Holland Noord. Dat geldt ook voor het landelijk gebied. Om de druk op die vierkante meter te verkleinen worden verschillende functies vaak gecombineerd. Dit zogenaamde stapelen van functies, vraagt om creativiteit en welwillende houdingen van de eigenaren van deze functies. Een scherp zicht op de belangen, en dan met name de belangen die gedeeld worden, is essentieel. Een ander groot voordeel van functiestapeling is de verruiming van de financiële en ruimtelijke mogelijkheden. Daar waar dit de uitvoerbaarheid dichterbij brengt, zal stapeling van functies de voorkeur hebben.

Urgentie en realiseerbaarheid bepalen de prioritering van ruimtelijke opgaven van projecten. Hierbij is ook de balans tussen thema's en deelgebieden van belang. Ruimtelijke kwaliteit is meer dan 'bakstenen en asfalt'. Daarom krijgen bij de projecten van de toekomst ook de minder economisch harde thema's bijzondere aandacht. Wij denken dan bijvoorbeeld aan zorg en cultuur.

Regionale Economische Stimuleringsprogramma's: van beleid naar uitvoering

De economie in Noord-Holland heeft grote regionale verschillen in dynamiek. Om de economische potenties zo goed mogelijk te benutten is in het economisch beleid gekozen voor een regionale gebiedsgerichte aanpak. Wij streven ernaar om in nauwe samenwerking met gemeenten in regio's een Regionaal Economisch Stimulerings programma's (RES) op te zetten.

Voor Noord-Holland Noord zijn er twee programma's :

* RES 'Halter in balans' voor Noord-Kennemerland en West-Friesland

* RES 'Kop en Munt' voor de regio Kop van Noord-Holland en Texel.

*** RES 'Halter in balans' voor Noord-Kennemerland en West-Friesland**

Doel: het wonen en werken meer in balans te brengen. Dit gebeurt door het creëren van een extra groei van de werkgelegenheid met 7.000 arbeidsplaatsen in de niet bevolkingsvolgzame sectoren voor met name middelbaar en hoger opgeleiden.

Looptijd van het programma: 2003-2008.

Maatregelen met ruimtelijke consequenties zijn:

- verbeteren concurrerend vestigingsklimaat (verbeteren van fysieke bereikbaarheid en bereikbaarheid via ICT; voldoende en kwalitatief hoogwaardige ruimte voor bedrijven)
- bevorderen agribusiness
- bevorderen toerisme.

*** RES 'Kop en Munt' voor de regio Kop van Noord-Holland en Texel**

Het programma Kop en Munt bestaat uit een samenhangend pakket van maatregelen waarbij fors wordt geïnvesteerd in:

- a Herstructurering van de economische functies van de stad Den Helder.
- b Duurzame en evenwichtige economische ontwikkeling van het platteland.

Resultaat van de inspanningen moet zijn dat de neerwaartse spiraal van werkgelegenheid en bevolking in Den Helder wordt omgebogen. Daarnaast moet de balans tussen stad en platteland in de Kop van Noord-Holland wordt verbeterd.

Doel: onder andere 5.000 nieuwe arbeidsplaatsen.

Looptijd van het programma: 2000-2006.

Maatregelen met ruimtelijke consequenties zijn:

- 1 Compensatie Rijk (compenserende werkgelegenheid).
- 2 Kwaliteit bedrijfsomgeving (voldoende en kwalitatief hoogwaardige bedrijfshuisvesting en verbetering van de bereikbaarheid).
- 3 Kwaliteitsimpuls toerisme.
- 4 Ondernemende stedelijke vernieuwing Den Helder.

4.4 Projecten

Inleiding

Provinciale Staten hebben in de vergadering van 25 oktober 2004 de bij dit streekplan behorende prioritaire projectenlijst (Shortlist) vastgesteld. Op 26 oktober 2004 hebben Gedeputeerde Staten op basis van deze prioritaire projectenlijst het uitvoeringsprogramma Noord-Holland Noord vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma is in verschillende stappen tot stand gekomen. Dit is gebeurd door het vaststellen van een plan van aanpak, selectiecriteria (die tevens door PS zijn vastgesteld op 19 april 2004), een longlist van projecten en een shortlist projecten. Het Uitvoeringsprogramma is opgesteld in samenwerking met de regio en met stedelijk netwerk Noordwest 8 in het bijzonder.

Het uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma bevat drie delen:

- 1 een overzicht van de prioritaire projecten (shortlist) zoals vastgesteld in de PS-vergadering op 25 oktober 2004;
- 2 plannen van aanpak en concept intentieovereenkomsten behorend bij de vijf nieuwe projecten van de shortlist;
- 3 in de bijlage een lijst met andere belangrijke projecten in Noord-Holland Noord om aan te geven dat een aantal niet op de prioritaire lijst voorkomende projecten wel gewoon doorgang vinden.

Overzicht van projecten in het uitvoeringsprogramma

De prioritaire projectenlijst bestaat uit 13 projecten, 8 lopende en 5 nieuwe. Hieronder staan allereerst de lopende projecten. Deze projecten kennen een eigen organisatie en dynamiek maar zijn opgenomen om een volledig overzicht te geven van wat de prioritaire projecten worden geacht in het streekplangebied (conform het GS-besluit van 18 mei 2004) en om het in- en extern draagvlak te vergroten voor deze projecten. Het gaat om de volgende projecten:

Lopende projecten

- Het Wieringerrandmeer
- Uitwerking Kustvisie
- Landschapsplan West-Friesland
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord
- Stimulering Woningbouw Noord-Holland Noord
- Stimuleringsprogramma Wonen, Welzijn Zorg
- ISV Den Helder, en Kop en Munt
- Halter in Balans

Wat is het doel van het

Daarnaast zijn er vijf nieuw aangewezen projecten. Voor deze projecten is getracht voor de GS-behandeling op 26 oktober 2004 toe te werken naar een plan van aanpak en/of een intentieovereenkomst met externe partijen om de projecten een duw in de rug te geven bij de start. Daarnaast zijn proceskosten en capaciteit geraamd en geregeld voor deze projecten. Het gaat om de volgende 5 projecten:

Op te starten projecten

- West-Frisiaweg
- De Noordboog
- Herinrichting Bes/Cal gebied/Zandzoom
- Windenergiepark Wieringermeerdijk
- Hart Retail

Opmerkingen bij de vijf nieuwe projecten:

1 *Westfrisiaweg*

Een oost-westverbinding tussen Noord-Kennemerland en West-Friesland. Het plan van aanpak is reeds door u vastgesteld op 14 september 2004. Een intentieovereenkomst met externe partijen kan pas worden opgesteld op het moment dat er een besluit is genomen of de weg wordt aangelegd en in welke hoedanigheid. Een intentieovereenkomst kan dus niet eerder worden gesloten dan tweede helft 2005.

2 *De Noordboog*

De Noordboog, een ecologische verbindingzone met daaraan functies gekoppeld als landbouw, recreatie en toerisme, en verbetering van de waterhuishouding is een initiatief van het Natuurbeheerdersoverleg dat in het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord is opgenomen. Om met de externe partijen duidelijk te krijgen wat de exacte invulling van het project wordt, welke rollen de verschillende partijen gaan spelen en welke bijdragen men wil en kan leveren, is afgesproken om in eerste instantie uit te gaan van de initiatiefbrief van het natuurbeheerdersoverleg en de WLTO waarin staat dat de betrokken partijen zich scharen achter dit projectinitiatief en dat men in gezamenlijkheid gaat werken aan afspraken over de Noordboog. De door Gedeputeerde Staten te organiseren bestuurlijke startbijeenkomst met betrokken partijen is de eerste stap van dit project. Bij motie (8-15) is aan GS een inspanningsverplichting meegegeven om op 1 januari 2006 een plan te hebben liggen voor de Noordboog.

3 Herinrichting BES/CAL gebied

Een gebied waar al vele initiatieven spelen. Bij dit project gaat het om het realiseren van wonen in het groen, de locatie Zandzoom, en een verbinding leggen met het ontwikkelen van groen, recreatie en infrastructuur in de nabije omgeving van de woningbouw. Voor deze plannen is inmiddels op 4 maart 2004 een bestuurlijke intentieovereenkomst gesloten (bijgevoegd bij het uitvoeringsprogramma). Een plan van aanpak volgt als eerste stap in het project.

4 Windenergiepark Wieringermeerdijk

Een windturbinepark voor de kust van Wieringermeer. Het plan van aanpak voor dit project is nog in bewerking. Een intentieovereenkomst ontbreekt nog, maar de bestuurlijke gesprekken met de betrokken gemeenten zijn inmiddels gearrangeerd.

5 Hart-winkels

Voor dit project, dat een bijdrage levert aan het in stand houden en versterken van het voorzieningenniveau in kleine kernen, liggen zowel een plan van aanpak als een concept intentieovereenkomst gereed.

Uitvoering

Deel IV Planologisch Beleidskader 2004-2014

IV

5 Beleidslijnen

Noord-Holland Noord 2004-2014

5.1 Inleiding

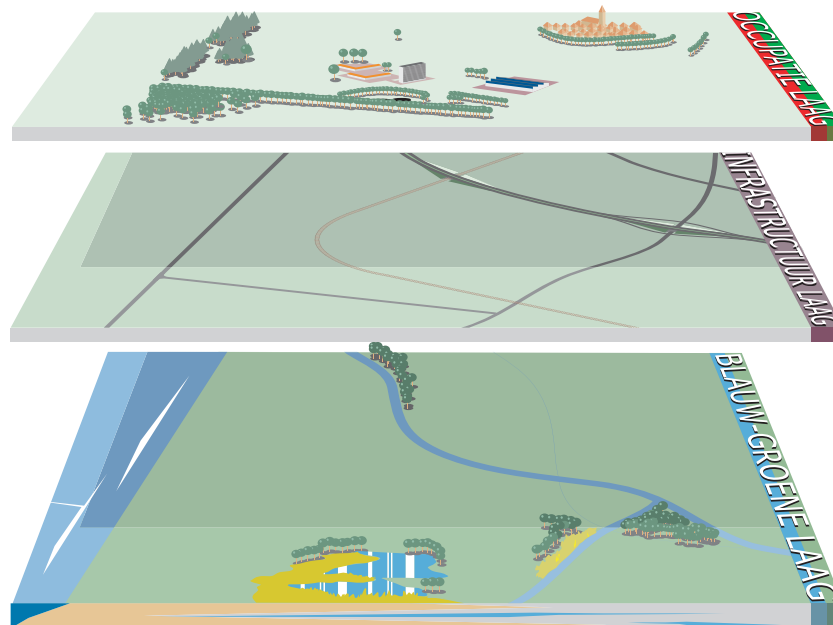
In hoofdstuk 3 en op de kaarten hebben wij voor de regio's Noord-Kennemerland, Kop en West-Friesland onze visie gegeven over Noord-Holland Noord voor de lange termijn. De horizon gaat tot 2030.

Als opstap naar de verwezenlijking van dit beleid geven wij in dit hoofdstuk onze beleidslijnen voor de middellange termijn waarbij wij als horizon aanhouden ca. 2014.

Rond 2014 zullen wij dit Ontwikkelingsbeeld evalueren en eventueel herzien.

De Lagenbenadering

In ons ruimtelijk beleid hebben wij ons mede gebaseerd op de lagenbenadering, omdat die structuur geeft aan de voorgestelde ruimtelijke ontwikkelingen. De lagenbenadering gaat uit van een ruimtelijke werkelijkheid die in drie denkbeeldige lagen kan worden uiteengelegd. Het gaat daarbij om de lagen van de fysieke ondergrond, de verbindingen en het occupatiepatroon. Hét kenmerk van deze lagen is dat ze verschillende 'snelheden' hebben. De sociale en maatschappelijke ontwikkelingen gaan veel sneller en zijn veel veranderlijker dan de veranderingen in of toevoegingen aan het netwerk van verbindingen, terwijl de veranderingsprocessen in de ondergrond een nog veel langduriger karakter hebben. De drie denkbeeldige lagen hebben vier basiskwaliteiten:

De fysieke ondergrond

De eerste ruimtelijke basiskwaliteit is: zorgen voor veiligheid en goede waterkwaliteit en voorkomen van wateroverlast of waterschade.

Een tweede basiskwaliteit wordt gevormd door de natuurlijke en cultuurhistorisch waardevolle gebieden. Samen vormen ze de blauw-groene laag.

Het netwerk van verbindingen

De derde basiskwaliteit is een goede bereikbaarheid in de ruime zin van het woord, met als kwaliteitskenmerken: snel, betrouwbaar, toegankelijk en veilig.

Het occupatiepatroon

Het ontwikkelen van Noord-Holland Noord tot een gebied waar zowel welvaart als welzijn worden bediend, is de basiskwaliteit van het occupatiepatroon. Dit houdt in dat woon-, werk- en verblijfsfuncties in goede samenhang een plek krijgen.

Door het uiteentrekken in de drie denkbeeldige lagen krijgen we inzicht in de verbanden tussen de verschillende functies en kwaliteiten binnen het gebied. Dit inzicht is nodig om goed beargumenteerd uitspraken te kunnen doen over de voorwaarden waaronder een gebied al dan niet voor bepaalde ontwikkelingen in aanmerking komt. Met behulp van deze werkwijze zijn zowel de bij dit plan behorende juridische streekplankaart als de langetermijnvisies tot stand gekomen.

Status van de kaarten

Bij het Ontwikkelingsbeeld horen vijf kaarten:

- 1 de kaart Visie 2004-2030;
- 2 de kaart Planologisch Beleidskader 2004-2014;
- 3 de kaart Gradatie Zoekgebieden;
- 4 de kaart Specificatie Uitsluitingsgebieden;
- 5 Belemmeringenkaart.

Deze kaarten visualiseren de Ontwerpvisie, Noord-Holland 2030, beschreven in hoofdstuk 3 en het werkingsgebied van de beleidsinstrumenten, beschreven in hoofdstuk 5.

Verder staan er in de tekst van het Ontwikkelingsbeeld diverse kaarten:

In hoofdstuk 2 bevinden zich de deelkaarten per thema op basis waarvan de lange termijn kaart is samengesteld. In hoofdstuk 3 treft u de kaarten met de langetermijnvisie aan respectievelijk de onderdelen daarvan per deelregio. Ook staat in dit hoofdstuk een aantal kaarten met voorbeelduitwerkingen. Omdat de functie van de kaarten verschilt, verschilt daarmee ook de status en juridische betekenis van de diverse kaarten.

Kaarten, behorend bij Deel II Problemen en Ambities en Visie 2030

In Deel 2 van het Ontwikkelingsbeeld vindt u diverse **themakaarten**, die samen de onderbouwing vormen van de integrale langetermijnvisie voor 2030.

Deze themakaartjes voor bijvoorbeeld landbouw, verkeer en vervoer en wonen zijn het antwoord op de problemen en ambities die voor 2030 op Noord-Holland afkomen.

Deze kaartjes zijn derhalve niet bedoeld om aan de hand daarvan bestemmingsplannen te beoordelen.

De kaart **Visie 2004-2030** geeft de integrale langetermijnvisie voor 2030 visueel weer zoals wij die in hoofdstuk 3 per regio – en vergezeld van regiokaarten – hebben beschreven. Deze visie stemt overeen met hetgeen wij op de kaarten behorende bij het Planologische Beleidskader mogelijk maken.

De kaart is gebaseerd op onderzoek (de scenario's), bestaand beleid, extern bepaalde randvoorwaarden en last but not least op een uitgebreid interactief proces van overleg en uitwisseling van informatie en wensen in de regio. Bestuurlijke vastlegging van deze visie en draagvlak daarvoor in de regio is dus belangrijk.

Dit alles betekent dat het langetermijnbeleid uit hoofdstuk 3, zoals is vastgelegd op de kaart Visie 2004-2030 richtinggevend is voor onze besluitvorming. Wij bevelen aan zowel de kaart Visie 2004-2030 als de regionale uitsplitsingen daarvan in hoofdstuk 3 bij uw planvorming te betrekken. Aan de op deze kaarten getrokken begrenzingen kunnen echter geen rechten worden ontleend: voor onze juridische planbeoordeling als onderdeel van de goedkeuringsprocedure zijn uitsluitend de kaarten behorend bij deel IV Planologisch Beleidskader relevant.

Ook de in hoofdstuk 3 weergegeven kaartjes **Voorbeeld-uitwerkingen** voor o. a. het HAL-gebied, Noordbooggebied of het gebied Kromme Leek geven slechts een mogelijke invulling van deze hoofdstructuur. Andere oplossingen zijn evenzeer denkbaar. Wij benadrukken dat deze kaartjes uitsluitend toelichtend van aard zijn om aan te geven wat binnen de gegeven beleidsruimte in de zoekgebieden mogelijk is. Zij hebben dus een indicatieve betekenis.

In hoofdstuk 5 hebben wij de beleidslijnen en de juridische instrumenten beschreven.

De kaart **Planologische Beleidskader 2004-2014** geeft het juridische instrumentarium visueel weer van bestaand stedelijk gebied, van zoekgebieden en uitsluitingsgebieden. Met deze laatstgenoemde instrumenten sturen wij de uitbreiding van of nieuwe stedelijke of niet - stedelijke functies met aanzienlijke ruimtelijke consequenties buiten het bestaand stedelijk gebied. Deze kaart vormt als het ware de opmaat naar de langetermijnvisie voor 2030: het gekozen instrumentarium van zoek- en uitsluitingsgebieden

Kaarten, behorend bij Deel IV Planologisch Beleidskader 2004-2014

correspondeert met de hoofdstructuur van de langetermijnkaart 2004-2030 maar laat de invulling daarvan met de gewenste stedelijke en niet-stedelijke functies aan de gemeenten.

Elementen die onze verantwoordelijkheid als regisserend bestuursorgaan voor grote gemeentegrens-overschrijdende thema's raken, zoals o.m. de bollenteelt, de glastuinbouw, de regionale bedrijventerreinen en de daarvoor noodzakelijke reserveringen hebben wij als aanduidingen gelokaliseerd op de kaart.

De kaart Planologisch Beleidskader 2004-2014 vormt daarom voor de komende 10 jaar ons primaire beoordelingskader voor gemeentelijke bestemmingsplannen en artikel 19-projectprocedures. Zij heeft derhalve een rechtstreekse juridische betekenis voor gemeenten omdat deze daarmee rekening moeten houden bij hun planvoorbereiding. Burgers worden slechts indirect hierdoor gebonden omdat pas een rechtsgeldig bestemmingsplan hun rechten en plichten vastlegt.

De kaarten **Gradatie Zoekgebieden en Specificatie Uitsluitingsgebieden** maken duidelijk met welke gradaties en het daarmee verbonden beleid rekening moet worden gehouden bij het maken van een bestemmingsplan en het Beeldkwaliteitsplan en waarom een bepaald gebied tot uitsluitingsgebied is verklaard: in hoofdstuk 5 is aangegeven welke onderliggende regelgeving (provinciaal, nationaal of europees) of beleidskaders bepaalde gebruiksvormen beperken of onmogelijk maken. In ieder geval wensen wij niet dat in deze gebieden uitbreidingen van of nieuwe stedelijke functies van een grotere schaal plaatshebben.

Niet-stedelijke functies in een groene setting maar wel met aanzienlijke ruimtelijke consequenties (bijvoorbeeld campings, dagrecreatieterreinen, golfterreinen) zijn in beginsel mogelijk mits toegelaten door het bij de gebiedscategorie behorende beleid of wetgevende kader.

Een Beeldkwaliteitsplan en een toets aan ons compensatiebeleid is verder vereist.

Vanwege het bij de gebiedscategorie behorende beleid (toegankelijk via onze Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid) heeft deze kaart voor gemeenten bij ontwikkelingen in het landelijke gebied (zoekgebieden en uitsluitingsgebieden) dus een juridische betekenis waarmee rekening moet worden gehouden.

De **Belemmeringenkaart** tenslotte is een kaart waarop de belemmeringen in het bebouwen of het planologisch relevante gebruik van gronden staan vermeld als gevolg van bestaande regelgeving op het terrein van geluid- en veiligheidszones en technische infrastructuur.

Omdat gemeenten ook met deze kaart bij hun planvorming rekening moeten houden heeft de kaart dus ten opzichte van hen een juridische betekenis.

Met het door ons gekozen instrumentarium kiezen wij aldus in ons beleid voor een instrumentarium dat aan gemeenten onder bepaalde voorwaarden vrijheid en verantwoordelijkheid geeft bij het maken van hun ruimtelijke beleid.

Wij hanteren in onze beleidslijnen de volgende volgorde:

- Beleidslijnen voor het bestaande stedelijke gebied.
- Algemene beleidslijnen voor het landelijke gebied.
- Beleid alleen voor de zoekgebieden.
- Beleid alleen voor de uitsluitingsgebieden.
- Beleid voor specifieke onderwerpen.

Status van de beleidslijnen:

Wij beschouwen de volgende beleidslijnen als essentiële beleidslijnen:

- Beleidslijnen voor de inrichting van het bestaande stedelijke gebied (5.2.2).
- Beleidslijnen alleen voor de zoekgebieden genoemd onder voorwaarden (5.4.1.).
- Beleidslijnen alleen voor de uitsluitingsgebieden, voor zover het gaat om het verbod van verstedelijking en de begrenzing van de uitsluitingsgebieden op de kaart Planologisch Beleidskader 2004-2014.

Dat betekent dat wijziging van het genoemde beleid of aanpassing van de genoemde begrenzing op de kaart 'Planologisch beleidskader 2004-2014' uitsluitend mogelijk is door een herziening van het streekplan.

5.2 Beleidslijnen voor het bestaand stedelijk gebied

5.2.1 Bestaand stedelijk gebied

Onder het bestaand stedelijk gebied verstaan wij:

- 1 Het feitelijk bestaande bebouwde gebied van steden en dorpen waarin zich ruimtevragende stedelijke functies bevinden die een aaneengesloten en samenhangend geheel vormen.
- 2 In geldende beleidskaders van gemeenten (goedgekeurde bestemmingsplannen en afgegeven verklaringen van geen bezwaar ex artikel 19 WRO) en van de provincie (streekplan of andere ruimtelijk relevante beleidsstukken) vastgelegde verstedelijkingsmogelijkheden.

In dit Ontwikkelingsbeeld hebben wij het bestaand stedelijk gebied aangegeven, voorzover het betreft steden, hoofd- en basiskernen en glastuinbouw in projectlocaties. Dit betekent dat bijvoorbeeld incidenten-

tele bedrijfsvestigingen, kleine kernen of een cluster van enkele woningen en ook linten op de kaart Planologisch Beleidskader 2003-2014 niet de aanduiding 'bestaand stedelijk gebied' hebben gekregen. Ons beleid, genoemd onder nummers 5.3.4 en 5.4, is hier van toepassing. Vigerende rechten in kleine kernen worden gerespecteerd.

In ons beleid voor het stedelijke en landelijke gebied richten wij ons primair op de verstedelijking als optelsom van stedelijke functies maar ook op andere niet - stedelijke functies met aanzienlijke ruimtelijke effecten.

Onder stedelijke functies horen in ieder geval:

- Woonbebouwing inclusief villagebieden en inclusief woonschepenlocaties.
- Individuele bedrijven en kantoren.
- Specifieke bedrijven of kantorenlocaties.
- Voorzieningen zoals winkels, maatschappelijke voorzieningen (zoals kerken, sportcomplexen, stadions), recreatiewoningcomplexen, tuincentra e.d.
- Defensiecomplexen.

- Infrastructurele voorzieningen zoals wegen (uitgezonderd agrarische wegen, wegverbredingen of reconstructies), spoor- en waterwegen, leidingen, windturbineparken in lijn- of clusteropstellingen e.d.
- Glastuinbouwcomplexen.

Onder **niet-stedelijke** functies met aanzienlijke ruimtelijke effecten horen in ieder geval:

- Vaarwater en waterberging al dan niet in stedelijk gebied.
- Recreatieve groene voorzieningen zoals parken, dagrecreatiegebieden, (lawaaï-)sport-voorzieningen/velden, bagger- of afvalstortlocaties, begraafplaatsen, verblijfsrecreatiegebieden zoals campings, golfterreinen e.d.).
- Maneges en volkstuincomplexen.
- Jachthavens.

5.2.2 Beleidslijnen voor de inrichting van het bestaand stedelijk gebied

Bij de inrichting van het bestaand stedelijk gebied hanteren wij de volgende voorwaarden:

- Niet alle open ruimten binnen het stedelijk gebied mogen worden bebouwd; wettelijk beschermde structuren moeten behouden blijven. Ook open of blauw-groene ruimten die een belangrijke bijdrage leveren aan de stedenbouwkundige of cultuurhistorisch bepaalde structuur van het stedelijk gebied moeten bij de inpassing van nieuwe functies worden gerespecteerd. Zo dient ook het karakter van villagebieden behouden te blijven. Onze cultuurhistorische waardenkaart (CHW-kaart) is als inspiratiebron hierbij een hulpmiddel.
- Plannen en initiatieven gericht op verandering van bestaande stedelijke functies in andere stedelijke functies binnen bestaande bebouwing of door toevoeging van nieuwe bebouwing beoordelen wij aan de hand van de ruimtelijke situatie ter plaatse. Behoud of versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied is daarbij uitgangspunt. Een Beeldkwaliteitsplan wordt aanbevolen, in ieder geval bij projecten groter dan 100 woningen.
- Binnen het bestaand stedelijk gebied geldt ons locatiebeleid.
- Gemeenten moeten rekening houden met de ecologische verbindingzones die in het stedelijk gebied lopen.
- Bij de (her-)inrichting van het stedelijk gebied moeten gemeenten streven naar het beperken van negatieve invloeden op het oppervlaktewater- en het grondwatersysteem, zowel kwalitatief als kwantitatief. Een functieverandering of herinrichting mag niet leiden tot een grotere aan- en afvoer van water.
- De bouwhoogte van bebouwing is niet vastgelegd. Wel moet bij nieuwbouw rekening worden

gehouden met de afstand tot de contour in verband met de visuele effecten op het landelijk gebied.

- De regelgeving voor veiligheid, geluid, stank en luchtverontreiniging wordt in acht genomen.
- Binnen bestaand stedelijk gebied aan de Noordzeekust met de aanduiding 'zoekgebied voor waterkering' is bouwen (herstructurering en nieuwbouw) mogelijk onder de voorwaarden dat deze:
  - niet leiden tot extra schade tijdens stormen;
  - een toekomstige landwaartse versterking van de zeevering niet frustreren.

Het hier bepaalde is een essentiële beleidslijn.

5.3 Algemene beleidslijnen voor het landelijke gebied

Het hele gebied buiten de het bestaand stedelijk gebied, dus zowel de zoekgebieden als de uitsluitingsgebieden, behoort tot het landelijk gebied. Voor het landelijke gebied geldt het volgende beleid:

5.3.1 Agrarische functies

In grote delen van het landelijk gebied, dus zowel in de uitsluitingsgebieden als in de zoekgebieden, komen agrarische functies voor. Een nadere uitwerking van die functies en ons ruimtelijke beleid daarvoor, zoals bijvoorbeeld voor de verschillende agrarische bedrijfstypen en agrarische bouw mogelijkheden op agrarische bouwpercelen, is vastgelegd in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid (zie www.noord-holland.nl). Wij verwijzen naar dat beleid en ook naar ons geldende artikel 19 - beleid dat voorshands ongewijzigd blijft.

Wij zullen echter het geldende beleid voor het landelijke gebied zoals vervat in de Leidraad en ook ons artikel 19-beleid evalueren en aanpassen aan het in dit Ontwikkelingsbeeld opgenomen beleid. (zie verder H7)

5.3.2 Landbouw Effect Rapportage

Voor het hele landelijke gebied, dus zowel voor de zoekgebieden als de uitsluitingsgebieden geldt dat ingeval van MER-plichtige activiteiten, voorzover landbouwgronden in het geding zijn en overige ingrepen die een aanzienlijk effect hebben op gronden met een agrarische bestemming een Landbouw Effect Rapportage, verplicht is voor de initiatiefnemer van een ingreep, al dan niet als onderdeel van een integrale effectrapportage. Hiermee scheppen wij voldoende ruimtelijke waarborgen voor een vitale landbouw.

Van ingrepen die een aanzienlijk effect hebben is sprake als :

- De afname van gronden met een agrarische bestemming 100 ha of meer bedraagt òf er sprake is van aanzienlijke directe effecten voor agrarische bedrijven (opheffing, verplaatsing van bedrijven, omvang agrarische werkgelegenheid, economische meerwaarde, waterkwaliteit en -kwantiteit e.d.);
- er sprake is van aanzienlijke indirecte effecten voor (overblijvende) agrarische bedrijven (gevolgen voor bedrijfsvoering, ontwikkelingsperspectief, bedrijfsomvang, ontsluitingen e.d.).

Op voorhand is niet te bepalen wanneer van aanzienlijke directe of indirecte effecten, als hiervoor bedoeld, sprake is. Dit is maatwerk en zal per geval door Gedeputeerde Staten worden bepaald. Ingeval van meer kleinschalige ingrepen gaat het bestemmingsplan in op de effecten voor de landbouw.

Wij onderkennen dat een optelsom van beperkte ingrepen, die per geval niet voor een LER in aanmerking zouden komen, kan leiden tot een aanzienlijk effect op de structuur van het landelijk gebied. Daarin hebben wij voorzien door te bepalen dat voor ingrepen in agrarisch gebied, waarvoor geen LER vereist is, in het bestemmingsplan in een paragraaf landbouw specifiek moet worden ingegaan op de effecten voor de landbouw.

5.3.3 Beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing op agrarische bouwpercelen

In toenemende mate komt agrarische bebouwing vrij op het bouwperceel als gevolg van gehele of gedeeltelijke bedrijfsbeëindiging. In de volgende gevallen is functieverandering toegestaan van zowel agrarische als niet-agrarische functies naar verbrede landbouw en/of naar *kleinschalige* vormen van wonen, werken en recreatie:

- bij herinrichting of sanering (bijvoorbeeld sloop) van vrijkomende bebouwing;
- bij opheffing van ruimtelijk ongewenste situaties;
- in het kader van stedelijke transformatie uit te plaatsen volkstuinen;
- bij ontwikkeling van exclusieve woonmilieus in de sfeer van landgoederen met een gelijktijdige ontwikkeling en financiering van blauwe en groene functies.

Deze functieverandering is uitsluitend mogelijk onder de voorwaarden dat:

- er geen sprake is van toename van het bebouwde oppervlak op het bouwperceel, zover er bebouwing aanwezig is/was;
- de nieuwe functie de bedrijfsvoering van andere agrarische bedrijven niet beperkt;
- recreatiewoningen niet worden omgezet in permanent bewoonde woningen;
- het bestemmingsplan of de projectprocedure vergezeld gaat van een Beeldkwaliteitsplan.

Voor ons toetsingskader en een toelichting daarop verwijzen wij naar de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid.

5.3.4 Bestaande incidentele niet-agrarische economische functies en overige functies, (wonen, recreatie e.d.)

Naast agrarische functies komen ook talloze meer incidentele bestaande niet-agrarische functies in het hele landelijk gebied (zoekgebieden en uitsluitingsgebieden) voor. Om verrommeling van het landelijke gebied te voorkomen geldt voor deze bestaande functies dat per geval bekeken zal worden of – indien het vigerende bestemmingsplan daarin niet voorziet – een beperkte toename van het bebouwde oppervlak binnen het bestaande bouwperceel mogelijk is.

Ook de mogelijkheden voor *nieuwe kleinschalige* ontwikkelingen zijn niet op voorhand aan te geven, maar worden beoordeeld aan de hand van de ruimtelijke situatie ter plaatse. Een Beeldkwaliteitsplan geldt daarbij als voorwaarde. In de uitsluitingsgebieden geldt daarnaast het gebiedsgericht beleid en is de gedragslijn compensatiebeleid, zoals is vastgelegd in ons besluit van 14 maart 2000, van toepassing.

Nieuwe kleinschalige ontwikkelingen zijn mogelijk mits sprake is van:

- Een organische ontwikkeling die ondergeschikt is aan de omvang van de kern.
- Maximaal 1 tot 5 woningen op jaarbasis. Overschrijding van dit aantal moet expliciet aan Provinciale Staten worden voorgelegd voor een besluit.
- Ook voor andere functies zoals werken en zorgvoorzieningen moet het gaan om incidentele kleinschalige ontwikkelingen.
- De ruimte voor ruimte-regeling dan wel de rood voor groen-regeling.
- Een concreet bestemmingsplan of projectprocedure.

Het plan of project wordt beoordeeld aan de hand van de ruimtelijke situatie ter plaatse.

Bij de ontwikkeling van lokale bedrijven geldt:

- geen planologische reservering, alleen de directe behoefte wordt planologisch geregeld;
- er vindt een beoordeling plaats per individueel bedrijf;
- er is binnen de gemeente geen alternatief in een zoekgebied;
- ontwikkeling van lokale bedrijven in uitsluitingsgebieden moeten worden voorgelegd aan Provinciale staten.

Onder lokale bedrijven wordt verstaan:

- het bedrijf moet voor het bedrijfseconomisch functioneren afhankelijk zijn van de binding met de huidige gemeente en/of
- binnen de gemeente een aantoonbare functie hebben en/of een historische binding met de plaats;
- voor vestiging van de uitbreiding van een lokaal bedrijventerrein komen bij voorrang bedrijven uit de dorpskernen in aanmerking die daar hinder veroorzaken.

5.4 Beleidslijnen alleen voor de zoekgebieden

5.4.1 Voorwaarden

Nieuwe stedelijke functies en andere niet-stedelijke functies met aanzienlijke ruimtelijke effecten mogen met overschrijding van het bestaand stedelijk gebied plaatshebben in het landelijk gebied voorzover gelegen in de zoekgebieden. Dit onder de volgende voorwaarden:

- 1 Stedelijke functies (met uitzondering van glastuinbouw, infrastructuur of windturbineparken) mogen uitsluitend plaatshebben aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied.
- 2 Een bestemmingsplan of projectprocedure van de gemeente gaat vergezeld van een Beeldkwaliteitsplan (zie voor de eisen die wij stellen hoofdstuk 7).
- 3 In het geval van woningbouw wordt in het bestemmingsplan door de gemeente aangegeven in hoeverre het plan zich verhoudt tot een op te stellen regionale woonvisie. (zie voor de eisen die wij stellen hoofdstuk 7).
- 4 In het geval van bedrijventerreinen wordt in het bestemmingsplan aangegeven in hoeverre het plan zich verhoudt tot de regionale bedrijventerreinen visie.(zie voor de eisen die wij stellen hoofdstuk 7).
- 5 Als sprake is van een – als zodanig op de kaart aangegeven – zoekgebied met een extra gradatie (zie hierna) wordt met de daarmee verbonden extra bescherming rekening gehouden.
- 6 In agrarische gebieden stellen wij niet de eis van een Beeldkwaliteitsplan voor ingrepen met een agrarisch doel zoals een landinrichting in de zin van de Landinrichtingswet.
- 7 Linten zijn vanwege de karakteristieke structuur en de samenhang met het landelijk gebied niet binnen het bestaand stedelijk gebied opgenomen maar beschouwd als onderdeel van het zoekgebied of het uitsluitinggebied. Eventuele karakteristieke doorzichten of bebouwingspatronen in linten moeten worden gehandhaafd en beschermd in het bestemmingsplan. Nieuwe stedelijke ontwikkelingen in linten en bebouwing van doorzichten worden uitsluitend door ons beoordeeld aan de hand van een Beeldkwaliteitsplan.

Het hier bepaalde is een essentiële beleidslijn.

5.4.2 Zoekgebieden met extra gradatie

Wij kennen op kaart 2 van het Planologisch Beleidskader de volgende zoekgebieden met een extra gradatie:

- *Zoekgebied met extra aandacht voor aardkundige waarden (regionaal).*

Hier geldt ook het provinciaal beleid voor aardkundige waarden, zoals is vastgelegd in onze nota Actualisatie Intentieprogramma Bodembeschermingsgebieden (augustus 2003) die in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid wordt opgenomen.

- *Zoekgebied met extra aandacht voor cultuurhistorisch waardevolle gebieden in verband met historisch – geografische patronen en elementen, archeologische en historisch – bouwkundige aarden.*
In deze gebieden dient bij de ruimtelijke ontwikkelingen rekening te worden gehouden met deze waarden, zoals deze in de Regioprofielen zijn opgenomen. Zie hiervoor de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid (www.noord-holland.nl.) Uitgangspunt is het beleid van behoud door ontwikkeling waar wij in de Regioprofielen verder op ingaan. Ook de Cultuurhistorische waardenkaart (CHW-kaart) en onze publicatie over het onderzoek naar de identiteit van Noord-Holland Noord zijn belangrijke hulpmiddelen.

■ *Zoekgebied in verband met extra aandacht voor waterbeheer en kustveiligheid*

Het gaat hier om:

- De 15% laagst gelegen delen van de polder.
- Gebieden met sterke autonome maaiveld daling. Dit is met name het veenweidegebied. Bebouwing langs hoger gelegen linten is wel mogelijk.
- Hoger gelegen gebieden met nu en in de toekomst te verwachten hoge grondwaterstanden en met afstromend kwelwater aan de randen als gevolg van intensievere neerslag. Het gaat hier met name om de zogenaamde 'brongebieden' als het duingebied en het binnenduinrandgebied en hoger gelegen delen van Wieringen en Texel.
- De voorlopige vrijwaringszone langs de IJsselmeerkust (zie 6.9 kustveiligheid: De IJsselmeer en Markermeerkust).
Wij verwijzen ook naar ons beleid in de 'Nota Evenwichtig omgaan met water' van Gedeputeerde Staten van september 2003.

5.5 Beleidslijnen alleen voor de uitsluitingsgebieden

In de uitsluitingsgebieden is sprake van bijzondere natuurlijke waarden en kenmerken of landschappelijke en cultuurhistorisch waardevolle elementen en structuren die wij willen beschermen, behouden en versterken. Het gaat hier vooral om delen van het landelijke gebied die een bepaalde bescherming genieten op grond van al bestaande (internationaal) wettelijke of provinciale beleidskaders met daaruit voortvloeiende planologische gebruiksbeperkingen maar ook om gebieden die wij om andere ruimtelijke redenen willen vrijwaren van verdere verstedelijking. Wij noemen al deze wettelijke of beleidskaders het gebiedsgericht beleid. Het gaat dan om:

Vogelrichtlijngebieden, Habitatrichtlijngebieden en Natuurbeschermingswetgebieden

In deze gebieden gelden primair het afwegingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 en het Europees rechterlijke afwegingskader van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Op dit moment ligt bij de Tweede Kamer het wetsvoorstel tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europees rechterlijke verplichtingen (TK 2002-2003, 28171). De wijziging is noodzakelijk ter implementatie van de Europese richtlijnen met betrekking tot het aanwijzen van speciale beschermingszones en de instandhouding en bescherming daarvan, inclusief de externe werking die aangrenzende stedelijke functies op het gebied kunnen hebben.

Daarnaast ook de Flora en Faunawet die de bescherming van plant- en diersoorten beoogt. Voorts kan

gebruik worden gemaakt van de door Gedeputeerde Staten uitgebrachte 'Beknopte handleiding voor gebiedsbescherming in Noord-Holland, Habitat- en Vogelrichtlijn'. Het hier genoemde beleid is in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid (www.noord-holland.nl) opgenomen.

Alle gebieden die behoren tot

Gebieden die zijn bepaald in de Beleidsvisie Ontwikkeling Provinciale Ecologische Hoofdstructuur van mei 1993 (PEHS);

De ecologische verbindingzones

In deze gebieden zijn ontwikkelingen mogelijk als ze passen binnen de natuurdoelen voor het gebied en de identiteit van het landschap versterken.

Deze zijn beschreven in de Beleidsvisie Ontwikkeling Provinciale Ecologische Hoofdstructuur van mei 1993 en de nota Natuur doeltypen in Noord-Holland van augustus 2000.

Gebieden met bekende archeologische vindplaatsen (niet op kaart aangegeven)

Hier geldt ons beleid van behoud zoals opgenomen in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijke Beleid. De bekende archeologische vindplaatsen staan op de CHW-kaart.

Gebieden met beschermde cultuurhistorische structuren

Hier geldt ons beleid van behoud zoals opgenomen in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid. De beschermde structuren staan op de CHW-kaart.

Milieubeschermingsgebieden:

- Grondwaterbeschermingsgebieden.
- Aardkundige monumenten.
- Stiltegebieden.

In milieubeschermingsgebieden geldt het beleid zoals neergelegd in het Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP). Voor wat betreft de stilte- en de grondwater beschermingsgebieden is een regeling opgenomen in de provinciale milieuverordening.

Gebieden om redenen van waterbeheer en kustveiligheid, namelijk:

- wateren met hoofdfunctie natuur;
- het IJsselmeer en het Markermeer;
- de laagst gelegen delen van de polder, waar tevens sprake is van sterke autonome maaiveldaling;

- voorlopige vrijwaringszones langs de Noordzeekust met het oog op de kustverdediging. Hier geldt tevens ons beleid uit de Kustvisie en de eerder genoemde 'Nota Evenwichtig Omgaan met water'.

De gebieden om redenen van groene waarden en open ruimte

Het gaat hier om Leekerlanden en de open gebieden Castricum-Limmen, en het Noordbooggebied. De hier genoemde gebieden wensen wij uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening niet voor verdere verstedelijking in aanmerking te laten komen in verband met de te handhaven openheid en de sturing van de gewenste verstedelijkingsrichting. In hoofdstuk 3 geven wij hiervoor een motivering.

In de Uitsluitingsgebieden geldt het algemene beleid voor het landelijk gebied zoals dat in onderdeel 5.3 is weergegeven. *Aanvullend* geldt hier – indien van toepassing – een gebiedsgericht beleid, dat bepaald is door het onderliggende wettelijke of provinciale beleidskader. Een klein deel van deze gebieden ligt binnen het bestaand stedelijk gebied. Ook in dat geval geldt het gebiedsgericht beleid.

Uitsluitingsgebieden zijn overwegend in gebruik voor land- en tuinbouwdoeleinden. Mede door dit gebruik blijft het voor die gebieden karakteristieke landschap behouden. De aanduiding uitsluitingsgebied beperkt als zodanig niet de uitvoering van de land- en tuinbouw. Wij hechten groot belang aan het behoud en versterking van de grondgebonden landbouw. Niet alleen vanwege de economische betekenis van de melkveehouderij en de akkerbouw, maar ook in verband met het feit dat vooral deze sectoren zorgdragen voor het behoud van de open ruimte. Deze landschapsbeherende functie geldt voor grote delen van de op kaart 1 voorkomende zoekgebieden en uitsluitingsgebieden.

In de Uitsluitingsgebieden geldt dat wij daar *geen uitbreiding van stedelijke functies of nieuwe stedelijke functies* toestaan, uitgezonderd kleinschalige ontwikkelingen. Wat wij verstaan onder kleinschalige ontwikkelingen is weergegeven in 5.3.4. Bestemmingsplannen dienen uitbreiding van of nieuwe stedelijke functies in deze gebieden onmogelijk te maken. In verband met het op blz. 86 aangekondigde onderzoek maken wij voor de plaatsing van windturbines een uitzondering voor het water vòòr de Wieringermeerdiijk, een en ander onverminderd de noodzakelijke afwegingen, vereist op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Wij vinden het verbod van stedelijke functies in uitsluitingsgebieden en de begrenzing van deze gebieden een essentiële beleidslijn hetgeen betekent dat uitzonderingen op dit verbod alleen mogelijk zijn als:

- 1 Het gebiedsgericht beleid dat ter plaatse geldt een uitzondering mogelijk maakt.

- 2 Een verandering van de begrenzing door middel van een streekplanherzieningsprocedure mogelijk is gemaakt.

De toelaatbaarheid van uitbreiding van of nieuwe *niet-stedelijke* ontwikkelingen met aanzienlijke ruimtelijke effecten verschilt per type gebied en wordt bepaald door de mogelijkheden van het gebiedsgericht beleid zoals hiervoor is aangegeven en de belangen die daarmee worden gediend. Dit kan niet op voorhand worden bepaald. Bij alle ingrijpende ontwikkelingen in uitsluitingsgebieden, derhalve ook functieverandering en niet stedelijke functies met aanzienlijke ruimtelijke effecten, is een Beeldkwaliteitsplan en vastlegging in een bestemmingsplan vereist. Ingeval van een positief besluit is in ieder geval onze gedragslijn compensatie, zoals is vastgelegd in ons besluit van 14 maart 2000, van toepassing.

5.6 De Rood voor Groen-benadering in de zoekgebieden

Wij zijn van mening dat de ontwikkeling en het beheer van recreatieve voorzieningen rond dorp of stad nadrukkelijk ook een verantwoordelijkheid is van de gemeenten. In de zogenaamde zoekgebieden, die wij aangegeven hebben voor verstedelijking, moeten zulke voorzieningen gelijkopgaand met nieuwe bouwplannen worden ontwikkeld. Deze verstedelijking dient daarbij financieel bij te dragen aan de recreatieve voorzieningen. Zo kan uit de opbrengsten van woningbouw of realisatie van bedrijventerreinen meebetaald worden aan de aanleg van recreatiegebieden en fiets- en wandelpaden. De nieuw aan te leggen stedelijke functies kunnen echter ook direct bijdragen aan meer recreatieve voorzieningen. Te denken valt bijvoorbeeld aan woonlandschappen, waarbij een deel van het groen openbaar toegankelijk is of aan bedrijventerreinen waarbij het waterbeheer op een slimme wijze is gecombineerd met een aantrekkelijke, groene omgeving.

Het hoeft overigens niet altijd het daadwerkelijk creëren van nieuwe voorzieningen in te houden. Ook fondsvorming voor het optimaal beheren van de huidige landschappelijke, natuurlijke en recreatieve waarden in een gebied vinden wij een goede manier om te zorgen voor voldoende recreatieve mogelijkheden in de omgeving. Omdat de ruimte voor nieuw recreatief groen lang niet altijd binnen de gemeentegrenzen zelf te vinden is, geniet het onze voorkeur de aanpak van dergelijke rood voor groen constructies op een regionale schaal te bekijken. Hoe dit het beste te combineren is met het ruimtelijk instrumentarium zullen wij nog nader regelen in beleidsregels in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid.

5.7 Provinciaal compensatiebeleid voor de uitsluitingsgebieden

Een bijzonder geval van rood voor groen is compensatie. De bijzondere waarden die moeten wijken voor de onvermijdelijk geachte verstedelijking dienen daarbij elders te worden hersteld.

Op 14 maart 2000 hebben wij een gedragslijn vastgesteld voor compensatie van ingrepen in gebieden met bijzondere waarden. Het gaat hierbij om beschermingswaardige natuur-, landschaps-, recreatiegebieden, bodembeschermingsgebieden en gebieden met grote cultuurhistorische waarden, waaronder bekende archeologische waarden. Deze gebieden zijn in het Ontwikkelingsbeeld opgenomen als de zogenaamde uitsluitingsgebieden voor verstedelijking. Onze gedragslijn is dus van toepassing in de uitsluitingsgebieden. Niet alle waardevolle archeologische terreinen zijn overigens op dit moment bekend en dus in kaart gebracht. Ook op nieuwe vindplaatsen is de gedragslijn compensatie echter van toepassing.

De werking van de gedragslijn houdt in dat wij de bovenbeschreven waarden in de uitsluitingsgebieden in principe niet willen aantasten, tenzij het hier gaat om een ingreep die van groot maatschappelijk belang is en niet elders kan plaatsvinden. Als wij de aantasting toch als onvermijdelijk zien, zullen wij in eerste instantie bekijken of aantasting substantieel van aard is. Daarbij zullen aard en omvang van de ingreep en de waarde van het gebied factoren zijn die in de afweging worden betrokken. Bij substantiële aantasting zullen wij aangeven welke compenserende maatregelen nodig zijn om onze goedkeuring te verbinden aan de activiteit.

Mocht een wettelijk voorschrift van hogerhand compensatie voorschrijven, dan wordt dit uiteraard in achtgenomen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de Habitat- en Vogelrichtlijn of de Flora en Fauna wet.

5.8 De Ruimte – voor – Ruimte regeling in de uitsluitingsgebieden

De Ruimte voor Ruimte regeling is landelijk vooral bekend als instrument om varkenshouderijen te saneren. De sanering wordt financieel mogelijk gemaakt door enkele woningen toe te staan, al dan niet op dezelfde locatie of bij een nabij gelegen kern.

Deze regeling willen wij breder inzetten. Het biedt dan de mogelijkheid om te bouwen in uitsluitingsgebieden aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied, mits sanering van een ongewenste situatie in het landelijk gebied plaatsvindt.

Deze regeling is ingegeven door het feit dat het geld ontbreekt voor de sanering van ongewenste situaties. Het gaat bijvoorbeeld om bedrijven die op een bedrijventerrein thuishoren, defensieterreinen, volkstuincomplexen, etc..

De kernen in uitsluitingsgebieden kunnen alleen binnendorps bouwen. Door (een deel van) het bouwvlak of het bestemmingsvlak te verplaatsen uit het landelijk gebied naar het dorp ontstaat de mogelijkheid van woningbouw. De mate waarin woningbouw kan plaatsvinden is sterk afhankelijk van de kosten om sanering mogelijk te maken. De uiteindelijke winst voor het landelijk gebied is bepalend. Dat is sneller aannemelijk te maken als de te saneren locatie duidelijk een verbetering oplevert en bij de keuze van de locatie van de uitbreiding van de kern de aantasting beperkt blijft. De Ruimte voor Ruimte regeling krijgt zijn nadere uitwerking in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid.

6 Beleid voor specifieke thema's

Woonbeleid in hoofdlijnen

6.1 Wonen

Zoals door ons is aangegeven nemen wij weliswaar de eigen woningbehoefte als vertrekpunt, maar bieden wij de gemeenten wel kansen om door te groeien, waarbij wij het initiatief bij de gemeenten zelf laten. De eigen woningbehoefte hanteren wij als ondergrens om de productie op peil te houden. Doordat de gemeenten zelf mogen bepalen waar en hoeveel ze willen groeien kan de woningproductie een impuls krijgen. De gemeenten moeten wel groeien binnen zoekgebieden, dus niet in groene en andere waardevolle gebieden. Wij achten het noodzakelijk dat gemeenten nieuwe stedelijke ontwikkelingen goed verantwoord ten opzichte van bestaande landschappelijke, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarden. Het Beeldkwaliteitsplan is daarvoor het aangewezen en verplicht gestelde instrument.

Door rood voor groen te laten betalen, bijvoorbeeld in groene woonlandschappen, kan de leef- en omgevingskwaliteit toenemen. Door een ondergrens te stellen aan wat binnenstedelijk wordt gebouwd krijgt ook de stedelijke vernieuwing een impuls. Bij de uitvoering van woningbouwplannen dient rekening gehouden te worden met de belangen van aangrenzende gevestigde bedrijven of bedrijventerreinen. Voorts dienen de gemeenten onderling af te stemmen hoeveel ze willen bouwen voor de eigen behoefte én desgewenst hoeveel méér dan dat. De Regionale Woonvisie is daarvoor het instrument. Ook kunnen gemeenten binnen een regionaal verband tot initiatieven komen voor de ontwikkeling van bovenlokale groene woonlandschappen.

**De groeifilosofie:
eigen woningbehoefte
als basis, maar ook
ruimte voor méér**

Wij willen in Noord-Holland Noord voorzichtig omgaan met kwaliteiten als ruimte, rust en openheid in relatie tot groeiambities, mede vanwege knelpunten in de bereikbaarheid.

Wij hebben daarom de woningbehoefte als vertrekpunt genomen voor de ontwikkeling van stedelijke functies, zonder ontwikkelingsmogelijkheden op slot te zetten.

Redenen om verder te gaan dan alleen de eigen woningbehoefte zijn:

- Het is gewenst ruimte te bieden voor groei en dynamiek voor zover daarvoor in het gebied zelf draagvlak aanwezig is. De eigen woningbehoefte betekent een afnemende groei van de bevolking en de woningbouwtaakstelling, die vooral op de langere termijn krachtig zal doorwerken. Dit zal samengaan met een relatief sterke vergrijzing. Wat extra bevolkingsgroei kan dan belangrijk zijn voor het in stand houden van de beroepsbevolking, de werkgelegenheid en het draagvlak voor voorzieningen. Belangrijk is dan wel dat voor die extra groei draagvlak aanwezig is: lokaal draagvlak (in de lokale politiek) én zoveel mogelijk ook regionaal draagvlak (in onderling overleg van gemeenten), zodat extra groei niet alleen een gevolg is van strikt lokale wensen en keuzen. Extra groei is dan een keuze die in een regionale afstemming tot stand komt. Essentieel is dat wij extra groei niet zullen opleggen aan regio's en gemeenten, dus van planmatige sturing is geen sprake.
- Het is, afgezien van de lokale en regionale keuzen, belangrijk de eigen behoefte niet als bovengrens te nemen, nu in veel regio's de productie onder druk is komen te staan, de markt stagneert, wachttijden op de huurmarkt oplopen en starters problemen hebben met het vinden van een woning. Weliswaar gaat het in het ontwikkelingsbeeld om een langetermijnvisie, maar deze problematiek is nog niet op korte termijn de wereld uit.
- Wij willen enkele deelregio's door hun ligging impulsen geven. In de eerste plaats is dat Den Helder, omdat daar een afname van de bevolking en werkgelegenheid dreigt. Ook de Wieringermeer verdient een extra groei-impuls: de traditionele landbouw staat onder druk, er is ruimte voor nieuwe vormen van werkgelegenheid. Dit vraagt ook om ondersteunende woningbouw. Door de plannen met het Wieringerrandmeer zijn er nieuwe kansen voor aantrekkelijke woonmilieus.
- Rood kan voor groen betalen. In veel landschappen met een lage of matige functionele en landschappelijke kwaliteit kan door een gecombineerde rood-groen-ontwikkeling een kwaliteitsslag worden gemaakt, waar zowel rode, groene als blauwe functies van profiteren. Daarom willen wij mogelijkheden bieden voor de ontwikkeling van nieuwe woonlandschappen (zie verder hierna).

**Kwantitatieve
uitwerking:
minimumopgaven en
regionale woonvisies**

- Er mag zeker niet met ruimte worden gemorst. Binnenstedelijke verdichting, herstructurering en stedelijke vernieuwing hebben prioriteit en verdienen een extra impuls. Zo'n impuls ontstaat door hier geen kwantitatieve beperking aan te stellen. Toch is dit niet voldoende. Wij geven aan welk gedeelte van de productie, gerelateerd aan wat nodig is voor de eigen behoefte, binnenstedelijk moet worden gerealiseerd. Het gaat om een regionaal te hanteren binnenstedelijk aandeel (als inspanningsverplichting). Per gemeente kunnen de binnenstedelijke aantallen variëren. Voorts gaan wij ervan uit dat de regionale woonvisies de nodige prioriteit geven aan het bouwen in en bij de stedelijke concentraties HAL, HES en Den Helder.

Geen kwantitatief plafond

Wij stellen geen kwantitatief plafond aan de omvang van de woningbouw. Er zijn voldoende waarborgen tegen ongewenste ontwikkelingen door het beperken van bouwmogelijkheden tot zoekgebieden, door de eis van een Beeldkwaliteitsplan en van lokaal en regionaal draagvlak voor de woningbouwplannen. Bovendien zal de markt regulerend optreden: er zal niet (veel) meer gebouwd worden dan de reële vraag.

Eigen woningbehoefte als vertrekpunt en minimumopgave

De eigen behoefte wordt als indicatie en richtpunt meegegeven en per regio bepaald voor een periode van 10 jaar: de periode van 1-1-2004 tot 1-1-2014. De capaciteit in plannen wordt hiervan afgetrokken. Het verschil is de minimale opgave voor de periode tot 2014: het aantal woningen waarvoor ruimte moet worden gevonden. Er is gekozen voor minimumopgaven, omdat de woningproductie is ingezakt en er garanties moeten zijn dat minimaal voor de eigen behoefte wordt gebouwd. Als men niet méér wil bouwen dan dat, dan zijn dit tevens de maximumopgaven.

In de eigen behoefteberekening hebben wij de toezeggingen in het vigerende streekplan Noord-Holland Noord (september 1994: taakstellingen tot 2005) en de partiële herziening van het streekplan (december 2001, taakstellingen tot en met 2007) als ondergrens gehanteerd, zodat aan vigerende rechten geen afbreuk wordt gedaan.

**Binnenstedelijk
aandeel garanderen**

Een deel van de opgave moet binnenstedelijk (dat wil zeggen binnen het bestaand stedelijk gebied) worden ingevuld. Wij gaan uit van een inspanningsverplichting van 40%. Dit betekent dat een regio alleen gemotiveerd kan afwijken van het percentage van 40%. Dit is een opgave per regio; het is in veel gemeenten mogelijk en wenselijk om grotere aandelen binnenstedelijk te realiseren. In onderling overleg kan in een regionale woonvisie worden afgesproken in welke gemeenten dit aandeel hoger zal zijn (bijvoorbeeld grotere gemeenten met meer stedelijke woonmilieus) of eventueel lager zal zijn (landelijke gemeenten met veel zoekgebied rondom).

De *bouwopgave* (kolom 1) is gebaseerd op demografische groei, het inlopen van het nog aanwezige woningtekort (van 6.300 woningen in 2004 voor heel Noord-Holland Noord) en de extra opgave als gevolg van extramuralisering (uitgangspunt: scenario sterke extramuralisering conform het zogenaamde Stag-scenario; dit is 3.200 woningen voor heel Noord-Holland Noord).

Wat betreft de demografische groei: uitgegaan wordt van de eigen woningbehoefte, dat wil zeggen dat er noch van vertrekoverschotten, noch van opvangtaken wordt uitgegaan. Demografisch heet dat 'vestigingssaldo nul'.

De *capaciteit in bestaande plannen* (kolom 2-4) is gebaseerd op opgaven van de gemeenten aan bureau Gerrichhauzen & Partners, in opdracht van NW8. Op deze opgegeven capaciteit is vervolgens door de provincie waar nodig en waar mogelijk een correctie uitgevoerd op basis van lokale kennis. Zoveel mogelijk zijn alleen de door de provincie goedgekeurde plannen alsmede plannen waarvoor reeds toezeggingen zijn gedaan in de capaciteit meegenomen.

** De tabel op pagina 141 laat zien dat in West-Friesland de bestaande capaciteit groter is dan de bouwopgave tot 2014. Dit betekent dus dat er voor die periode ook geen zoekopgave is. Wel moet worden vastgesteld dat de binnenstedelijke capaciteit te laag is ten opzichte van de capaciteit in uitbreidingen; er zou nog aanvullende binnenstedelijke capaciteit moeten worden aangeboord. De binnenstedelijke (minimale) opgave is hier bepaald op 40% van de bouwopgave, verminderd met wat er al aan binnenstedelijke capaciteit is.

Doordat West-Friesland een surplus aan capaciteit heeft levert overigens de regel voor Noord-Holland Noord Totaal geen kloppende vergelijking op.

Verantwoording ten opzichte van eerdere ramingen:

In de vier scenario's en de twee realistische scenario's is gerekend met een woningbouwopgave van 31.000 woningen voor de periode 2010-2030 om de langetermijnopgave, na voltooiing van lopende plannen in beeld te krijgen.

De opgave voor de periode 2004-2014 is al groter dan dit aantal, wat laat zien dat er sprake is van een afnemende demografische ontwikkeling. Bovendien was voor de langere termijnperiode geen rekening gehouden met inlopen van bestaande tekorten (er van uitgaande dat die in 2010 zijn ingelopen) en met de effecten van de extramuralisering.

De *opgave voor de hele periode 2004-2030* is bepaald op 65.100 woningen, verdeeld als volgt:

Kop van Noord-Holland: 14.500

West-Friesland: 22.900

Noord-Kennemerland: 27.700

Woningbouwopgave voor de periode 2004-2014						
	Bouwopgave	Bestaande capaciteit		Tekort		opgave binnenst.
		Totaal	Waarvan binnenst.	Waarvan uitleg	te zoeken locaties	
						40%*
	Voorlopige schatting					
Kop van Noord-Holland	7.500	5.200	3.650	1.550	2.300	900
West-Friesland**	11.900	13.700	2.300	11.400	–	2.500**
Noord-Kennemerland	15.100	10.000	2.100	7.900	5.100	2.000
Noord-Holland-Noord Totaal	34.500	28.900	8.050	20.850	7.400	5.400
* inspanningsverplichting						

Een binnenstedelijk aandeel van 40% als inspanningsverplichting vinden wij reëel, gelet op wat er gemiddeld al wordt gerealiseerd (van 1997 tot 2001 in de Kop 46% van de nieuwbouw, in West-Friesland 32% en in Noord-Kennemerland 42%).

Bijzondere accenten in de bouwopgave

Het blijkt ook voortdurend dat zich hiervoor nieuwe kansen aandienen en dat het potentieel voor intensiveren, combineren en transformeren in de meeste kernen hoog blijft. De ondergrens voor verdichting is een stimulans om zoveel mogelijk de capaciteit binnen de contouren te benutten.

■ *Extra impulsen voor de Kop*

De Kop van Noord-Holland ligt buiten het directe bereik en de verstedelijkingsdruk van de Randstad. Met name Den Helder en de Wieringermeer zijn gebaat bij een extra impuls. Het voorgestelde instrumentarium laat daar ruimte voor. Wij willen voorkomen dat een achterblijvende economische ontwikkeling tot een dalende bevolkingsomvang leidt en andersom. De ambities zullen niet vanzelf kunnen worden ingevuld. Behalve ruimte voor woningbouw is ook voldoende ruimte nodig voor economische ontwikkelingen.

Zowel in Den Helder als in de Wieringermeer zijn er ruimtelijke mogelijkheden én kansen voor woonlandschappen, die wij op de kaart hebben aangegeven. In Den Helder zijn voorts veel investeringen gewenst voor stedelijke vernieuwing en intensivering.

■ *Impulsen voor steden en stedelijke vernieuwing*

Wij willen de stedelijke verdichting en stedelijke vernieuwing prioriteit geven. In Noord-Holland Noord vragen drie stedelijke gebieden aandacht: HAL, HES en Den Helder. Zij zijn belangrijk als centra met

regionale voorzieningen en een hiermee verbonden stedelijk woonmilieu, waarnaar de nodige vraag is. Doordat er geen limiet is aan het aantal binnenstedelijk te bouwen woningen en er wel een ondergrens wordt aangegeven, krijgt de stedelijke verdichting en vernieuwing een extra impuls. Alkmaar en Hoorn zitten erg krap binnen hun gemeentelijke begrenzing. De ruimtebehoeften zijn behalve door binnenstedelijk bouwen binnen de stedelijke regio op te lossen. Wij hanteren als uitgangspunt dat binnen stedelijke regio's alle bouwlocaties, ongeacht de omvang, regionale locaties zijn, omdat de gemeenten immers met elkaar ook één woningmarkt vormen. De gemeenten vullen elkaar aan met uiteenlopende, verschillende woonmilieus. Door afstemming van bouwopgaven en woonmilieus kunnen gemeenten hun eigen specifieke identiteiten binnen het regiogebied versterken.

In alle genoemde steden zijn overigens nog aanzienlijke kansen voor binnenstedelijke verdichting en vernieuwing aanwezig. Dit geeft kansen voor ontwikkeling van een veel gevraagd milieutype, houdt de steden vitaal en wat betreft kwaliteit concurrerend met de nieuwe, meer suburbane of groene woonmilieus.

Hierdoor blijven de steden ook voor midden en hogere inkomens attractief en kunnen kansen op sociale vernieuwing worden benut. Tevens geeft het de steden economische impulsen, een versterkt draagvlak voor voorzieningen, een efficiënt ruimtegebruik en een stimulans voor het openbaar vervoer.

■ *Bouwen in kleine kernen*

Een belangrijk deel van de toekomstige woningvraag komt voor rekening van de vergrijzing. In kleine kernen zijn aanvullende voorzieningen voor ouderen relatief moeilijk te bieden. Steeds meer zijn kleine kernen vitaal, doordat er min of meer draagkrachtige en zelfredzame nieuwkomers wonen, maar er zijn ook veel kleine kernen in Noord-Holland Noord met een meer traditionele bevolking, met veel ouderen en veel lagere inkomens.

Wij maken de keuze om de afweging aan de gemeenten zelf te laten. Er wordt dus niet bij voorbaat een rem gezet op eventuele verdere groei van kleine kernen, mits die groei valt binnen het aangegeven zoekgebied en gebaseerd is op een Beeldkwaliteitplan.

■ *Bouwen bij stations*

De bouw mogelijkheden bij stations in Noord-Holland Noord verdienen een stimulans. Er is behoefte aan wonen in de nabijheid van stations bij een deel van de huishoudens.

Mogelijkheden hiertoe liggen vooral binnen de contouren en zijn dan onderdeel van de verdichtingsopgave, waarvoor geen bovengrens is aangegeven. Plannen rond stations buiten de contour en binnen de zoekgebieden moedigen wij aan. Over de mogelijkheden voor nieuwe stations zullen wij overleggen met de NS. Bijna alle stations in Noord-Holland Noord hebben potenties voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Het voorzieningenniveau in Noord-Holland Noord

Het niveau van voorzieningen is in dubbel opzicht een kernopgave voor de ontwikkeling van Noord-Holland Noord. De voorzieningen voor ouderen blijven achter. Het peil van de voorzieningen in de kleine kernen neemt af.

Uit de Integrale Toets blijkt dat de levensvatbaarheid van voorzieningen niet middels een ruimtelijk scenario gegarandeerd kan worden. Er valt als het ware 'niet tegen op te bouwen'. De werking van de markt, schaalvergroting, specialisatie en automatisering zijn krachtige economische trends die het aanbod van voorzieningen in (kleine) kernen blijvend onder druk zetten.

Om de voorzieningen op peil te brengen of te houden zijn extra inspanningen nodig. Dat die inspanningen resultaat kunnen hebben, komt eveneens uit de toets naar voren. Een voorbeeld: daar waar geïnvesteerd is in Wonen Plus projecten is het voorzieningenspeil voor ouderen beter.

Investeren in de sector van zorg- en dienstverlening kan bovendien een gunstig effect hebben op de werkgelegenheid.

Wij willen een integrale en creatieve aanpak bevorderen gericht op levensvatbare voorzieningen. Ons beleid rond zorg, welzijn, cultuur en stedelijke vernieuwing biedt een stimulans voor innovatieve oplossingen. Denk aan: slimme combinaties van voorzieningen op lokale schaal, afspraken op regionale schaal over spreiding en bereikbaarheid van voorzieningen, combinaties van publieke en commerciële dienstverlening, vernieuwing van het vrijwilligerswerk en verenigingsleven. Bij de provinciale steunfuncties voor sociaal beleid, sport en cultuur kunnen gemeenten en maatschappelijke organisaties terecht voor advies. Ook mobiele voorzieningen bieden kansen, zoals de cultuurkaravaan van de provincie laat zien.

Ook wijzen we gemeenten op de mogelijkheid om binnen de bestaande wettelijke kaders via de bestemmingsplannen ruimte te bieden aan huisvesting voor het verlenen van mantelzorg.

Veel gemeenten hebben plannen liggen om de kansen te benutten. Enkele uitzonderingen zijn:

- Castricum CS: omdat het gebied rondom Castricum is uitgesloten in verband met groene waarden en open ruimte.
- Alkmaar Noord: vanwege de zichtlijnen van de molens die intact moeten blijven.
- Schagen: heeft de potenties al benut met een woonwijk aan de oostkant.

Essentieel is dat de realisatie van het toekomstige woningbouwprogramma wordt bepaald door de vergrijzing en dat er belangrijke opgaven liggen voor de afstemming van wonen, zorg en welzijn. De extramuralisering heeft consequenties voor de omvang van de eigen woningbehoefte en is daarin doorgerekend. De provincie heeft de opgaven per regio in beeld gebracht in Toekomstscenario's wonen

**Kwalitatieve accenten:
wonen, zorg en
welzijn en
startersproblematiek**

Voor de drie regio's betekent dit een toename van 2000 tot 2015 van:

- Kop van Noord-Holland en Texel, van 12.200 naar 19.500 huishoudens 65+, van 18% naar 25%.
- West-Friesland van 12.300 naar 21.000, van 16% naar 23%.
- Noord-Kennemerland van 19.700 naar 32.000, van 18% naar 25%.

Bij nieuwbouw is standaard aanpasbaar bouwen noodzakelijk. Er zal vooral in de vraag moeten worden voorzien via aanpassing van de bestaande woningvoorraad ('opplussen'). Een beperkt deel van het aanbod (5%) moet integraal rolstoeltoegankelijk zijn.

In de Toekomstscenario's wonen en zorg, is het indicatieve effect van de extramuralisering geraamd. Uitgaande van een gematigde ontwikkeling omvat dit effect voor de verschillende woonvormen:

Periode 2000-2015	Kop van Noord-Holland	West-Friesland	Noord-Kennemerland
Cluster	200	200	300
Begeleid	200	300	400
Wozoco	700	800	1.300
Zelfstandig	700	900	1.300
Totaal	1.800	2.200	3.300

- 1) voor een omschrijving van de woonvormen wordt verwezen naar de Toekomstscenario's.
- 2) zelfstandig wonen in aangepaste woningen in de wijk.

en zorg. Zij moeten deel gaan uitmaken van de regionale woonvisies. Het is aan de regio's en gemeenten om dit verder uit te werken in concrete plannen.

Het nieuwe beleid voor wonen, zorg en welzijn vergt in de eerste plaats voldoende woningen die geschikt zijn voor ouderen en zorgbehoevenden (in- en extern toegankelijk zonder traplopen). Globaal dient het aandeel van deze woningen gelijk te zijn aan het aandeel 65-plushuishoudens.

Starters vormen een andere groep die veel aandacht vraagt, vanwege de oplopende wachttijden in de huursector en de moeilijkheden om in te stappen in de koopmarkt. De starters zijn het meest gebaat bij een opvoering van de woningproductie en een woningmarkt die in beweging komt. Ons instrumentarium draagt daaraan bij. Per regio en gemeente is te bezien hoe men in de woningvraag van bijzondere doelgroepen wil voorzien.

Kansen voor woonlandschappen; rood betaalt voor groen

In het Ontwikkelingsbeeld bieden wij ook ruimte voor zogenaamde woonlandschappen. Onder woonlandschappen verstaan wij woongebieden in lage dichtheid waar de ontwikkeling van groene functies voorafgaat aan of gelijk opgaat met het toelaten van de woonfunctie.

Er is vraag naar wonen in uitgesproken woonmilieus; zo zijn de echt stedelijke milieus populair, maar ook de echt groene woonmilieus. Wij zien kansen voor extensief wonen in een landschappelijke omgeving, als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Uitgangspunt is dat win-win-situaties ontstaan door rode functies te laten meebetalen aan natuur, waterberging, recreatieruimte en landschapsontwikkeling.

In principe moet het gaan om projecten met een bovenlokale betekenis (geen villawijkjes per kern). Plannen moeten echter van onderaf worden geïnitieerd. Wij gaan uit van een maximum van één of twee per regio. Het kan gaan om ontwikkelingen binnen, maar ook boven wat nodig is voor de regionale eigen behoefte.

In het Ontwikkelingsbeeld is één concreet project op de kaart aangegeven. Het betreft het pilotproject 'de Zandzoom' tussen Heiloo en Limmen. Hiervoor is een intentieverklaring ondertekend door de provincie Noord-Holland, de gemeente Heiloo en de gemeente Castricum. In dit project zullen minimaal 2000 woningen worden opgenomen. Hiermee kan worden voorzien in de (boven)regionale behoefte aan groene luxe woonmilieus. Tegelijkertijd kan ook in het landelijk gebied worden geïnvesteerd volgens het 'rood voor groen' principe. Ook elders zijn woonlandschappen mogelijk. Het initiatief ligt bij de gemeenten en regio's, die hun plannen hiervoor in de regionale woonvisies kunnen inbrengen. De vraag in hoeverre het gebied voor de woonfunctie moet worden ingericht wordt beantwoord aan de hand van het Beeldkwaliteitsplan. Het is in woonlandschappen goed mogelijk om in overleg met ons kleinere delen te bebouwen met hogere dichtheden (b.v. voor doelgroepen met een lager inkomen) en andere delen met een lagere dichtheid of in het geheel niet zolang de gemiddelde dichtheid maar wordt gehaald. In ieder geval is het niet de bedoeling dat grotendeels een traditionele suburbane woonwijk tot stand komt.

In alle gevallen is een Beeldkwaliteitsplan nodig terwijl verder criteria voor woonlandschappen zijn:

- Keuzen op provinciaal en regionaal niveau (door regio te kiezen en in overleg met de provincie uit te werken).
- Goed aansluiten bij bestaande infrastructuur.
- Geschikt met het oog op watercondities en zo veel mogelijk te combineren met waterberging.
- Alleen minder waardevolle landschappen die aan inrichtingskwaliteit kunnen winnen.
- Rekening houden met aardkundige en cultuurhistorische waarden.
- Versterken van natuurwaarden en combineren met ontwikkeling van recreatieruimten.

Wonen, zorg en welzijn in samenhang

- Veel ruimte voor ruim vrijstaand wonen en particulier opdrachtgeverschap.
- Ruimte voor werken aan huis en/of menging met kleinschalige en hoogwaardige vormen van werkgelegenheid.
- Aansluiting van het woonlandschap (met rood of groen) aan bestaand stedelijk gebied.
- Voor een woonlandschap geldt een maximale woningdichtheid van 10-12 woningen per hectare voor het hele gebied om traditionele woonwijken in uitleggebieden te vermijden.

De komende aanzienlijke vergrijzing van de bevolking in Noord-Holland Noord, het beleid voor de vermaatschappelijking van de zorg, de huidige matige geschiktheid van de woningvoorraad en een deels verouderd bestand aan zorggebouwen, vragen om een samenhangende aanpak voor wonen, zorg en welzijn. Gezien de huidige stand van zaken en de komende groei van de zorgvraag dreigt de achterstand in kwantiteit en kwaliteit toe te nemen. Het ruimtelijk beleid is bij de aanpak daarvan onmisbaar.

Ons doel is om in steden, wijken en dorpen voor huishoudens met een zorgbehoefte een samenhangend aanbod van zelfstandig wonen met zorg en welzijn te kunnen bieden. Vanouds waren de zorginstellingen de concentratiepunten voor zorg en dienstverlening. Met het terugbrengen en moderniseren van de capaciteit van de zorginstellingen (extramuralisering) is de ontwikkeling – naast eigentijdse huisvesting – van een netwerk van wijksteunpunten en zorgposten noodzakelijk (bijvoorbeeld het concept van de woonzorgzone). Dit betekent dat een nieuwe fysieke en sociale infrastructuur ontstaat voor steden, wijken en dorpen. In het bouwprogramma dient verder een nieuw aanbod van aan zorggerelateerde woonvormen te zijn opgenomen (zie verder bij Wonen, kwalitatieve aspecten).

De urgentie van een samenhangende aanpak is inmiddels breed onderkend. Het Rijk vertrouwt erop dat de lokale partijen bereid zijn tot samenwerking. Wij benadrukken het belang van dit samenhangende beleid via de Regiovisies Zorg, de ISV en de Regionale Woonvisies.

Wij stimuleren Wonen Plus projecten, wijksteunpunten en vernieuwende projecten op het terrein van wonen-zorg-welzijn, deels via ons ISV-beleid.

Het is van groot belang dat gemeenten, in overleg met de aanbieders, verantwoordelijkheid nemen voor de juiste huisvestingsvormen en de tijdige inpassing van deze fysieke (en sociale) infrastructuur in de bestemmingsplannen. In bestaand stedelijk gebied maar ook in nieuwe uitleglocaties vragen wij aandacht van gemeenten voor dit beleid.

Ook zien wij mogelijkheden om gemeenten de ruimte te bieden om de huisvesting voor de mantelzorg te faciliteren. Daarmee kunnen gemeenten inspelen op de maatschappelijke vraag naar woonvormen,

waarbij medische of sociale zorg kan worden verschaft aan afhankelijke familieleden of kennissen. Binnen de bestaande instrumenten (bijv. bestemmingsplannen) zijn er verschillende mogelijkheden om aan deze woonwensen tegemoet te komen. Uiteraard moeten dergelijke regelingen op de juiste gronden worden toegepast.

Tenslotte biedt ons beleid voor de vrijkomende agrarische bouwpercelen voor het landelijk gebied ook mogelijkheden voor kleinschalige woonzorgcombinaties. (zie hiervoor de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid.

Wij betrekken voortaan de beleidsaspecten voor wonen, zorg en welzijn bij onze beoordeling van de gemeentelijke plannen en projectprocedures.

Asielzoekercentra

In de planperiode wordt duidelijk of er in de drie regio's van Noord-Holland Noord behoefte is aan nieuwe permanente Asielzoekerscentra (AZC's). Wij willen ons blijven inzetten voor het bevorderen van regionale afstemming tussen gemeenten, gericht op het vinden van geschikte locaties.

Woonschepen

Voor nieuwe of vervangende ligplaatsen voor woonschepen komen de wateren en oevers in of aan de randen van de bebouwde gebieden als eerste in aanmerking. Wateren en oevers van natuurlijke, landschappelijke, recreatieve, cultuurhistorische of archeologische betekenis zijn in ieder geval als ligplaatsen voor woonschepen – voor zover niet planologisch ingepast – uitgesloten. Is hier sprake van, dan moeten oplossingen worden gezocht bij herziening van deze bestemmingsplannen, zoals aanwijzen van vervangende ligplaatsen of saneren.

6.2 Werken

Voor Noord-Holland Noord wordt ruimte gegeven aan de economie. Wij willen de ruimte geven via twee sporen.

Een belangrijk deel van de behoefte aan ruimte wordt binnen het bestaand stedelijk gebied gevonden. Daar is voldoende ruimte aanwezig om gewenste uitbreiding van kantoorruimte te realiseren. Door het herstructureren van verouderde bedrijventerreinen wordt de ruimte op bestaande bedrijventerreinen economisch beter benut. Er is beperkt ruimte voor uitbreiding van bedrijventerreinen binnen het bestaand stedelijk gebied. Met de vrijkomende ruimte wordt op een slimme innovatieve wijze omgegaan. Veel kleinschalige bedrijven passen binnen een woonwijk. Wij streven ernaar dat deze bedrijven zich in woonwijken kunnen vestigen zodat ze geen aanspraak hoeven te maken op de ruimte op

Spoor 1, ruimte geven in bestaand stedelijk gebied

bedrijventerreinen. Algemene voorwaarde bij verdichting, herstructurering of transformatie is dat ruimte voor economie in stedelijke gebieden behouden blijft. Verlies aan ruimte voor economische activiteiten dient gecompenseerd te worden.

Spoor 2, ruimte geven in zoekgebieden

Voor bedrijven die zijn aangewezen op vestiging op een bedrijventerrein is niet voldoende ruimte beschikbaar binnen het stedelijk gebied. Daarom wordt het planologisch mogelijk gemaakt nieuwe bedrijventerreinen te realiseren in de zoekgebieden. Om het karakter van het landschap zoveel mogelijk in tact te laten vindt de ontwikkeling van bedrijventerreinen in een ruimtelijk geconcentreerde vorm plaats. Zo wordt voorkomen dat verspreid over de regio overall uitbreidingen van bedrijventerreinen komen. De openheid van het gebied is per slot van rekening voor Noord-Holland Noord een belangrijke vestigingsplaatsfactor. Concentreren voorkomt ook een onnodige belasting van de fijnmazige infrastructuur.

Er worden door ons een aantal grote locaties voor regionale bedrijventerreinen aangewezen. Hier kan een belangrijk deel van de ruimtebehoefte worden opgevangen. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden tot uitbreiding van niet-regionale/lokale bedrijventerreinen. Zo wordt voorkomen dat bedrijven die willen verhuizen uit bijvoorbeeld een dorpskern ver uit hun eigen gebied moeten vertrekken richting regionale terreinen. De locaties voor uitbreidingen van niet regionale bedrijventerreinen worden niet door ons op voorhand vastgesteld. De regionale bedrijventerreinvisie is hiervoor het instrument. De gemeenten stemmen hierin onderling af waar en wanneer uitbreidingen kunnen plaatsvinden. Ook hierbij geldt dat uitbreidingen zoveel mogelijk geconcentreerd dienen plaats te vinden. De eisen die wij stellen aan de bedrijventerreinvisie staan in hoofdstuk 7.

Vestiging op niet regionale uitbreidingslocaties is alleen mogelijk voor bedrijven waarvoor de stap naar een regionaal terrein te groot is. Daarvan is sprake als de kennelijk voor de bedrijfsvoering noodzakelijke plaatselijke gebondenheid door de afstand verloren gaat bij verhuizen naar een regionaal terrein. Deze gebondenheid kan veroorzaakt worden door aanvoer, afzet of arbeidsmarkt. Zo wordt voorkomen dat de schaarse ruimte voor niet regionale uitbreidingen wordt opgesoupeerd door bedrijven die zich ook kunnen vestigen op regionale uitbreidingen.

Naast de niet-regionale bedrijventerreinen die geconcentreerd dienen te worden gepland in zoekgebieden is er bij gemeenten ook behoefte aan enige uitbreiding van hun lokale bedrijventerreinen. Lokale bedrijven die grenzen aan uitsluitingsgebieden kunnen beperkt uitbreiden conform het beleid van paragraaf 5.3.4.

De behoefte van Texel aan bedrijventerreinen moet worden afgewogen tegen andere belangen en tegen de totale behoefte in de regio. In de regionale bedrijventerreinenvisie kan Texel zijn eigen bijdrage leveren en eigen positie innemen.

Locatiebeleid

Het locatiebeleid richt zich op een verantwoorde planning en ontwikkeling van locaties en vestigingsplaatsen. Een typologie van vestigingsmilieus is onderdeel van het locatiebeleid. De provinciale typologie wordt opgenomen in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid. Deze typologie zal globaal zijn en ruimte bieden voor regionale afstemming en lokaal maatwerk. Het provinciale kader biedt de gemeenten in regionaal verband de mogelijkheid om tot verdere uitwerking te komen. Uitwerkingen die niet strijdig zijn met de provinciale typologie zijn mogelijk voorzover zij passen binnen de provinciale kaders, op basis van een goede onderbouwing. Ook de wenselijkheid en toelaatbaarheid van bepaalde functies, voorwaarden, richtlijnen, criteria, (on)mogelijkheden voor functiemenging en mogelijkheden tot maatwerk, worden als provinciaal toetsingskader voor gemeentelijke plannen opgenomen in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid. Gemeentelijke plannen voor kantoren en voorzieningen toetsen wij aan de ambities en uitgangspunten van het provinciale locatiebeleid en het in de Leidraad op te nemen beleid. Voor bedrijventerreinen geldt hetzelfde. Dit vindt plaats in de regionale bedrijventerreinenvisie en, voorzover ze betrekking hebben op de inrichting van afzonderlijke bedrijventerreinen in het bestemmingsplan of Beeldkwaliteitsplan. Overigens verdient het aanbeveling kantoorontwikkelingen ook op een regionale schaal af te stemmen.

Het doel van locatiebeleid is om binnen duidelijke kaders van ruimtelijk beleid, bereikbaarheid en leefmilieu ruimte te bieden voor voldoende en kwalitatief goede locaties en vestigingsplaatsen voor bedrijvigheid en voorzieningen en te bevorderen dat die ook tot stand komen.

Bij het uitbreiden of nieuw ontwikkelen van bedrijventerreinen hebben wij, conform ons locatiebeleid, de volgende ambities:

- Kwaliteit van de ruimtelijke inrichting: zorgvuldig en zuinig ruimtegebruik op lokaal en regionaal niveau, een goede kwaliteit van inrichting van de locatie en inpassing in de omgeving.
- Verkeer en vervoer: Wij zullen er in het algemeen op toezien dat nieuwe woon- en werklocaties goed aansluiten bij bestaande infrastructuur.
- Doelmatig gebruik van de verkeers- en vervoersinfrastructuur.
- Economie: op het juiste tijdstip voldoende (gevarieerde) terreinen om tegemoet te komen aan de marktvraag naar locaties en vestigingsplaatsen voor bedrijvigheid.

Met locatiebeleid zorgen wij voor goede vestigingsplaatsen voor bedrijven, kantoren en grootschalige voorzieningen. Er wordt in bepaald welke bedrijvigheid bij voorkeur waar wordt gefaciliteerd, of wordt toegestaan, zodanig dat rekening wordt gehouden met vestigingsplaatsfactoren.

Uitgangspunten daarbij zijn:

■ *Selectiviteit:*

Niet alle economische activiteiten passen overal. Voor sommige activiteiten (functies) bestaan specifieke vestigingseisen, waaraan de ene locatie beter voldoet dan de andere. Sommige locaties moeten bovendien voorbehouden blijven aan specifieke functies om de bereikbaarheid en kwaliteit van de ruimtelijke inrichting te waarborgen. Ook kan het toestaan van functies op bepaalde specifieke locaties tot ongewenste effecten leiden.

■ *Bundeling:*

Door functies op een verstandige manier te bundelen, afgestemd op de verkeers- en vervoersinfrastructuur, wordt de aanwezige ruimte of infrastructuur zorgvuldig benut. Door arbeidsintensieve functies te bundelen ontstaan bijvoorbeeld meer kansen voor het openbaar vervoer en vervoersmanagement.

■ *Differentiatie:*

Door in de planning niet alleen in te zetten op voldoende locaties en vestigingsmogelijkheden (kwantitatief), maar ook op locaties met verschillende kwaliteiten, kan Noord-Holland Noord het vestigingsklimaat verbeteren.

Bovengenoemde ambities en uitgangspunten uit ons locatiebeleid gelden niet alleen bij planning van bedrijventerreinen maar ook bij planning van kantoren en voorzieningen.

Kwantitatieve opgave

Voor de periode tot 2014 respectievelijk 2030 onderkennen wij een tweetal opgaven:

- 2014: 150 (netto) ha, 2030: 290 (netto) ha ruimtewinst, vanuit de ambitie van 15% zuiniger ruimtegebruik, te behalen door onder andere ons programma HIRB (Programma Herstructureren en Innovatief Ruimtegebruik op Bedrijventerreinen),
- 2014: 340 (netto) ha, 2030: 1.150 (netto) ha aan nieuw bedrijventerreinen (of uitbreiding van bestaande locaties).

Netto Hectares	(Markt) vraag	Ambitie 15% zuiniger ruimte gebruik	Vraag opgave	Uitgeefbaar aanbod	Primaire plannings opgave	Bestaande Streekplan Capaciteit	(Secundaire) plannings opgave 2003-2030	w.v. plannings opgave voor 2014
2003-2014 Noord-Holland Noord	980	150	830	145	685	345	–	340
2003-2030 Noord-Holland Noord	1.930	290	1.640	145	1.495	345	1.150	–
<i>Kop van Noord-Holland</i>	500	75	425	55	370	75	295	85
<i>West-Friesland</i>	585	90	495	45	450	70	380	140
<i>Noord-Kennemerland</i>	845	125	720	45	675	200	475	115

In de planningsopgave voor nieuwe terreinen voor de periode 2004-2014 wordt voor een groot deel voorzien door de volgende locaties voor regionale bedrijventerreinen:

netto ha.	Locatie
25*	Kooypunt Zuidoost Maritiem
25	Robbenplaat II
70	Jaagweg
50**	De Vork II
50**	Breekland II
* Voor de periode tot 2030 60 ha	
** Zie ook pagina 54	

In de streekplanperiode komen wonen en werken meer in balans. Gezien de onzekerheden over de relatie tussen demografische ontwikkelingen en economische ontwikkelingen op de langere termijn

zullen de behoeferamingen voor bedrijventerreinen voor de periode na 2014 bij het herzien van het Ontwikkelingsbeeld worden herijkt. Hiermee wordt voorkomen dat er tekort- of overschotsituaties ontstaan.

Onafhankelijke ramingen

De berekeningen van de beleidsopgaven stelen op onafhankelijke ramingen verricht door het bureau BCI (Buck Consultants International). In de nota Ruimte voor bedrijven die in 2001 door PS is vastgesteld is aangegeven dat wij de ramingen zeer geschikt achten om als regionale specificatie te dienen van de Bedrijfslocatiemonitor (BLM) van het Centraal Planbureau. Daarom heeft BCI eerder ook de basisramingen geleverd voor het streekplan Noord-Holland Zuid en het Masterplan Noordzeekanaalgebied.

Men beschikt over een solide model om ook voor kleinere regio's behoeferamingen te berekenen. Belangrijkste is dat nu voor de drie deelregio's apart een ruimtelijk-economisch model wordt gedraaid en dat dat gevoed wordt met specifiek regionale cijfers (o.a. werkgelegenheid, terrein-gebruik en verhuisdynamiek).

In aanvulling op onze opdracht om kwantitatieve behoeferamingen te leveren heeft Noordwest 8/ Kamer van Koophandel een studie aan BCI gegund die meer op de kwalitatieve aspecten van de planningsopgave ingaat. Deze analyse kan beschouwd worden als input voor een regionale bedrijventerreinvisie.

Van vraag raming naar (provinciale) planningsopgave

De ramingen van BCI betreffen de vraag naar ruimte vanuit het bedrijfsleven, volgens de ambities die in dit streekplan naar voren zijn gebracht. Zoals gebruikelijk voegen wij daaraan de beleidsmatige behoefte toe van een ijzeren voorraad. Tezamen vormen deze de (markt)vraag naar ruimte, de startkolom van bovenstaande tabel. Hoe de (markt)vraag resulteert in (beleids)opgaven kan, conform de systematiek van de nota Ruimte voor Bedrijven, in de tabel worden afgelezen van links naar rechts.

Toerisme en recreatie

Voor toerisme en openluchtrecreatie zal de ruimtelijke opgave ingevuld worden in de nota Ruimte voor Toerisme en Openluchtrecreatie als uitwerking van het Ontwikkelingsbeeld. Dit is een rapport met ramingen van de ruimtebehoefte voor diverse segmenten van de toeristische en recreatieve markt. Het onderzoek is in 2004 gereed. Ruimteclaims die buiten het bestaand stedelijk gebied vallen worden

afgewogen volgens de in dit hoofdstuk beschreven wijze voor respectievelijk zoekgebieden of niet stedelijke ontwikkelingen in uitsluitingsgebieden. Andere ruimtebehoeften kunnen door middel van aanpassing van het toeristisch beleid opgepakt worden.

Voor ontwikkelingen ten aanzien van nieuwe golfbanen in Noord-Holland Noord zijn wij terughoudend. Golfterreinen komen zelden alleen. Uiteraard is er behoefte aan een clubgebouw, maar ook wordt snel de koppeling gelegd tussen golfsport, verblijfsrecreatie, congrescentra en andere activiteiten die voldoende aanloop voor de golfbaan moeten garanderen. Nieuwe golfterreinen willen wij met name in de directe omgeving van grotere stedelijke gebieden (HAL, HES en Den Helder), of plaatsen waar wij de directe meerwaarde van een golfbaan zien, in het licht van overige ontwikkelingen ter versterking van de toeristisch recreatieve structuur. Wij zullen aanvragen voor golfbanen toetsen op de manier zoals beschreven in de beleidsnotitie Golfterreinen in Noord-Holland uit 2001. Daarbij dient met name ook een verantwoording te worden gegeven van de behoefte raming ter plaatse ook in relatie tot reeds bestaande golfbanen in de omgeving. Ook de landschappelijke inpassingmogelijkheden van het beoogde terrein vormen hierbij een belangrijk toetsingscriterium.

6.3 Natuur, landschap en openlucht recreatie

Om de aanwezige waarden voor natuur en landschap in Noord-Holland Noord te beschermen en te behouden wordt het merendeel van de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur (inclusief ecologische verbindingzones) opgenomen als uitsluitingsgebied voor stedelijke functies. Ook de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en de NB-wet gebieden vallen onder dit uitsluitingsregime. Voor de waardevolle natuur- en cultuurhistorische landschappen van Noord-Holland Noord (BES, CAL, Eilandspolder Mijzen, op Wieringen en op Texel) is bescherming tegen bebouwing in de toekomst echter niet voldoende om natuur en landschap te behouden zoals het is. Voor het verenigen van de landbouw-, landschaps-, recreatieve en natuurbelangen sluiten wij voor de veenweidegebieden aan bij een nadere uitwerking van het streekplan Noord-Holland Zuid, gebaseerd op het werk van de Task Force Noord-Holland Midden, voor de overige gebieden beraden wij ons op de te volgen werkwijze. Voor de gebieden van Noord-Hollands Midden, die vallen binnen de grenzen van het Ontwikkelingsbeeld, zal het beheer van het landelijk gebied worden meegenomen in het nieuw te vormen Nationaal Landschap Noord-Holland Midden.

Behouden/ Beschermen/Beheren

Ontwikkelen

Bij nieuwe ontwikkelingen is belangrijk om ruimtelijke ontwikkelingen goed af te stemmen op de landschappelijke basisstructuur. In het Landschapskatern Noord-Holland (2001) zijn voor de verschillende landschapstypen ordeningsprincipes aangegeven. De ordeningsprincipes zijn bepalend voor de huidige landschapskwaliteit en richtinggevend voor de inpassing van nieuwe ontwikkelingen in het landschap.

Het Landschapskatern is opgenomen in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid.

In de komende periode wordt er hard gewerkt aan de realisatie van de PEHS in Noord-Holland Noord. Concreet betekent dit het verwerven en inrichten van begrensde natuurgebieden (vastgelegd in de gebiedsplannen Kop en West- Friesland, Texel, Noord-Kennemerland West en Noord-Holland Midden) én de realisatie van ecologische verbindingzones. Wat die zones in dit gebied betreft springen er een aantal bijzonder in het oog:

- Een relatief klein, maar zeker niet onbelangrijk deel van de robuuste zone van Kust tot Kust ligt in Noord-Holland Noord. Voor deze zone wordt in het CAL gebied nadrukkelijk ruimte gehouden, tezamen met initiatieven vanuit cultuurhistorische hoek (Oer-IJ) of initiatieven voor waterbeheer (plan duinpolders). Het betreft hier een claim van circa 400 ha.

- Het Wieringerrandmeer moet op een robuuste wijze aan het Zwanewater en de Noordzeekust worden verbonden. Om de natuur en recreatie in de steeds schraller wordende Kop (toenemende schaalvergroting en industrialisatie van de landbouw) een plek te bieden. Deze robuuste verbindingszone van het Zwanewater via Het Lage Oude Veer, het Amstelmeer naar het Wieringerrandmeer wordt aangeduid als de Noordboog.
- De Kromme Leek, een oud stroompje in West-Friesland (van Wognum/Lekermee), is een verbindingszone die ook met name goede mogelijkheden heeft als recreatieve voorziening (dicht bij Hoorn) en waar ook goed kan worden meegekoppeld met waterbeheer en wellicht ook woonlandschappen.

De kwantitatieve opgaven voor de realisatie van de PEHS zijn opgenomen in het onderstaande overzicht.

Bij de toekomstige zoektocht naar regionale oplossingen voor het waterbeheersingsvraagstuk vinden wij het van belang dat de meekoppeling van natuur en recreatie een belangrijke weegfactor is bij de keuze van het uiteindelijke maatregelen pakket.

Hectares nieuwe natuur te realiseren voor de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur

Regio	ha natuur van 2004 tot 2014	ha natuur van 2004 tot 2030
Kop	797	1.087
Noord-Kennemerland	627	855
West-Friesland	532	725
Totaal	2.056	2.667

Aanvullend hierop geldt nog de realisering van:

- De robuuste zone van Kust tot Kust (regio Noord-Kennemerland) ca 400 ha.
- De robuuste zone De Noordboog (regio de Kop) (aantal ha nog niet bekend).
- De uitbreiding van het Geestmerambacht 250 ha tot 2014.
- Hectares nodig voor het Landschapsplan West-Friesland ca 375 ha, waarvan 200 ha tot 2014.

Als indicatie voor het ruimtelijk beslag van groenvoorzieningen gekoppeld aan de nieuwe woningbouwopgaven hanteren wij een landelijk geaccepteerde norm voor openbaar groen per woning. Uitgaande van de Alterra-norm van 75 m² per woning aan openbaar groen in de directe omgeving, is er met de komst van ca. 65.100 woningen in de periode 2004-2030 een behoefte van $65.100 \times 0,0075 = 488$ ha

aan lokaal groen verspreid over het plangebied. Regionaal kan deze groenopgave dus zelf berekend worden.

6.4 Landbouw

Gezien de grote economische betekenis van de agrarische sector (primaire productie en agribusiness) voor Noord-Holland Noord én vanwege de belangrijke bijdrage die de landbouw levert aan de karakteristieke Noord-Hollandse landschappen, vinden wij behoud en versteviging van de positie van de landbouw van groot belang. In het onderstaande gaan wij allereerst in op enkele algemene hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid voor de landbouw, daarna wordt specifiek aandacht besteed aan de sectoren glastuinbouw en bloembollenteelt.

Hoofdlijnen ruimtelijk beleid voor de landbouw

In het streekplan Noord-Holland van 1994 is voor Noord-Holland Noord het begrip landbouwkerngebieden geïntroduceerd. Van het gebruik van deze aanduiding zien wij nu af ten faveure van het instrument Landbouw Effect Rapportage. In dit Ontwikkelingsbeeld onderscheiden wij zoekgebieden resp. uitsluitingsgebieden voor stedelijke ontwikkelingen.

Verdere ontwikkeling van de landbouw is mogelijk in beide type gebieden, behoudens de gebieden met natuurbestemming.

Indien mogelijke functiewijzigingen met een grotere ruimtelijke impact aan de orde zijn, zoals het plaats maken van landbouwgebied voor stedelijke functies of bijv. voor waterberging, zal de initiatiefnemer een Landbouw Effect Rapportage (LER) moeten opstellen. De Landbouw Effect Rapportage zal onder andere aandacht moeten besteden aan effecten zoals de gevolgen voor inkomen, verkavelingssituatie en bedrijfsomvang. Deze aanpak geldt voor zowel de zoekgebieden als de uitsluitingsgebieden. We verwijzen verder naar de tekst over de Landbouw Effect Rapportage die is opgenomen in 5.3.2.

Voor ingrepen in agrarisch gebied waarvoor een Beeldkwaliteitsplan vereist is, zal in het bestemmingsplan specifiek moeten worden ingegaan op de effecten voor de landbouw.

Met de inzet van dit instrumentarium wordt naar onze mening voldoende gewaarborgd dat de landbouw in Noord-Holland Noord zich dynamisch kan ontwikkelen en dat in voorkomende gevallen een adequate ruimtelijke afweging kan worden gemaakt tussen de belangen van een kansrijke ontwikkeling van de landbouw enerzijds en de beoogde functiewijziging anderzijds.

Glastuinbouw

In Noord-Holland bevindt zich circa 10% van het totale Nederlandse areaal glastuinbouw. Daarvan bevindt zich ongeveer de helft in Noord-Holland Noord en met name in West-Friesland. Het betreft voor een belangrijk deel sierteelt onder glas, in beperkte mate groenteteelt onder glas.

Wij voorzien een toename van het netto glasareaal in Noord-Holland Noord van de huidige circa 450 ha tot totaal circa 1.100 ha in 2030 (zie toelichting). Deze groei wordt veroorzaakt door autonome groei en doordat wij de ruimte bieden die nodig is voor de landelijke herstructurering van de glastuinbouw.

Daarnaast is nieuwe ruimte nodig voor de bundeling van een deel van de in Noord-Holland Noord verspreid liggende glastuinbouwbedrijven.

Doel is recht te doen aan de maatschappelijke waarde die wordt gehecht aan het open en landelijk karakter van grote delen van Noord-Holland Noord. Dit met oog voor de veelal bedrijfseconomisch noodzakelijke groei van individuele bedrijven en het belang van een sterke glastuinbouwsector.

Wij willen daarom een verdere ontwikkeling van de glastuinbouw mogelijk maken door een concentratie van clusters van glastuinbouw in gesloten teeltsystemen die ingepast zijn in het landschap.

In Noord-Holland Noord gaat het wat betreft die concentraties tot dusverre om de gebieden Alton en Het Grootslag.

In het ruimtelijk beleid zijn verschillende lijnen te onderscheiden:

- 1 Het tegengaan van de uitbreiding van verspreid liggend glas.

- 2 Het tegengaan van verspreide nieuwvestiging, door nieuwvestiging uitsluitend toe te staan in daartoe te ontwikkelen en duurzaam in te richten projectlocaties.

Verspreid liggend glas

Om de uitbreiding van verspreid liggend glas in Noord-Holland tegen te gaan willen wij vasthouden aan het huidige beleid. Bestaande glastuinbouwbedrijven kunnen, voor zover sprake is van een agrarische noodzaak, op en aangrenzend aan het agrarische bouwperceel het areaal glas uitbreiden tot een maximale oppervlakte van 2 ha. Slechts in uitzonderingsgevallen is, als dit niet ten koste gaat van cultuurhistorische en landschappelijke waarden, een grotere oppervlakte dan 2 ha mogelijk. Voor deze uitzonderingsgevallen dient, door middel van een bedrijfsplan, aangetoond te worden, dat een grotere oppervlakte bedrijfseconomisch noodzakelijk is.

Wij zullen inventariseren wat de toekomstverwachtingen zijn voor de bedrijven die nu tot het verspreid liggend glas worden gerekend. Afhankelijk van de resultaten daarvan zullen wij bezien of specifiek (aanvullend) instrumentarium is vereist om het concentratiebeleid te realiseren.

Glastuinbouwlocaties

Naar schatting is in de periode tot 2030 zo'n 600 netto ha ruimte nodig voor nieuwe of van elders verplaatste glastuinbouwbedrijven, buiten de al in het vigerende streekplan aangegeven benutting van ca. 250 ha in Het Grootslag. Voor nieuwe glastuinbouwbedrijven is ons beleid gericht op geconcentreerde vestiging in glastuinbouwlocaties. Groot voordeel van projectmatige ontwikkeling is dat veel aspecten met betrekking tot duurzaamheid, zoals betere landschappelijke inpassing en milieuvorzieningen (riolering, energie, watervoorziening en waterberging), beter collectief te realiseren zijn dan op het individuele bedrijf. De nieuwe locaties moeten dan ook voldoen aan een aantal milieuhygiënische en landschappelijke randvoorwaarden. Voor individuele bedrijven is uiteraard ook landelijk geldende regelgeving van toepassing, zoals de Algemene Maatregel van Bestuur Glastuinbouw, gebaseerd op de Wet Milieubeheer.

Cruciale elementen wat betreft duurzaamheid vormen het energieverbruik en de CO₂-emissie.

Voorwaarde voor de ruimtelijke ontwikkeling van glastuinbouw is dat de mogelijkheden voor benutting van restwarmte afkomstig van andere bedrijven, voor vormen van duurzame energietechnieken en voor beperking van de CO₂-emissie maximaal worden benut.

Voor nieuwe glastuinbouwlocaties zijn verder onder meer van belang:

- Een duurzaam en zoveel mogelijk gesloten watersysteem. Naar verwachting zal dit op bedrijfsniveau kunnen worden geregeld. Zoniet, dan zal geclusterde gietwatervoorziening nodig zijn.
- Aansluiting op riolering.

- Voldoende oppervlaktewater voor de compensatie voor verhard oppervlak.
- Verplichte watertoets.
- Minimaal voldoen aan de afspraken van het convenant Glastuinbouw en Milieu voor wat betreft reductie van het energieverbruik.
- Elektriciteitsgebruik: voor een belangrijk deel groene elektriciteit.
- Maximale benutting van restwarmte.
- Zodanige kasvoorzieningen dat lichtemissie via gevel en bovendeck (nagenoeg) nihil is.
- Landschappelijke inpassing, te combineren met waterberging.

Voor Alton voorzien wij geen grote uitbreiding. Voor een eerder gereserveerd gebied van ca. 35 ha in De Vork bij Heerhugowaard zien wij een toekomst als onderdeel van de bedrijventerreinen aldaar. De voor glastuinbouw benodigde ruimte kan, voor zover de 2-hectare-regeling onvoldoende soelaas biedt, elders worden gevonden: in Het Grootslag en op termijn in de Wieringermeer.

Voor glastuinbouwconcentratiegebied Het Grootslag streven wij ernaar dat naast de al gerealiseerde circa 40 ha nog ruim 200 ha wordt gerealiseerd. De daarboven in het streekplan Noord-Holland Noord van 1994 extra planologisch gereserveerde 300 ha willen wij niet in Het Grootslag realiseren maar in de Wieringermeer. Wij houden hierbij de lijn aan dat eerst de vestigingsmogelijkheden van het Grootslag benut moeten worden. Alleen als aangetoond kan worden dat vestiging in het Grootslag voor een categorie glastuinbouwbedrijven onvoldoende ontwikkelingsmogelijkheden biedt, wijken wij af van deze lijn. Gedoeld wordt op megabedrijven die binnen de bestaande verkavelingsstructuur van het Grootslag over onvoldoende armslag beschikken. Instemming van Gedeputeerde Staten met daarvoor benodigde planologische procedures geschiedt via een afweging in Gedeputeerde Staten en zal per geval worden bekeken. De nieuwe glastuinbouwlocatie moet passen in het totale ruimtelijke ontwerp van de Wieringermeer. Voorts zullen bij de inrichting van het gebied de historisch geografisch waardevolle lijnelementen in het gebied moeten worden behouden.

Toelichting ruimtebehoefte glastuinbouw Noord-Holland Noord

- In het provinciale rapport Ruimte voor Glastuinbouw (maart 2003) is becijferd dat in de periode tot 2010 een planningsopgave (dus ruimtetekort) bestaat van 225 ha netto glas. Dit nog afgezien van realisatie van Het Grootslag (totaal ca. 250 ha) en van 300 ha glastuinbouw in bijvoorbeeld de Wieringermeer. Er is onder meer van uitgegaan dat de provincie Noord-Holland zich met succes inzet voor de opvang van een belangrijk deel van de landelijke ruimtevrage voor herstructurering van de glastuinbouw. Bij de berekeningen is voorts uitgegaan van zuinig ruimtegebruik in de glastuinbouw.

- In het rapport is aangegeven dat de provincie een verdere ontwikkeling van Het Grootslag dan de geplande 250 ha, niet wenselijk acht.
- Voor de periode tot 2010 komt dit er op neer dat er nog ruimte moet worden gevonden voor ruim 500 ha netto glas.
- In het kader van het Ontwikkelingsbeeld wordt voor de periode tot 2030 geschat dat in aanvulling op het bovenstaande een ruimtetekort van nog eens circa 100 ha netto glas als gevolg van met name autonome groei ontstaat. Een verdere behoefte aan opvang vanuit landelijke herstructurering is hierbij niet verondersteld.
- Totaal brengt dit tot 2030 de ruimtebehoefte op (afgerond) 600 ha netto glas (500+100). Bruto komt dit ruwweg neer op ruim 900 ha, inclusief areaal voor onder meer bedrijfsgebouwen, toegangswegen, waterberging en groenvoorzieningen.
- Of die ruimtebehoefte daadwerkelijk nodig is, hangt in sterke mate af van het succes van de landelijke herstructurering van de glastuinbouw, een complex proces, dat tot dusverre nog niet tot een aanmerkelijke ruimtevraag in Noord-Holland heeft geleid. Bovendien stagneert momenteel de autonome groei van de glastuinbouw in Noord-Holland (Noord).

Bollenteelt

Noord-Holland Noord is een belangrijk teeltgebied voor bloembollen met grote economische betekenis bijvoorbeeld in termen van toegevoegde waarde en werkgelegenheid. Dit betekent een grote positieve bijdrage aan de economische ontwikkeling van het gebied. Gezien de omvangrijke arealen bollenteelt is ook de ruimtelijke betekenis groot.

Onderscheid kan worden gemaakt tussen de permanente bollenteelt op zand, waarbij bollen worden geteeld in een vruchtwisseling van (hoofdzakelijk) bolgewassen en de reizende bollenkraam waarbij op een jaarlijks wisselend perceel bloembolgewassen worden geteeld in een vruchtwisseling met nietbolgewassen (via contractteelt of op grond die wordt gehuurd).

Permanente bollenteelt op zand

De gebieden met bloembollenteelt vormen samen een belangrijk deel van het centrumgebied voor de bloembollenteelt in Noord-Holland. De teelt van bloembollen wordt geconcentreerd in gebieden waar zij minder nadelige effecten heeft voor milieu, natuur en landschap.

Hoewel de in het vigerende streekplan aangewezen bollenconcentratiegebieden nog enige reserve bevatten – indien tenminste deze grond inderdaad wordt verworven door de bollensector – is er nog behoefte aan extra ruimte. Daarnaast is bovenop de netto ruimte extra ruimte nodig voor onder meer

voorzieningen voortvloeiend uit duurzaamheidscriteria (bijv. waterkwaliteit).

Bovendien wordt in het Ontwikkelingsbeeld voorzien dat een deel van het bestaande bollenareaal en van nog niet gerealiseerde reserves binnen de bollencontratiegebieden in de toekomst niet meer beschikbaar zal zijn voor bollenteelt door nieuwe functies. Het betreft met name het op termijn wijken van ca. 275-300 ha bollenareaal tussen Den Helder en Julianadorp. Wij zien het als gewenste ontwikkeling dat ruimte voor de expanderende en deels verplaatsende bollenteelt wordt gevonden binnen Noord-Holland Noord.

Projectlocaties

Nieuwe permanente bollenteelt op zand willen wij alleen toestaan op locaties in projectvestigingen. Hieronder verstaan wij een planmatig opgezette vestiging met hydrologische isolatie ten opzichte van de omgeving en het grondwater, onder meer om de emissies van meststoffen en bestrijdingsmiddelen tot een minimum te beperken. Door gezamenlijke vestiging kunnen schaalvoordelen worden bereikt in zowel het bouwrijp maken (bijvoorbeeld door opzanden), in de productie, bij de toepassing van milieutechnieken en ook ten aanzien van vergunningen.

De bollenteelt stelt hoge eisen aan het watersysteem in de vorm van peilhandhaving, aanvulling van watertekorten en het afvoeren van wateroverschotten. Doorspoeling (zoute kwel) zal daarop moeten inspelen. De oplossing hiervoor zal niet eenvoudig zijn en vereist maatwerk.

Voor zover water wordt uitgewisseld met de omgeving dient de kwaliteit van het water dat de projectvestiging verlaat niet slechter te zijn dan de kwaliteit van het onttrokken water. Wij hanteren ten behoeve van de waterkwaliteit een ruimteclaim van 10 % voor het gebruik van helofytenfilters, tenzij nieuwe minder ruimtevergende maatregelen even efficiënt of efficiënter blijken.

Om aan de meest algemene eisen van het Waterhuishoudingsplan II en het Provinciaal MilieuBeleidsplan te voldoen zullen niet alleen nieuwe projectvestigingen, maar ook de bestaande bollenteelt over adequate waterzuivering moeten beschikken. Maximale inspanning is nodig om afwenteling van vervuiling, naar onder andere de Waddenzee, te voorkomen.

Gezien de omvang van het totale areaal is een fasering belangrijk teneinde onnodige spreiding van vestigingen tegen te gaan. Als gebied voor nieuwe locaties denken wij aan de Wieringermeer. Op de kaart is een projectontwikkelingsgebied voor de permanente bloembollenteelt in de Wieringermeer aangegeven (Wieringerrandmeergebied) en een zoekgebied voor projectmatige permanente bollenteelt (Wieringermeer-west). Mocht binnen de begrenzing van het ontwikkelingsgebied Wieringerrandmeer onvoldoende mogelijkheden voor projectmatige ontwikkeling van bollenteelt bestaan, dan kan in het

‘zoekgebied voor projectmatige permanente bollenteelt’ projectmatige ontwikkeling van bollenteelt worden gerealiseerd. Hierbij geldt een maximale oppervlakte van 1250 ha bruto aan te ontwikkelen projectlocaties in Wieringermeer. Als projectmatige ontwikkeling van bollenteelt in het zoekgebied noodzakelijk is dan kan, als de exacte locatie duidelijk is, met de afwijkingsbevoegdheid van Gedeputeerde Staten respectievelijk een herziening van het Ontwikkelingsbeeld gemeentelijke planologische besluitvorming op dit punt worden ondersteund. De keuze van de projectlocaties dient mede gebaseerd te zijn op een geohydrologisch onderzoek dat onderdeel uit zal maken van een MER-procedure.

Bollenconcentratiegebieden

In het vorige streekplan zijn bollenconcentratiegebieden aangegeven, waarbinnen mogelijkheden zijn voor vestiging en uitbreiding van permanente bollenteelt (zie ook de kaart).

Buiten de concentratiegebieden zoals aangegeven op de kaart op pagina 163 zijn grondbewerkingen als bezanden, omzetten en het omspuiten van grond voor de uitoefening van land- en tuinbouw niettoegestaan. Uitzondering hierop zijn de aangewezen projectlocaties.

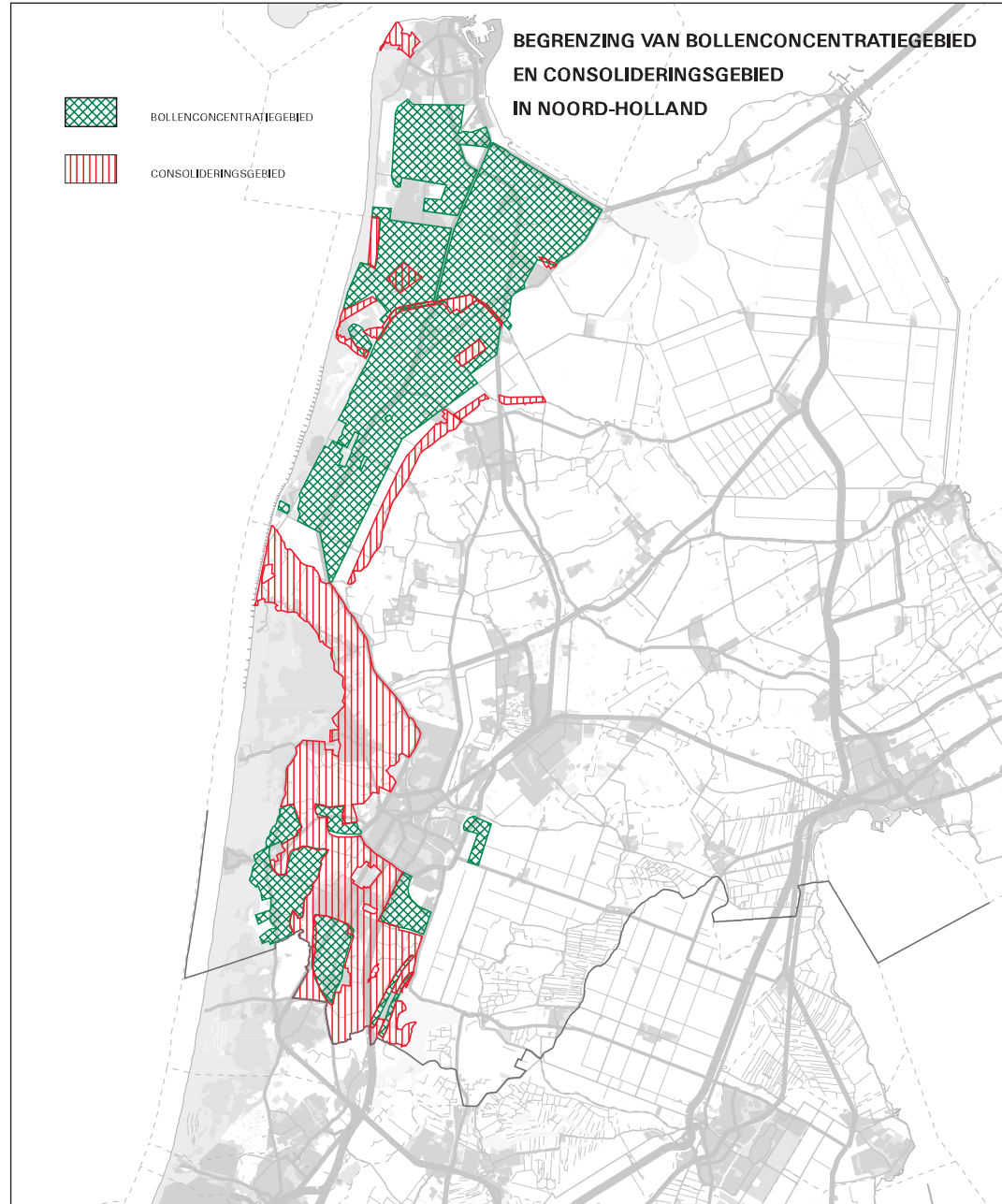
Wij zullen het beleid voor de bollenconcentratiegebieden heroverwegen en vastleggen in een uitwerkingsplan van het Ontwikkelingsbeeld. Daarbij wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- zonodig een nieuwe begrenzing van de bollenconcentratiegebieden (actualisatie van de kaart);
- nadrukkelijke introductie van het projectlocatiebeleid voor uitbreiding binnen deze gebieden;
- eventueel beperkt mogelijke uitbreiding van een individueel bedrijf binnen de concentratiegebieden als de ondernemer voldoende waarborgen kan bieden ten aanzien van met name water en milieu;
- koppeling van iedere nieuwvestiging/uitbreiding van bollenteelt in de bollenconcentratiegebieden aan vergunningverlening, bijv. een aanlegvergunning met voorwaarden t.a.v. milieu, water etc.
- goed overleg met de sector;
- inzicht in het huidige gebruik van de grond;
- inzicht in financiële gevolgen;
- inzicht in juridische consequenties (planschade e.d.) t.a.v. eventueel reeds opgebouwde rechten.

Aan het uitwerkingsplan zijn bijzondere rechtsbeschermingsconstructies verbonden (zie hoofdstuk 7.3) Met name in de gemeente Zijpe speelt de kwestie rond de zg. II-B gebieden waar incidenteel omzetting van grasland is toegestaan ten behoeve van bollenteelt. De vigerende bestemmingsplannen worden gerespecteerd. De met de gemeente Zijpe gemaakte afspraak over de verdeling van grasland en bollengrond (de zogenoemde 30-70 regeling) in het gebied van de Zijpe- en Hazepolder kan in een herziening van het bestemmingsplan vastgelegd worden.

Kaart met begrenzing van bollenconcentratiegebied en consolideringsgebied in Noord-Holland (naar Nota Ruimte voor Bollen)

Reizende bollenkraam

De reizende bollenkraam is in alle regio's en met name in West-Friesland een belangrijke factor voor de versterking van de economische basis van het totale agrocomplex, waar sectoren als melkveehouderij, akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt in belangrijke mate van profiteren. In principe zijn er, gezien grondstructuur en bedrijvenstructuur, nog mogelijkheden voor uitbreiding. In het aandijkingen- en droogmakerijgebied, het kleipoldergebied en het keileemgebied zijn mogelijkheden aanwezig voor de tijdelijke bollenteelt als wisselteelt binnen andersoortige bedrijven (akkerbouw, rundveehouderij). In het veenweidegebied is wisselteelt van bollen onder voorwaarden toelaatbaar. Dit geldt ook voor het binnenduinrandgebied buiten de concentratiegebieden.

Bollencomplex

Wij streven naar het bijeenbrengen van samenhangende activiteiten (verwerking, opslag, transport en andere ondersteunende diensten) rond de bollenteelt. Het bloembollencomplex vraagt om meer evenwicht en in de Noordkop is een vergroting van de handelsactiviteiten wenselijk. Wij faciliteren dat ruimtelijk bij het Servicecentrum Hollands Bloementuin. Daarnaast hechten wij sterk aan de centrumfunctie van BolleNoord bij 't Zand.

Toelichting ruimtebehoefte permanente bollenteelt Noord-Holland Noord

Bij de bepaling van de ruimte voor permanente bollenteelt in Noord-Holland-Noord is hoofdzakelijk rekening gehouden met de verplaatsingsnoodzaak van bollenteeltbedrijven in bestaande teeltgebieden met permanente bollenteelt in Noord- en Zuid-Holland.

- Huidig netto-areaal (2002): 6.200 ha.
- Autonome groei in de steekplanperiode tot 2014: 1% per jaar, waarvan 50% is toegerekend aan locaties Wieringermeer. Dit resulteert in een ruimtevraag van 323 ha. De resterende groei wordt opgevangen in de bestaande teeltgebieden of elders.
- Af voor rood/groen netto: naar schatting 565-955 ha. (Gemeente Den Helder: 275-300 ha voor woningbouw/recreatie; gemeente Anna Paulowna: 60 ha voor bedrijvenontwikkeling, Gemeente Zijpe: 30-60 ha (ruimte voor kustverdediging en buffer Zwanenwater); Limmen-Heiloo: 100 ha voor woningbouw. Bollenstreek: 100-150 ha voor wonen, natuur etc. Haarlemmermeer: 0-285 ha voor wonen).
- Ruimte voor verdunning in twee uit te voeren pilots 'duurzame bollenteelt' in bestaande teeltgebieden; extra ruimte nodig voor waterberging en waterzuivering bedraagt 7% over een oppervlakte van 300 ha van de pilotgebieden. Ruimte vraag bedraagt 21 ha.

- Ruimte voor duurzame inrichting van nieuwe teeltgebieden: voor nieuw aan te leggen helofyten-filters is een factor van 10% gehanteerd (idem Nota ruimte voor bollen, Provincie Noord-Holland, 2003); Ruimtevrage bedraagt 91-130 ha.
- Ruimte voor infrastructuur in nieuw te ontwikkelen gebieden; hiervoor wordt de berekende netto-vraag naar ruimte vermenigvuldigd met de factor 1,25. (idem Nota ruimte voor bollen, Provincie Noord-Holland, 2003)

Samengevat: de berekende bruto ruimtevrage bedraagt 1.250-1.786 ha. Omdat niet alle bollentelers bij beëindiging tot verplaatsing zullen overgaan is uitgegaan van de minimale variant van 1.250 ha bruto benodigde ruimte voor nieuwe bollenteeltlocaties in Wieringermeer.

6.5 Verkeer en Vervoer

Uitgangspunt voor ons verkeers- en vervoersbeleid in dit Ontwikkelingsbeeld is het Verkeers- en Vervoersplan Noord-Holland (VVNH). Provinciale Staten stelden dat plan dat een looptijd van tien jaar heeft op 10 februari 2003 vast. Bestaande beleidslijnen zoals de nota Toekomstvast Openbaar Vervoer in Noord-Holland Noord zijn in het VVNH opgenomen.

Ons verkeers- en vervoersbeleid gaat uit van vraaggericht beleid en het faciliteren van het verkeer in het algemeen, waarbij de vrijheid van de vervoerskeuze niet aangetast mag worden. Ons beleid richt zich er wel op om alternatieven voor de auto te bieden zodat mensen een afweging kunnen maken voor de wijze van vervoeren. Daarmee neemt de keuzevrijheid toe.

De automobilititeit zal de komende jaren alleen maar verder toenemen. Om al die voertuigen goed door te laten stromen zullen wij pakketten van maatregelen moeten inzetten waar onder meer inzitten: betere benutting van de bestaande infrastructuur, nieuwe infrastructuur, openbaar vervoer, fietspaden, vaarwegen, ontwikkelingen rondom vervoersknopen, innovatieve technologieën en verkeersmanagement.

Uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid is dat bestaande infrastructuur (wegen en spoor) sturend is bij de zoektocht naar nieuwe locaties voor wonen en werken. Capaciteit en kwaliteit van de infrastructuur zijn hierbij eveneens van belang. Daar waar nieuwe infrastructuur noodzakelijk is, willen wij voorkomen dat planvorming en uitvoering achterlopen op de bouw van nieuwe bedrijventerreinen, woningen en voorzieningen.

Planologische realisatie van de noodzakelijke infrastructuur en de ontwikkeling van locaties moeten

daarom gelijk oplopen. Uitgangspunten voor ons bij de aanleg van nieuwe infrastructuur zijn: veiligheid, het milieu (geluid/stank) en zorgvuldige inpassing in het landschap.

De netwerken

Wij zetten in op het verbeteren van de kwaliteit van alle netwerken (wegen, openbaar vervoer, fiets, vaarwegen) en de verknoping daartussen. Het totale netwerk moet efficiënt, veilig en duurzaam functioneren. Dit doen wij gezamenlijk met andere wegbeheerders en verdere betrokkenen die ieder weer hun eigen bevoegdheden en instrumenten hebben.

Voorop staat voor ons een efficiënt gebruik van de bestaande wegen door een goede organisatie, goede voorzieningen en informatie over de ruimte die in een dergelijk netwerk zit, zodat die optimaal benut kan worden. Hiervoor stellen wij samen met andere wegbeheerders en partijen een netwerkvisie op. Verkeersmanagement en mobiliteitsmanagement spelen hierin een belangrijke rol.

Tot 2014 streven wij in gezamenlijkheid met de andere wegbeheerders naar de volgende acties die in onderstaande tabel worden genoemd en in het visiedeelte van hoofdstuk 3 nader zijn uitgewerkt.

- Uiterlijk in 2005 duidelijkheid op de vraag hoe en wanneer de verbinding Alkmaar-Enkhuizen wordt opgewaardeerd. Op dit moment streven wij naar de volgende concrete acties:
  - Verbreding provinciale weg N302 tot aan de Markerwaardweg.
  - Onderzoek opwaardering N302 Hoogkarspel (Markerwaardweg)-Enkhuizen, dan wel verlegging van de N302 onder Hoogkarspel door naar de ondergelegen provinciale weg N506.
- Bij het rijk zullen wij aandringen op verbeteringen aan de volgende rijkswegen:
  - Verbreding A7 richting Randstad vanaf Hoorn.
- Verbreding A9 richting Randstad vanaf Alkmaar.
  - Opwaardering rijksweg Den Helder - Afsluitdijk N99.
  - Een goede ontsluiting van Heiloo en bedrijventerrein de Boekelermeer op de A9.
- Uitvoering opwaardering N9 (parallelweg Bergen, wegomleggingen bij Schoorldam en De Stolpen conform ons besluit van 21 mei 2001, nummer 2001-34).
- Uitvoering opwaardering N242.
- Verbreding N245 vanaf kruispunt Huiswaarderweg/Nollenweg (N508) tot aan Laan van Tata.
- Opstellen van een notitie waarin wij aangeven welke verkeers- en vervoersmaatregelen nodig zijn om de bereikbaarheid van de Noord-Hollandse kusten te verbeteren.

Gemeenten dienen in hun ruimtelijk beleid rekening te houden met een aansluiting van De Braken op de N242 ten noorden van Heerhugowaard zoals op de kaarten is aangegeven die in dit Ontwikkelingsbeeld zijn opgenomen. Hiermee strijdige ontwikkelingen dienen te worden voorkomen.

In het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2003-2007 (PMI) zijn overige, meer kleinschalige projecten voor het onderliggend wegennet opgenomen.

Openbaar Vervoernet

De ruggengraat van het openbaar vervoernet is het bestaande spoorwegennet in Noord-Holland Noord. Gemeenten dienen in hun ruimtelijk beleid rekening te houden met de benodigde ruimte voor een verdubbeling van het spoor op de volgende trajecten:

- Uitgeest-Alkmaar, het aantal benodigde sporen op het baanvak in Heiloo kan tot 3 beperkt blijven.
- Schagen-Den Helder.
- Heerhugowaard-Enkhuizen.

Hiermee strijdige ontwikkelingen dienen niet mogelijk te worden gemaakt.

Met de uitwerking van de nota Toekomstvast Openbaar Vervoer in Noord-Holland Noord is het buslijnennet opnieuw ingedeeld. Een basisnet van verbindende, snelle lijnen bedient de grote kernen.

Deze lijnen worden aangevuld met ontsluitende lijnen, spitslijnen en scholierenlijnen. Op die plaatsen waar de vraag te laag is voor openbaar vervoer met een vaste dienstregeling rijden de OV taxi en de buurtbus.

Fietsnet

Samen met andere betrokkenen streven wij een hoge kwaliteit van het stads- en streekvervoer na. Daarvoor willen wij verschillende condities scheppen. Een daarvan is dat wij met alle wegbeheerders bindende afspraken willen maken om busroutes in te richten die 'openbaar vriendelijk' zijn. Op deze routes moet de snelheid en het comfort voor openbaar vervoerreizigers worden gewaarborgd.

Verknoping

Wij streven naar een optimaal regionaal fietsroutenetwerk om het fietsgebruik te bevorderen. Ontbrekende schakels in het fietspadennetwerk worden aangelegd. Wij vinden goede fietsverbindingen met de kust (en busstations) erg belangrijk. Wij gaan in samenwerking met andere wegbeheerders en partijen de verknoping van onder meer netwerken verbeteren door te zorgen voor goede overstapvoorzieningen. Wij denken aan:

- goede afstemming van overstaptijden van trein op bus;
- aanleg P en R terreinen bij openbaar vervoerknopen;
- voor fietsen goede fietsenstallingen en fietspaden bij openbaar vervoerknopen.

De keuzemogelijkheden voor de reiziger worden hierdoor bevorderd. De verknoping levert nog meer passagiers voor het openbaar vervoer op als wonen en werken rond vervoersknopen, voornamelijk NS-stations, wordt gerealiseerd.

De volgende stations merken wij als vervoerknopen aan: Castricum, Alkmaar CS, Alkmaar Noord, Heerhugowaard, Schagen, Den Helder Zuid, Den Helder CS en Hoorn.

Gemeentelijke initiatieven

Gemeentelijke initiatieven voor nieuwe infrastructuur, passend in ons beleid, zullen wij planologisch ondersteunen. Wij zetten ons geldende beleid voort om de aansluiting Huiswaarderweg-Bergerweg in Alkmaar mogelijk te maken.

6.6 Cultuurhistorie

De cultuurhistorische waarden moeten in een vroeg stadium van planontwikkeling worden geïnventariseerd, bij het ontwerp worden gebruikt en bij de vaststelling worden meegewogen. De Cultuurhistorische Waardenkaart geeft een overzicht van de aanwezige cultuurhistorische waarden. Wij gaan ervan uit dat deze kaart als informatie- en inspiratiebron wordt gebruikt bij de belangenafweging in

ruimtelijke planprocessen en daarmee fungeert als een belangrijk hulpmiddel voor gemeenten. Dit betekent dat deze CHW-kaart – in tegenstelling tot de regioprofielen – dus geen beoordelingsmaatstaf is voor Gedeputeerde Staten bij de goedkeuring van bestemmingsplannen. In de cultuurhistorische Regioprofielen doen Gedeputeerde Staten uitspraken over de te volgen strategieën voor de cultuurhistorisch waardevolle structuren. Zij worden opgenomen in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid. Aan de hand van deze regioprofielen beoordelen wij de verplichte Beeldkwaliteitsplannen in zoek- en uitsluitingsgebieden ingeval van nieuwe ontwikkelingen.

Culturele Planologie

In het proces voorafgaand aan de planvorming en bij de planvorming zelf kunnen de mogelijkheden verkend worden voor culturele planologie. Wij geven advies gericht op het betrekken van kunstenaars en publiek bij de ruimtelijke inrichting. In bepaalde situaties kunnen wij projecten op het gebied van culturele planologie financieel en organisatorisch ondersteunen.

Archeologie

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dienen de archeologische terreinen waar mogelijk behouden te blijven en ingepast te worden in de nieuwe structuur. Terreinen van zeer hoge en hoge waarde dienen in

bestemmingsplannen te worden opgenomen en door middel van een aanlegvergunning beschermd.

De terreinen van zeer hoge waarde zijn wettelijk beschermd of zullen wettelijk beschermd gaan worden. Voor die terreinen geldt dat werkzaamheden die kunnen leiden tot aantasting van de aanwezige waarden vergunningplichtig zijn. De meeste archeologische overblijfselen zijn onbekend omdat ze onder het maaiveld liggen. Om te voorkomen dat waardevolle informatie verloren gaat, moeten deze overblijfselen zo vroeg mogelijk in de planvorming door een archeologisch vooronderzoek worden gelokaliseerd en gewaardeerd. Waardevolle vindplaatsen die niet behouden kunnen blijven, moeten voorafgaand aan de planuitvoering worden onderzocht door opgraving.

Voor de Stelling van Amsterdam, waarvan een klein deel in het plangebied ligt, wordt een uitwerking gemaakt in samenwerking met het gebiedsprogramma de Groene Long en in samenhang met de uitwerking in het kader van het streekplan Noord-Holland Zuid.(NHZ).

Het in dat streekplangebied geformuleerde beleid voor de Stelling om door functiecombinaties en meervoudig ruimtegebruik diverse beleidsdoelen op het schaalniveau van het streekplan te benutten geldt ook voor dit Ontwikkelingsbeeld.

6.7 Milieu

CO₂-beleid en duurzame energie

In het Provinciaal Milieubeleidsplan 2002-2006 (PMP) hebben wij een ambitieus energiebeleid geformuleerd. In het Collegeprogramma 2003-2007 trekken wij de lijn door en hebben wij een scherp streefcijfer voor wind- en zonne-energie geformuleerd: in 2007 moet er 200 MW elektrisch vermogen aan windmolens en zonnepanelen geplaatst staan in Noord-Holland. Windenergie zal het overgrote deel van deze doelstelling invullen. De regio Noord-Holland Noord biedt uitstekende kansen aan deze vorm van duurzame energie.

Voor de lange termijn (de periode 2014-2030) willen wij aansluiten op de rijksprognose. Het Rijk heeft in het vierde Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4) een prognose gegeven van de CO₂-uitstoot in 2030. Daarnaast is de langetermijndoelstelling geformuleerd om de CO₂-uitstoot in 2030 terug te brengen tot 120 Mton op jaarbasis. Een doorvertaling van deze landelijke cijfers naar Noord-Holland Noord leidt tot de conclusie dat Noord-Holland Noord 3,1 Mton CO₂ gereduceerd moet hebben in 2030, als uitgegaan wordt van een stijging van 1,0 Mton vanaf 1999. Voor 2014 betekent dit dat grofweg de helft van deze streefcijfers moet zijn gehaald. Volgens het rijk kan ruwweg de helft (1,55 Mton) van de benodigde reductie voor het behalen van de doelstelling voor 2030 geleverd worden door duurzame energie en de andere helft door energiebesparing en/of schone fossiele brandstoffen. Naast windmolens heeft biomassa grote potentie. Wij schatten daarom in dat windenergie en biomassa elk voor 40% kunnen bijdragen aan de genoemde doelstelling van 1,55 Mton.

Ruimtelijke inpassing windenergie

Vertaald naar geplaatst windvermogen betekent dit dat er in 2030: 750 mW aan windmolens geplaatst moet zijn in Noord-Holland Noord. Voor 2014 betekent dit ruwweg 350 a 400 MW. Noord-Holland Noord zal in 2014 dienen te beschikken over een aantal robuuste lokaties waar windturbines geplaatst kunnen worden. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van onze criteria ten aanzien van de plaatsing van windmolens verwijzen wij naar onze in september 2003 vastgestelde Windkansenkaart. Deze kaart geeft aan dat op provinciale schaal in het gebied ten noorden van Alkmaar de minste planologische belemmeringen zijn te verwachten. Met name de strook achter de duinen tussen Zijpe en Den Helder heeft onze bijzondere aandacht vanwege de hoge windsnelheden daar en de gunstige noord-zuid verkaveling. De huidige benutting van het land langs de kust (in vergelijking met bijvoor-

beeld de Wieringermeer) voor windenergie is nog zeer gering. Historisch zijn hier wel enige verklaringen voor (relatief hoge investeringen, mogelijke geluidhinder, etc). Deze argumenten moeten opnieuw bezien worden tegen de achtergrond van nieuwe, efficiëntere en minder hinderlijke windturbines. Het Noordhollandsch Kanaal, dat wij in 1995 in beheer genomen hebben en waaraan door ons veel achterstallig onderhoud gepleegd moet worden zoals uitbaggeren en oeverbescherming, is één van de mogelijkheden. Wij willen voor de lange termijn onderzoeken of verbeteringen aan dit kanaal gecombineerd kunnen worden met ons beleid voor windenergie. De in het kabinet vastgestelde Nota Ruimte biedt mogelijkheden voor de realisatie van een windmolenpark voor de Wieringermeerdijk. Wij zijn voornemens dit met voorrang ter hand te nemen en willen daar een winmolenpark van 80-110 MW gerealiseerd zien.

Nader onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre deze kustgebieden die grotendeels onder het regime van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en andere beschermingscategorieën vallen toch kunnen worden benut voor windenergie. Op de Noordzee gaat onze voorkeur overeenkomstig het rijksbeleid uit naar grotere parken op enige afstand van de kust (bv voor Egmond aan Zee).

Zonne-energie

Voor een optimale benutting van actieve en passieve zonne-energie dringen wij er bij gemeenten op aan minimaal 70% van de woningen en bedrijfsgebouwen in nieuw aan te leggen woonwijken en bedrijven-terreinen zuidwaarts te oriënteren. Wij vragen gemeenten bij de opzet van bestemmingsplannen en de beoordeling van bouwinitiatieven hiermee rekening te houden. Een stap verder is om deze ligging te combineren met actieve opwekking door zonnepanelen voor warm water en elektriciteit waarvan bijvoorbeeld in het HAL-gebied reeds enkele spraakmakende projecten zijn gerealiseerd of in gevorderd stadium zijn. Juist de snelgroeiende energievraag van huishoudens kan hiermee worden gecompenseerd. Ons beleid van CO₂-sevicepunten moet deze ontwikkeling stimuleren.

Ruimtelijk gunstig situeren en koppelen van energievragers en energieproducenten respectievelijk CO₂-vragers en CO₂-producenten.

Wij streven ernaar dat er gebruik wordt gemaakt van restwarmte van bedrijven ten behoeve van nabijgelegen woonwijken, bedrijventerreinen en utiliteitsgebouwen. Een goed voorbeeld van de wijze waarop dit aangepakt kan worden is het bedrijventerrein Boekelermeer, waar onder meer gebruik gemaakt wordt van de restwarmte van de huisvuilcentrale. Naast het koppelen van energievragers en energieproducenten is ook een directe koppeling tussen CO₂-vragers en CO₂-producenten denkbaar. Vooral voor de teelten onder glas wordt CO₂-bemesting toegepast om de groei te stimuleren en de productie te verhogen. Hier is veel winst te maken door koppeling van vragers en producenten.

Geluid

De combinatie van regionale bedrijvigheid en verkeer maakt dat ook in het relatief rustige Noord-Holland Noord zich 'hot spots' voordoen. Voor geluidhinder zijn dat de rijkswegen A7, A9 en de N242 (de ringweg rond Alkmaar) waar grenswaarden worden bereikt of overschreden. Uit onderzoek blijkt dat steeds meer mensen geluidsoverlast ondervinden; dit geldt in mindere mate dan in Zuid ook voor Noord-Holland Noord. Ook blijkt dat steeds meer gevoelige gebieden zoals de 'stiltegebieden' worden aangetast en hun functie 'stilte' dreigen te verliezen. Ter indicatie: In het jaar 2000 waren in het plangebied van het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord ca 35.000 door wegverkeer geluidsbelaste woningen.

In het PMP stellen wij ons ten doel dat de bescherming en het handhaven van de akoestische kwaliteit van stiltegebieden (voor beleid zie 'milieubeschermingsgebieden') is verbeterd t.o.v. het jaar 2000 en dat het aantal (ernstig) geluidgehinderden is verminderd t.o.v. de situatie 2000. Dit betekent voor Noord-Holland Noord dat wij hier zoveel mogelijk het stand-still beginsel hanteren. Bestaande geluidsruimte (dwz reeds verstoorde ruimte) moet daarom zoveel mogelijk worden benut en verstoringbronnen moeten worden gebundeld. Voor bedrijventerreinen betekent dit een terughoudend beleid t.a.v. het vergroten van geluidscontouren dan wel het instellen van nieuwe (b.v. bij de vestiging van A-inrichtingen). Een interne zonering is dan te verkiezen boven een externe zonering.

Voor verkeer geldt dat met name in het HAL gebied maatregelen nodig zijn op en langs het rijks- en

provinciale wegennet. Op onze eigen wegen zetten wij waar mogelijk bronmaatregelen in (toepassing stille wegdekken). Ook wordt dan bereikt dat de voortschrijdende aantasting van stiltegebieden door intensiever gebruik van het lokale wegennet enigszins wordt beteugeld.

Voor alle nieuwe situaties geldt dat ruimtelijke ontwikkelingen dienen te worden getoetst aan de wettelijke grenswaarden voor de aanwezige bronnen. Op de belemmeringenkaart is het ruimtelijke effect van geluids- en veiligheidscontouren weergegeven voor de situatie 2003. Wij verwijzen hiervoor naar onze Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid.

Luchtkwaliteit

Noord-Holland Noord heeft een relatief schone lucht. Er zijn enkele kleine knelpunten rond wegen (Alkmaar). Voor de luchtkwaliteitsnormen voor wegverkeer en industrie is in het algemeen stikstofdioxide de meest bepalende stof. Hiervoor gelden strikte grenswaarden. De uitstoot langs wegen mag deze grenswaarden niet overschrijden en ontheffing daarvan is niet mogelijk. In de planvorming voor uitbreiding en dan wel aanleg van nieuwe wegen betekent dit dat aangetoond moet worden dat hiermee rekening is gehouden en indien nodig naar alternatieven wordt gezocht.

In Noord-Holland spelen vragen rond gezondheidsrisico's vooral bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de bollenteelt. In 2003 start het Rijk een vervolgonderzoek naar de gezondheidseffecten van bestrijdingsmiddelen die zich door de lucht verspreiden. Dit onderzoek is een vervolg op het landelijk onderzoek naar de verspreiding van bestrijdingsmiddelen door de lucht in heel Nederland. De resultaten moeten een antwoord geven op de vraag of hiermee meer rekening moet worden gehouden bij de toelating van bestrijdingsmiddelen.

Externe Veiligheid

In vergelijking met Noord-Holland Zuid is Noord-Holland Noord een veel rustiger streekgebied wat betreft industriële activiteiten. Het aantal omvangrijke industrieën en de transportbewegingen met gevaarlijke stoffen zijn geringer, waardoor er enerzijds veel ruimte is die niet belast wordt door risicovolle activiteiten doch aan de andere kant ook juist ruimte kan bieden aan grootschalige industrie vanwege open gebieden met geringe dichtheid van bebouwing. Toch zijn ook in Noord-Holland Noord risico's aanwezig, die de omgeving beïnvloeden, zoals grote gasbuisleidingen, inrichtingen met risico's en luchtvaartterreinen.

In ons PMP geven wij aan dat ons externe veiligheidsbeleid erop gericht is te voorkomen dat er nieuwe problemen ontstaan op het punt van de externe veiligheid. Dit houdt naast een brongericht beleid (verminderen kans op incident en effecten van een incident) ook een beleid in dat gericht is op terughoudendheid met (kwetsbare) bebouwing rond risicovolle objecten en vervoersassen. Het is dus noodzakelijk om inzicht te krijgen in de locaties waar risicovolle activiteiten aanwezig zijn, zodat ter voor-

koming van ongevallen en rampen deze risicobronnen en kwetsbare bestemmingen en objecten (woningen, scholen, ziekenhuizen) zoveel mogelijk worden gescheiden (zonerings).

Op de Risicokaart die medio 2004 klaar is worden voor dit streekplangebied de externe veiligheidsrisico's zichtbaar. Deze worden voor vaststelling van het Ontwikkelingsbeeld in Provinciale Staten verwerkt op de kaart Planologisch Beleidskader 2004-2014 (belemmeringenkaart). Enkele activiteiten met risico's die op de kaart komen zijn:

- Twee luchtvaartterreinen: vliegveld de Kooy bij Den Helder en vliegveld Texel op Texel.
- De gasbehandelingsinstallatie van de NAM bij Den Helder.
- Munitie-opslagen van Defensie bij Den Helder en Bergen.
- Het Gasunie compressor/mengstation in de Wieringermeer.
- Energieonderzoekscenrum Petten.
- De Piekgasinstallatie op het bedrijventerrein Boekelermeer in Alkmaar.

Den Helder vormt een aandachtsgebied. Hier liggen woonbebouwing, veiligheids- en geluidscontouren dicht bij elkaar. In de rest van Noord-Holland Noord zijn de risico's vooral op korte afstand van risicobronnen gesitueerd en dus zeer lokaal.

Milieubeschermingsgebieden

In het Provinciale Milieubeleidsplan zijn 4 categorieën beschermingsgebieden vastgelegd: stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, bodembeschermingsgebieden (aardkundige waarden) en natuurgebieden. Behalve de functie om met dit instrumentarium gebiedskwaliteiten te versterken of te behouden ondersteunen zij o.m. de randvoorwaarden voor onze Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (stille, rust en de kwaliteit van bodem en grondwater). Ingerepen in stiltegebieden en grondwaterbeschermingsgebieden zijn onderworpen aan het beschermende regime van onze Provinciale Milieuverordening (PMV). Het herziene beleid t.a.v. Bodembescherming wordt daarin ook opgenomen. Natuurgebieden vallen onder de bescherming van de Natuurbeschermingswet en zijn daarmee ook milieubeschermingsgebieden in de zin van de Wet Milieubeheer. De planologische bescherming wordt geboden door deze gebieden op te nemen in het uitsluitingsgebied op de kaart Planologisch Beleidskader 2004-2014.

Stiltegebieden

In Noord-Holland Noord is een aantal gebieden aangewezen als stiltegebied. Een stiltegebied is een gebied waarin de geluidsbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is dat de in het gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden verstoord. Stiltegebieden zijn vaak natuurgebieden en agrarische gebieden met natuurwetenschappelijke waarden, zoals weidevogelgebieden en nationale parken.

Wij willen in deze gebieden geen of slechts een geringe verstoring van de natuurlijke geluiden toestaan met uitzondering van activiteiten die noodzakelijk zijn en een rechtstreeks verband houden met bestemming of beheer van het terrein. De functie van stiltegebied zal met name op het bestemmingsplanniveau ingevuld moeten worden.

Uit een evaluatieonderzoek, gehouden in 2001, blijkt dat een aantal stiltegebieden in Noord-Holland Noord door o.m. het toenemende wegverkeer is aangetast en (deels) niet meer (geheel) aan de normen voor stiltegebieden wordt voldaan. Voorbeelden hiervan zijn het voormalig eiland Wieringen (vanwege de N99), Petten (N9) en De Weere (A7). Vooralsnog gaan wij ons focussen op de gebieden waar nog een relatief grote mate van stilte heerst. Dit zal vooral in de sfeer van handhaving en merkering zijn. Herijking van het beleid heeft in het vastgestelde Milieuprogramma 2004 geen prioriteit gekregen.

Grondwaterbeschermingsgebieden

Deze gebieden zijn ingesteld om het grondwater te beschermen, meestal ten behoeve van drinkwaterwinning. De inzigtgebieden (afhankelijk van regen- en/of oppervlaktewater) liggen vrijwel allemaal in de duinen van Schoorl en Texel. Ook de Hoge Berg in Texel maakt hiervan deel uit. Zij dienen gevrijwaard te blijven van iedere vorm van vervuiling.

Bodembeschermingsgebieden

Sinds de vaststelling van het Provinciaal Milieubeleidsplan is het Bodembeschermingsgebied geëvalueerd aan de hand van een inventarisatie van de nog aanwezige aardkundige waarden. Deze vormen nu de basis van het door ons op 19 januari 2004 vastgestelde bodembeschermingsbeleid.

De ontstaansgeschiedenis van de provincie Noord-Holland in de bodem moet ook voor de toekomstige generaties beschermd blijven. In Noord-Holland moeten 80 gebieden beschermd worden, waarvan 17 als toplocaties zijn aangewezen. Deze toplocaties onderscheiden zich doordat ze uniek zijn op internationaal, nationaal, dan wel provinciaal niveau. Ze worden dan ook aangemerkt als aardkundig monument. Voorbeelden zijn het Oude land van Texel, het eiland Wieringen, het Kreeksysteem Kleinmeer, Oude Veer en Lotmeer (onderdeel Noordboog). Aantasting is in deze gevallen nog minder gewenst dan bij de overige 63 gebieden.

Alle aangewezen aardkundige monumenten in Noord-Holland vallen onder het beschermingsregiem van de Provinciale Milieuverordening (PMV). Aantasting van deze locaties moet worden voorkomen. De aardkundige monumenten zijn uitsluitingsgebieden. Behalve gebieden waarin sprake is van aardkundige monumenten kent het beleid ook gebieden met aardkundige waarden. Voor deze gebieden geldt een minder streng beschermingsregiem. Dit betekent dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen

met het nodige respect voor de bijzondere aardkundige waarden moet worden omgegaan. Dit zijn de zoekgebieden met gradatie aardkundige waarden.

Relevante gemeentelijke bestemmingsplannen moeten getoetst gaan worden op de belangen van de bodembescherming. Hiervoor wordt een zogenaamde bodemtoets ontwikkeld. De aardkundige verschijnselen zijn per regio beschreven, inclusief hun bijzondere waarde, bedreiging en aantasting en diverse beschermende maatregelen en hun relatie met andere beschermende functies.

In de Aardkundige Basislijst (+kaart) van de 80 bodembeschermingsgebieden is alle beschikbare informatie opgenomen.

Lichthinder

De Kop, Texel, de Wieringermeer, de Waddenzee, het IJsselmeer, maar ook kleinere gebieden zoals de duinen bij Egmond, Bergen en Schoorl behoren tot de laatste gebieden waar nog een grote mate van nachtelijke duisternis is te beleven. Ons streven is er op gericht dit zo veel mogelijk in stand te houden. In onze overwegingen t.a.v. de locatie keuzes (o.a. de locatie Zuid-Oost in de Wieringermeer) voor op de lange termijn te reserveren glastuinbouw hebben wij de lichthinder mee laten wegen. Overigens gaan wij er vanuit dat de sector alles zal doen om binnen de afspraken van het GLAMI-convenant deze vorm van hinder te voorkomen.

Baggerverwerkings- en stortlocaties

In Noord-Holland zal de komende jaren een toenemende hoeveelheid herbruikbare bagger uit de watersystemen verwijderd moeten worden in het belang van een goede bevaarbaarheid, waterbeheer en -berging en waterkwaliteit. Het is te voorzien dat gedurende twintig jaar voor het noordelijk deel van Noord-Holland de jaarlijks te verwijderen baggerspecie fors zal groeien van 250.000 naar 900.000 m³/jaar. Ingezet wordt op verwerking tot meer dan 50% van het aanbod. Met name zal er behoefte zijn aan verwerkingslocaties voor het drogen van lichtverontreinigde, niet verspreidbare bagger en voor het scheiden van zand uit bagger.

De additionele behoefte aan verwerkingscapaciteit in Noord-Holland Noord is circa 650.000 m³/jaar, waarvoor wij samen met het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de ruimtelijke zoekopgave stellen op 150 ha (verwerkings-, doorgangsdepot). Verwerkingslocaties dienen bij voorkeur te liggen aan open water of goed bereikbaar te zijn via autowegen. Aan verwerking van bagger in de omgeving van de baggerlocatie zijn voordelen verbonden als verwerking dan wel permanente opslag van het residu kan worden gecombineerd met groenontwikkeling, infrastructurele projecten of andere doeleinden (bv bouwrijp maken van bedrijventerreinen). Ook zal nadrukkelijk gekeken worden naar de mogelijkheden

van verwerking op voormalige afvalstortlocaties. Gemeenten hebben zelf de zorgplicht voor de verwerking van baggerspecie uit gemeentelijke wateren binnen hun grenzen of in samenwerking binnen de regio. In een plan van aanpak zullen wij onze voorkeur aangeven voor de locaties in de regio's. De provincie zal in de komende streekplanperiode samen met de publieke en private partners de realisatie van de geselecteerde locaties met kracht ter hand nemen.

De winning van diepe delfstoffen

Wij houden vast aan het geldende beleid over het boren naar diepe delfstoffen zoals olie en gas (inclusief proefboringen) in de kustzone van de Noordzee, het Noord-Hollandse deel van de Waddenzee, het IJssel- en Markermeer en alle in het Ontwikkelingsbeeld opgenomen natuurgebieden en milieubeschermingsgebieden op het vasteland van Noord-Holland (de stiltegebieden en de 'zoetwaterbel van Hoorn') om deze in beginsel te vrijwaren van booractiviteiten naar diepe delfstoffen, zoals olie en gas. De redenen hiervoor zijn de grote belangen van natuur en landschap, bodem, waterwinning en milieu en met name voor het IJssel- en Markermeer vanwege het grote belang van de drinkwatervoorziening, de beroepsvisserij en de recreatie.

Leidingen

Leidingen hebben een belangrijke transportfunctie. Wij willen nieuw te leggen leidingen zoveel mogelijk bundelen met bestaande of met andere vormen van infrastructuur ten behoeve van een optimaal grondgebruik. Natuurgebieden (en gebieden met bijzondere waarden) met te behouden waarden in de bodem moeten zoveel mogelijk van aanleg van leidingen worden gevrijwaard. Uiteraard dient ook rekening te worden gehouden met toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Het besluit tot aanleg van een leiding kan MER-plichtig zijn. Belangrijke leidingen behoeven regeling via het bestemmingsplan. Bovengrondse hoogspanningsleidingen kunnen landschappelijk, qua hinder voor vogels en qua optimaal gebruik van grond, ongewenst zijn. Bovengrondse leidingen zijn anderzijds bij realisatie aanzienlijk goedkoper dan ondergrondse. Onze inzet is bestaande en toekomstige verbindingen zoveel mogelijk ondergronds te leggen.

6.8 Waterhuishouding

Hoofddoelstelling

Wij willen het watersysteem in 2015 veilig en op orde hebben. Het watersysteem moet daarbij tevens kunnen inspelen op verwachte klimaatveranderingen en bodemdaling rond het jaar 2050. Dat betekent dat het watersysteem daartoe vanaf 2015 verder op orde wordt gemaakt.

De opgaven

Op het punt van veiligheid tegen overstromingen en wateroverlast zal ook in de toekomst moeten worden voldaan aan de veiligheidsnormen, zoals deze voor diverse ruimtelijke functies voor overstroming en overlast zijn vastgelegd. Dat vereist voortdurende en continue aanpassing van dijklichamen aan effecten van klimaatverandering en bodemklink. Regelmatig zullen versterkingswerken moeten worden uitgevoerd.

Voor watertekort, wateroverlast en waterkwaliteit komt de wateropgave op het volgende neer:¹⁾

	Geheel Noorderkwartier		Noord-Holland Noord	
	2015	2030	2015	2030
Wateroverschot				
Te verwerken wateroverschot (probleemwater in falende gebieden)	6,2 miljoen m ³	12 miljoen m ³	4,7 miljoen m ³	8,3 miljoen m ³
Maximaal noodzakelijke ruimte voor water (voorlopige schatting)	1.300 ha	2.580 ha in 2050 = 1.550 ha in 2030	825 ha	1.450 ha in 2050 = 870 ha in 2030
Watertekort				
Wateraanvoer	468 milj. m ³		375 milj m ³	
Extra waterbehoefte		186 milj m ³ in 2050		140 milj. m ³ in 2050
In de toekomst		= 110 mil. m ³ in 2030		= 85 milj m ³ in 2030
Waterkwaliteit				
In 2006 voldoet				
– 50% van alle oppervlaktewateren aan de basis kwaliteit.				
– 30% van de oppervlaktewateren met de hoofd- en nevenfunctie natuur aan de normen van het hoogste en middelste ambitieniveau.				
voldoet de waterkwaliteit in alle oppervlaktewateren aan de landelijke normen voor zware metalen en microverontreinigingen.				
Met name op het punt van de basiskwaliteit en de ecologische kwaliteit zijn nog flinke vorderingen te maken.				

Ter illustratie: een hoeveelheid van 6,2 miljoen m³ water staat gelijk aan een gebied met een oppervlakte van 620 ha met een laag water van 1 meter.

De aanpak

Voor Noord-Holland Noord willen wij de hoofddoelstelling realiseren door middel van een evenwichtig pakket aan maatregelen. Voor wateroverlast betekent dat de inzet op kleinschalige oplossingen, waarbij problemen moeten worden opgelost waar zij ontstaan. Waterbeheerders en regio zullen deze opgave verder uitwerken. De wateropgave voor droogte wordt momenteel landelijk en regionaal onderzocht en uitgewerkt. Uitgangspunt hierbij is dat gebiedsgerichte oplossingen en maatwerk in combinatie met een efficiënter gebruik van IJssel- en Markermeerwater de voorkeur hebben boven grootschalige voorraadbeging. Voor het waterkwaliteitsprobleem is een mix van brongerichte en effectgerichte maatregelen noodzakelijk.

Om te voorkomen dat nieuwe ruimtelijke functies voor extra waterproblemen zorgen, hanteren wij de watertoets. Daarnaast behoeven sommige gebieden, bijvoorbeeld de laagste delen van polders, extra aandacht vanuit waterbeheer. Deze zijn aangegeven op kaart Planologische Beleid 2004-2014. Deze aanpak wordt hieronder verder uitgewerkt.

Algemene uitgangspunten van waterbeleid

Een robuust watersysteem en evenwichtig pakket aan maatregelen

Een robuust watersysteem biedt de beste garantie om op termijn de veiligheid tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten te verzekeren. Een robuust watersysteem is een systeem dat in staat is om pieken in neerslag en watertekort op verschillende manieren in het gehele systeem op te vangen. Zo'n systeem beschikt over meerdere veiligheidsventielen.

Evenwichtig omgaan met water betekent dat alle oplossingsrichtingen voor de waterproblematiek evenwaardig in beschouwing worden genomen en dat zowel het landelijk als het stedelijk gebied hun aandeel moeten leveren in de oplossing van waterproblemen.

De middelen die voor de oplossing van waterproblemen ter beschikking staan zijn:

- Water keren.
- Water bergen.
- Water uitmalen.

¹⁾ Deze opgaven zijn voorlopige schattingen op basis van de concept-Deelstroomgebiedvisie Noorderkwartier. De cijfers gaan uit van de inundatienorm als maatstaf voor wateroverlast. Op grond van een binnenkort te verschijnen normeringsstudie zal een helderder beeld worden verkregen van de veiligheids- en overlastsituatie. Naar het watertekortprobleem wordt verder landelijk en regionaal onderzoek ingesteld.

Bij wateren met de hoofdfunctie natuur gaan wij uit van de zogenaamde SEND normen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de bijlage bij het Waterhuishoudingsplan.

- Water vasthouden.
- Ook toepassing van dynamisch peilbeheer is in bepaalde gebieden een optie.

Ruimte voor water én aan- en afvoeren

Minimaal noodzakelijk areaal voor water

Per gebied is altijd een minimale hoeveelheid ruimte voor water nodig om het watersysteem robuust te krijgen. Ook al zou men al het extra water uitmalen. Deze ruimte blijft nodig voor eerste opvang ter plekke. Niet al het water is bij piekbuien op één moment weg te werken. Ook is vergroting van het aan- en afvoersysteem noodzakelijk.

Een zeer globale schatting van de minimaal benodigde hoeveelheid ruimte voor water komt voor geheel Noorderkwartier neer op 1.800 ha in het jaar 2050. Voor het streekplangebied Noord-Holland zijn op dit moment nog geen schattingen beschikbaar.

Maximaal noodzakelijk areaal voor water

Ruimere claims in ha's zijn ook denkbaar. In dit geval wordt een combinatie van maatregelen toegepast (flexibel peilbeheer, bergen, vasthouden) zonder extra bemalen. De uiteindelijke omvang is afhankelijk van fysieke omstandigheden en grondgebruik. Bij grotere ruimtelijke claims kan water ook goed gecombineerd worden met andere functies.

Een maximale noodzakelijke claim komt, zonder extra bemalen, voor geheel Noorderkwartier neer op 2.580 ha in het jaar 2050. Dit is 2% van het totale gebied. Voor het streekplangebied Noord-Holland Noord komt dit – op basis van voorlopige berekeningen – neer op ca. 1.450 ha in het jaar 2050. Dit is ca. 870 ha in het jaar 2030.

Er kunnen zowel technische als ruimtelijke maatregelen worden toegepast. Waterberging kan zowel geschieden door opslag van water in de bodem als door vergroting van het areaal aan oppervlaktewater. De optie van extra gemaalcapaciteit betreft ook rijkswateren, zoals het IJsselmeer. Tot de oplossingen voor de waterproblematiek behoort ook water langer vasthouden. Met name om een goede gebiedseigen waterkwaliteit te behouden en om natuurwaarden te beschermen. Hierdoor wordt gebiedsvreemd water geweerd.

Regionale uitwerkingen van de wateropgave voor watertekorten resp. wateroverlast zullen wij toetsen aan een nieuw Provinciaal Waterhuishoudingsplan. Dat plan zal uiterlijk in 2006 zijn vastgesteld. In dat kader nemen wij een besluit over eventueel noodzakelijke grootschalige oplossingen. Deze grootschalige oplossingen worden dan opgenomen in een herzien streekplan.

Problemen worden zoveel mogelijk opgelost waar ze ontstaan.

Dit betekent dat:

- a De initiatiefnemer van een activiteit óók verantwoordelijk is voor de oplossing van eventuele waterproblemen. Dit geldt overigens ook voor problemen van waterkwaliteit.
- b Wij uitgaan van waterneutraal bouwen voor nieuwe uitleglocaties stedelijk gebied en een vermindering van de wateropgave bij herinrichting van bestaand stedelijk gebied.

Waterneutraal bouwen betekent dat functieverandering van het gebied niet leidt tot een grotere aan- en afvoer van water en tot verslechtering van de waterkwaliteit. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met toekomstige klimaatverandering. Waterneutraal bouwen betreft zowel voor het oppervlaktewater- als het grondwatersysteem. Bij herinrichting van stedelijk gebied zal de wateropgave moeten worden verminderd ten opzichte van de voorafgaande situatie. In de Nota Ruimte is

Integrale afweging in geval van grootschalige oplossingen

Uitgangspunten voor de oplossing van wateroverlast

waterneutraal en waterpositief bouwen opgenomen en is aangegeven dat bij herstructurering van bestaand bebouwd gebied afwenteling moet worden verminderd.

c Problemen niet worden afgewenteld.

De oplossing moet daarbij in eerste instantie binnen het bestaand stedelijk gebied of het plangebied worden gezocht. Daarnaast laten wij ruimte om de oplossing ook te zoeken in de ontwikkeling van bijvoorbeeld (waterrijke) recreatiegebieden aan de rand van het plangebied. Als dit vanuit wateroogpunt voldoende efficiënt is, kan de oplossing ruimtelijk ook gezamenlijk op bovenlokaal niveau worden gezocht.

Ruimte voor water binnen het eigen gebied

Als indicatie voor de oplossing van waterproblemen kan voor nieuwe stedelijke uitleglocaties worden uitgegaan van een benodigde ruimte aan oppervlaktewater van gemiddeld 11%. Hiervan zijn afwijkingen mogelijk in de zin van meer of minder. De feitelijk beschikbare ruimte voor water is in hoge mate afhankelijk van de mate van verharding van oppervlak, veldhoogte, grondsoort, rioleringen en regenwaterafvoersystemen. Uitwerking is een zaak van de waterbeheerder en de regio.

Maatwerk per gebied voor wateroverlast en inzet op fijnmazige oplossingen

Dit betekent dat:

- a Wij bij de uitwerking van de wateropgave rekening houden met de specifieke eisen van het landelijk gebied. Dit houdt onder meer in dat de wateropgave voor het landelijk gebied niet alleen inzicht moet bieden in het tegengaan van schade door inundatie, maar ook in de economische gevolgen van natschade. Bijvoorbeeld door berekeningen op drainagebasis uit te voeren. Wij zullen dit verder uitwerken in samenwerking met de waterbeheerder.
- b Oplossingen worden gezocht in het gehele watersysteem en verspreid over het gehele gebied. Bij fijnmazige oplossingen denken wij aan kleinschalige bergingslocaties in de polder, verbreding van sloten, extra bijgraven van sloten, verbreding van taluds voor milieuvriendelijke oevers etc. Ook optimalisering van het huidige waterbeheer past hierin. Hierdoor kan de vereiste ruimte voor water en extra bemaling worden beperkt.

Beginnen met de uitwerking per gebied

Binnen het beleidskader 'Evenwichtig omgaan met water' en dit Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland

Uitgangspunten voor de oplossing van watertekort

Noord zullen de waterbeheerder en de regio de wateropgaven regionaal of lokaal verder uitwerken. Gebieden met de hoogste faalkans zullen daarbij het eerst worden aangepakt. Daarbij worden afspraken gemaakt over de taakstelling, de termijnen, de oplossingsrichtingen en de financiering. Het trekkerschap ligt bij de waterschappen. De provincie heeft hierbij de rol van deelnemer en facilitator. Gemeenten hebben conform het Nationaal Bestuursakkoord Water de verantwoordelijkheid voor de opstelling van stedelijke waterplannen en de uitvoering van de stedelijke wateropgave in die plannen. De uitwerkingen kunnen een sluitstuk krijgen in een uitvoeringsconvenant. In 2015 zullen alle gebieden aangepakt zijn.

Gebiedsgerichte maatwerk oplossingen boven grootschalige oplossingen

In tijden van droogte is het noodzakelijk om over voldoende (zoet)water te kunnen beschikken. Over de omvang van het watertekortprobleem is nog veel onbekend. De wateropgave voor droogte wordt momenteel landelijk en regionaal onderzocht. Voor de oplossing van zoetwatertekorten zijn zowel grootschalige oplossingen met ruimtelijke consequenties als gebiedsgericht maatwerk denkbaar. (Extra) aanvoer van water van buiten (IJsselmeer/Markermeer) is eveneens een optie. Deze laatste oplossing heeft wel gevolgen voor de ecologische waterkwaliteit. Tekorten aan 'gebiedseigen' water doen zich vaak voor in het binnenduintrandgebied. Daar wordt water van goede kwaliteit vaak versneld afgevoerd in verband met de gewenste peilhandhaving voor agrarische functies.

Voor het watertekortprobleem zal eerst nader onderzoek moeten worden voltooid naar de omvang van het te verwachten watertekort in de toekomst en de oplossingsstrategieën die daarvoor ter beschikking staan. Daar waar grondwaterstandverhoging als mogelijke optie in beeld komt, zal eerst nader onderzoek moeten plaatsvinden.

Rekening houden met grondwaterstanden

Bij de ontwikkeling van gebieden moet rekening worden gehouden met de dynamiek van het grondwater die in de toekomst naar verwachting steeds groter zal worden, door drogere zomers en meer regenval in met name het najaar. Het meest duurzaam is om bij de inrichting van gebieden te anticiperen op wisselende grondwaterstanden en zo min mogelijk in te grijpen in het grondwatersysteem, bijvoorbeeld door ondergrondse bebouwing (zoals kelders en souterains) waterdicht te maken en kruipruimteloos bouwen. Daarnaast zal het grondwaterniveau in lager gelegen gebieden altijd beheerst moeten worden. Dit kan door een robuust stelsel van ont- en afwateringsmiddelen, waarbij water van goede kwaliteit zo lang mogelijk schone functies bedient. Goed bouwrijp maken van het gebied is eveneens een optie.

Bij de regionale uitwerking is het bepalen van schade aan gewassen en bebouwing door (zoet)water-tekort een bijzonder aandachtspunt.

Efficient gebruik van IJssel- en Markermeerwater

Bij efficiënter gebruik van IJsselmeerwater denken wij aan:

- Betere benutting van het IJsselmeer als watervoorraadbekken door middel van meer peilstijgingen en fluctuering van het waterpeil in bepaalde periodes van het jaar. Dit is de verantwoordelijkheid van het Rijk.
- Beperking van de watervraag.
Hierbij kan worden ingezet op interne bedrijfsgerichte maatregelen om de watervraag te beperken zoals opvang van water en aanpassing van teeltwijzen; mogelijkheden van teelten op zoetwaterlens en beperking van mogelijkheden om de doorspoeling in verband met zoute kwel te verminderen. Hiervoor zijn onderzoek en experimenten gaande. Deze lijn wordt in het kader van het waterhuishoudingsbeleid voortgezet.
- Verbetering van de waterkwaliteit is randvoorwaarde bij de verdere uitwerking van de wateropgave.
- Een brongerichte benadering heeft de voorkeur. Als dit onvoldoende effect sorteert zijn effectgerichte maatregelen als helofytenfilters en scheiding van watersystemen noodzakelijk. Bij het tegengaan van de toevoer van gebiedsvreemd water richten wij ons primair op gebieden met de functie natuur. Water vasthouden is hiervoor een van de middelen.
- Water met goede kwaliteit bevindt zich over het algemeen in de hogere, bovenstrooms gelegen, gebieden. Niet-milieubelastend ruimtegebruik wordt in principe bovenstrooms gesitueerd en milieubelastend ruimtegebruik benedenstrooms. Als er waterkwaliteitsverbeterende maatregelen worden toegepast en de kwaliteit van het onttrokken water minimaal gelijk is aan de kwaliteit die wordt teruggebracht, kan van dit uitgangspunt worden afgeweken.
- Wij zullen extra aandacht geven aan het uitbaggeren van vervuilde waterbodems.
- Voor het landelijk gebied hanteren wij voor nieuwe vestigingen van bollenteelt de volgende uitgangspunten uit het Provinciaal Milieubeleidsplan:
- Projectvestiging.
- 10% van de beschikbare ruimte wordt gebruikt voor helofytenfilters ten behoeve van waterzuivering. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt als technieken voorhanden zijn die ruimtelijk efficiënter werken. De ruimte voor helofytenfilters kan ook multifunctioneel gebruikt worden voor piekberging bij wateroverlast. De gevolgen van de Kaderrichtlijn Water voor het

Uitgangspunten voor de oplossing van waterkwaliteitsproblemen

Water als basislaag in de ruimtelijke ordening

plangebied kunnen nog niet concreet worden aangegeven. In het kader van het Waterplan en de Kaderrichtlijn Water zal nadere besluitvorming plaatsvinden over de waterkwaliteit. De waterkwaliteit in stedelijk gebied is een punt van zorg, mede gelet op de lozingen en rioleringsbeheer in stedelijk gebied.

De watertoets

Water is een randvoorwaarde én productiefactor voor tal van activiteiten. Met de watertoets wordt water systematisch in de ruimtelijke afweging betrokken. De watertoets is onderdeel van het Nationaal Bestuursaccorder Water. Wij hebben de watertoets verplicht gesteld voor alle ruimtelijke plannen en besluiten met waterhuishoudkundige relevantie. Inhoudelijke toetspunten bij de watertoets zijn met name: niet afwentelen en waterneutraal bouwen. Daarbij moet rekening worden gehouden met toekomstige ontwikkelingen op het gebied van waterbeheer.

De verantwoordelijkheid voor de watertoets ligt bij de initiatiefnemer van een ruimtelijk project. Deze moet daartoe in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming contact zoeken met de waterbeheerder. De waterbeheerder levert een wateradvies voor het planproces. Daarbij gaat het om informatie over het watersysteem, inclusief de veiligheidsaspecten, waterhuishoudkundige randvoorwaarden, de effecten van de ruimtelijke ingreep op het watersysteem, de gevolgen voor de veiligheidsnormering, ontwikkelingen op het gebied van zuiveringsbeheer en ruimtelijke inrichting en de kosten van waterbeheer.

De resultaten van een watertoets moeten terug te vinden zijn in de waterparagraaf van het uiteindelijke bestemmingsplan. Wij zullen als goedkeurende instantie van ruimtelijke plannen zowel het proces van de watertoets als de inhoud van de waterparagraaf beoordelen. Bij dit laatste letten wij niet alleen op de effecten op het watersysteem, maar ook op de maatschappelijke kosten van het waterbeheer. Multifunctioneel ruimtegebruik zal hierbij zwaar gewicht in de schaal leggen. Het uiteindelijke advies van de waterbeheerder(s) zal zwaar meewegen in de uiteindelijke planbeoordeling. Voor meer informatie over de watertoets verwijzen wij naar onze Leidraad Provinciaal Ruimtelijk beleid.

Aandachtsgebieden voor water

De watertoets geldt voor geheel Noord-Holland. Niet alles kan echter overal. Daarom hebben wij voor Noord-Holland Noord een aantal gebieden in kaart gebracht die extra aandacht behoeven met het oog op de watersituatie. In enkele gevallen is hierbij verstedelijking uitgesloten. Zie hiervoor paragraaf 5.4. en 5.5.

Verandering van ruimtelijke functies en veranderende kosten van waterbeheer

Verandering van ruimtelijke functies leidt tot verandering in de kosten van waterbeheer.

Zo leidt omzetting van agrarische functies in stedelijke functies in de diepste delen van de polders ertoe dat méér inspanningen moeten worden getroost om droge voeten te houden. Dit vanwege de lage ligging en de toename van verhard oppervlak.

Omzetting van gebieden met agrarische functie naar een stedelijke functie gaat ook gepaard met een verandering in de veiligheidsnorm voor het gebied. In stedelijk gebied wordt nl. grotere economische schade geleden. Zo is de toelaatbare faalkans voor overlast (bij volledige inundatie) volgens de huidige werknormen voor 'laagwaardige' agrarische functies gesteld op 1 maal per 10 jaar, voor hoogwaardige land- en tuinbouw en glastuinbouw 1 maal per 50 jaar en voor gemiddeld bebouwd stedelijk gebied 1 maal per 100 jaar. Omzetting van laagwaardige naar hoogwaardige of stedelijke functies gaat daarmee gepaard met verhoging van kosten voor stringenter veiligheidsbeheer.

Blauwe knooppunten

Het Nationaal Bestuursakkoord water voorziet in de vaststelling van blauwe knooppunten. Dat wil zeggen verbindende punten tussen het waterhuishoudkundig hoofdsysteem en het regionale systeem. In het kader van het Waterplan zullen wij nader aangeven welke blauwe knooppunten van betekenis zijn. Ook zullen wij aangeven welke rol wij spelen bij de ruimtelijke oplossingen van kwantitatieve en kwalitatieve problemen in het watersysteem en welke meerwaarde deze kunnen vormen voor de ruimtelijke ordening.

De financiering van watermaatregelen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen

Uitgangspunt voor de financiering van extra watermaatregelen is het Nationaal Bestuursakkoord Water. Integrale wateropgaven per regio In de hoofdstukken over de regio's zijn ook de belangrijkste wateropgaven per regio gegeven. Daarnaast zijn voor de gebieden ook ontwikkelingsmogelijkheden met water aangegeven. Bestaande projecten voor duurzaam waterbeheer worden voortgezet.

Uit: het Nationaal Bestuursaccord Water (juli 2003)

Waterschap en gemeente dragen zorg voor de uitvoering van de regionale en stedelijke wateropgave. Hierbij wordt uitgegaan van het kostenveroorzakingsbeginsel. Dit houdt in dat bij nieuwe ontwikkelingen de kosten met betrekking tot het reguliere waterbergende vermogen van het gebied voor rekening komen van de planexploitatie, tenzij het waterbergend vermogen in de uitgangssituatie niet op orde was. Deze laatstgenoemde kosten zijn voor rekening van de betreffende waterbeheerder(s).

6.9 Kustveiligheid

De Noordzeekust

Vanuit de zeezijde staat de kust onder druk als gevolg van klimaatverandering en zeespiegelstijging. Als gevolg daarvan schuift de grens tussen binnen- en buitendijks geleidelijk verder landinwaarts.

Vanuit landzijde is er druk op de kust door ruimteclaims vanuit recreatie, toerisme en verstedelijking.

Tegelijkertijd staat daarmee de natuurlijke betekenis van de kust als natuurgebied en bescherming tegen de zee onder druk.

Kustlijnhandhaving is een rijkstaak. Op relatief korte termijn (5 tot 10 jaar) moet de zeewering op een aantal plekken versterkt worden. Daarvoor is ruimte nodig. Ruimte die aan de landzijde in het algemeen moeilijk te vinden is, gezien de andere ruimteclaims.

Zolang er nog geen langetermijnstrategie is bepaald om de kust ook op termijn veilig te houden, wil het Rijk de verschillende opties (landwaarts versterken, consolideren, zeewaarts versterken) open houden. Om die reden is tot op heden een terughoudend rijksbeleid voor bebouwing in de kustzone gehanteerd. Dit (interim)beleid kent een aantal bouwrestricties. Deze bouwrestricties zijn van toepassing op het zogenaamde kustfundament. Dit betreft het gebied tussen de NAP – 20 lijn en de meest landwaartse grens van de waterkering. In dit gebied is ook landwaartse reservering opgenomen voor 200 jaar klimaatverandering en zeespiegelstijging. Het interimbeleid wordt op dit moment nader uitgewerkt in de leggers en de beheersplannen van de waterkeringbeheerders.

Beleid

Om de druk op de zeewering van ruimtelijke en klimaatontwikkelingen in goede banen te leiden, hebben wij samen met de provincie Zuid-Holland de Kustvisie 2050 opgesteld. De essentie van de opgave bestaat uit het voeren van een integraal ruimtelijk beleid dat enerzijds invulling geeft aan de begrippen 'duurzame veiligheid' en 'risicobeheersing' en anderzijds ruimte biedt voor een versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het kustgebied.

Daarmee wordt ook een kwaliteitsimpuls aan de kustplaatsen gegeven. Voor dit beleid is lokaal maatwerk nodig. Bij concrete oplossingen per kustvak zullen wij afstemmen op het beeld voor de regio (en de provincie) als geheel. Dit om afwenteling van problemen te voorkomen. In dit kader past een door ons voorgenomen provinciale zonering van het gebruik van de kust.

Wij willen een visie met een samenhangend beleid voor het gehele kustgebied vaststellen, als uitwerking van dit Ontwikkelingsbeeld en het streekplan Noord-Holland Zuid. Hierin past een provinciale zonering van het gebruik van de kust. Naast kustveiligheid worden daarbij ook nadrukkelijk de ontwikkelingsmogelijkheden voor andere functies in het kustgebied opgenomen, waaronder recreatie en toerisme. Zo kunnen consoliderende maatregelen voor de kustveiligheid gepaard gaan met strandverbreding.

Ook het multifunctioneel gebruik van de zeewering is hierbij een aandachtspunt. Daarbij willen wij ook komen tot een aanpak van de zogenaamde risicogebieden (buitendijkse gebieden) in kustplaatsen.

Bouwactiviteiten in buitendijkse gebieden (tussen de -20 m NAP lijn en de landwaartse grens van de waterkering) zijn niet of slechts in uitzonderlijke gevallen toegestaan. Ongewenste en onomkeerbare bouwactiviteiten op het strand en in de waterkering zijn niet toegestaan.

Een uitzondering kan worden gemaakt voor bouwactiviteiten in de bebouwde kom van kustgemeenten, mits deze:

- niet leiden tot extra schade tijdens stormen;
- een toekomstige landwaartse versterking van de zeewering niet frustreren.

Tot de voorlopige vrijwaringszone voor bebouwing behoort ook een 200 meter brede strook achter de landwaartse grens van het duingebied tussen Callantsoog en Den Helder, alsmede het gebied achter de Helderse, Hondsbossche en Pettemer Zeewering. In deze vrijwaringszone zijn activiteiten alleen toegestaan als:

- er sprake is van niet-onomkeerbare ontwikkelingen;
- deze een toekomstige landwaartse versterking van de zeewering niet frustreren.

De mogelijkheden voor jaarrondexploitatie van strandtenten worden gezien in het licht van een proefproject dat samen met het rijk wordt uitgevoerd in Zandvoort. Hieruit moet blijken in hoeverre en waar jaarrondexploitatie van strandtenten mogelijk is.

In het algemeen kiezen wij voor consolidatie en zeewaartse versterking van de kust. Incidenteel zijn, afhankelijk van geschikte condities ter plekke, ook landwaartse opties niet uitgesloten. Onder voorbehoud van de uitkomsten van planstudies is bij de regio Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland een indicatie van de richting gegeven.

Afwijzing van bebouwing betekent ook dat op het strand omzetting van seizoengebonden bebouwing in permanente bebouwing voor het hele jaar niet mogelijk is.

De IJsselmeer- en Markermeerkust

De dijk langs het IJsselmeer is op voldoende sterkte maar moet op termijn worden verzwaard. Op dit moment moeten enkele dijkvakken langs het Markermeer versterkt worden. De afgelopen jaren zijn o.a. de volgende versterkingswerken uitgevoerd: Waddenzeedijk op Texel, duinen bij Petten, IJsselmeerdijk tussen Medemblik en Enkhuizen. Ook is sprake van dijkversterking voor de dijk Hoorn-Enkhuizen. Langs de IJsselmeer- en Markermeerkust moeten de dijken uiterlijk 2010 op voldoende hoogte zijn om ook bij seizoengebonden peil voldoende veiligheid te bieden.

Beleid

Voor de toekomstige dijkverzwaring langs de kust van IJsselmeer en Markermeer is in het Ontwikkelingsbeeld planologische ruimte gereserveerd.

- Langs de gehele IJsselmeer- en Markermeerkust geldt voor de toekomstige dijkversterking een indicatieve vrijwaringszone van 100 meter binnendijks en 175 meter buitendijks. Wij bepalen de exacte breedte van de zone nog in deze streekplanperiode in nader overleg met Rijk, de gemeenten en de waterbeheerder.

Bij nieuwe initiatieven kan het vereiste onderzoek op kosten van de initiatiefnemer naar voren worden getrokken.

Voor activiteiten die gevoelig zijn voor waterschade geldt vooralsnog een veiligheidsniveau tegen overstromingen van 1 op 4.000. Hierbij moet tevens geanticipeerd worden op de effecten van klimaatverandering die deze eeuw worden verwacht.

Nieuwe activiteiten of uitbreiding van bestaande activiteiten in de voorlopige en definitieve vrijwaringszone moeten voldoen aan de volgende criteria:

- Er moet meebewogen kunnen worden met veranderingen van het IJsselmeer- en Markermeerpeil.
- Er moet sprake zijn van niet - onomkeerbare ontwikkelingen.
- Er moet sprake zijn van overleg met de waterkeringbeheerder.

De kust van de Waddenzee

Voor de bescherming van de Waddenzeekust is de Wet op de waterkeringen van 1996 de basis. Noch in rijks- noch in provinciaal beleid zijn vrijwaringszones vastgelegd met het oog op toekomstige dijkver-

zwarigen. Vrijwaring van stedelijke activiteiten geldt voor de Waddenzeekust overigens wel vanuit ecologische en natuurwaarden. De Vogel- en Habitat richtlijn is erop van toepassing. Deze richtlijn is echter niet gericht op vrijwaring ten behoeve van toekomstige dijkversterking. In overleg met het Rijk en de waterbeheerder zal nut en noodzaak van zo'n vrijwaringszone worden nagegaan. Hierbij zal ook worden gelet op de mate van bescherming door reeds bestaande regelgeving. Een eventuele vrijwaringszone voor de Waddenzeekust zal worden opgenomen in het Interprovinciaal Beleidsplan voor de Waddenzee.

Opgaven:

- Vaststellen definitieve vrijwaringszones langs het IJsselmeer en Markermeer.
- Nagaan nut en noodzaak van een vrijwaringzone aan de Waddenzeekust (in overleg met het Rijk).
- Uitwerking van de kustvisie per kustvak.

Toetsingskader voor water (samenvattend overzicht):

De watertoets

De toets geldt voor geheel Noord-Holland. Uitgangspunt is niet afwentelen en waterneutraal bouwen. Ook letten wij op het proces.

Zoekgebieden met extra aandacht voor water en kustveiligheid

- De laagst gelegen gebieden van de polders (ca 15 % van het poldergebied).
- Gebieden met sterke autonome maaiveldval.
- Hoger gelegen gebieden met nu en in de toekomst te verwachten hogere grondwaterstanden en kwel aan de randen als gevolg van intensievere neerslag. Het betreft de zogenaamde bron-gebieden als het duingebied en het binnenduinrandgebied en hoger gelegen delen (van delen) van Texel en Wieringen.
- Binnen het landwaartse deel van de voorlopige vrijwaringszone voor de waterkering langs de IJssel- en Markermeerkust kan verstedelijking alleen onder voorwaarden plaatshebben.
- Voor de Noordzeekust kan binnen het zoekgebied voor de waterkering alleen in bestaand stedelijk gebied herinrichting onder voorwaarden plaatshebben. Activiteiten mogen een toekomstige landwaartse versterking van de zeewering niet frustreren.

Uitsluitingsgebieden om redenen van waterbeheer

- Oppervlaktewater met natuurfunctie op de Ontwikkelingskaart van het Provinciaal Waterhuishoudingsplan.
- Een voorlopige vrijwaringszone kustveiligheid langs de Noordzeekust, met uitzondering van bestaand stedelijk gebied. Bij deze laatste zone behoort een 200 meter brede strook achter de landwaartse grens van het duingebied tussen Callantsoog en Den Helder, alsmede het gebied achter de Helderse, Hondsbossche en Pettemer Zeewering. In deze vrijwaringszone zijn geen onomkeerbare ontwikkelingen toegestaan die een toekomstige landwaartse versterking van de zeewering kunnen frustreren.
- IJssel- en Markermeer.

Gebieden met zeer slechte water- en bodemcondities.

- Dit zijn de laagst gelegen delen (van de) polders waar tevens sprake is van sterke autonome maaiveldaling. Binnen deze gebieden zijn geen permanente hoogwaardige activiteiten mogelijk, tenzij het gaat om functies die kunnen meebewegen met het water.

6.10 IJsselmeer en Markermeer

IJsselmeer en Markermeer vormen een van de grootste zoetwaterbekkens van Europa. Essentieel voor de drinkwatervoorziening, de natuur en grondstof voor de landbouw in Noord-Holland. Een weidse horizon vanaf de kust en karakteristieke silhouetten vanaf het water geven het gebied grote landschappelijke en cultuurhistorische betekenis. Het IJsselmeer biedt daarmee ruimte voor rust en recreatie en is bron van inkomsten voor toerisme, recreatie, visserij en scheepvaart. Het gebied als geheel is van internationale betekenis als Wetland en Vogelrichtlijngebied.

Hoofddoelstelling:

Het duurzaam ontwikkelen van het IJsselmeer en Markermeer als open water met een multifunctioneel karakter. Deze hoofddoelstelling omvat:

- Bescherming en ontwikkeling van het IJsselmeer als zoetwatergebied, waarbij de waterkwaliteit ten minste aan de algemene milieukwaliteit en de normen voor specifieke functies zoals drinkwatervoorziening voldoet.
- Handhaving van het grootschalig en open karakter.

- Behoud en ontwikkeling van aanwezige natuurwaarden tot een zo optimaal mogelijke ecologische structuur.
- Behoud van cultuurhistorische waarden.
- Behoud en versterking van ruimtelijke kwaliteit. Recreatieve ontwikkelingen zijn mogelijk op basis van een daarop toegesneden zonering.
- Functies van het IJsselmeergebied met economische betekenis (visserij, recreatie, scheepvaart, toerisme, energieopwekking) kunnen verder worden ontwikkeld onder de voorwaarde dat de betekenis voor de watervoorziening, natuur en landschap en cultuurhistorie niet wordt aangetast.

Landschap en cultuurhistorie

Zonering van recreatie

Buitendijkse ontwikkelingen

Voor zover buitendijkse ontwikkelingen mogelijk zijn (zie ook onder uitsluitingsgebieden en veiligheid van IJsselmeer en Markermeerkust; 6.9) hanteren wij de volgende aanvullende voorwaarden vanuit waterbeheer:

- Substantiële ruimte die reeds beschikbaar is voor water (dus de thans beschikbare bergingscapaciteit) moet worden behouden.
- De ruimte wordt zodanig bestemd ingericht en gebruikt dat geen vervuiling optreedt naar omringend water.
- Een eventueel nadelige invloed op het watersysteem wordt water neutraal of waterpositief gecompenseerd.

Landschap en cultuurhistorie

Grootschalige nieuwe buitendijkse activiteiten die het waterbergend vermogen kunnen aantasten zijn met name stedelijke ontwikkelingen (zie beleidslijnen voor uitsluitingsgebieden). Deze zijn niet toegestaan. Nieuwe kleinschalige, watergebonden functies in en aan de rand van het IJssel- en Markermeer zijn onder eerder vermelde voorwaarden nog wel toegestaan.

In alle gevallen houden wij rekening met bestaande bebouwing. Bij het vitaliseren van bestaand stedelijk gebied dat buitendijks is gelegen is kwaliteitsverbetering mogelijk.

Kenmerkende verschillen tussen de voormalige Zuiderzeekust, met haar grillig karakter, en de grootschalige strakke lijn van de Wieringermeerdijk worden gehandhaafd. Inbreuken op het cultuurhistorisch silhouet van de Zuiderzeesteden worden door ons uiterst kritisch beoordeeld.

Zonering van recreatie

Voor activiteiten aan de kust kiezen wij voor een zonering rond zwaartepunten van recreatieve ontwikkeling. Voor het plangebied zijn dit Den Oever, Medemblik, Wervershoof, Andijk, Enkhuizen, Stede Broec, Venhuizen en Hoorn. Het kustgebied is als speciale beschermingszone aangewezen in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Om versnippering en verstoring van deze ecologisch belangrijke gebieden te voorkomen zijn langs de kust nieuwe recreatievoorzieningen buiten deze bestaande zwaartepunten niet gewenst. Hiermee willen wij tevens bestaande contrasten handhaven tussen gebieden die 's avonds en 's nachts nog donker zijn en gebieden waar geen echte duisternis meer heerst.

Het IJsselmeer vormt een grote landschappelijke eenheid. Bestaande regionale verschillen in rust en druk worden in stand gehouden. In het noordelijk deel (benoorden de lijn Medemblik-Stavoren) overheersen rust en ruimte en extensieve recreatie. In het zuidelijk deel (beneden de lijn Monnickendam-Almere) zijn activiteiten op het water en langs de kust veel intensiever van karakter, aansluitend op het stedelijk randstadmilieu.

Met deze rust-druk zonering wordt tevens aangesloten op de hoofddoelstelling voor het Waddengebied.

Specieberging

In het IJsselmeer kan baggerspecie behorende tot verontreinigde klasse 1 of klasse 2 geborgen worden, op voorwaarde dat daardoor geen verslechtering van de water- of bodemkwaliteit optreedt. Specie van verontreinigingsklassen slechter dan klasse 2 kan met het oog op de gewenste waterkwaliteit en met name de drinkwatervoorziening niet in open berging in het IJssel- en Markermeer gestort worden.

Overige activiteiten

Uitbreiding van militaire activiteiten is niet mogelijk.

Wij houden vast aan het geldende beleid over het boren naar olie en gas (inclusief proefboringen) in de kustzone van de Noordzee, het Noord-Hollandse deel van de Waddenzee, het IJssel- en Markermeer en

een aantal gebieden op het vaste land van Noord-Holland (de stiltegebieden en de ‘zoetwaterbel van Hoorn’) om deze in beginsel te vrijwaren van booractiviteiten naar diepe delfstoffen, zoals olie en gas. De redenen hiervoor zijn de grote belangen van natuur en landschap, waterwinning en milieu en met name voor het IJssel- en Markermeer vanwege het grote belang van de drinkwatervoorziening, de beroepsvisserij en de recreatie.

Voor nutsvoorzieningen is het beleid gericht op het benutten van de mogelijkheden van energie-opwekking in het IJsselmeer, voorzover dat past binnen de hoofddoelstelling en het afwegingskader. Bouw van kerncentrales aan het IJsselmeer en Markermeer is niet mogelijk. Evenzo is het plaatsen van windturbines in grootschalige park- en lijnopstellingen langs de oude landkusten niet mogelijk vanuit landschappelijk oogpunt en vanwege natuurwaarden van de ondiepe oeverzone.

Uitwerking van IJsselmeerbeleid

Het beleid voor het IJssel- en Markermeer zullen wij zonodig in een streekplan verder uitwerken. Voor uitwerking komen in aanmerking: de waterhuishouding, de verdeling van het aantal ligplaatsen, de gevolgen van de toepassing van de Vogel- en Habitat richtlijn voor het IJssel- en Markermeergebied als geheel, de zandwinning, de beroepsscheepvaart en de visserij.

7 Beschrijving van bestuurlijke en juridische instrumenten

7.1 Inleiding

Wij maken onderscheid tussen beleidsinstrumenten en uitvoeringsinstrumenten.

Beleidsinstrumenten zijn middelen gericht op de doorwerking van provinciaal beleid in het beleid van gemeenten. Deze zijn in hoofdstuk 5 beschreven. Uitvoeringsinstrumenten zijn het gereedschap waardoor concrete uitvoering bereikt wordt of wordt gestimuleerd. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

Uiteraard kan de keuze van de instrumenten niet los worden gezien van de rol die de provincie in een concreet geval speelt bij de uitvoering.

Het Ontwikkelingsbeeld is voor ons een beleidskader voor zowel de beoordeling van het ruimtelijke beleid van (samenwerkende) gemeenten als voor de uitvoering van ons beleid. Het geeft ons beleid op hoofdlijnen aan voor een periode van 30 jaar. Wij hebben met ons beleid gekozen voor meer vrijheid en verantwoordelijkheid voor gemeentebesturen en anticiperen daarmee op de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening die de eigen verantwoordelijkheid van Rijk, provincies en gemeenten als uitgangspunt heeft.

Wij dringen bij gemeenten sterk aan op 'doorvertaling' van ons beleid in (inter-)gemeentelijke structuurvisies waarin wonen, werken, recreatie en natuur in samenhang beleidsmatig worden bepaald en in integrale projecten kansen met andere partijen worden benut, (rood-groen benadering, regionale vereveningsmogelijkheden e.d.). Structuurvisies kunnen richtinggevend zijn voor de juridisch bindende vastlegging in bestemmingsplannen en projectprocedures.

Schematisch kunnen de verschillende planvormen op diverse niveau's als volgt worden weergegeven, waarbij de verplichte planvormen bij nieuwe ontwikkelingen zijn onderstreept.

	Provincie	Regio	Gemeente	Projectniveau
<i>Integrale visie</i>	Ontwikkelings visie 2030	Integrale regiovisie/ Intergemeentelijke structuurvisie	Gemeentelijke structuurvisie	Ontwikkelings visie plangebied
<i>Juridische onderlegger</i>	streekplankaarten Planologisch Beleidskader 2004-2014	–	–	Bestemmingsplan
<i>Afstemming woningbouw</i>	Kwaliteits Handvest wonen	<u>Regionale woon- visie</u>	Lokale woonvisie of volkshuis- vestingsplan	–
<i>Afstemming bedrijventerreinen</i>	Nota Ruimte voor Bedrijven	Regionale bedrijven- terreinvisie	Gemeentelijke bedrijven- terreinvisie	–
<i>Ruimtelijke kwaliteit</i>	Regioprofielen Identiteit NHN Landschaps Katern	–	Beeldkwaliteitsplan	<u>Beeldkwaliteitsplan</u>

Via de goedkeuring van bestemmingsplannen door Gedeputeerde Staten werken onze beleidslijnen in dit Ontwikkelingsbeeld door in het gemeentelijke ruimtelijke beleid. Gemeenten moeten dus met dit Ontwikkelingsbeeld en met de nadere beleidsregels in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid rekening houden. Goedkeuringsprocedures en (onder de nieuwe wetgeving) provinciale regelgeving en procedures kunnen uiteraard aanzienlijk worden verkort of worden vermeden als bestemmingsplannen of projectprocedures zijn gebaseerd op gemeentelijke structuurvisies waarmee wij hebben ingestemd.

7.2 Beleidsinstrumenten

Hieronder geven wij een overzicht van een aantal in dit Ontwikkelingsbeeld opgenomen beleidsinstrumenten die voor de doorwerking van het beleid van groot belang zijn.

Bestaand stedelijk gebied

Wij sturen in het Ontwikkelingsbeeld de verstedelijking niet meer in kwantitatieve zin maar wij werken in dit Ontwikkelingsbeeld met het bestaand stedelijk gebied. Het bestaand stedelijk gebied is vastgelegd op de kaart Planologische Beleidskader 2004-2014 met een schaal van 1: 100.000. Het bestaand stedelijk gebied wordt uiteindelijk door de gemeente in het bestemmingsplan meer gedetailleerd vastgelegd op een kaartschaal van minimaal 1:10.000 en zijn pas dan juridisch bindend.

Uitsluitingsgebieden

Op dezelfde kaart is sprake van uitsluitingsgebieden. Dit zijn gebieden die niet voor (verdere) meer omvangrijke stedelijke functies in aanmerking komen om redenen van natuur, milieu, landschap, cultuurhistorie en waterhuishouding of andere ruimtelijke redenen en slechts onder bepaalde voorwaarden voor andere niet- stedelijke ontwikkelingen met aanzienlijke ruimtelijke effecten. Wij verwijzen verder naar hoofdstuk 5.

Zoekgebieden

De gebieden op dezelfde kaart buiten het bestaand stedelijk gebied en buiten de uitsluitingsgebieden zijn de zoekgebieden. In deze gebieden kunnen ontwikkelingen op het punt van stedelijke functies of andere ontwikkelingen zoals diverse vormen van recreatieve voorzieningen plaatshebben mits bestemmingsplannen of projectprocedures hiervoor worden onderbouwd met een Beeldkwaliteitsplan en – voor zover het gaat om woningbouw – gebaseerd zijn op een regionale woonvisie of – voor zover het gaat om bedrijfsvestigingen – op een regionale bedrijventerreinvisie. In grote delen gelden in verband met meer specifiek te beschermen belangen – naast het vereiste van een Beeldkwaliteitsplan – aanvullende aandachtspunten ter bescherming van specifieke belangen.

Beeldkwaliteitplan

Wij staan overschrijding van het bestaand stedelijk gebied in het ontwikkelingsgebied voor stedelijke functies en andere grootschalige (niet-stedelijke) functies met aanzienlijke ruimtelijke effecten uitsluitend toe op voorwaarde dat hierdoor de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse wordt gewaarborgd. Dit vereist een ruimtelijke onderbouwing van het gemeentebestuur van verstedelijkingsplannen in bestemmingsplannen of projectprocedures waarin in ieder geval de relatie tussen de plannen en kernkwaliteiten (beeldkwaliteit) van het gebied wordt toegelicht. Dit onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing, te leveren door het gemeentebestuur, noemen wij een Beeldkwaliteitsplan.

Wij beoordelen het Beeldkwaliteitsplan aan de hand van de Regioprofielen voor de regio's Noord-Kennemerland, Kop van Noord-Holland en West-Friesland en het Landschapskatern Noord-Holland die zijn opgenomen in onze Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid.

Op deze manier integreren wij ons cultuurhistorische- en landschapsbeleid in ons ruimtelijke beleid voor het landelijke gebied. Nieuwe ontwikkelingen kunnen worden aangegepen om cultuurhistorische- en landschappelijke waarden te behouden en te versterken. Hiermee wordt voldaan aan een van de doelstellingen van het cultuurhistorische- en landschapsbeleid, namelijk behoud door ontwikkeling. Deze gedachte is geheel in overeenstemming met het Belvédèrebeleid van het Rijk.

In een Beeldkwaliteitsplan wordt een verantwoording gegeven van de beoogde stedelijke ontwikkeling of van andere ingrepen met aanzienlijke ruimtelijke consequenties over de volgende aspecten:

- Aandacht voor de ontwikkelingsgeschiedenis van het gebied en de bewoners die bepalend is voor de identiteit.
- Aansluitend bij de ordeningsprincipes van het landschap.
- Bebouwingskarakteristieken en inpassing daarin of aanpassing daaraan (architectuur, stedenbouw en openbare ruimte).
- De inpassing van het plangebied in de context van een bredere omgeving.
- De huidige kwaliteiten van de omgeving en maatregelen om negatieve effecten van de nieuwe ontwikkeling op te heffen.

Uiteraard betreft het hier altijd maatwerk in relatie tot de schaal, bebouwing, dynamiek, landschapstype en identiteit van het gebied. Met een Beeldkwaliteitsplan wordt een goede ruimtelijke onderbouwing geleverd voor nieuwe beleidsontwikkelingen, maar het kan ook dienen als toetsingskader voor bouwen inrichtingsplannen, de welstand, de uitvoering of de handhaving.

Wij stellen geen juridische eisen aan de vorm van het Beeldkwaliteitsplan.

Een Beeldkwaliteitsplan is verplicht bij een bestemmingsplan of projectprocedure maar kan dan onderdeel uitmaken van de toelichting van een bestemmingsplan of ruimtelijke onderbouwing bij een projectprocedure of kan een zelfstandig beleidsdocument zijn of geïntegreerd zijn in een gemeentelijke structuurvisie ten behoeve van de gehele ruimtelijke ontwikkeling in een gemeente. In de laatste gevallen is vaststelling door Burgemeester en Wethouders of de Raad dan wel een vereiste. De facto is dit de maximale mogelijke juridische inbedding van het Beeldkwaliteitsplan. Hierdoor krijgt dit plan een juridische status, waaraan rechten kunnen worden ontleend. De goedkeuring van een bestemmingsplan c.q. de aanvraag om een verklaring van geen bezwaar kan dan worden onthouden c.q. geweigerd wegens strijd met een goede ruimtelijke ordening. In de herziening van de Leidraad c.q. de opstelling van de verordening in het kader van de nieuwe WRO zal het Beeldkwaliteitsplan worden toegevoegd aan de beleidsinstrumenten.

Er is voldoende inspraak overeenkomstig de in de gemeente geldende inspraakverordening en overleg met belanghebbenden nodig, waarbij wij hechten aan een stevige inbreng van de gebruikers. In het Beeldkwaliteitsplan wordt hierover verantwoording afgelegd.

Goede juridische doorwerking van het Beeldkwaliteitsplan in het bestemmingsplan is noodzakelijk. Daarom is het belangrijk dat de kwaliteitsrichtlijnen uit het Beeldkwaliteitsplan hun neerslag vinden op de bestemmingsplankaart en in de voorschriften.

Belangrijke informatie voor Beeldkwaliteitsplannen vindt u in:

- De cultuurhistorische Waardenkaart en de cultuurhistorische Regioprofielen. De regioprofielen zijn opgenomen in de Provinciale Leidraad Ruimtelijk Beleid.
- Landschapskatern Noord-Holland 2001.
- De studie 'Identiteit Noord-Holland Noord' van de provincie Noord-Holland.
- Het Kleine Kernen Kookboek van de provincie Noord-Holland.

Wij zijn van plan meer onderzoek te doen en een pilotproject voor Beeldkwaliteitsplannen op te zetten om gemeenten bij het gebruik ondersteuning te verlenen. Het instrumentarium is, met de combinatie van vrijheid, kwaliteit en samenwerking vernieuwend. Daarom is het van belang dat wordt gevolgd of de kwaliteitsimpuls door middel van Beeldkwaliteitsplannen daadwerkelijk tot stand komt. Daarom zullen Gedeputeerde Staten de werking en de toepassing van het Beeldkwaliteitsplan voor 1 januari 2007 evalueren en hierover aan Provinciale Staten rapporteren. Als gemeenten niet voldoen aan de eisen van de provincie of als gemeenten niet in staat zijn om samen te werken, heeft het Ontwikkelingsbeeld mogelijkheden om eenzijdig daarop te sturen. Zowel de woon- en bedrijventerreinvisie als het Beeldkwaliteitsplan kan juridisch worden afgedwongen door onthouding van goedkeuring aan een bestemmingsplan. Door een aanwijzing kunnen Gedeputeerde Staten gemeenten verplichten tot het opstellen van een Beeldkwaliteitsplan.

Regionale Woonvisie

Wij beoordelen het bestemmingsplan of projectprocedure van de gemeenten als deze (mede) betrekking heeft op woningbouw ook op de vraag of en hoe de woningbouwplannen zijn afgestemd in regionaal verband. Het instrument hiervoor is de Regionale woonvisie. Voor Noord-Holland Noord is sprake van 3 Regionale woonvisies: West-Friesland, Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland.

Doel van een regionale woonvisie is partijen in een regio zoals gemeenten, woningbouwcorporaties en zonodig andere partijen bij elkaar te brengen om kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwvraagstukken te coördineren.

De regionale woonvisie gaat tenminste in op:

- Verdeling van de totale regionale bouwopgave over gemeenten.
- Afstemming tussen gemeenten wat betreft te realiseren woonmilieus (stedelijk en groen).
- Herstructureringsopgaven.
Het binnenstedelijk te realiseren aantal woningen (uitgaande van een inspanningsverplichting van 40% waarvan alleen gemotiveerd mag worden afgeweken).
- Woningbouwopgave voor starters in de regio.
- De opgaven voor wonen en zorg.
- De te handhaven respectievelijk te ontwikkelen kernvoorraad (sociale woningbouw) in de regio.
Met een evenwichtige spreiding over de gemeenten in de regio.

In het Ontwikkelingsbeeld geven wij per regio aan wat de totale woningbouwopgave is op basis van de eigen behoefte van de regio. Dit moet worden beschouwd als het minimaal te bouwen aantal woningen in de regio. Wij geven de gemeenten – in samenwerking met woningbouwcorporaties en zonodig andere betrokkenen in de regio – de vrijheid zelf afspraken te maken over de verdeling van de woningbouwopgave over de in de regio gelegen gemeenten in een regionale woonvisie met de in het Ontwikkelingsbeeld genoemde minimum -woningbouwopgave als vertrekpunt. Het periodieke regionale volkshuisvestingsoverleg biedt daartoe mogelijkheden. Bij het opstellen van de regionale woonvisies dienen de maatschappelijke organisaties en burgers betrokken te worden om te zorgen voor voldoende draagvlak. Eventueel kunnen gemeenten ook afspreken of en waar eventueel woonlandschappen tot ontwikkeling worden gebracht binnen of buiten de minimale bouwopgave. Zoals gezegd gaan wij uit van een inspanningsverplichting van 40% voor het binnenstedelijk en binnendorps aandeel te bouwen woningen per regio. Dit houdt ook in dat wij ervan uitgaan dat in de regionale woonvisies de nodige prioriteit wordt gegeven aan het bouwen in en bij de grotere stedelijke concentraties HAL, HES en Den Helder. De regionale woonvisies worden beoordeeld met in achtname van het beleid in dit Ontwikkelingsbeeld en het overige volkshuisvestingsbeleid (o.m. de woningbouwafspraken).

Wij willen een actieve, initiërende en ondersteunende bijdrage leveren aan de totstandkoming van de regionale woonvisies.

Wij zullen een regierol vervullen en door inzet van bestuurlijke en andere middelen de totstandkoming ervan tot het uiterste bevorderen, ook als de samenwerking niet uit de partijen zelf voortkomt.

Als een handreiking voor gemeenten bij het maken van regionale woonvisies is een onderzoeksrapport over de woonmilieus in Noord-Holland Noord verspreid.

Regionale bedrijventerreinen- visie

De regionale woonvisies moeten aan de provincie worden aangeboden, ter bespreking door Provinciale Staten (cie. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting). Als ondanks onze inspanningen een regionale woonvisie niet binnen twee jaar na de vaststelling van het Ontwikkelingsbeeld in Provinciale Staten door de gemeenteraden in de regio is vastgesteld en aan de provincie is aangeboden gaan Gedeputeerde Staten zelf tot vaststelling van de gemeentelijke contingenten over op basis van de alsdan als maximum te hanteren regionale woningbouwopgaven die in het Ontwikkelingsbeeld zijn genoemd. Gedeputeerde Staten werken in dat geval het Ontwikkelingsbeeld daartoe nader uit. Zij kunnen daarbij besluiten uit een oogpunt van goede volkshuisvesting gemeenten een hoger contingent te geven dan voor de eigen behoefte nodig is. Zolang een regionale woonvisie niet totstandgekomen is zullen wij terughoudend zijn met onze goedkeuring van nieuwe woningbouwplannen in Ontwikkelingsgebieden. De vraag of sprake is van voldoende plancapaciteit speelt hierbij een rol.

Wij beoordelen het bestemmingsplan of projectprocedure van de gemeenten, als deze betrekking heeft op ontwikkeling of uitbreiding van bedrijventerreinen, ook op de vraag of en hoe het plan is afgestemd in regionaal verband. Deze afstemming wordt weergegeven in een regionale bedrijventerreinenvisie. Doel van deze visie is gemeenten en zonodig andere partijen bij elkaar te brengen om kwantitatieve en kwalitatieve vraagstukken over bedrijventerreinen te coördineren. Voor Noord-Holland Noord is sprake van drie regionale visies: West-Friesland, Kop van Noord-Holland en Noord-Kennemerland. Mocht Noord-Holland Noord in zijn geheel een overkoepelende visie willen maken in plaats van drie regionale bedrijventerreinenvisies, dan staan wij dat initiatief niet in de weg.

Wij geven de gemeenten in de regio de vrijheid zelf afspraken te maken waar een deel van de nieuwe terreinen worden ontwikkeld of uitbreidingen van bestaande terreinen plaats vinden. De locatie van een aantal grote regionale terreinen wordt echter door ons vastgelegd. Wij willen een actieve, initiërende en ondersteunende bijdrage leveren aan de totstandkoming van de regionale bedrijventerreinenvisies. Wij zullen een regierol vervullen en door inzet van bestuurlijke en andere middelen de totstandkoming ervan bevorderen. De regionale bedrijventerreinenvisies moeten aan de provincie worden aangeboden, ter bespreking door Provinciale Staten (cie. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting). Als een regionale visie niet binnen twee jaar na de vaststelling van het Ontwikkelingsbeeld in Provinciale Staten door de gemeenteraden in de regio is vastgesteld en aan de provincie is aangeboden, gaan Gedeputeerde Staten over tot vaststelling. Gedeputeerde Staten werken in dat geval het ontwikkelingsbeeld daarop nader uit.

De regionale bedrijventerreinenvisie gaat tenminste in op:

- regionale verdeling van bedrijventerreinen over gemeenten;

- vestigingsmilieus: verscheidenheid (kwalitatieve verschillen tussen terreinen);
- herstructurering en intensivering ruimtegebruik.

Bij het opstellen van de regionale bedrijventerreinvisie dienen de maatschappelijke organisaties en burgers te worden betrokken om te zorgen voor voldoende draagvlak.

In de visie wordt aandacht gegeven aan de planning van herstructureren van verouderde bedrijventerreinen en uitbreidingen of nieuw ontwikkelen van bedrijventerreinen. Dit gebeurt op basis van een door ons regionaal te bepalen contingent voor uitbreiding, zoals opgenomen in hoofdstuk 6. Zowel de locaties als de fasering komen aan bod in de visie. Er wordt rekening gehouden met de locaties van en fasering voor de ontwikkeling van de regionale bedrijventerreinen. In de visie wordt duidelijk gemaakt hoe uitvoering wordt gegeven aan onze ambitie om uitbreidingen op een ruimtelijk geconcentreerde wijze plaats te laten vinden.

In de regionale visie wordt bepaald welke bedrijvigheid bij voorkeur waar wordt gefaciliteerd, of wordt toegestaan, zodanig dat rekening wordt gehouden met vestigingsplaatsfactoren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een typologie van vestigingsmilieus uit ons locatiebeleid (zie hiervoor ook hoofdstuk 6). Vestigingsmilieus zijn gebieden met bepaalde kenmerken qua kwaliteit, bereikbaarheid en stedelijke dichtheid. De vestigingsmilieus verschillen verder door hun ligging en de mogelijkheid voor het combineren met andere functies zoals wonen. Bepaalde bedrijfsfuncties passen goed, zijn toelaatbaar onder voorwaarden, of passen niet in een bepaald vestigingsmilieu.

Dat hangt af van:

- de kenmerken en mogelijkheden van die vestigingsmilieus;
- de vestigingsplaatsfactoren van de verschillende functies.

Er wordt voorkomen dat ruimte voor industrie opgesoupeerd wordt door functies die ook elders in de bebouwde ruimte een plaats zouden kunnen krijgen. Te denken valt bijvoorbeeld aan kantoren en grootschalige detailhandel. Verder wordt voorkomen dat bedrijven vanuit het oogpunt van milieu of veiligheid, of vanwege de schaalgrootte ten opzichte van de omgeving, op de verkeerde plek komen. De regionale bedrijventerreinvisie, en uiteindelijk de individuele gemeentelijke plannen, toetsen wij aan de hierboven omschreven hoofdlijn en de in de Leidraad op te nemen tekst. Uitwerkingen zijn mogelijk voorzover zij passen binnen de provinciale kaders, op basis van een goede onderbouwing. Hieraan besteden wij nader aandacht in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid.

In de regionale bedrijventerreinvisie wordt tenslotte gewaarborgd dat er een optimale afstemming is tussen geplande uitbreiding en de verkeers- en vervoersinfrastructuur. Dat wil niet zeggen dat dit in alle gevallen kan. Lokale en regionale omstandigheden kunnen leiden tot een specifieke keuze. Flankerende maatregelen, zoals bijvoorbeeld vervoersmanagement, kunnen een functie alsnog goed mogelijk maken. Dergelijke maatregelen worden verwoord in de plannen voor specifieke uitbreidingen (bestemmingsplan en Beeldkwaliteitsplan).

Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid

Het Ontwikkelingsbeeld biedt niet in alle gevallen voldoende gegevens om gemeentelijke ruimtelijke plannen aan te kunnen toetsen. Het is volgens de Wet op de Ruimtelijke Ordening een plan op hoofdlijnen. Wij houden de beleidslijnen bovendien – vanwege de beleidsontwikkelingen om ons heen – bewust globaal om op die manier flexibel te kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen en initiatieven van onderop. Als voor een goede doorwerking van ons ruimtelijk beleid op een bestemmingsplanschaal nog meer gedetailleerde beleidsregels nodig zijn, werken Gedeputeerde Staten het streekplan verder uit of vullen beleidsuitspraken verder in met beleidsregels in de Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid. Deze is als internetsite gepubliceerd: (www.noord-holland.nl). Via deze ingang kan vervolgens worden doorgelinkt naar de diverse onderwerpen van het ruimtelijk relevante sectorbeleid. Dit is met name van belang voor de vindplaatsen van het gebiedsgericht beleid dat mede geldt voor zoek- en uitsluitingsgebieden. Deze Leidraad zal gelijk met de inwerkingtreding van het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord of zo spoedig mogelijk daarna voor wat betreft het ruimtelijke beleid voor het landelijke gebied (met name het agrarisch- ruimtelijke beleid) worden aangepast aan het beleid en het instrumentarium van dit Ontwikkelingsbeeld, waaronder onder meer de Regioprofielen, het Rood voor Groen beleid in de zoekgebieden en de mogelijkheden van de Ruimte voor Ruimte regeling in uitsluitingsgebieden. Het is duidelijk dat dus gemeenten – gelijk nu reeds het geval is met het geldende streekplan – niet alleen met het Ontwikkelingsbeeld maar ook met dergelijke beleidsregels rekening moeten houden bij het maken van bestemmingsplannen of de voorbereiding van artikel 19-projectprocedures. Via de bij deze laatstgenoemde instrumenten behorende wettelijke inspraakprocedures geniet tenslotte eenieder de vereiste rechtsbescherming.

Doorwerking in het Waterhuishoudingsbeleid

In verband met het bepaalde in art. 4 lid 1 van de WRO zal de doorwerking van dit beleid in het Waterbeleid van het Waterplan begin 2006 zijn herzien.

In hoofdlijnen betreft de doorwerking van het Ontwikkelingsbeeld op het waterbeleid de volgende zaken:

- De algemene doelstellingen voor de waterkwaliteit.

- De voorwaarden die gesteld worden ten aanzien van nieuwe projectvestigingen bollenteelt (10% van de beschikbare ruimte wordt gebruikt voor helofytenfilters t.b.v. waterzuivering, projectvestiging en m.e.r. (inclusief geohydrologisch onderzoek).
- Voorwaarden ten aanzien van duurzaamheid en zoveel mogelijk gesloten watersystemen bij nieuwe glastuinbouwlocaties.
- Evenwichtig omgaan met de oplossingenrichtingen voor waterproblemen.
- De de voorkeur voor fijnmazige oplossingen, maatwerk per gebied en problemen oplossen waar ze ontstaan.
- Het efficiënt gebruik van IJsselmeerwater en het aangaan van de discussie over het standstillbeginsel voor het IJsselmeer.
- De nuancering van WHP-2 uitgangspunten voor voorraadbeheer en robuust watersysteem.
- De financiering waterbeleid conform het Nationaal Bestuursakkoord Water.
- Een gewenste differentiatie in ruimtelijke functies ten behoeve van veiligheidsnormering en kostenverhaal voor waterbeheer.
- De opgaven voor wateroverlast-, kwaliteit- en tekortopgaven zoals vermeld bij de gebieden Noord-Kennemerland, de Kop en West-Friesland.
- De onderzoeksopgave voorraadbeheer voor de Kreekrug.
- De facilitering van ruimtelijke functies via de systematiek van uitsluitingsgebieden en zoekgebieden met extra aandacht voor water.
- De 'indicatieve richtlijn' van 11% aan ruimte voor waterberging stedelijk gebied (met mogelijkheid van meer of minder).
- De watertoets, met óók aandacht voor de kosten van waterbeheer.

Uitvoeringsafspraken met gemeenten

Voor de aanpak van de stedelijke vernieuwing 2005-2010 zullen de gemeenten in het kader van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) de programma's bijstellen. Op dit moment is niet zeker hoeveel geld Rijk en provincie hiervoor beschikbaar zullen stellen. Alleen Alkmaar ontvangt het geld rechtstreeks van het Rijk. De overige gemeenten ontvangen het geld van de provincie.

Ruimtelijke reserveringen

Sommige ontwikkelingen op de lange termijn tot circa 2030, met een bepaalde mate van onzekerheid over de aard van de ingreep, zijn als ruimtelijke reserveringen in het Ontwikkelingsbeeld vastgelegd. Hiermee wordt bedoeld dat het bestaande gebruik van een bepaald gebied doorgang kan vinden maar veranderingen die haaks staan op de gewenste ontwikkeling onmogelijk moeten worden gemaakt. Er kan later worden gekozen om nader beleid te formuleren, hetzij via een herziening van het Ontwikkelingsbeeld, hetzij via een uitwerking van het Ontwikkelingsbeeld door Gedeputeerde Staten.

Verstedelijkingsafspraken tot 2010

In geval van een uitwerkingsplan door Gedeputeerde Staten is wel vereist dat wij in het Ontwikkelingsbeeld voldoende duidelijkheid geven over de randvoorwaarden die Gedeputeerde Staten bij de uitwerking in acht moeten nemen. Voor het ontwikkelingsgebied Wieringerrandmeer, het Woonlandschap Zandzoom, de reserveringsgebieden voor glastuinbouw en permanente bollenteelt zijn dergelijke reserveringen op de kaart aangegeven.

In vervolg op de Vinex-afspraken 1995-2005 zijn met het Rijk herziene woningbouwafspraken gemaakt voor de periode 2005-2010. Voor Noord-Holland heeft dat geleid tot twee sets van intentieafspraken, één voor het ROA-gebied en één voor overig Noord-Holland. In 2004 worden definitieve afspraken over de woningbouw tot 2010 gemaakt. Wij zullen zoveel mogelijk de afstemming bevorderen tussen de woningbouwafspraken, het Ontwikkelingsbeeld en de regionale woonvisies waarvan al eerste aanzetten zijn gemaakt.

Grondbeleid

Ruimtelijke ontwikkelingspolitiek is niet mogelijk zonder een effectief grondbeleid. De ontwikkelingen op de grondmarkt nopen tot aanscherping van dit beleid. Voor realisering van belangrijke opgaven in dit Ontwikkelingsbeeld zullen wij dit instrument inzetten. De rol van de provincie bij de uitvoering en het regionaal karakter van een project spelen daarbij een belangrijke rol. Wij zullen beoordelen of het instrument van de anticiperende verwerving of optie tot aankoop dan wel dat samenwerkingsverbanden met publieke of private partners het gewenste resultaat opleveren. Wij verwijzen verder naar onze Tweede Nota Grondbeleid van 2001. De daarin genoemde uitgangspunten blijven onverkort van kracht zoals:

- Verruiming van het budget voor anticiperende verwerving van gronden tot ruim 27 miljoen euro.
- Verruiming van het instrument onteigening.
- Eén bedrijfsverplaatsingsregeling voor de hele provincie.
- Toepassen van de optie tot aankoop als nieuwe mogelijkheid.
- Samenwerking met andere overheden en partijen.

Milieu-Effectrapportage

In het besluit MER 1994 is de m.e.r.-plicht voor bepaalde activiteiten verbonden aan de vaststelling van het ruimtelijk plan waarin als eerste in een dergelijke activiteit wordt voorzien. Het is inmiddels vaste jurisprudentie dat een strategisch ruimtelijk plan als een streekplan pas als zodanig wordt beschouwd als de m.e.r.-plichtige activiteit als een (positieve) concrete beleidsbeslissing is aangemerkt. In het Ontwikkelingsbeeld zijn geen concrete beleidsbeslissingen opgenomen. Dit betekent dat voor (vrijwel) alle genoemde activiteiten in het Ontwikkelingsbeeld waarvoor een MER-plicht geldt, het gemeentebestuur het bevoegde gezag is voor opstelling en aanvaarding van een MER.

Landbouw Effect Rapportage

De druk op de ruimte in het agrarische gebied neemt door diverse ruimtelijke ontwikkelingen hand over hand toe. Voor de afwegingen en de besluitvorming rond functiewijzigingen is het van groot belang dat de effecten van een functiewijziging of activiteit op het functioneren van de (overblijvende) landbouw in het betreffende gebied op een goede en objectieve wijze in beeld worden gebracht. Het instrument hiervoor is de Landbouw Effect Rapportage.

Hierin worden in ieder geval opgenomen:

- de bestaande agrarische situatie binnen een plangebied;
- een meting van de directe effecten van een functiewijziging voor de agrarische bedrijven;
- een meting van de indirecte effecten van een functiewijziging voor de overblijvende agrarische bedrijven.

Overheid en agrarische sector krijgen zo inzicht in de (agrarische) gevolgen van mogelijke functieveranderingen en kunnen daarmee bij het nemen van een besluit rekening houden en nadenken over mogelijkheden om eventuele negatieve effecten op te vangen.

Actualisering bestemmingsplannen

Gedeputeerde Staten hechten uit een oogpunt van rechtszekerheid en ruimtelijke samenhang veel waarde aan actuele bestemmingsplannen. Blijkens de in ontwerp bekend zijnde nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening wordt ook de regelgeving rond de voorgeschreven termijn voor bestemmingsplannen van 10 jaar aangescherpt en zo nodig van een wettelijke sanctie voorzien. Tijdige actualisering van bestemmingsplannen is derhalve noodzaak.

Wij hebben bij brief van 3 februari 2004, nummer 2004-368 de gemeenten verzocht om voor 1 mei 2004 een plan van aanpak toe te sturen waarin aangegeven wordt hoe zij tot actuele bestemmingsplannen willen komen. Wij gaan er van uit dat het plan van aanpak tevens voorziet in ten minste een halvering van het bestaande aantal bestemmingsplannen en het actueel houden van de bestemmingsplannen.

7.3 Toepassing en flexibiliteit van het Ontwikkelingsbeeld

Evaluatie van het streekplan

In verband met het bepaalde in artikel 5 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening evalueren wij tenminste eenmaal vòòr 2014 het in dit Ontwikkelingsbeeld neergelegde beleid op de noodzaak van (partiële) herziening.

De evaluatie wordt na inspraak door ons vastgesteld. Eenmaal per jaar maken Gedeputeerde Staten een verslag van het door hen gevoerde ruimtelijke orderingsbeleid. Dit verslag is in de eerste plaats informatief, constaterend en probleemsigalerend van aard. De in het verslag gesignaleerde ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn nieuw beleid in voorbereiding te nemen.

Concrete beleidsbeslissingen

Op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening kunnen wij concrete beleidsbeslissingen opnemen in het Ontwikkelingsbeeld. Dit zijn in tekst en op de kaart expliciet als zodanig aangegeven volledig afgewogen beslissingen over concrete ruimtelijke ontwikkelingen of juist het tegengaan daarvan in een concreet afgebakend gebied en waarvan ook de realisering voldoende zeker is gesteld. In dit Ontwikkelingsbeeld hebben wij geen concrete beleidsbeslissingen opgenomen. De beleidslijnen moeten dus in de bestemmingsplannen van gemeenten worden vertaald om als toetsingskader voor concrete ruimtelijke initiatieven te kunnen dienen.

Flexibiliteit

Flexibiliteit is nodig om met het Ontwikkelingsbeeld tijdig op actuele ontwikkelingen te kunnen inspelen. Anderzijds vereist de rechtszekerheid dat bij aanpassingen of verdere uitwerkingen van het Ontwikkelingsbeeld bepaalde procedures in acht worden genomen. Op grond van de wet kunnen wij het Ontwikkelingsbeeld aanpassen door een algehele of een gedeeltelijke herziening en door Gedeputeerde Staten te machtigen van het Ontwikkelingsbeeld af te wijken binnen bij het plan te bepalen grenzen.

Herzien van het Ontwikkelingsbeeld

Herziening van het Ontwikkelingsbeeld is in ieder geval voorzien bij afwijking van de essentiële beleidslijnen. Het gaat dan om:

- Beleidslijnen voor de inrichting van het bestaande stedelijke gebied (5.2.2.).
- Beleidslijnen voor de Zoekgebieden, genoemd onder Voorwaarden (5.4.1).
- Het verbod van uitbreiding van stedelijke functies of nieuwe stedelijke functies in de uitsluitingsgebieden (5.5.1) en de begrenzing daarvan op de kaart Planologisch Beleidskader 2004-2014.

Uitwerken van het Ontwikkelingsbeeld

Gedeputeerde Staten werken het Ontwikkelingsbeeld uit als daartoe uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening noodzaak bestaat of als actuele ruimtelijke ontwikkelingen daartoe aanleiding

geven. De uitwerking vindt plaats op eigen initiatief dan wel op basis van een (inter-)gemeentelijk planologisch besluit. Uitwerking vindt plaats onder de volgende voorwaarden:

- De uitwerking moet in overeenstemming zijn met het in het Ontwikkelingsbeeld geformuleerde beleid.
- De uitwerking moet in overeenstemming zijn met gegeven uitwerkingsregels.
- De uitwerking moet van bovenlokale betekenis zijn.

Bij de voorbereiding van een uitwerking van het Ontwikkelingsbeeld nemen Gedeputeerde Staten de volgende procedure in acht:

- 1 Gedeputeerde Staten voeren overleg met de betrokken gemeente(n) en eventueel andere belanghebbenden.
- 2 Ter voorbereiding van het besluit tot uitwerking van het Ontwikkelingsbeeld volgen Gedeputeerde Staten de openbare voorbereidingsprocedure, zoals opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met dien verstande dat:
  - Met toepassing van het bepaalde in artikel 3:13 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht eenieder schriftelijk of mondeling zienswijzen kan indienen tegen het ontwerpbesluit tot uitwerking van het Ontwikkelingsbeeld.
  - Gedeputeerde Staten bevoegd zijn in voorkomende gevallen te besluiten dat uitsluitend schriftelijk zienswijzen kunnen worden ingediend.

Over het ontwerpbesluit tot uitwerking van het Ontwikkelingsbeeld vragen Gedeputeerde Staten advies aan de Provinciale Planologische Commissie.

Gedeputeerde Staten werken in ieder geval het Ontwikkelingsbeeld uit voor de volgende onderwerpen:

- Het beleid voor veen(weide)gebieden.
- Het gebied van de Stellingzone van Amsterdam.
- Het beleid voor de concentratie van permanente bollenteelt in samenhang met het projectvestigingsbeleid.
- Ruimte voor toerisme en openluchtrecreatie.

Gedeputeerde Staten geven in de uitwerking van het Ontwikkelingsbeeld aan:

- De aan het uitwerkingsplan ten grondslag liggende gedachten en uitkomsten van het onderzoek;
- Een verantwoording van gevoerd overleg en de uitkomsten daarvan;
- De relatie van het uitwerkingsplan met ander provinciaal beleid, waaronder in ieder geval het

Afwijken van het ontwikkelingsbeeld

Provinciaal Milieubeleidsplan, het Verkeers- en Vervoersplan Noord-Holland en het Provinciaal Waterhuishoudingsplan.

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om van het Ontwikkelingsbeeld af te wijken na het volgen van de hieronder genoemde procedure tenzij in het desbetreffende onderdeel van het Ontwikkelingsbeeld uitdrukkelijk sprake is van een essentiële beleidslijn waarvoor een streekplan-herzieningsprocedure is voorgeschreven (zie hiervoor onder Herzien van het Ontwikkelingsbeeld). Deze onderdelen van het Ontwikkelingsbeeld zijn als zodanig aangegeven. Een besluit tot afwijken wordt in overweging genomen als handhaving van een beleidslijn gevolgen heeft die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidslijn te dienen doelen.

Als Gedeputeerde Staten van plan zijn af te wijken van het Ontwikkelingsbeeld geldt de hieronder vermelde afwijkingsprocedure:

- Er wordt overleg gevoerd met de betrokken gemeente(n) en eventueel andere belanghebbenden;
- Over het voorgenomen afwijkingsbesluit wordt advies gevraagd aan de Provinciale Planologische Commissie.